

STRATEGIA ROZWOJU POWIATU CZARNKOWSKO- TRZCIANECKIEGO NA LATA 2021-2030

Starostwo Powiatowe w Czarnkowie

ul. Rybaki 3

64-700 Czarnków

www.czarnkowsko-trzcianecki

Strategię przygotowano we współpracy z Fundacją „Partnerzy dla Samorządu” z Poznania

Listopad 2021 r.

Szanowni Państwo,

W marcu 2021 roku Powiat Czarnkowsko-Trzcianecki przystąpił do prac nad opracowaniem najważniejszego dokumentu planistycznego samorządu – „Strategii Rozwoju Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego na lata 2021-2030”.

Dynamika zmian zarówno wewnątrz Powiatu, jak i w jego otoczeniu, wymagała podsumowania i oceny dotychczasowych dokonań oraz sporządzenia, a następnie przyjęcia przez Radę Powiatu nowej Strategii. Uwzględniono w niej kierunki rozwoju i zamierzenia, zapisane w dotychczasowych dokumentach planistycznych, jednocześnie nie pomijając nowych wyzwań, wynikających z rosnących potrzeb i oczekiwań mieszkańców. Strategia stanowi rejestr wyzwań i zadań, przed jakimi stoi społeczność lokalna oraz władze samorządowe. Jest jednocześnie wyrazem woli mieszkańców i władz Powiatu wspólnego budowania lepszego i bardziej funkcjonalnego lokalnego środowiska życia, pracy i inwestowania.

Niewątpliwie kluczowym zagrożeniem ostatnich miesięcy jest ogólnoswiatowa epidemia koronawirusa, która nie ominęła także mieszkańców naszego Powiatu. W momencie kończenia prac nad nową Strategią mamy do czynienia z IV falą pandemii. Trudno jeszcze doprecyzować, ile potrwa to zagrożenie oraz jakie będą jego ostateczne skutki. Kiedy będzie to znane, niezbędne będzie przeprowadzenie analizy nowej sytuacji i być może dokonanie korekt i uzupełnień w zapisach Strategii.

Składam serdeczne podziękowania wszystkim pracownikom i mieszkańcom Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego, którzy uczestniczyli w pracach nad Strategią.

Starosta Czarnkowsko-Trzcianecki

Feliks Łaszcz

Osoby, które brały udział w pracach nad przygotowaniem Strategii Rozwoju Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego na lata 2021-2030

1. Członkowie Zarządu Powiatu
2. Pracownicy Starostwa Powiatowego w Czarnkowie
3. Pracownicy jednostek organizacyjnych Powiatu:
 - Powiatowego Urzędu Pracy w Czarnkowie
 - Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Trzciance i podległych jednostek
 - Szkół powiatowych i placówek oświatowych
 - Szpitala im. Jana Pawła II w Trzciance
 - Dyrektor Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Czarnkowie
 - Zarządu Dróg Powiatowych w Czarnkowie
4. Radni Powiatu
5. Pracownicy Państwowej Straży Pożarnej w Czarnkowie
6. Pracownicy Komendy Powiatowej Policji w Czarnkowie
7. Pracownicy urzędów gmin z terenu Powiatu: Gmina Miasta Czarnków, Gmina Trzcianka, Gmina Czarnków, Gmina Drawsko, Gmina Krzyż Wielkopolski, Gmina Lubasz, Gmina Połajewo, Gmina Wieleń
8. Przedstawiciele organizacji pozarządowych.

Koordinatorem prac nad opracowaniem dokumentu ze strony Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego była pani Anna Bielejewska-Bugajewska - Naczelnik Wydziału Zdrowia i Współpracy Społecznej Starostwa Powiatowego w Czarnkowie.

Eksperti Fundacji „Partnerzy dla Samorządu”: Radosław Szarleja, Aleksandra Nowotarska, Waldemar Pruss.

Spis treści

I. DIAGNOZA STANU POWIATU	6
1. Analiza podstawowych uwarunkowań rozwojowych Powiatu	6
1.1 Ogólna charakterystyka Powiatu	6
1.2 Demografia, bezrobocie i aktywność społeczna	17
1.3 Finanse Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego	38
1.4 Działalność gospodarcza	48
1.5 Jakość i warunki życia w Powiecie	58
1.6 Pomoc społeczna, bezpieczeństwo i zdrowie mieszkańców	72
1.7 Oświata i kultura	98
1.8 Sport, turystyka i rekreacja	116
2. Analiza realizacji Strategii Rozwoju Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego na lata 2011-2020	125
2.1 Realizacja przedsięwzięć strategicznych w latach 2011-2020	125
2.2 Analiza realizacji celów strategicznych i operacyjnych w latach 2010-2020	133
2.3 Wnioski z realizacji dotychczasowej Strategii na lata 2011-2020 do budowy i realizacji kolejnej	149
3 Analiza SWOT	151
3.1. Istota analizy SWOT	151
3.2. Wyniki analizy SWOT	152
4 Podsumowanie i wnioski	161
II. STRATEGIA ROZWOJU POWIATU NA LATA 2021-2030	163
1. Proces i metody opracowania strategii	163
1.1. Proces tworzenia Strategii	163
1.2. Struktura Strategii	164
2. Wizja i misja rozwoju Powiatu	167
2.1. Wizja Powiatu	167
2.2. Misja Powiatu	167
3. Cele strategiczne i operacyjne	169
4. Projekty strategiczne i działania	177
5. Zbieżność Strategii Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego z dokumentami strategicznymi na poziomie Europy, kraju i regionu	195
5.1. Zbieżność z europejskimi dokumentami strategicznymi	195
5.2. Zbieżność z krajowymi dokumentami strategicznymi	196
5.3. Zbieżność z samorządowymi dokumentami strategicznymi	200
6. Wdrażanie Strategii	206

6.1. Wdrażanie zapisów Strategii. Monitoring realizacji zadań.....	206
6.2. Ocena skutków realizacji Strategii (ewaluacja)	208
6.3. Ewentualne korekty planu i jego aktualizacja	209
6.4. Informowanie społeczeństwa.....	210
Spis wykresów	211
Spis tabel	212
Spis rysunków	213

I. DIAGNOZA STANU POWIATU

1. Analiza podstawowych uwarunkowań rozwojowych Powiatu

1.1 Ogólna charakterystyka Powiatu

1.1.1. Położenie geograficzne

Powiat Czarnkowsko-Trzcianecki obejmuje obszar 1806 km², w skład którego wchodzi 8 jednostek administracji samorządowej, tj.:

- jedna gmina miejska Czarnków
- trzy gminy miejsko-wiejskie: Trzcianka, Krzyż, Wieleń
- cztery gminy wiejskie: Czarnków, Drawsko, Lubasz i Połajewo.

Administracyjnie Powiat przynależy do północnej części województwa wielkopolskiego, stanowiąc 6% jego obszaru i zajmując pod względem wielkości drugie miejsce. Do powiatów przygranicznych Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego należą:

- Powiat Pilski, Powiat Chodzieski, Powiat Obornicki, Powiat Szamotulski, Powiat Międzychodzki (Województwo Wielopolskie)
- Powiat Wałecki (Województwo Zachodniopomorskie)
- Województwo Lubuskie: Powiat Strzelecko-Drezdenecki.

1.1.2. Położenie komunikacyjne

Powiat Czarnkowsko-Trzcianecki ulokowany jest w północno-zachodniej części województwa wielkopolskiego, stanowiąc jeden z jego powiatów granicznych. Siedziba władz Powiatu tj. miasto Czarnków znajduje się w odległości 75 km od stolicy województwa wielkopolskiego, oba miasta są skomunikowane między innymi za pośrednictwem drogi wojewódzkiej nr 178. Przez Powiat przebiega kilka istotnych szlaków komunikacyjnych, do których należy zaliczyć fragment drogi krajowej 22 Elbląg–Gorzów, 14 dróg wojewódzkich (w tym wspomniana powyżej), a także dwa czynne szlaki komunikacji kolejowej ze stacją w Krzyżu: linia 351 Poznań Główny–Szczecin Główny będąca fragmentem międzynarodowej magistrali E 59 (ze Skandynawii na południe Europy) oraz linia 203 Tczew-Kostrzyn (częściowo dwutorowa, niezelektryfikowana).

Sieć dróg powiatowych o łącznej długości 330,357 km tworzą:

- 1163P Róża Wielka - gr. Powiatu - Pokrzywno - gr. Powiatu - stacja Stobno (długość 5,260 km)

- 1167P granica woj. - Róża Wielka - Róża Mała - gr. Powiatu do dr. woj.. 178 (długość 5,080 km)
- 1209P od dr. woj. 182 - Mirosław gr. Powiatu Czarnkowsko - Trzcianeckiego - Walkowice - Czarnków ul. Gdańska (długość 16,792 km)
- 1315P granica województwa - Trzcianka ul. Gorzowska - dr. nr 180 (długość 7,309 km)
- 1316P Straduń - Trzcianka dr. nr 1315P3,545 (długość 3,545 km)
- 1317P Smolarnia - do dr. woj. 180 (długość 3,916 km)
- 1318P Rychlik - Siedlisko (długość 3,716 km)
- 1319P Górnica do dr. woj. 180 (długość 0,929 km)
- 1320P Biernatowo - do dr. woj. 309 (długość 1,817 km)
- 1321P Kuźnica Żelichowska - Żelichowo - Dzierżązno Wielkie - Dzierżązno Małe (długość 16,156 km)
- 1322P Gieczynek - Dębogóra - Wieleń ul. Spółdzielcza (długość 14,743 km)
- 1323P Krzesiwo - Krzyż Wlkp. (ul. Wojska Polskiego, Walki Młodych, Drawska) - Drawsko - Pęckowo (długość 10,252km)
- 1324P od dr. woj.178 - Nowa Wieś - Runowo (długość 7,289km)
- 1325P od dr. woj. 178 - Radosiew (długość 2,031km)
- 1326P (kierunek Gajewo) od dr. woj. 174 - Zofiowo - do dr. woj.174 kierunek Czarnków (długość 3,812 km)
- 1327P Łomnica - Trzcianka - ul. Łomnicka (długość 7,950 km)
- 1328P Pokrzywno - Łomnica - Wrząca (długość 7,138 km)
- 1329P Stobno - gr. Powiatu pilskiego - Ługi Ujskie (długość 2,055 km)
- 1330P gr. Powiatu (od dr. 1159P) do dr. woj.180 (długość 1,330 km)
- 1331P Trzcianka - Biała (długość 3,967 km)
- 1332P od dr. woj.180 - Biała - Radolin - Radolinek - Kuźnica Czarnkowska (długość 13,647 km)
- 1333P od dr. woj. 178 - Radolin - prom - dr. 1209P (Walkowice) (długość 8,306 km)
- 1334P Romanowo Górne - gr. Powiatu pilskiego - Kruszewo - gr. Powiatu Czarnkowsko - Trzcianeckiego - Marunowo (długość 4,980 km)
- 1335P od dr. woj. 178 - Radolinek (długość 4,841)
- 1336P Drawski Młyn - Pęckowo - Piłka (długość 8,572 km)
- 1337P Miały - Mężyk - Biała - Hamrzysko - Krucz (dr. 1340P) (długość 17,671 km)
- 1338P Wieleń - (ul. Mężykowska) - Mężyk - gr. Powiatu szamotulskiego Rzecin (długość 15,465 km)
- 1339P Rosko - Hamrzysko (długość 6,021 km)

- 1340P Gulcz - Krucz (długość 4,648 km)
- 1341P Brzeźno - gr. Powiatu chodzieskiego - Wyszyń (długość 10,860 km)
- 1342P Sarbia - Gębice - Huta - Komorzewo - Młynkowo (długość 16,316 km)
- 1343P Śmieszkowo - Młynkowo - Boruszyn - gr. Powiatu obornickiego - Podlesie (długość 17,645 km)
- 1344P Pianówka - Goraj (długość 2,655 km)
- 1345P Dębe - Śmieszkowo (długość 4,881 km)
- 1346P (dr. nr 1345P) Śmieszkowo - Prusinowo - Sławno - Sokołowo - dr. nr 182 (długość 10,829 km)
- 1347P Lubasz - Sławno - Kamionka (długość 3,464 km)
- 1348P Nowina - Stajkowo - Lubasz (5,056 km)
- 1349P od dr. woj. 153 - Bzowo - Stajkowo (długość 4,332 km)
- 1350P Prusinowo - Jędrzejewo (długość 6,133 km)
- 1351P Białężyn - Grzępy do dr. 1343P (długość 4,113 km)
- 1352P Przybychowo - gr. Powiatu obornickiego - Ruda (długość 0,654 km)
- 1353P Tarnówko - Młynkowo - Krosinek - Połajewo dr nr 1846P (długość 10,546 km)
- 1846P (Zielona Góra) gr. Powiatu Czarnkowsko - Trzcianeckiego - Boruszyn - Połajewo - gr. Powiatu obornickiego - Ryczywół (długość 18,189 km)
- 2042P (Podlesie) - gr. Powiatu Czarnkowsko - Trzcianeckiego - gr. Powiatu obornickiego - Chlebowo - Ludomy (długość 0,789 km)
- 1356P ul. Wroniecka miasto Czarnków (długość 2,021 km)
- 149 Rzecin-Smolary (była droga wojewódzka) (długość 2,636 km)¹

Przeważają drogi o nawierzchni twardej, zaledwie 7,6% długości dróg to drogi gruntowe.

1.1.3. Historia Powiatu

Na podstawie źródeł archeologicznych pierwsze ślady osadnictwa na terenach wchodzących w skład Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego można szacować na okres neolitu (pojedyncze stanowiska). Za istotny materiał źródłowy uznaje się również dokonane przez greckiego geografę Klaudiusza Ptolemeusza wczesnośredniowieczne oznaczenie kartograficzne Lubasza (Limioseleion) jako punktu postoju kupców rzymskich na bursztynowym szlaku (150 r. n.e.). Jednak liczniejsze wzmiankowanie o osadnictwie (grody w Czarnkowie i Wieleniu) wiązać należy z początkami Państwa Polskiego, aktywnością ekspansyjną drużyn Mieszka I, potem Bolesława Chrobrego i Krzywoustego a równolegle

¹ Informacje [ze strony Zarządu Dróg Powiatowych w Czarnkowie](#)

z aktywnością kupiecką lądową oraz rzeczną na szlakach Północ-Południe czy Wschód-Zachód. Położenie geograficzne i infrastruktura drogowa miały niebagatelny wpływ na rozwój Powiatu oraz wyjątkową spuściznę kultury materialnej i niematerialnej. Przyczynili się do tego od pierwszych dekad XVII wieku szczególnie tzw. Olędrzy – pierwotnie osadnicy z Fryzji i Niderlandów wyznania protestanckiego lub jego odłamów, później przybysze z Niemiec i Śląska. Osadnictwo olęderskie zasadało się na lokacji na terenach zalewowych Rzeczypospolitej doświadczonych meliorantów, którym gwarantowano przywileje nie tylko lokacyjne ale i wolność osobistą, religijną czy gospodarczą.

Historycznie uwarunkowany jest dualny charakter Powiatu: kształtujący Europę po pierwszej wojnie światowej traktat wersalski nie włączył Trzcianki i okolic do Rzeczypospolitej, pozostawiając ją w granicach Niemiec. Zaowocowało to równoległym rozwojem dwóch silnych ośrodków regionalnych tj. Czarnkowa i Trzcianki, co niejako wymusiło konieczność zaakcentowania ich równorzędnej rangi na etapie reformy administracyjnej wprowadzającej powiaty w 1999 roku.

Historyczno-kulturowe dziedzictwo Powiatu ma silne konotacje heraldyczne. Najważniejszymi herbami Powiatu są – wpisane w trójdzielną tarczę obowiązującego godła Powiatu, wraz z orłem białym:

- „Nałęcz” (Nałęcz III) – herb rodowy rodziny Czarnkowskich, założycieli miasta Czarnków
- „Ciołek” – herb rodziny Poniatowskich, której przedstawiciel Stanisław August – ojciec późniejszego króla Stanisława Augusta Poniatowskiego – był właścicielem ziemi Trzcieńskiej; herb stanowi element godła Miasta Trzcianka od 1738 roku.

Rysunek 1. Herb Powiatu Czarnkowsko-Trzcieńskiego

Dwa rody w polu herbowym symbolizują wspomnianą dualność historycznego wiana Powiatu to jest dwa silne ośrodki regionalne – Czarnków i Trzciankę – zróżnicowane rozwojowo i kulturowo.

- Czarnków – gród piastowski i kasztelania, na prawach miejskich od roku 1397 roku, a siedziba rodu Czarnkowskich do 1727 roku. Jego centralna zabudowa objęta jest ochroną ze względu na wartość historyczną i kulturową takich miejsc, jak czternastowieczny rynek, kościół z XVI, czy ratusz z XIX wieku. W Czarnkowie mieszka niespełna 11 tysięcy osób; miasto systematycznie powiększa się obszarowo.
- Trzcianka, lokowana w 1731 roku. Miasto o nieregularnej strukturze, stanowiącej efekt licznych modyfikacji i przyłączeń wsi. Obecnie Trzcianka liczy nieco ponad 17 tysięcy mieszkańców, w granicach miasta znajdują się trzy jeziora oraz rzeka, nosząca tę samą nazwę co miasto. Po pierwszej wojnie światowej Trzcianka była stolicą niemieckiego Powiatu Noteckiego (Netzekreis).

1.1.4. Budowa geologiczna i ukształtowanie terenu

Według podziału fizyczno-geograficznego opracowanego przez Jerzego Kondrackiego², Powiat położony jest w makroregionie Pradolina Toruńsko-Eberswaldzka (mezoregion Kotlina gorzowska) oraz w makroregionie Pradolina Warciańsko-Odrzańska (mezoregion Dolina Środkowej Odry, Kotlina Śremska). Pradolina jako element rzeźby terenu to szerokie obniżenie o spłaszczonym dnie powstałe w czasie cofania się lądolodu na jego przedpolu w wyniku działalności wód z topniejącego lodowca i wód rzecznych płynących z południa, które połączywszy się utworzyły ogromne rzeki, płynące w kierunku zachodnim, zgodnie z ogólnym nachyleniem kontynentu europejskiego. Szerokość pradolin na terenie Polski wynosi od 2 do 20 i więcej km. Charakteryzuje je płaskie, torfiaste lub piaszczyste dno, ograniczone stromymi nieraz krawędziami o wysokości do 30–50 m. Na obszarze Powiatu z Pradoliny Toruńsko-Eberswaldzkiej korzysta obecnie rzeka Noteć.

1.1.5. Gleby

Na obszarze Powiatu występują gleby brunatne i płowe (tereny pokryte glinami zwałowymi i glinami piaszczystymi lub glinami pokrytymi piaskami), które charakteryzują się dość dobrą bonitacją II i IV. Z kolei tereny piaszczyste oraz zbudowane z glin mocno spiaszczonych obfitują w gleby rdzawe, uznawane za słabej klasy, jednak wartościowe dla leśnictwa (V i VI klasa bonitacji), bo licznie porośnięte lasem z dominacją boru wilgotnego i świeżego. W bezpośredniej bliskości rzek występują gleby torfowe a tam, gdzie podczas wysokich stanów wody osadzają się mułki – mady czyli gleby mające w swoim profilu naprzemianległe warstwy o różnym składzie granulometrycznym. Żyzność madów określa się na IV klasę, a w uprawach rolnych ogranicza do użytków zielonych.

² Jerzy Kondracki: *Geografia Regionalna Polski*. Warszawa: PWN, 2009.

1.1.6. Wody

W skład zasobów wód otwartych Powiatu (zgodnie z systematyką Ramowej Dyrektywy Wodnej - Jednolita Część Wód Powierzchniowych) wchodzi wody płynące o stosunkowo gęstej sieci wynikającej z ulokowania obszaru w zlewni rzeki Noteć, siódmej pod względem długości rzeki Polski. Noteć mierzy 388 kilometrów, bieg rozpoczyna w gminie Chodecz na Pojezierzu Kujawskim przepływając przez trzy województwa: kujawsko-pomorskie, wielkopolskie i lubuskie, a kończy wpadając do ujścia Warty pod Santokiem koło Gorzowa Wielkopolskiego. Rzekę dzieli się umownie na dwa odcinki to jest Noteć Górną od źródeł do Nakła oraz Noteć Dolną od Nakła do ujścia do Warty, która przepływa między innym przez obszar Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego, w tym przez następujące miejscowości:

- Czarnków
- Drawsko
- Góra nad Notecią
- Krzyż Wielkopolski
- Wieleń.

Rzeka Noteć należy do tak zwanej Wielkiej Pętli Wielkopolski czyli dawnego, zapomnianego już, najdłuższego w Polsce szlaku żeglugowego o łącznej długości 700 kilometrów dróg wodnych, które oplatają całą Wielkopolskę. Poza Notecią oraz Wartą pętla obejmuje sieć kanałów oraz połączonych z nimi jezior.³

Regulację Noteci prowadzono od drugiej połowy XIX wieku poprzez między innymi stopnie wodne obsługiwane śluzami lub jazami i wtedy właśnie wzrosła ranga szlaku jako głównego transportowego w północnej Wielkopolsce, co trwało do lat 80-tych ubiegłego wieku (schyłek żeglugi towarowej) na tym obszarze.⁴ Formalnie Noteć Dolna od 1996 roku stanowi element międzynarodowej drogi wodnej E70.

Większość dopływów w Dolinie Noteci to dopływy prawostronne, w tym:

- Drawa – największy prawostronny dopływ Noteci a jednocześnie największa rzeka Drawieńskiego Parku Narodowego. Przepływa przez tereny gminy Krzyż Wielkopolski. Rzeka meandryczna o zróżnicowanym charakterze: od „leniwych” odcinków po fragmenty o dużym spadku i bystrym prądzie i kamienistym dnie przypominającym górskie potoki.⁵

³ Z artykułu [o Wielkiej Pętli Wielkopolski](#) na stronie Wielkopolskiej Organizacji Turystycznej

⁴ Z artykułu [o rzece Drawie na stronie Po Drawie. Spływy kajakowe Drawa](#)

⁵ [Na stronie Drawieńskiego Parku Narodowego](#)

- Bukówka zwana Molitą lub Kamionką – mająca źródło w województwie zachodniopomorskim w gminie Człopa (jezioro Bukowo Duże), przez obszar Powiatu przepływa w gminie Trzcianka i Wieleń, uchodząc do Noteci na wysokości śluzy 21 Drawsko. Rzeka bardzo zróżnicowana w zależności od odcinka, od powolnej i szeroko rozlanej, po wartką i przegrodzoną powalonymi drzewami. W przeszłości dość intensywnie zagospodarowana i poprzedzielana stopniami wodnymi przy nieistniejących dzisiaj młynach.

Do lewostronnych dopływów należą m.in.:

- Miała zwana też Miałką oraz Białą – wypływa z okolic wsi Nowina w gminie Lubasz należącej do Powiatu, a uchodzi do Starej Noteci na wschód od Drezdenka w województwie lubuskim, powiat strzelecko-drezdeński. Największa z rzek przecinających Puszcę Notecką płytka i bardzo malownicza. W górnym biegu stanowi łącznik 9 jezior rynnowych; przy wyższych stanach wód destynacja spływów kajakowych, umożliwiającą również pływanie pod prąd.
- Gulczanka: dopływ w części północno-wschodniej charakteryzujący się sporymi deniwelacjami, maksymalnie do 85 metrów różnicy pomiędzy najniższym a najwyższym punktem; w znacznym stopniu przekształcona przez działalność gospodarczą tj. systemy melioracyjne, bardziej dziewicza na obszarze moreny czołowej z malowniczymi kompleksami leśnymi⁶.

Do wód stojących Powiatu zaliczyć należy szereg zbiorników jeziornych ulokowanych zarówno w obrębie Doliny Noteci, jak i w lasach. Najistotniejsze akweny tego typu służące między innymi celom turystyczno-rekreacyjnym to:

- gmina Lubasz
 - Jezioro Lubaskie zwane jeziorem Dużym: jezioro moreny dennej typu przyozowego stanowiącego podtyp jeziora lodowcowego z charakterystycznym rynnowym ukształtowaniem, o powierzchni ogólnej 41,5 ha i maksymalnej głębokości 11 metrów. Zachodni brzeg jeziora został zaadaptowany dla potrzeb turystyczno-rekreacyjnych zlokalizowanych na plaży i polu kempingowym.
 - Kruteckie zwane Kruteczkiem, jezioro położone w strefie chronionego krajobrazu „Dolina Noteci”, o powierzchni 71 hektarów i maksymalnej głębokości jedynie 2 metrów. Brzegi jeziora są w pełni porośnięte, częściowo wchodząc w skład użytku ekologicznego pn. „Torfowiska nad Jeziorem Kruteckim”. Jezioro stanowi jedną ze zlewni rzeki Miały, a charakterystyczna dla niego płycizna oraz zacisze szuwarów sprawiają, że jest to dogodna lokalizacja dla wędkarzy łowiących między innymi szczupaki i okonie.⁷

⁶ [O rzece Gulczance na stronie Encyklopedii Przyrodniczej](#)

⁷ [O rzece Miałe na stronie Wędkarza Polskiego](#)

- miasto i gmina Trzcianka
 - Sarcze zwane też jeziorem Miejskim, o powierzchni 52,07 ha i głębokości 4-8 metrów, akwen popularny wśród wędkarzy, amatorów sportów motorowodnych i żeglarstwa, posiadający dwie plaże strzeżone oraz bazę noclegową (ośrodki wczasowe, pola namiotowe).
 - Straduń zwane jeziorem Straduńskim lub Smolarskim, o powierzchni ogólnej prawie 95 hektarów i głębokości 4-6 metrów, akwen wędkarski i wypoczynkowy.
 - Logo o powierzchni 61,9 ha i głębokości 5-7 metrów, podobnie do pozostałych jezior Trzcieńskich, baza wędkarska, dodatkowo posiada trasę spacerową wzdłuż linii brzegowej.
- gmina Drawsko
 - Jezioro Moczydło z lustrem wody w granicach 10 ha.
 - Jezioro Długie i Piast z lustrem wody w granicach 15ha - głębokość akwenów do 5 metrów; urokliwe jeziora eksploatowane turystycznie.
- miasto i gmina Krzyż Wlkp.
- Jezioro Królewskie – akwen z wytyczonym w roku 2019 kąpieliskiem o linii brzegowej dł. 90 metrów.
- miasto i gmina Wieleń
 - Jeziora miałskie zwane pierścieniem miałskim lub jeziorami łańcucha miałskiego: grupa jezior o charakterze rynnowym, położonych w dolinie rzeki Miały, na obszarze NATURA 2000. Charakteryzują się szerokimi strefami szuwarowymi i bardzo niskim poziomem wody pomiędzy 1,5 metra a 2,5 metra, zanikowi którego przeciwdziałają urządzenia spiętrzające – tamy. W skład pierścienia miałskiego wchodzi następujące jeziora: Wielkie, Małe, Białe, Górne, Bąd, Księżę, Głównki, Zdręczno, Świąte.

Eksploatacja turystyczno-rekreacyjna zarówno zasobów wodnych płynących jak i stojących osadza się w dużej mierze na wędkarstwie i kajakarstwie (spływy).

Klasa czystości jezior oscyluje między II a III stopniem. Na stan ekologiczny zasobów wodnych Powiatu wpływają źródła punktowe (ścieki), zanieczyszczenia liniowe (pochodzące z transportu komunikacyjnego) oraz obszarowe splukiwane opadami atmosferycznymi z terenów zurbanizowanych, nieposiadających systemów kanalizacyjnych oraz z obszarów rolnych i leśnych.

1.1.7. Lasy, fauna i flora – formy ochrony przyrody

Powiat Czarnkowsko-Trzcianecki charakteryzuje się krajobrazem rolniczo-leśnym, które to walory znacząco wpływają na jego atrakcyjność turystyczno-krajoznawczą. Wynika to ze wspomnianego

ulokowania geograficzno-przestrzennego w Pradolinach Toruńsko-Eberswaldzkiej i Warciańsko-Odrzańskiej, z ich zróżnicowaniem rzeźby (moreny czołowe, denne, pola zandrowe, ozy i jeziora) czy gleby (tereny zatorfione ale i piaszczyste wydmy). Tereny zalesione zajmują ponad 50% powierzchni tj. prawie 95 tys. hektarów Powiatu o składzie gatunkowym ze znaczącą przewagą sosny (ponad 85%), uzupełnionym o takie drzewa liściaste jak brzoza, olcha, dąb, buk, jawor i klon.

Budowa geologiczna i charakter fizyko-geograficzny obszaru Powiatu stanowią czynnik determinujący walory przyrodnicze. Ponad 45% powierzchni Powiatu to obszary prawnie chronione o następującej formie:

- Parki narodowe
 - Drawieński Park Narodowy – utworzony w 1990 roku, zajmuje południowo-zachodnie tereny Powiatu fragmentarycznie tj. obszar o powierzchni 377,8 ha (całkowita powierzchnia parku wynosi 11342 ha.) w gminie Krzyż Wielkopolski. DPN reprezentuje krajobraz młodoglacjalnych równin sandrowych. W całości położony jest w zlewni rzeki Drawy, która razem ze swoim dopływem -Płociczną, stanowi jego główną oś hydrograficzną. Obie rzeki płyną przez szeroki pas sandrów, które powstały z piasków usypanych przez wody topniejącego lodowca spływające ku pradolinie Toruńsko-Eberswaldzkiej⁸. Dominują charakterystyczne dla tego obszaru bory sosnowe, gdzieśgdzie wyparte przez buczynę, grądy, dąbrowy, czy lasy bagienne typ olsy. DPN to także torfowiska (wysokie, przejściowe, nakredowe a także torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk), łąki (świeże łąki użytkowane ekstensywnie, zmiennowilgotne łąki trzęślicowe) oraz systemy wodne – 20 jezior/jezierek mezotroficznych, eutroficznych czy dystroficznych. Dla torfowisk reprezentatywne są okazy z rodziny storczykowatych – w tym lipiennik Loesela, kruszczyk błotny czy rdzawoczerwony. W akwenach funkcjonują populacje troci jeziorowej, sielawy i siei, liczne płazy włącznie z niepospolitym kumakiem nizinny. Gady zamieszkałe DPN to poza pospolitymi zaskrońcami, jaszczurkami, padalcami, również pojedyncze osobniki żółwia czerwonołbego (Zatomie). Dla pasjonatów ornitologii Park to ostoja 141 tj. ponad połowy spotykanych w Polsce gatunków – lęgowych i nielęgowych.. Wśród gatunków ptaków wymagających specjalnej uwagi znajdują się: perkoz dwuczuby, perkozek, łabędź niemy, słońka, samotnik, siniak i pliszka górską. Ciekawostką stanowi kolonia kormoranów na wyspie jeziora Ostrowskiego. Świat ssaków reprezentuje w DPN 40 gatunków, włącznie z wydrą jako zwierzęciem herbowym tego obszaru chronionego, a grupę bezkręgowców ponad 855 gatunków,

⁸ [Informacje ogólne o Drawieńskim Parku Narodowym na jego stronie internetowej](#)

spośród których najrzadszymi przedstawicielami są: zatoczek łamliwy (ślimak), pachnica dębowa (chrząszcz), iglica mała (ważka), czerwończyk nieparek (motyl) – poza zatoczkiem wszystkie uwzględnione w Polskiej czerwonej księdze zwierząt. Tom II Bezkręgowce.

- Rezerваты przyrody
 - „Wilcze Błoto” – położony na terenie gminy Wieleń, zajmuje powierzchnię 3,27 ha. Utworzony na podstawie Zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 5 października 1968 r. (M.P. z 1968 r. Nr 43, poz. 304), w celu ochrony zbiorowiska roślinności bagiennej i torfowiskowej. Posiada otulinę o powierzchni 8,74 ha.
 - „Źródlika Flinty” – położony na terenie gminy Czarnków oraz gminy Budzyń, zajmując powierzchnię 44,83 ha (z czego 44,8 ha w gminie Czarnków). Utworzony na podstawie Rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 21 grudnia 1998 r. (Dz. U. z 1998 r. Nr 161, poz. 1104), w celu ochrony obszaru wód, łąk i lasów wokół źródlika rzeki Flinty. Posiada otulinę o powierzchni 56,49 ha. Porasta go 11 gatunków roślin chronionych w ramach ekosystemów leśnych, zaroślowych, bagiennych, wodnych oraz torfowiskowych.
- Obszary chronionego krajobrazu
 - „Dolina Noteci” – położony częściowo w obrębie Powiatu (w granicach gmin: Wieleń, Trzcianka, Czarnków, Lubasz) obszar o powierzchni 72072 ha., najlepiej zachowane w Wielkopolsce duże tereny torfowisk niskich z fragmentami łąk zalewowych, objęte ochroną względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach (m. in. stanowiska roślin reliktowych, ostoje rzadkich zwierząt m.in. łosia, bobra, orła bielika, bociana czarnego, tereny tarliskowe ryb, ważna trasa migracji gatunków). Zlokalizowane są tu także 3 z 9 znajdujących się na terenie Wielkopolski ostoje ptaków o randze europejskiej. Ponieważ dolina spełnia kryteria obu przyrodniczych dyrektyw Unii Europejskiej – „Ptasiej” i „Siedliskowej”, od roku 2004 większość jej obszaru (w obrębie gmin Czarnków, Trzcianka, Wieleń) została włączona do ochrony w ramach sieci NATURA 2000.
 - „Puszcza Notecka” – położony częściowo na terenie Powiatu Czarnkowsko-Trzcianieckiego w gminach: Czarnków, Wieleń, Drawsko, Połajewo i Lubasz obszar o powierzchni 58170 ha. Utworzony w 1998 roku. Obejmuje część Pojezierza Poznańskiego i Kotliny Gorzowskiej. W skład obszaru wchodzi znaczna część Puszczy Noteckiej. Puszcza jest zaliczana do regionów intensywnego rozwoju gospodarki leśnej. Najciekawsze elementy przyrodniczo-krajobrazowe tego obszaru stanowią: kompleks wydm śródlądowych, jeden z największych w Europie, rynnowa dolina rzeki Miąty z licznymi

jeziorami, duża powierzchnia borów sosnowych, bogata fauna z rzadkimi gatunkami zwierząt, m.in. wilk, bóbr, żuraw i rybołów.

- „Puszcza nad Drawą” – obszar o całkowitej powierzchni 62200 ha, częściowo położony w granicach gmin Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego (Trzcianka, Wieleń, Krzyż Wilkp.), utworzony Uchwałą Nr IX/56/89 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Pile z dnia 31 maja 1989 r. (Dz. Urz. Woj. Pilskiego Nr 11/89 poz.95) potwierdzoną Rozporządzeniem Nr 5/98 Wojewody Pilskiego z dnia 15 maja 1998 r. (Dz. Urz. Woj. Pilskiego Nr 13/98 poz. 83) . Na całej długości swojej zachodniej granicy sąsiaduje z Drawieńskim Parkiem Narodowym (otulina Parku zawiera się w granicach obszaru) i Obszarem Chronionego Krajobrazu Puszcza Drawska. Leży nad rzekami Drawą i Bukówką oraz ich dopływami, m.in. Płociczną, choć krajobraz jest przeważająco lesisty (lasy gospodarcze 82,2%). Funkcjonuje jako ostoja ginących gatunków zwierząt m.in. bielika, puchacza, bociana czarnego, żurawia i bobra, znajduje się tu także tarlisko łosia szlachetnego.
- Użytki ekologiczne czyli zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej: naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt, i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania. Na terenie Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego ustanowiono łącznie 31 użytków ekologicznych, o łącznej powierzchni 204,83 ha. Najwięcej użytków ekologicznych występuje w gminie Lubasz (10 użytków ekologicznych) oraz w gminie Trzcianka (9 użytków ekologicznych).
- Pomniki przyrody, czyli pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów. Na terenie Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego znajduje się 187 pomników przyrody, czyli prawie 6% w skali całego województwa. Dominują pomniki-drzewa lub grupy drzew stanowiąc, 95,2% , a reszta to głązy narzutowe⁹.

⁹ [Wykaz pomników przyrody dostępny na stronie Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, w Centralnym Rejestrze Form Przyrody](#)

1.1.8. Warunki klimatyczne

Klimatycznie obszar Powiatu należy do VI dzielnicy rolniczo-klimatycznej. Ma ona charakter przejściowy pomiędzy chłodną i wilgotną dzielnicą pomorską na północy, a cieplejszą i suchą dzielnicą środkową. Dni z przymrozkami jest tu ponad 100, opady roczne wynoszą około 550 mm, czas trwania pokrywy śnieżnej od 4 - 6 dni. Długość okresu wegetacyjnego wynosi 210 – 215 dni. Biorąc jednak pod uwagę zmiany klimatyczne związane z globalnym ociepleniem, również charakter Powiatu cechuje tendencja do podnoszenia temperatury i utraty wilgotności.

1.2 Demografia, bezrobocie i aktywność społeczna

1.2.1. Liczba i struktura ludności

Powiat Czarnkowsko-Trzcianecki wg stanu na koniec roku 2020, liczył 86.590 mieszkańców. W ciągu ostatnich prawie 20 lat liczba mieszkańców wzrosła, choć od roku 2010 ukształtował się wyraźny trend spadkowy – z terenu Powiatu ubywało rocznie kilkadziesiąt, a w ostatnich latach nawet kilkaset osób. Średni wiek mieszkańców wynosi 40,8 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa wielkopolskiego oraz mieszkańców całej Polski.

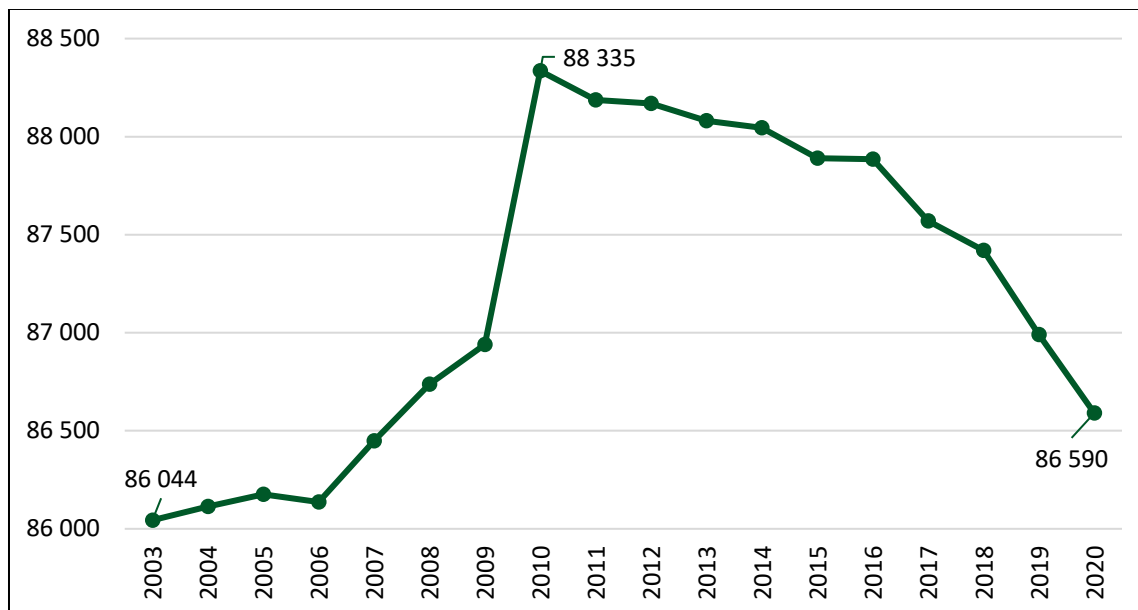
Prognozowana przez GUS liczba mieszkańców Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego w 2050 roku wynosi 75.820 (z czego 38.510 to kobiety, a 37.310 mężczyźni), czyli spadek będzie się pogłębiał, a dodatkowo zmieni się struktura wiekowa lokalnej społeczności.

Powiat Czarnkowsko-Trzcianecki miał w latach 2016, 2018, 2019 i 2020 - ujemny przyrost naturalny.

W 2019 roku zarejestrowano 786 zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 1.054 wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego -268. W tym samym roku 19 osób zameldowało się z zagranicy oraz zarejestrowano 18 wymeldowań za granicę - daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące 1.

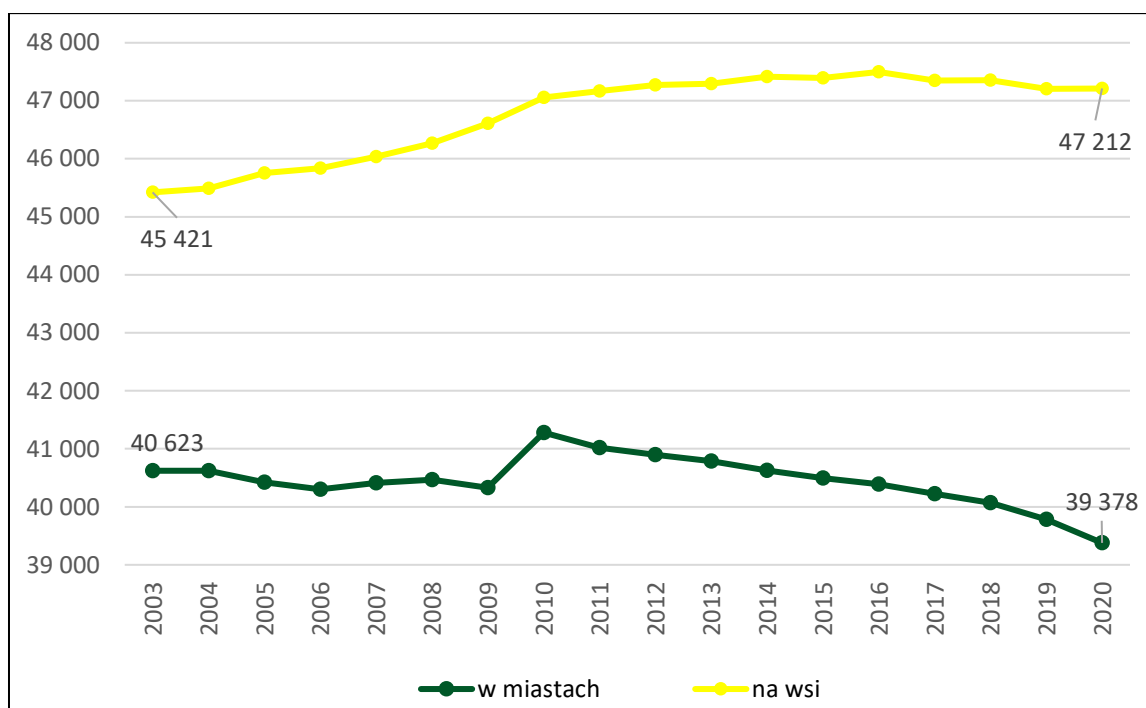
60,2% mieszkańców Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego jest w wieku produkcyjnym, 19,3% w wieku przedprodukcyjnym, a 20,5% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Wykres 1. Liczba ludności Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego w ostatnich latach

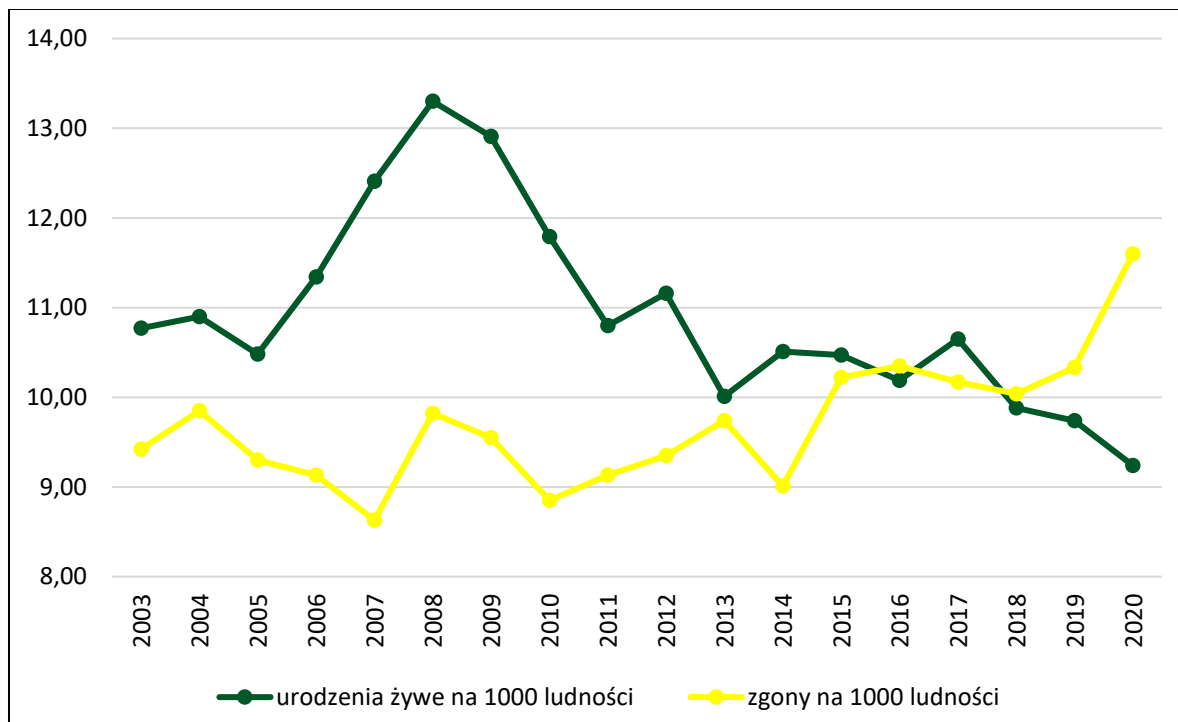
Źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS

Wykres 2. Liczba mieszkańców Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego mieszkających w miastach i na wsiach

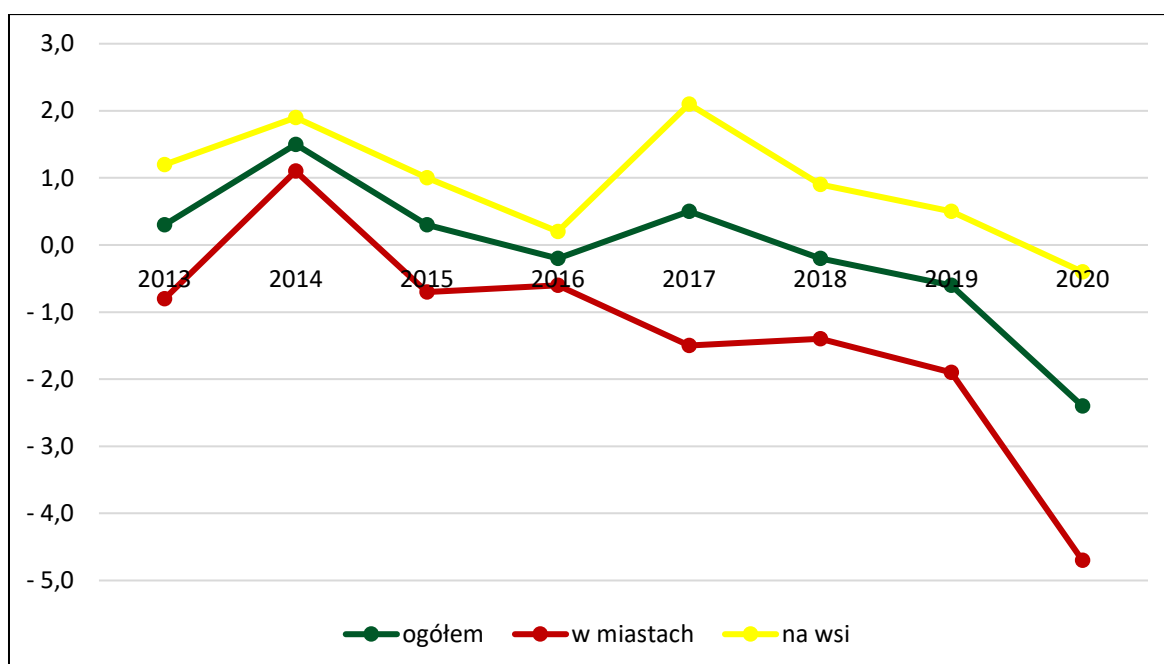
Źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS

Wykres 3. Urodzenia żywe i zgony w Powiecie Czarnkowsko-Trzcianeckim na 1000 ludności

Źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS

Wykres 4. Przyrost naturalny na 1.000 ludności w Powiecie Czarnkowsko-Trzcianeckim w podziale na miasto i wieś

Źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS

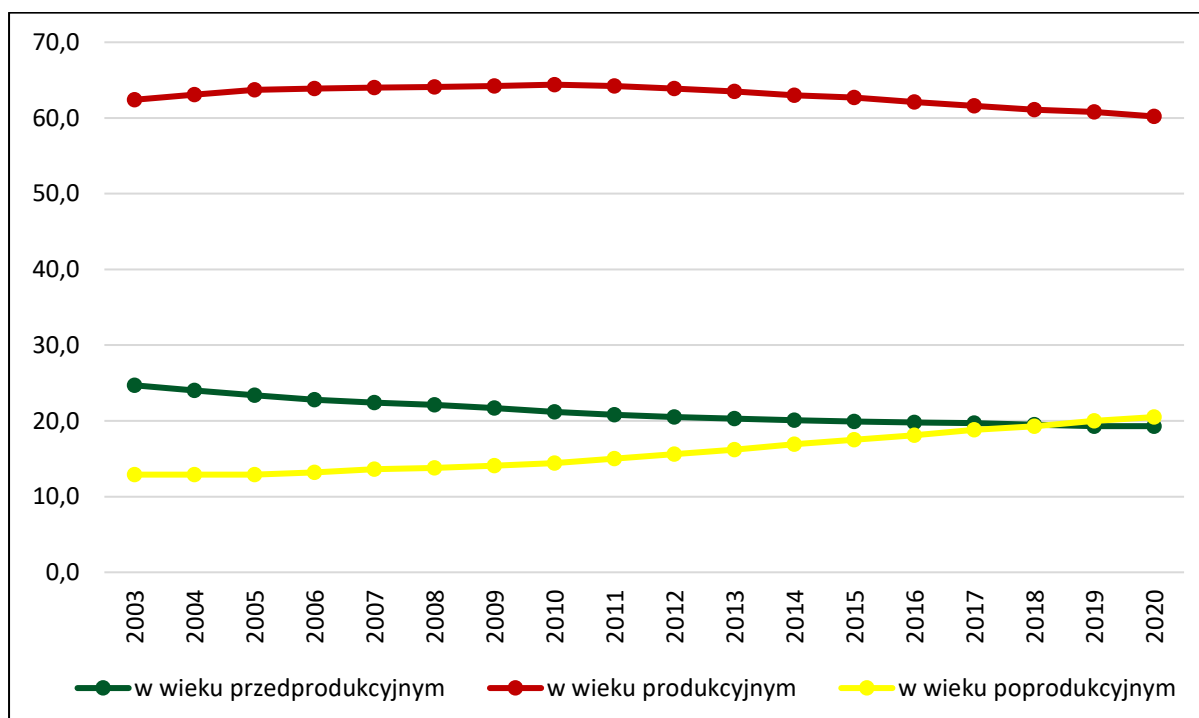
Zaprezentowana na powyższych wykresach statystyka **urodzeń, zgonów i przyrostu naturalnego** wskazuje, iż sytuacja w powiecie Czarnkowsko-Trzcianeckim jest zbliżona do średniej krajowej, czyli w ostatnich latach oscyluje na poziomie około 0 lub lekko ujemnym. Widać, iż sytuacja w

miejscowościach wiejskich Powiatu jest znacząco korzystniejsza niż dla miast Powiatu. Wskaźnik zgonów w ostatnich latach ma tendencję wyższą, natomiast wskaźnik urodzeń – niższą.

Widać również postępujące migracje wewnątrz Powiatu – spada liczba osób zamieszkujących miasta, a rośnie liczba mieszkańców terenów wiejskich.

Mieszkańców można scharakteryzować także w oparciu o **strukturę wiekową według grup ekonomicznych**. Rozkład poszczególnych grup na przestrzeni ostatnich lat w Powiecie przedstawia kolejny wykres. Grafika szereguje dane zgodnie z kategoriami, ukazując ich zmianę w kolejnych okresach. Na przestrzeni ostatnich kilkunastu lat wartości te na terenie Powiatu ulegały niekorzystnym zmianom. Podobnie jak w skali kraju – udział zarówno nominalny, jak i procentowy najmłodszych mieszkańców (do 17 lat) odnotował spadek i obecnie znajduje się na poziomie poniżej liczby osób w wieku poprodukcyjnym (powyżej 60 lat dla kobiet i 65 lat dla mężczyzn). W okresie ostatnich kilkunastu lat stwierdza się przyrost w grupie mieszkańców w wieku poprodukcyjnym we wszystkich analizowanych skalach odniesienia. W grupie ekonomicznej, znajdującej się w wieku produkcyjnym, od roku 2010 odnotowuje się niewielki spadek liczebności, a nabiera przyspieszenia trend zwiększającej się liczby starszych mieszkańców Powiatu.

Wykres 5. Odsetek ludności wg ekonomicznych grup wieku w Powiecie Czarnkowsko-Trzcianeckim

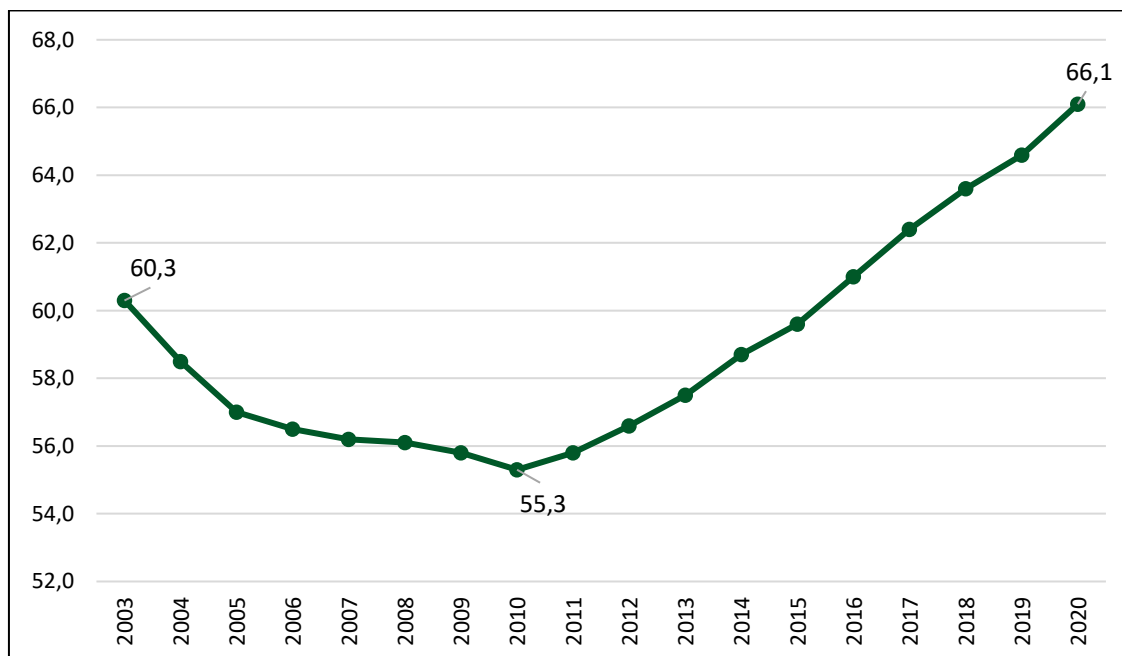

Źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS

Starzenie się społeczeństwa, a co za tym idzie - wzrost obciążenia demograficznego (stosunek liczby osób w wieku nieprodukcyjnym do liczby osób w wieku produkcyjnym), jest zjawiskiem

charakterystycznym dla państw i regionów rozwijających się oraz rozwiniętych. Jednak zmniejszanie się liczebności ludności w wieku produkcyjnym, przy jednoczesnym przyroście mieszkańców z grupy poprodukcyjnej, ma istotny wpływ na zrównoważony rozwój i stabilność gospodarczą.

Wykres 6. Wskaźnik obciążenia demograficznego w Powiecie Czarnkowsko-Trzcianeckim (ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym)

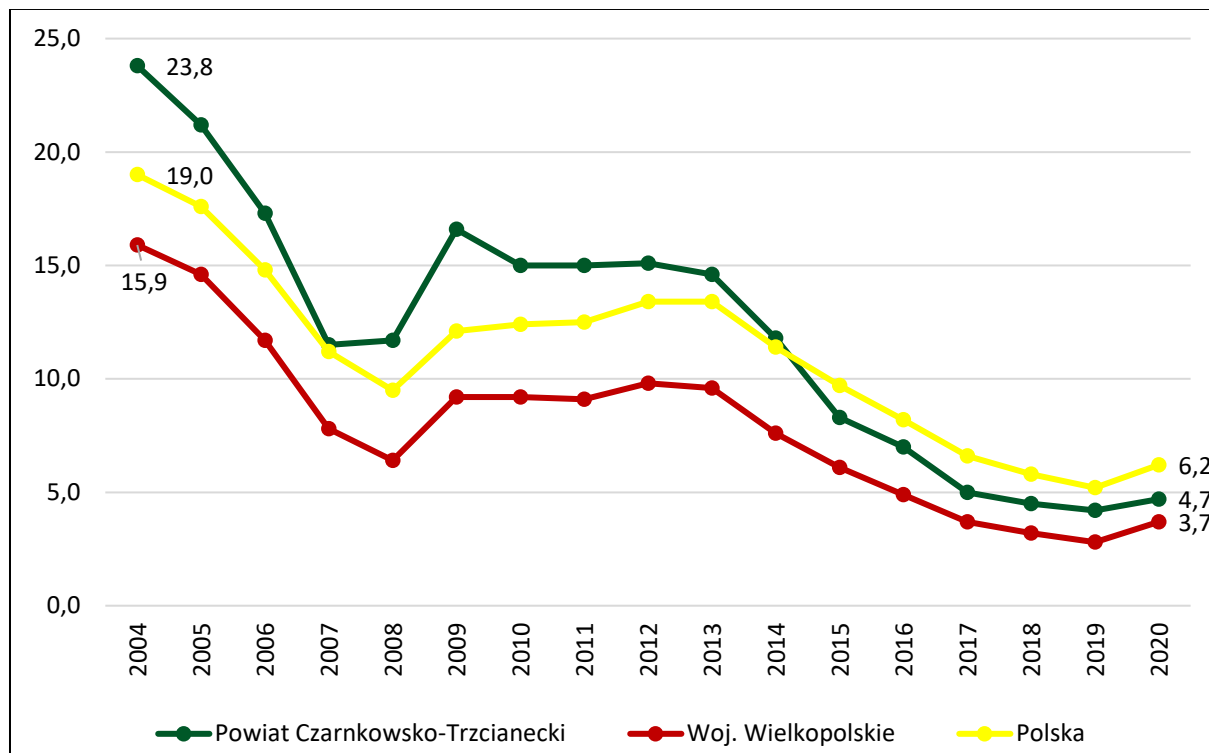
Źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS

1.2.2. Bezrobocie

Kolejną analizowaną kwestią, składającą się na ogólny obraz sytuacji społeczno-gospodarczej Powiatu, to bezrobocie. Schematycznie obraz sytuacji na przestrzeni ostatnich lat przedstawiono na kolejnych wykresach. Widoczny jest wyraźny spadek zarówno liczby osób bezrobotnych, jak i procentowej stopy bezrobocia. Bezrobocie rejestrowane w powiecie Czarnkowsko-Trzcianeckim wynosiło w 2020 roku 4,7% (5,7% wśród kobiet i 3,8% wśród mężczyzn).

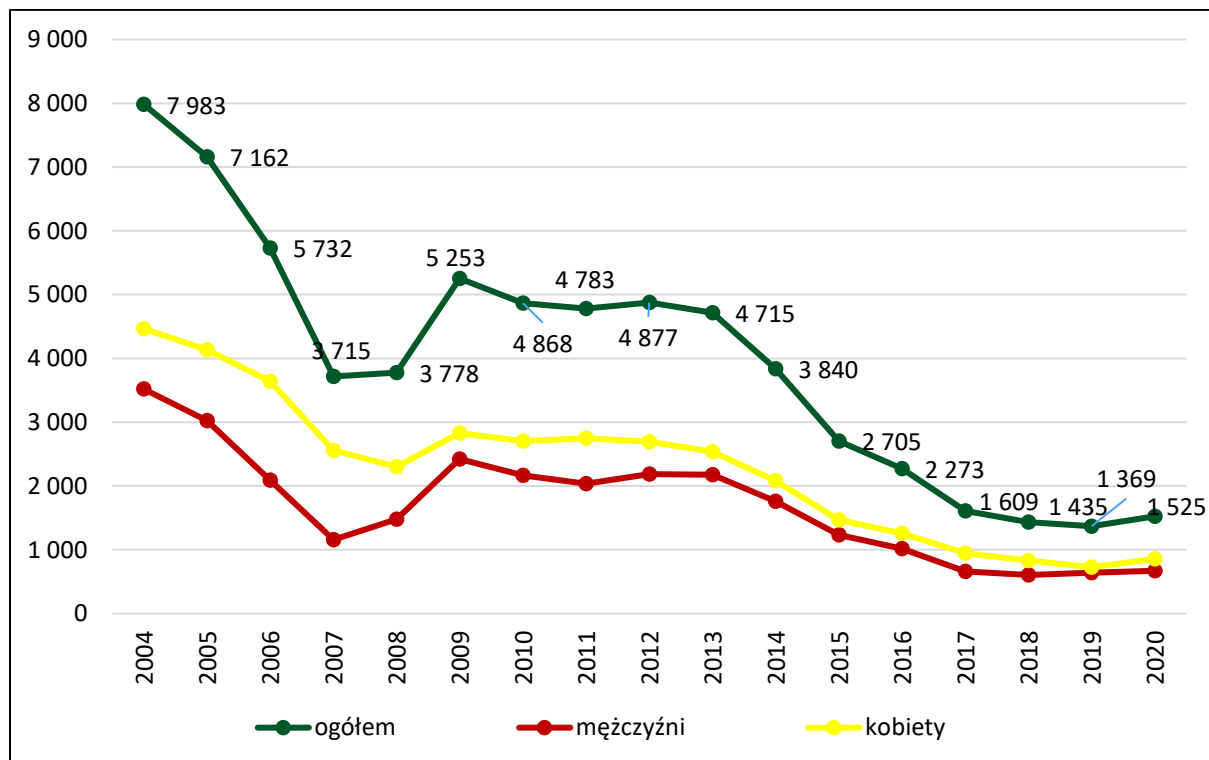
Cieszyć może zmniejszanie się obu wskaźników, jednak należy zauważyć, iż stopa bezrobocia w powiecie Czarnkowsko-Trzcianeckim wciąż przekracza stopę dla województwa wielkopolskiego, lecz jest już niższa niż stopa krajowa. Coraz bliżej jest do sytuacji, w której „ci, którzy chcą pracować – znajdują pracę”.

Wykres 6. Stopa bezrobocia w Powiecie Czarnkowsko-Trzcianeckim, Wielkopolsce i w Polsce

Źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS

Wykres 7. Liczba osób bezrobotnych w Powiecie Czarnkowsko-Trzcianeckim

Źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS

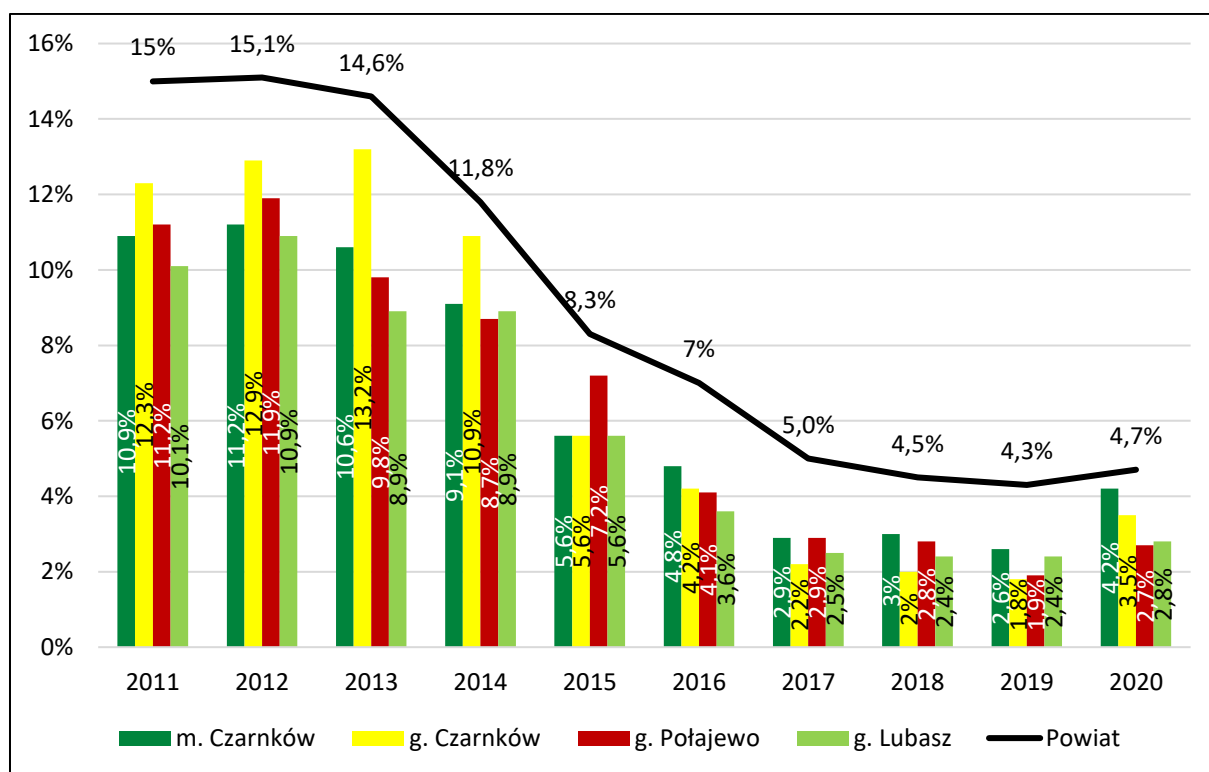
Spadkowi liczby bezrobotnych w Powiecie towarzyszy zróżnicowanie poszczególnych gmin, które można pogrupować jako te, w których poziom bezrobocia jest niższy w stosunku do średniej powiatowej – i są to następujące gminy:

- miasto Czarnków
- gmina Czarnków
- gmina Połajewo
- gmina Lubasz

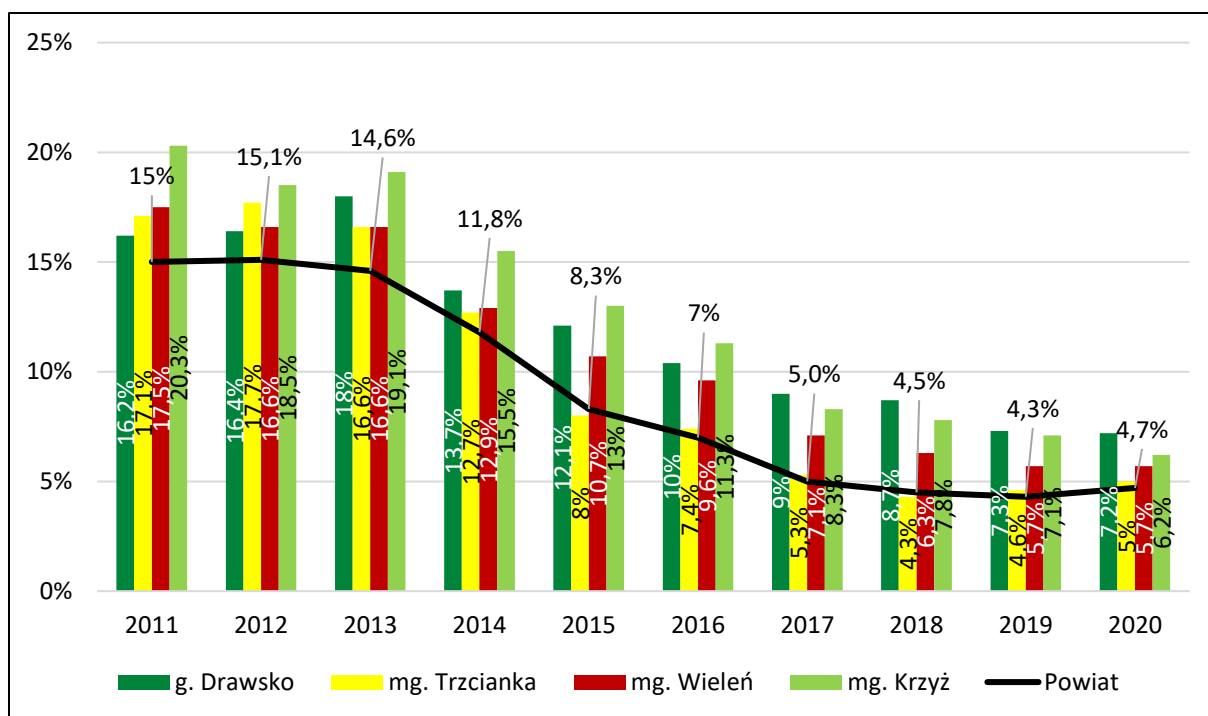
oraz gmin z bezrobociem wyższym od średniej powiatowej, to jest:

- gmina Drawsko
- miasto i gmina Trzcianka
- miasto i gmina Wieleń
- miasto i gmina Krzyż.

Wykres 8-9. Wskaźnik bezrobocia w gminach Powiatu Czarnkowsko-Trzcianieckiego

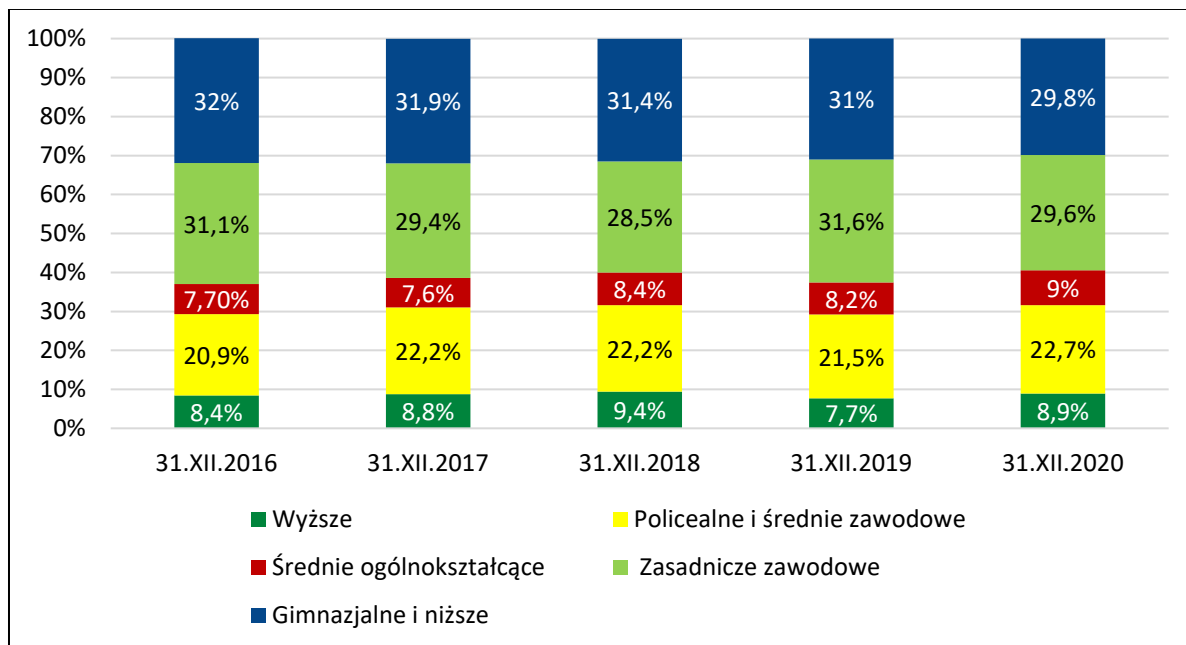
Źródło danych: [Polska w liczbach](#)

Źródło danych: [Polska w liczbach](#)

Analiza porównawcza danych Powiatowego Urzędu Pracy w Czarnkowie z ostatnich pięciu lat (dane z końca roku) wskazuje na kwalifikacje zawodowe i poziom wykształcenia jako istotne czynniki wykluczenia zawodowego. Spośród osób zamieszkałych Powiat i pozostających bez zatrudnienia, najmniej liczne grono to posiadacze wyższego oraz średniego ogólnokształcącego wykształcenia. Każda z tych grup, pomimo lekkich wahań, nie przekraczała progu 10%. Najliczniej reprezentowani są bezrobotni z wykształceniem gimnazjalnym i niższym, zasadniczym zawodowym oraz policealnym i średnim zawodowym (od 20,9% do 32%).

Wykres 10. Struktura bezrobotnych według wykształcenia

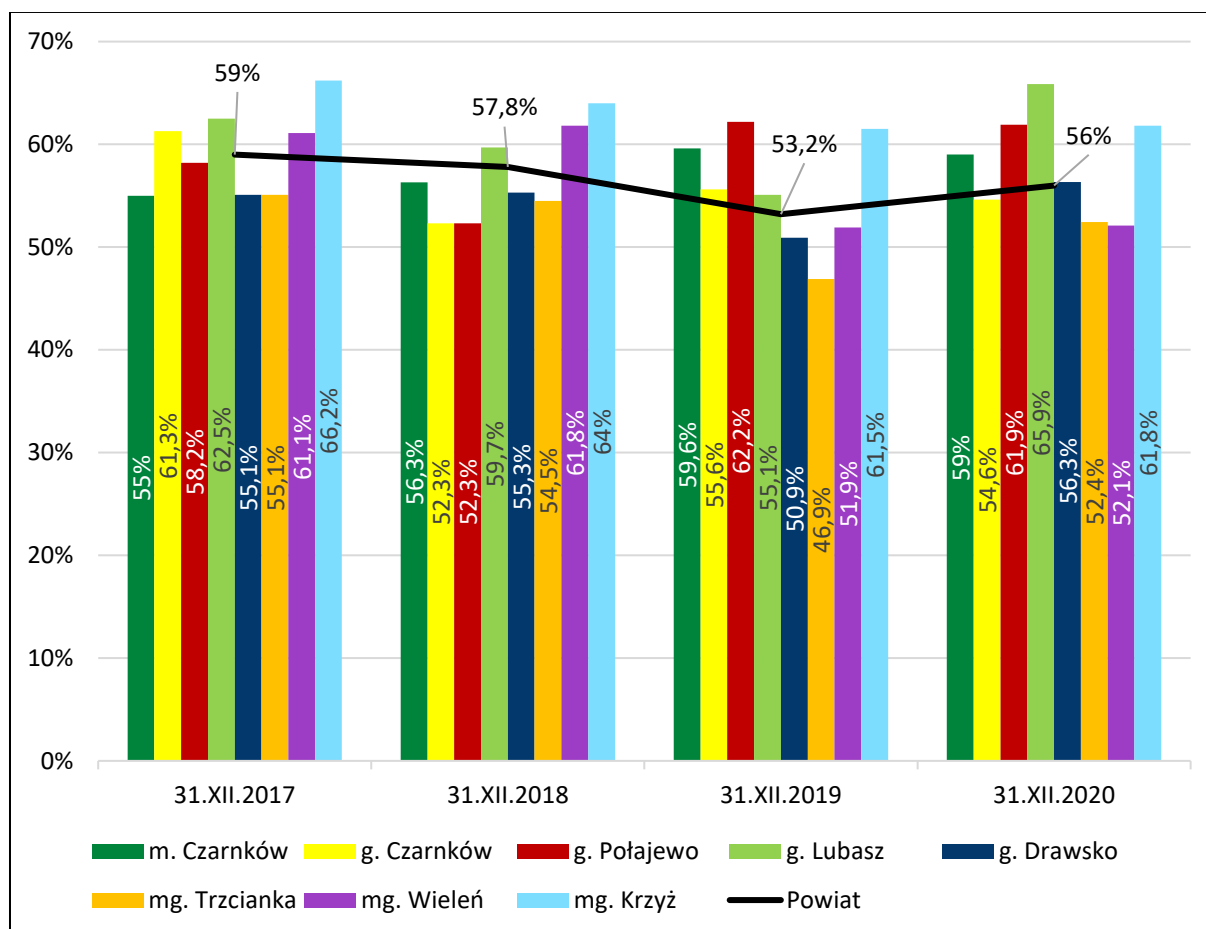

Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Czarnkowie

W badanej populacji osób bezrobotnych przeważają kobiety. W 2020 roku stanowiły one 56% osób pozostających bez pracy na terenie Powiatu. Tendencja ta pojawia się we wszystkich gminach obszaru, a najwyższy udział kobiet w grupie osób bezrobotnych rejestrowanych odnotowano we wzmiankowanym roku w gminach:

- gmina Lubasz 65,9%
- gmina Połajewo 61,9%
- miasto i gmina Krzyż Wlkp. 61,8%.

Wykres 11. Udział kobiet w grupie bezrobotnych w gminach Powiatu

Źródło danych: Powiatowy Urząd Pracy w Czarnkowie

1.2.3. Organizacje pozarządowe

Prowadzenie aktywnej polityki w zakresie współpracy z organizacjami pozarządowymi jest jednym z elementów efektywnego zarządzania Powiatem. Program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego podejmowany jest rokrocznie uchwałą Rady Powiatu. Reguluje on zasady współdziałania władz samorządowych z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. Ma na celu zapewnienie jak najlepszych warunków do działania tym podmiotom oraz włączenie ich w system funkcjonowania samorządu powiatowego na zasadzie partnerstwa, określając w perspektywie rocznej cele, zasady, przedmiot i formy współpracy, a także priorytetowe zadania wyznaczające politykę Powiatu wobec organizacji. Zgodnie z założeniami Programu, współpraca winna być realizowana w formie finansowej i pozafinansowej.

Współpraca pozafinansowa polega m.in. na:

- wzajemnym informowaniu się o planowanych kierunkach działania i współdziałania w celu ich zharmonizowania

- konsultowaniu Programu współpracy
- pomocy w przygotowaniu materiałów informacyjnych
- prowadzeniu doradztwa i informacji związanych z funkcjonowaniem stowarzyszeń
- prowadzeniu bazy danych o organizacjach pozarządowych
- przekazywaniu (w miarę możliwości) materiałów promocyjnych będących w dyspozycji Powiatu.

Na terenie Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego działają liczne organizacje pozarządowe, przyjmując różne formy działalności:

- **Fundacje zarejestrowane w KRS**
 - miasto Czarnków, gmina Czarnków
 - Fundacja „Gębiczyn”
 - Fundacja „Miasto Demeter” w Kuźnicy Czarnkowskiej
 - Fundacja „Runport”
 - Fundacja „Na Zdrowie”
 - Fundacja „Zdrówko” Na Rzecz Rozwoju Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej
 - gmina Drawsko
 - Fundacja „Akademia Drawsko”
 - Fundacja „Ratujmy raki rodzime”
 - miasto i gmina Krzyż Wlkp.
 - Fundacja „Drawskie kajaki”
 - gmina Lubasz
 - Europejska Fundacja Rozwoju Lokalnego i Przedsiębiorczości w Lubasz
 - Fundacja „Akademia przedsiębiorcy przyszłości”
 - Fundacja „Natura działania”
 - Fundacja „Naturalnie piękni w Lubasz”
 - Fundacja „Ja, nauczyciel”
 - Fundacja „Truskawkowe pola”
 - Fundacja „Trzecia przestrzeń”
 - miasto i gmina Trzcianka
 - Nadnotecka Fundacja Artystyczna Rychlik
 - Fundacja „Marchewkowe Pole”
 - Fundacja „Polem, Lasem”
 - Fundacja „Wyobraźnia Miłosierdzia” w Trzciance
 - Fundacja Oni

- Fundacja „Ślązaki – konie jedyne takie”
- Fundacja „Zawsze razem”
- Fundacja Edukacyjno-Sportowa Inspiria
- Fundacja „Przytulisko dla zwierząt niechcianych”
- Fundacja „Miodostan”
- Fundacja Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym i Terapii Uzależnień „Cegiełka Nadziei”
- miasto i gmina Wieleń
 - Fundacja Ośrodek Badawczo-Edukacyjny
 - Fundacja Edukacji i Rozwoju Centrum Wszechświata w Rosku
 - Fundacja Małych Serc
 - Fundacja „Kuracje wieleńskie – the filehne spa”
 - Fundacja „Stanica Vavilov”
 - Fundacja „Muzeum Johann Christian Hennicke”
 - Fundacja „Art, Leisure & Beauty”
 - Fundacja „Victory – Pobieda -Zwycięstwo”
 - Fundacja „Cossack Word Congress CWC – Kazaczestwo”
 - Fundacja „Muzeum Piotra Sapiehy”
- **Stowarzyszenia i kluby sportowe zarejestrowane w KRS**
 - miasto Czarnków, gmina Czarnków
 - Stowarzyszenie Kupców Czarnkowskich w Czarnkowie
 - Stowarzyszenie Bezpieczny Powiat w Czarnkowie
 - Stowarzyszenie Ankar (status OPP)
 - Stowarzyszenie Kurkowe Bractwo Strzeleckie w Czarnkowie
 - Stowarzyszenie Czarnkowsko – Trzcianecka Lokalna Grupa Działania
 - Stowarzyszenie Absolwentów, Wychowawców i Sympatyków Liceum Ogólnokształcącego im. Janka z Czarnkowa w Czarnkowie
 - Stowarzyszenie „Nasze Jędrzejewo”
 - Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Gębiczyzna „Nasza Leśna Wieś”
 - Stowarzyszenie „Dla Dobra Wspólnego” w Jędrzejewie
 - Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Brzeźno
 - Stowarzyszenie Gajewo – Bukowiec „Wspólna Sprawa” w Gajewie
 - Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Kuźnica Czarnkowska, Radosiew i Radlinek w Kuźnicy Czarnkowskiej
 - Stowarzyszenie „Przyszłość dla Śmieszkowa” w Śmieszkowie

- Stowarzyszenie Inicjatywa Gorajska Goraj-Zamek
- Stowarzyszenie „Wspólna Droga” w Romanowie Dolnym
- Stowarzyszenie Kobiet Aktywnych w Hucie
- Stowarzyszenie „Przyjazna Wieś” w Gębicach
- Stowarzyszenie „Nadnotecka Wspólnota” w Górze
- Uniwersytet Trzeciego Wieku w Czarnkowie
- Stowarzyszenie „Wspólna Przyszłość” w Czarnkowie
- Stowarzyszenie na Rzecz Ochrony Dóbr Kultury oraz Dóbr Naturalnych Okolic Romanowa Górnego, Romanowa Dolnego i Walkowic w Romanowie Górnym
- Stowarzyszenie Tur Poland MC
- Stowarzyszenie Kociołki
- Stowarzyszenie Rodziców i Przyjaciół Gębickiej Kornelówki „Razem Łatwiej”
- Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Społecznych „Logos” w Czarnkowie
- Stowarzyszenie „CEL” Centrum Efektywności Lokalnej
- Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych i Chorych „Kasztanowa” Gębice
- Stowarzyszenie Edukacja i Rozwój
- Powiatowy Szkolny Związek Sportowy
- Powiatowe Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe
- Klub Tenisa Stołowego „Noteć”
- Ognisko TKKF „Nałęcz” w Czarnkowie
- Klub Sportowy „Noteć” w likwidacji w Czarnkowie
- Stowarzyszenie Powiatowe Centrum Mediacji w Czarnkowie
- Polski Komitet Pomocy Społecznej. Zarząd Miejski w Czarnkowie
- Oddział Rejonowy Polskiego Związku Emerytów Rencistów i Inwalidów w Czarnkowie
- Polski Związek Niewidomych - Okręg Wielkopolski. Koło Czarnkowsko-Trzcieńskie
- Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Koło w Czarnkowie
- Związek Artystów Plastyków. Oddział Czarnkowsko-Trzcieński
- gmina Drawsko
 - Stowarzyszenie Rodziców Dzieci i Osób Niepełnosprawnych w Drawsku
 - Stowarzyszenie Sympatyków Kwiejc Nowych i Zieleńca w Gminie Drawsko Kwiejce Nowe
 - Stowarzyszenie „Miejmy Serce”

- Stowarzyszenie „Nasza Wieś Naszym Domem” w Kamienniku
- Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Nadnoteckiej w Drawskim Młynie
- Stowarzyszenie „Piłeczka Przysia” w Piłce
- Stowarzyszenie „Młodzi dla Wsi” Chełst
- Stowarzyszenie Klub Seniora „Złote Lata”, Pęckowo
- Stowarzyszenie Piłka Łączy Pokolenia w Piłce
- Stowarzyszenie „Biegacze Józefa Noji” Pęckowo
- miasto i gmina Krzyż Wlkp.
 - Stowarzyszenie Motocyklistów PCT RIDERS
 - Stowarzyszenie „W Drodze” w Krzyżu Wlkp.
 - Stowarzyszenie Przyjaciół Kuźnicy Żelichowskiej w Żelichowie
 - Stowarzyszenie na Rzecz Dziecka i Rodziny „Słoneczny Dom” w Krzyżu Wlkp.
 - Krzyskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych ich Rodzin i Przyjaciół w Krzyżu Wlkp.
 - Stowarzyszenie Krzyskie Towarzystwo „Amazonki”
 - Stowarzyszenie Wspierania Inicjatyw Lokalnych „Ostoja” w Hucie Szklanej
 - Stowarzyszenie „Łokaczanki” w Łokaczu Wielkim
 - Stowarzyszenie „Drogowskazy w kierunku Kultury” w Krzyżu Wielkopolskim
 - „Stowarzyszenie L.Z.S. - Kuźnica Żelichowska”
 - Krzyski Klub Sportowy "Joker"
 - Polski Komitet Pomocy Społecznej. Zarząd Miejsko-Gminny
 - Oddział Rejonowy Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Krzyżu Wlkp.
- gmina Lubasz
 - Lubaskie Towarzystwo Kulturalne
 - Stowarzyszenie „Blżej Siebie i Natury” w Lubaszu
 - Stowarzyszenie Amazonek Osób Chorych Na Raka, Niepełnosprawnych i Ich Rodzin „Nadzieja”
 - Stowarzyszenie Inicjatyw Niezwykłych w Lubaszu
 - Stowarzyszenie „Noteccy Łucznicy” Dębe
 - Stowarzyszenie „Klamra”
 - Nadnoteckie Stowarzyszenie Strzeleckie
 - Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym „Serce Dziecka”
 - Stowarzyszenie Barwy Pokoleń w Lubaszu
 - Gminny Klub Sportowy „Radwan” w Lubaszu

- Stowarzyszenie Kultury i Sportu Capoeira
- gmina Połajewo
 - Stowarzyszenie Rodziców Dzieci Niepełnosprawnych w Połajewie
 - Stowarzyszenie Inicjatyw Społecznych Gminy Połajewo
 - Ludowy Klub Sportowy „Płomień” Połajewo
- miasto i gmina Trzcianka
 - Trzcianeckie Towarzystwo Użytkowników Kablowej Sieci Telewizyjnej
 - Zrzeszenie Prywatnego Handlu i Usług w Trzciance
 - Stowarzyszenie „Pomagajmy Dzieciom”
 - Stowarzyszenie „Hospicjum Trzcianka” im. Dr nauk medycznych Ewy Dipont-Kukawskiej
 - Stowarzyszenie Pogotowie dla Zwierząt w Trzciance
 - Stowarzyszenie „Przyjaźni Niestyszającym”
 - Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Psychiczenie Chorych i Niepełnosprawnych Intelktualnie „Empatia”
 - Stowarzyszenie Oświatowe Wspomagające Rozwój Dzieci i Młodzieży
 - Stowarzyszenie Wsparcia Społecznego „Razem”
 - Trzcianeckie Towarzystwo Kulturalne „Animatornia”
 - Stowarzyszenie Rozwoju Wsi Rychlik
 - Stowarzyszenie Trzcianecki Alternatywny Dom Edukacji Kulturalnej T.A.D.E.K.
 - Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Trzcianeckiej w Trzciance
 - Stowarzyszenie Ludzi Kreatywnych „Pokrzywa”
 - Stowarzyszenie „Przyjazne Siedlisko” w Siedlisku
 - Stowarzyszenie Rozwoju Wsi „Przyjaźń”
 - Uniwersytet Trzeciego Wieku
 - Stowarzyszenie Wspierajmy Dzieci w Trzciance
 - Młodzieżowa Organizacja Szkoleniowo-Kulturalna i Terapeutyczna „M.O.S.K.I.T.
 - Międzynarodowa Organizacja Logistyczna – Centrum Inicjatyw Społecznych
 - Stowarzyszenie Baza PCT w Trzciance
 - Stowarzyszenie Użytkowników Zespołu Garaży w Trzciance
 - Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Dzieci, Młodzieży i Rodziny „Trampolina” w Trzciance
 - Stowarzyszenie Rada Rodziców „Mikołajek” w Trzciance
 - Stowarzyszenie Green – House
 - Stowarzyszenie „Bezpieczny Port”

- Stowarzyszenie Laboratorium Słowa w Trzciance
- Stowarzyszenie Towarzystwo Przyjaciół Wsi Rychlik
- Stowarzyszenie Gramy Z Sercem
- Stowarzyszenie Aktywizacji Społecznej
- Stowarzyszenie Akademia Przedszkolaka
- Stowarzyszenie Sport Events Trzcianka
- Stowarzyszenie Razem dla Runowa
- Stowarzyszenie Nasza Wieś-Nowa Wieś
- Stowarzyszenie Przyjaciele Na Zawsze
- Stowarzyszenie New Wave
- Stowarzyszenie Biała Dolina Noteci
- Stowarzyszenie Klub TSD w Trzciance
- Stowarzyszenie Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe Województwa Wielkopolskiego Oddział Miejsko-Powiatowy Anioły w Trzciance
- Stowarzyszenie Fotograficzne Sarenka
- Miejski Klub Sportowy „Lubuszanin”
- Miejski Klub Sportowy przy Młodzieżowym Domu Kultury
- Wielkopolskie Stowarzyszenie Strzelców 7,62 (WSS 7,62)
- Stowarzyszenie Miłośników Gier i Rozrywek Umysłowych im. Ferdynanda Dziedzica
- Stowarzyszenie Klub Jeździecki „Leśna Podkowa”
- Trzcianeckie Stowarzyszenie Ludowych Zespołów Sportowych
- Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej Ognisko „Bajka” w Trzciance
- Oddział Rejonowy Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Trzciance
- Związek Harcerstwa Polskiego – Chorągiew Wielkopolska - Oddział Terenowy Trzcianka
- Stowarzyszenie Ekologiczne Przyjaciół Ziemi Nadnoteckiej
- miasto i gmina Wieliń
 - Kurkowe Bractwo Strzeleckie w Wieleniu
 - Stowarzyszenie „Ziemia Wieleńska”
 - Stowarzyszenie Rozwoju Lokalnego „Dyńia”
 - Stowarzyszenie Przyjaciół św. Zygmunta Felińskiego w Wieleniu
 - Stowarzyszenie na Rzecz Odnowy Wsi Zielonowo „Społeczni Zielonowo”

- Stowarzyszenie na Recz Osób Psychiczenie Chorych i Niepełnosprawnych Intelktualnie „Pro-Subsidium” w Wieleniu
 - Stowarzyszenie Aktywności Lokalnej „Rabarbar”
 - Stowarzyszenia Odnowy i Rozwoju Wsi „My Gulcz”
 - Pendulum Stowarzyszenie Przyjaciół Wsi w Dębogórze
 - „Bukówka” Stowarzyszenie Rozwoju Turystyki, Kocień Wielki
 - Stowarzyszenie Rozwoju Lokalnego w Miąłach
 - Stowarzyszenie Przyjaciół Harcerzy Czuwaj w Wieleniu
 - Towarzystwo Miłośników Drawy i Bukówki w Wieleniu
- **Stowarzyszenia zwykłe**
 - Kultura/Sztuka/Oświata/Edukacja/Historia/Tradycja/Patriotyzm/Samorządność lokalna
 - Stowarzyszenie Młodzieżowa Inicjatywa dla Krzyża Wielkopolskiego – Krzyż Wlkp.
 - Towarzystwo Miłośników Historii Czarnkowa – Czarnków
 - Stowarzyszenie Mieszkańców Drawska „Aktywni Razem” – Drawsko
 - Kultura Ponad Wszystko – Krzyż Wlkp.
 - Stowarzyszenie Drogowskazy w kierunku kultury – Krzyż Wlkp.
 - Zdrowie/Pomoc i integracja społeczna/ Wsparcie osób niepełnosprawnych/ uzależnionych/
 - Stowarzyszenie Fabryczna 1 – Trzcianka
 - Stowarzyszenie Hope-Help One Person Everyday – Trzcianka
 - Stowarzyszenie Impuls – Krzyż Wlkp.
 - Stowarzyszenie Małe Skrzydła – Trzcianka
 - Stowarzyszenie Zdrowa Proporcja – Wielen
 - Stowarzyszenie Rolników Pokrzywdzonych Przez Nieuczciwych Kontrahentów – Połajewo
 - Klub Honorowych Dawców Krwi Krwawi Wojownicy Czarnków - Czarnków
 - Aktywne Morsy Krzyż Wielkopolski – Krzyż Wlkp.
 - Sport/Turystyka i rekreacja/Promocja i rozwój obszaru
 - Stowarzyszenie „Czarnkowanie”
 - Stowarzyszenie Klub Jeździecki Silva (KJ Silva) – Czarnków
 - Wielenie Towarzystwo Wędkarskie – Wielen
 - Stowarzyszenie International Budokai Kan – Trzcianka
 - Stowarzyszenie Miłośników Squash SQ-tecni
 - Stowarzyszenie na rzecz odnowy i rozwoju wsi Łokacz Mały – Królewski Zakątek” – Krzyż Wlkp.

- Stowarzyszenie na rzecz odnowy i rozwoju wsi Bukowiec-Bukowisko – Czarnków
 - Ekologia/Ochrona środowiska/Opieka nad zwierzętami
 - Stowarzyszenie Zielono mi – Wieleń
 - Stowarzyszenie na Rzecz ochrony przyrody i zwierząt – Trzcianka
 - W zgodzie z Naturą w Rychliku – Trzcianka
 - Czysta wieś Siedlisko – Siedlisko
- **Uczniowskie kluby sportowe (UKS) wpisane do ewidencji Starosty Czarnkowsko-Trzcianeckiego**
 - miasto/gmina Czarnków
 - UKS „Jedynka”
 - gmina Lubasz
 - UKS „Optimum”
 - UKS Młodzieżowa Drużyna Bractwa Kurkowego
 - miasto i gmina Trzcianka
 - UKS „Relax”
 - UKS „Dysk”
 - UKS „Forma”
 - UKS „Copał”
 - UKS Start
 - UKS Gwiazda
 - UKS Błyskawica
 - miasto i gmina Wieleń
 - UKS „Płomień”
 - UKS „Muszkiet”
 - UKS Biała
 - Międzyszkolny Uczniowski Klub karate tradycyjnego „Fudokan” Pęckowo
- **Kluby sportowe nieprowadzące działalności gospodarczej, zarejestrowane w Starostwie Powiatowym w Czarnkowie**
 - miasto Czarnków, gmina Czarnków
 - Miejski Klub Sportowy Steico "Noteć" Czarnków
 - Rowerowa Sekcja Turystyczna g. Czarnków
 - LZS Gryf Zofiowo G. Czarnków
 - KS "Błękitni" Kuźnica Czarnkowska
 - Stowarzyszenie Miłośników Brydża "Dama Pik" G. Czarnków
 - Gminno-Miejskie Stowarzyszenie Piłki Siatkowej w Czarnkowie

- Klub Karate Shotokan w Czarnkowie
- Kama Run Akademia Biegowa Czarnków
- Klub Sportowy "Sokół" Gębice
- LZS "Wenus" Jędrzejewo
- gmina Drawsko
 - Ludowy Zespół Sportowy „Orzeł” Pęckowo g. Drawsko
 - Ludowy Zespół Sportowy „Sokół” Pęckowo g. Drawsko
 - Klub Sportowy Drawsko Taekwondo Olimpijskie g. Drawsko
 - Klub Morsa Drawsko
- miasto i gmina Krzyż
 - LZS „Błękitni” Huta Szklana Krzyż Wlkp.
 - Stowarzyszenie Kultury Fizycznej i Sportu - Klub Miłośników Turystyki Rowerowej "Dynamo" Krzyż Wlkp.
 - Miejski Klub Sportowy „Drawa” Krzyż
 - Ludowy Zespół Sportowy "Relax" w Krzyżu Wlkp.
 - Krzyskie Stowarzyszenie Sportowe Krzyż Wielkopolski
 - Wielkopolska Akademia Sztuk Walki g. Krzyż
 - Klub Biegacza „Aktywni" Krzyż Wlkp.
- gmina Lubasz
 - KS „Lotta” Lubas
 - Klub Jeździecki Stajnia Nowina Lubasz
 - Nordic Walking Lubasz Dębe
- gmina Połajewo
 - Klub Sportowy "Huragan" Młynkowo Śmieszkowo G. Połajewo
- miasto i gmina Trzcianka
 - Ludowy Klub Sportowy "Zuch" Rychlik g. Trzcianka
 - Gminne Stowarzyszenie Ludowych Zespołów Sportowych w Trzciance
 - Klub Sportowy TSD Sport g. Trzcianka
 - Klub Sportów Motorowych i Motorowodnych g. Trzcianka
 - Akademia Piłkarska Bambinis . Trzcianka
 - Klub Gramy z sercem Trzcianka
 - Trzcianka Bike Team
 - Klub piłkarski "Iskra Runowo" g. Trzcianka
 - Klub Sportowy Zero Załamki Trzcianka
 - Trzcianiecki Klub Karate

- Klub Jeździecki Runowo
- miasto i gmina Wieleń
 - Ludowe Zespoły Sportowe „Orliki” Folsztyn
 - Ludowy Zespół Sportowy „Noteć” Rosko g. Wieleń
 - MKS LZS „Tarzani” Wrzeszczyna g. Wieleń
 - Wieleńskie Stowarzyszenie Sportowe im. Józefa Nojiego Wieleń
 - Miejski Klub Sportowy "Fortuna" g. Wieleń
 - MKS "Fortuna" - Wieleń 1923 m. i g. Wieleń
 - Młodzieżowy Klub Sportowy LZS "Orzeł" Gulcz g. Wieleń
 - Klub Sportowy "Debiut" Wieleń
 - Klub Sportowy Volley Wieleń
 - Klub Karate Sochin g. Wieleń
 - Klub Sportowy Victoria Miały G. Wieleń
- **Ochotnicze Straże Pożarne**
 - miasto i gmina Trzcianka
 - OSP Biała
 - OSP Niekursko
 - OSP Nowa Wieś
 - OSP Siedlisko
 - OSP Stobno
 - OSP Trzcianka
 - gmina Połajewo
 - OSP Boruszyn
 - OSP Klimas-Krosin
 - OSP Krosin
 - OSP Krosinek
 - OSP Młynkowo
 - OSP Połajewo
 - OSP Przybychowo
 - OSP Sierakówko
 - OSP Tarnówko
 - gmina Drawsko
 - OSP Chełst
 - OSP Drawsko
 - OSP Kawczyn

- OSP Pęckowo
- OSP Piłka
- miasto, gmina Czarnków
 - OSP Ciszkowo
 - OSP Czarnków
 - OSP Gajewo
 - OSP Gębice
 - OSP Huta
 - OSP Jędrzejewo
 - OSP Marunowo
 - OSP Romanowo Dolne
 - OSP Sarbka-Sarbia
 - OSP Śmieszkowo
 - OSP Walkowice
- gmina Lubasz
 - OSP Jędrzejewo
 - OSP Kamionka
 - OSP Krucz
 - OSP Lubasz
 - OSP Prusinowo
 - OSP Sokołowo
 - OSP Stajkowo
- miasto i gmina Krzyż Wielkopolski
 - OSP Krzyż Wielkopolski
 - OSP Kuźnica Żelichowska
- miasto i gmina Wieleń
 - OSP Miąły
 - OSP Rosko
 - OSP Wieleń
 - OSP Wrzeszczyna.

1.3 Finanse Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego

1.3.1. Ogólna struktura budżetu

Powiat Czarnkowsko- Trzcianecki, jako jednostka samorządowa, w zakresie gospodarki finansowej posiada niezależność, której kluczowy instrument stanowi budżet czyli roczny plan dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów Powiatu, uchwalany w formie uchwały budżetowej.

Składowe dochodu Powiatu to:

- dotacje celowe
- subwencja ogólna
- udział w podatkach dochodowych
- dochody własne, w tym uzyskiwane przez jednostki budżetowe Powiatu
- inne.

Wydatki Powiatu podlegają regulacji ustawy o finansach publicznych, w myśl której powinny być one przeznaczone na realizację zadań Powiatu, to jest w szczególności na:

- zadania własne
- zadania z zakresu administracji rządowej i inne zadania zlecone
- zadania przejęte w drodze porozumienia lub umowy
- zadania realizowane wraz z innymi jednostkami samorządu terytorialnego
- pomoc rzeczową lub finansową dla innych jednostek samorządu terytorialnego.

1.3.2. Dochody Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego

Strukturę dochodów Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego na przestrzeni lat 2016–2020 zaprezentowano w poniższej tabeli i na wykresie (dla przejrzystości analizy na wykresie nie uwzględniano kategorii, których udział w ogólnym dochodzie w analizowanym okresie nie przekroczył 1%). Ukazano zmiany zachodzące w dochodach pochodzących z różnych źródeł w analizowanym okresie.

Tabela 1. Struktura dochodów budżetowych Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego w latach 2016–2020

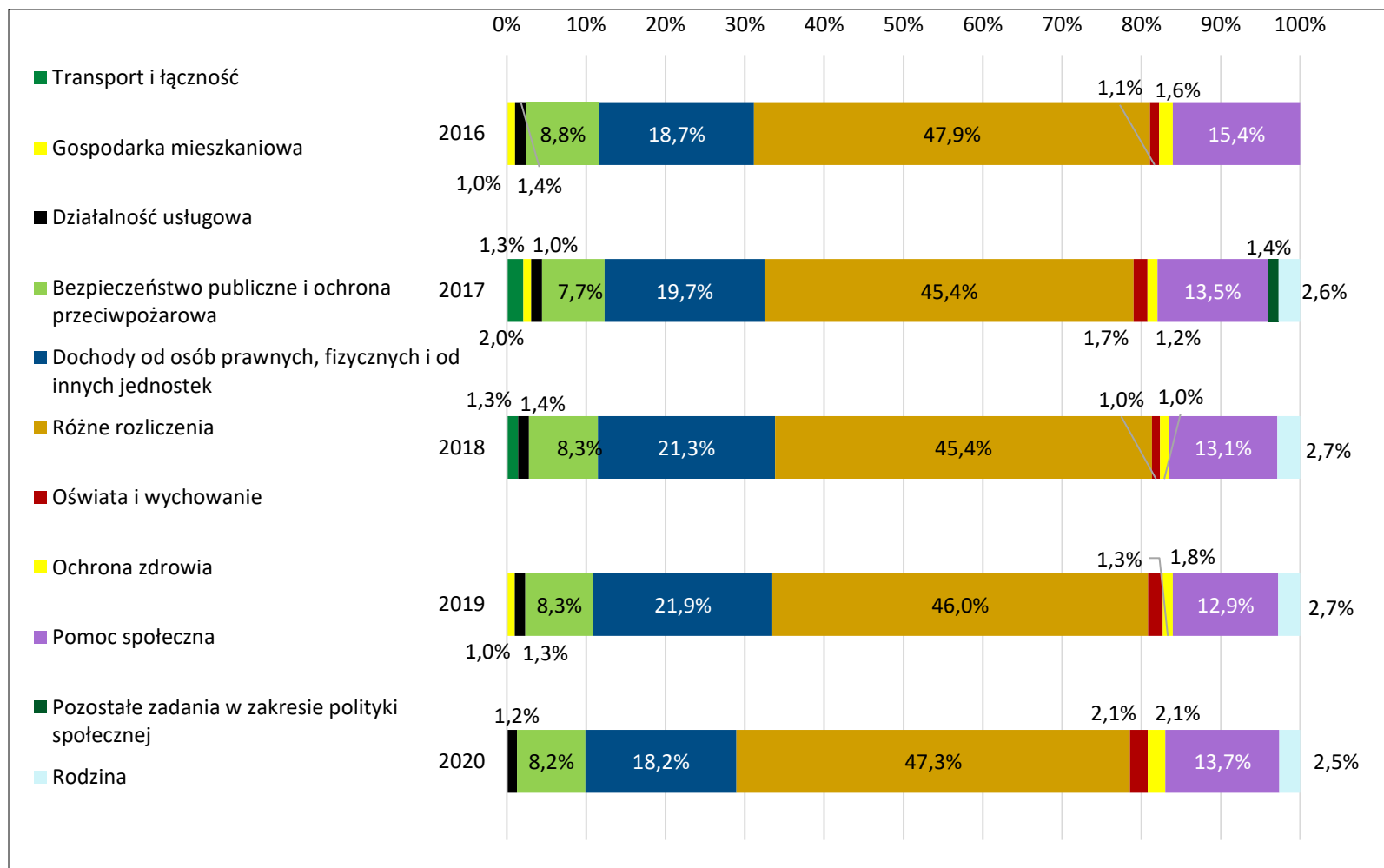
Wyszczególnienie	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Rolnictwo i łowiectwo	8.368,00 zł	8.409,40 zł	212.255,39 zł	92.300,00 zł	849.592,57 zł
Leśnictwo	332.997,39 zł	299.578,06 zł	289.693,81 zł	290.214,19 zł	290.633,21 zł
Przetwórstwo przemysłowe	0 zł	0 zł	30.000,00 zł	19.800,00 zł	0 zł
Transport i łączność	818.360,07 zł	1.892.948,98 zł	1.300.200,73 zł	454.685,37 zł	1.017.424,00 zł
Gospodarka mieszkaniowa	873.778,18 zł	886.242,94 zł	761.076,45 zł	977.265,76 zł	930.139,94 zł
Działalność usługowa	1.219.482,01 zł	1.204.096,50 zł	1.253.257,77 zł	1.315.926,76 zł	1.448.216,35 zł
Administracja publiczna	215.861,05 zł	233.795,52 zł	257.034,41 zł	296.334,35 zł	314.731,25 zł
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	0 zł	0 zł	47.657,71 zł	0 zł	0 zł
Obrona narodowa	11.320,00 zł	3.300,00 zł	65.021,00 zł	72.779,49 zł	106.120,00 zł
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	7.752.607,07 zł	7.107.848,03 zł	7.901.712,40 zł	8.410.172,14 zł	9.648.651,62 zł
Wymiar sprawiedliwości	242.198,10 zł	250.249,46 zł	249.771,83 zł	230.870,33 zł	190.561,72 zł

Wyszczególnienie	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	16.427.363,19 zł	18.198.173,63 zł	20.367.029,40 zł	22.170.186,40 zł	21.349.182,16 zł
Różne rozliczenia	42.117.092,91 zł	41.919.152,49 zł	43.338.648,05 zł	46.505.035,23 zł	55.595.051,68 zł
Oświata i wychowanie	991.653,15 zł	1.578.584,62 zł	912.854,39 zł	1.822.555,45 zł	2.525.237,57 zł
Ochrona zdrowia	1.442.859,85 zł	1.139.789,66 zł	990.957,51 zł	1.266.645,02 zł	2.476.986,76 zł
Pomoc społeczna	13.537.721,18 zł	12.497.503,65 zł	12.525.271,86 zł	13.026.606,54 zł	16.110.002,30 zł
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	691.302,38 zł	1.261.462,31 zł	899.008,54 zł	587.110,54 zł	836.598,63 zł
Edukacyjna opieka wychowawcza	796.268,83 zł	749.036,72 zł	764.271,32 zł	702.180,60 zł	765.114,02 zł
Rodzina	0 zł	2.443.183,36 zł	2.598.771,59 zł	2.724.521,78 zł	2.921.977,49 zł
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	392.074,46 zł	326.261,60 zł	401.472,80 zł	120.878,04 zł	122.302,86 zł

Wyszczególnienie	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Kultura fizyczna	0 zł	431.729,73 zł	240.957,00 zł	20.332,43 zł	0 zł
Razem	87.871.307,82 zł	92.431.346,66 zł	95.406.923,96 zł	101.106.400,42 zł	117.498.524,13 zł

Źródło danych: Starostwo Powiatowe w Czarnkowie

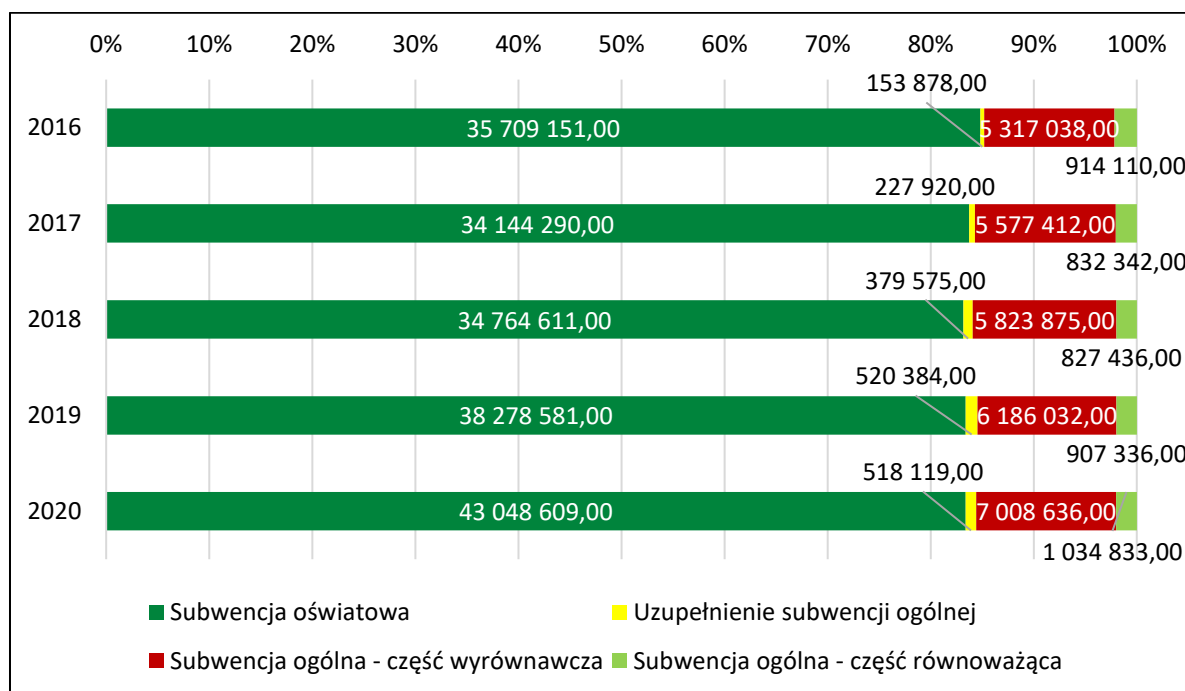
Wykres 12. Udział wybranych kategorii w dochodach Powiatu (2016-2020)

Źródło danych: Starostwo Powiatowe w Czarnkowie

Największy udział w dochodach Powiatu ma kategoria „Różne rozliczenia”, na którą przede wszystkim składają się subwencje otrzymywane przez jednostkę (prezentowane na poniższym wykresie).

Wykres 13. Udział poszczególnych subwencji w dochodach budżetu Powiatu (2016-2020)

Źródło danych: Starostwo Powiatowe w Czarnkowie

Kolejną wyróżniającą się kategorią w dochodach Powiatu są „Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem”. „Dochody od osób prawnych...” w roku 2016 wyniosły 18,7% ogólnych dochodów Powiatu. Na przestrzeni ostatnich lat wartość ta systematycznie wzrastała, z odstępstwem jedynie w roku 2020 (COVID).

1.3.3. Wydatki Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego

Kształtowanie się wydatków Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego na przestrzeni lat 2016–2020 według poszczególnych kategorii przedstawiono na kolejnych stronach. Posłużono się tabelą prezentującą szczegółowe informacje oraz wykresem ukazującym udział poszczególnych kategorii wydatków w ogólnej kwocie wydatkowanych środków (dla przejrzystości analizy na wykresie nie uwzględniano kategorii, których udział w ogólnym dochodzie w analizowanym okresie nie przekroczył 1%).

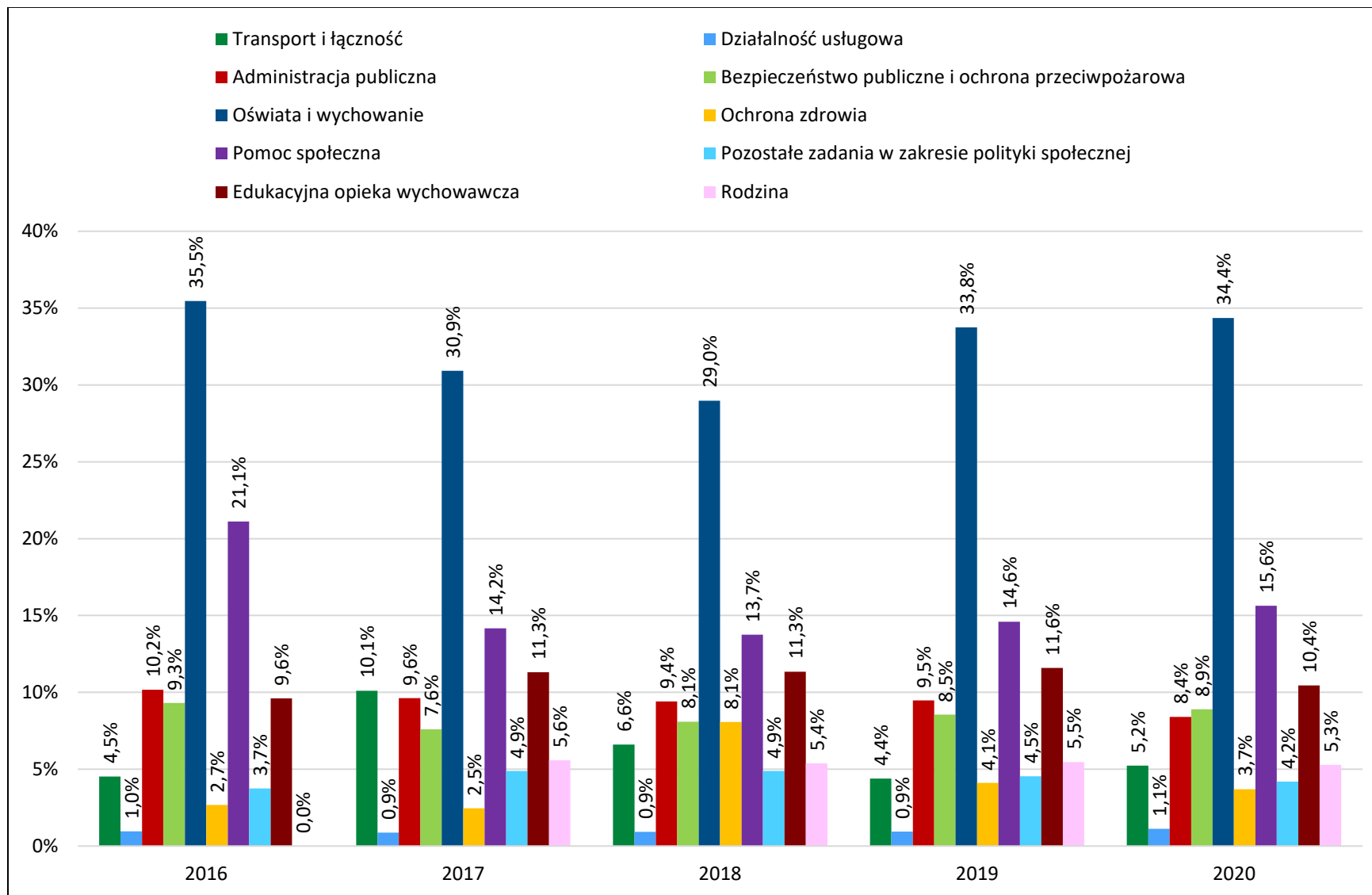
Tabela 2. Struktura wydatków budżetowych Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego w latach 2016–2020

Wyszczególnienie	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Rolnictwo i łowiectwo	48 368,00 zł	48 409,40 zł	252 255,39 zł	132 300,00 zł	889 592,57 zł
Leśnictwo	506 696,48 zł	469 855,19 zł	450 135,99 zł	472 070,17 zł	483 972,12 zł
Przetwórstwo przemysłowe	0,00 zł	0,00 zł	27 459,79 zł	22 340,21 zł	0,00 zł
Transport i łączność	3 790 755,68 zł	9 614 916,80 zł	6 579 124,26 zł	4 360 965,01 zł	5 956 472,83 zł
Turystyka	1 928,72 zł	3 956,15 zł	4 271,32 zł	2 000,00 zł	1 600,00 zł
Gospodarka mieszkaniowa	303 127,68 zł	582 662,93 zł	446 689,45 zł	706 232,91 zł	725 871,09 zł
Działalność usługowa	802 938,03 zł	834 557,59 zł	922 766,73 zł	931 406,08 zł	1 273 331,79 zł
Administracja publiczna	8 505 205,81 zł	9 168 383,85 zł	9 380 869,82 zł	9 416 103,23 zł	9 557 372,14 zł
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	0,00 zł	0,00 zł	47 657,71 zł	0,00 zł	0,00 zł
Obrona narodowa	11 320,00 zł	3 300,00 zł	65 021,00 zł	72 779,49 zł	106 120,00 zł
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	7 786 389,96 zł	7 230 635,97 zł	8 057 665,37 zł	8 498 474,75 zł	10 116 696,05 zł
Wymiar sprawiedliwości	242 198,10 zł	250 249,46 zł	249 771,83 zł	230 853,69 zł	190 561,72 zł
Obsługa długu publicznego	417 087,54 zł	420 717,75 zł	432 388,17 zł	657 730,16 zł	561 794,88 zł

Wyszczególnienie	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Różne rozliczenia	0,00 zł	0,00 zł	18 923,18 zł	24 372,61 zł	17 733,11 zł
Oświata i wychowanie	29 669 051,35 zł	29 444 968,27 zł	28 873 146,19 zł	33 565 666,58 zł	39 083 263,98 zł
Ochrona zdrowia	2 232 164,68 zł	2 341 052,66 zł	8 038 983,74 zł	4 091 106,64 zł	4 211 418,57 zł
Pomoc społeczna	17 674 748,48 zł	13 488 384,68 zł	13 700 097,24 zł	14 512 668,70 zł	17 779 141,33 zł
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	3 132 780,16 zł	4 648 647,90 zł	4 863 596,51 zł	4 512 720,07 zł	4 762 234,66 zł
Edukacyjna opieka wychowawcza	8 040 222,90 zł	10 762 201,39 zł	11 304 548,69 zł	11 520 924,66 zł	11 876 697,22 zł
Rodzina	0 zł	5 313 720,95 zł	5 362 380,75 zł	5 426 311,31 zł	6 004 362,47 zł
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	237 517,94 zł	146 560,30 zł	198 827,68 zł	26 396,96 zł	1 336,01 zł
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	153 487,44 zł	141 966,73 zł	275 487,54 zł	162 748,93 zł	85 546,12 zł
Kultura fizyczna	115 936,96 zł	307 119,37 zł	97 311,61 zł	101 426,34 zł	45 820,27 zł
Razem	83 671 925,91 zł	95 222 267,34 zł	99 649 379,96 zł	99 447 598,50 zł	113 730 938,93 zł

Źródło danych: Starostwo Powiatowe w Czarnkowie

Wykres 14. Udział wybranych kategorii w wydatkach Powiatu (2016-2020)

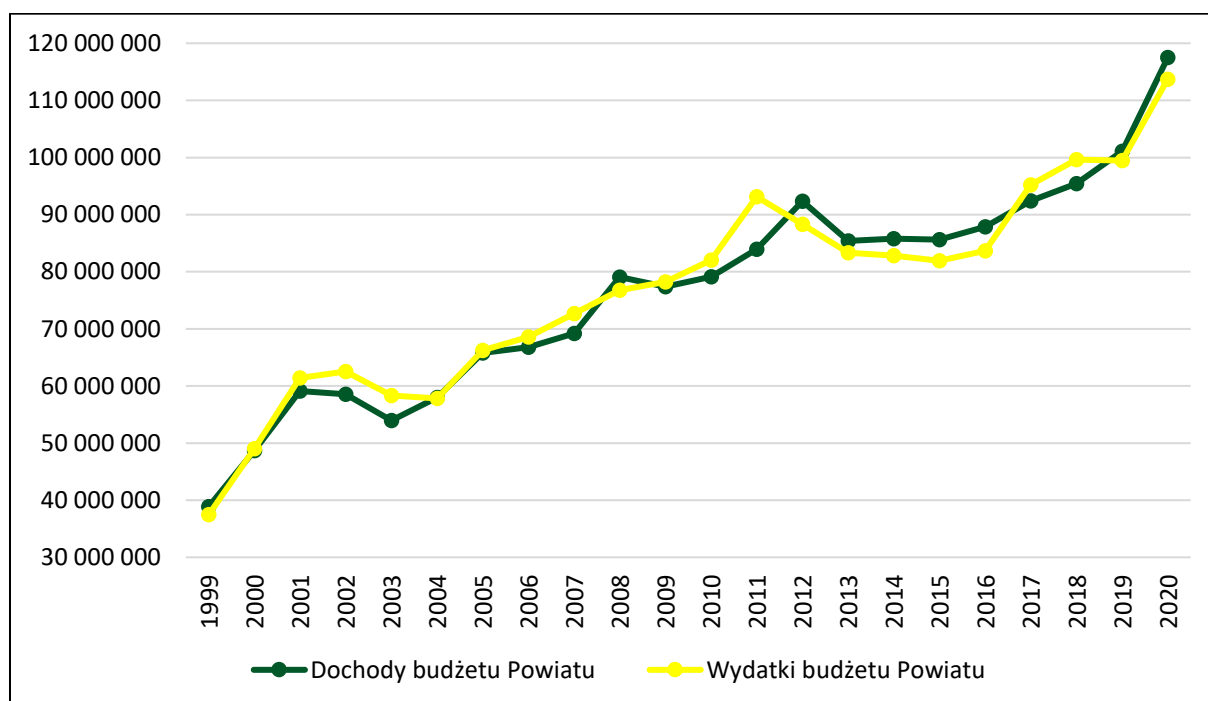
Zdecydowanie najwięcej środków Powiat wydaje na „Oświatę i wychowanie”. W analizowanym okresie oscylowały one w granicach 29 – 35,5% kosztów. Drugą pod względem kosztocłonności kategorią jest „Pomoc społeczna”, której wartości na przestrzeni badanych lat wahały się od 13,7% (w 2018 roku) do 21,1% (w 2016 roku). Sporą część wydatków w latach 2016–2020 stanowiła również „Edukacyjna opieka wychowawcza”, która przekroczyła w roku 2017 próg 10%.

1.3.4. Podsumowanie

Budżet Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego dość szybko rośnie, lecz rośnie również liczba i zakres zadań nakładanych na samorządy poziomu powiatowego. Największa część budżetu Powiatu (ok. 35%) przeznaczana jest na Oświatę i wychowanie. Dużą część wydatków z budżetu (ponad 10%) stanowią również wydatki na Pomoc społeczną oraz Edukacyjną opiekę wychowawczą.

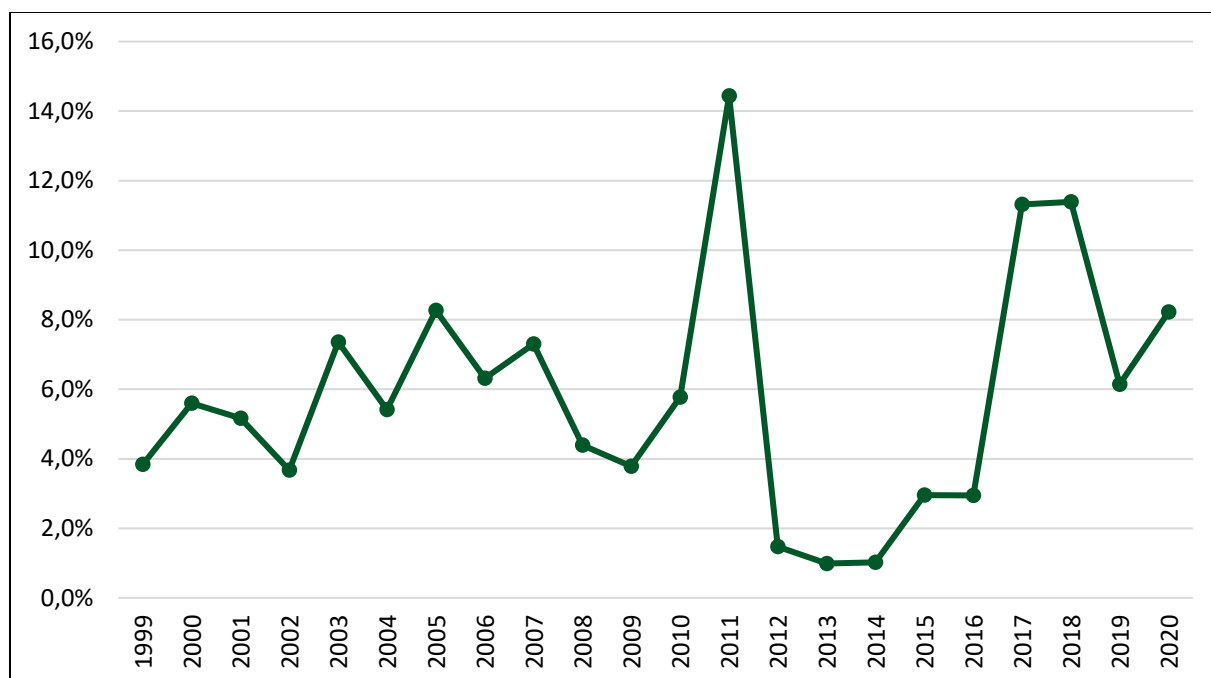
Wydatki inwestycyjne ulegają znaczącym wahaniom w kolejnych latach, co w dużej mierze zależy od możliwości realizowania inwestycji dofinansowanych ze środków zewnętrznych, głównie z Unii Europejskiej. W latach 2012-2016 widać było bardzo wyraźny spadek możliwości inwestycyjnych samorządu powiatowego. Od roku 2017 sytuacja się poprawiła, lecz wciąż trudno mówić o silnie proinwestycyjnym charakterze budżetu. Jest to jednak sytuacja analogiczna dla większości powiatów w Polsce.

Wykres 15. Dochody oraz wydatki budżetu Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego

Źródło danych: Starostwo Powiatowe w Czarnkowie

Wykres 16. Środki przeznaczone na inwestycje z budżetu Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego

Źródło danych: Starostwo Powiatowe w Czarnkowie

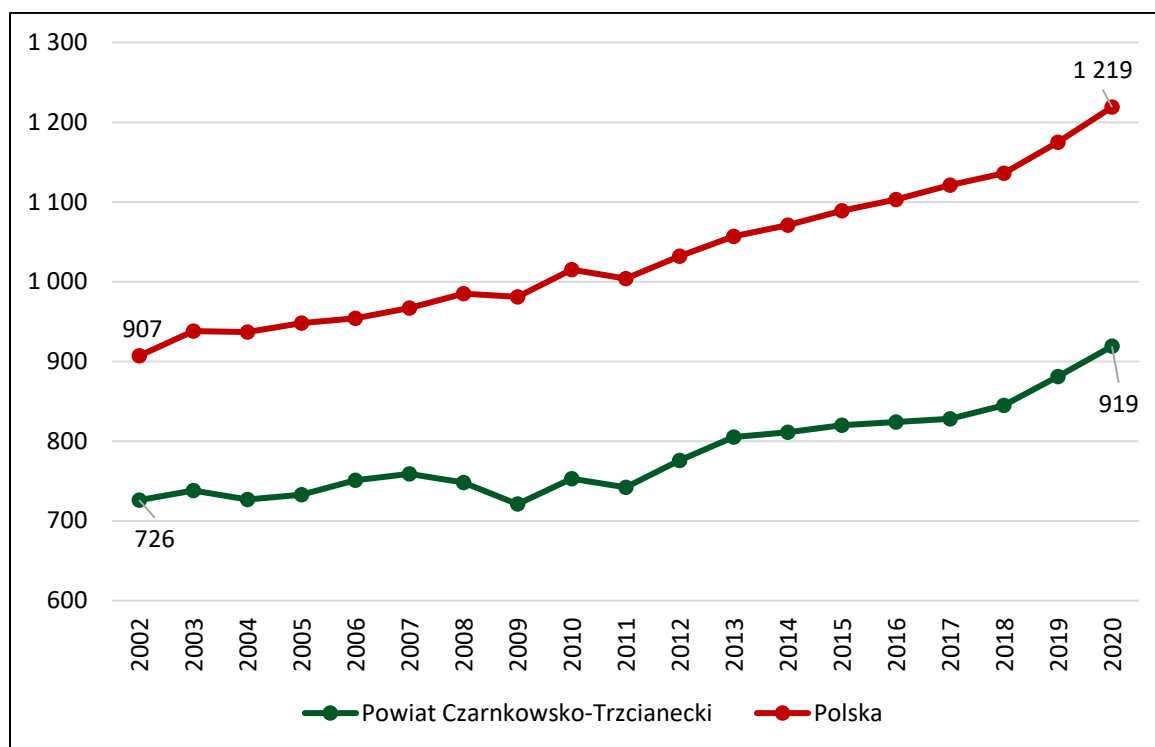
1.4 Działalność gospodarcza

1.4.1. Podmioty gospodarcze

W powiecie Czarnkowsko-Trzcianeckim w roku 2020 w rejestrze REGON zarejestrowanych było 7.958 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 6.161 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W tymże roku zarejestrowano 618 nowych podmiotów, a 299 podmiotów zostało wyrejestrowanych. Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w powiecie Czarnkowsko-Trzcianeckim najwięcej (314) jest stanowiących spółki cywilne. Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najwięcej (7.634) jest mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających 0 - 9 pracowników, co stanowi prawie 96% wszystkich przedsiębiorstw. O wiele mniej liczne są podmioty zatrudniające od 10 do 49 osób (stanowiące 3,32%), od 50 do 249 pracowników (0,63%) oraz powyżej 250 (ich udział to jedynie 0,11%). Rejestr odnotowuje tylko jedno Duże przedsiębiorstwo zatrudniające 1000 lub więcej pracowników.

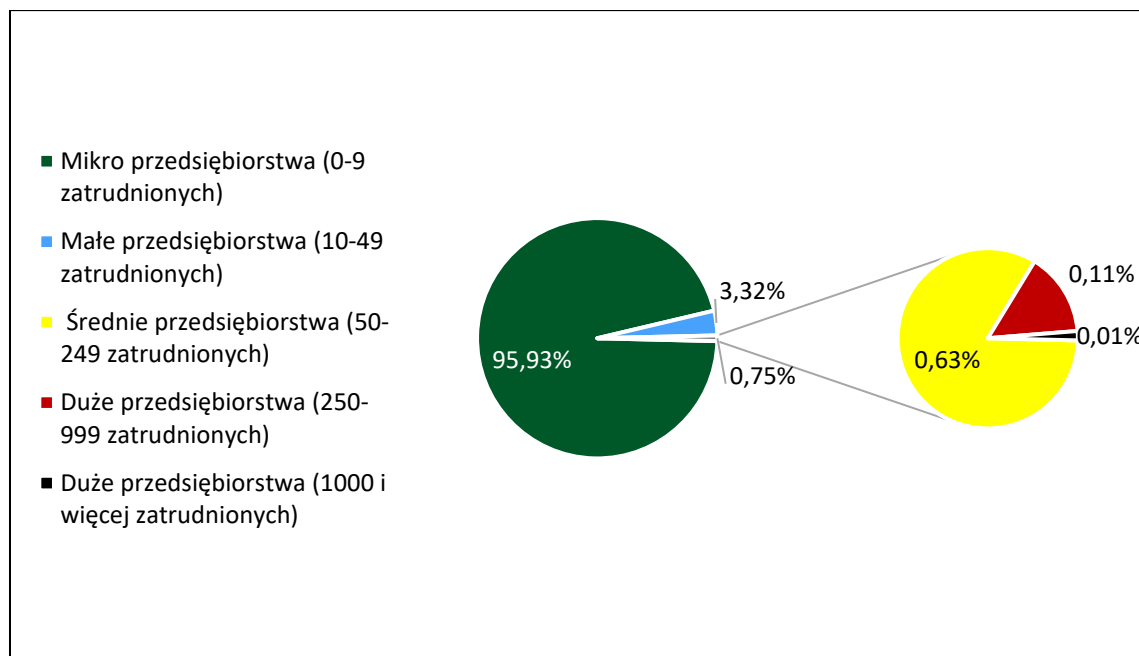
Poziom przedsiębiorczości mieszkańców Powiatu zbadano za pomocą wskaźnika liczby podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 10.000 mieszkańców. Współczynnik ten wzrósł w ostatnich kilkunastu latach, jednak wykazuje mniejszą dynamikę niż średnia dla kraju.

Wykres 17. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10.000 ludności w Powiecie Czarnkowsko-Trzcianeckim oraz w Polsce

Źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS

Wykres 18. Podmioty gospodarcze według klas wielkości (2020)

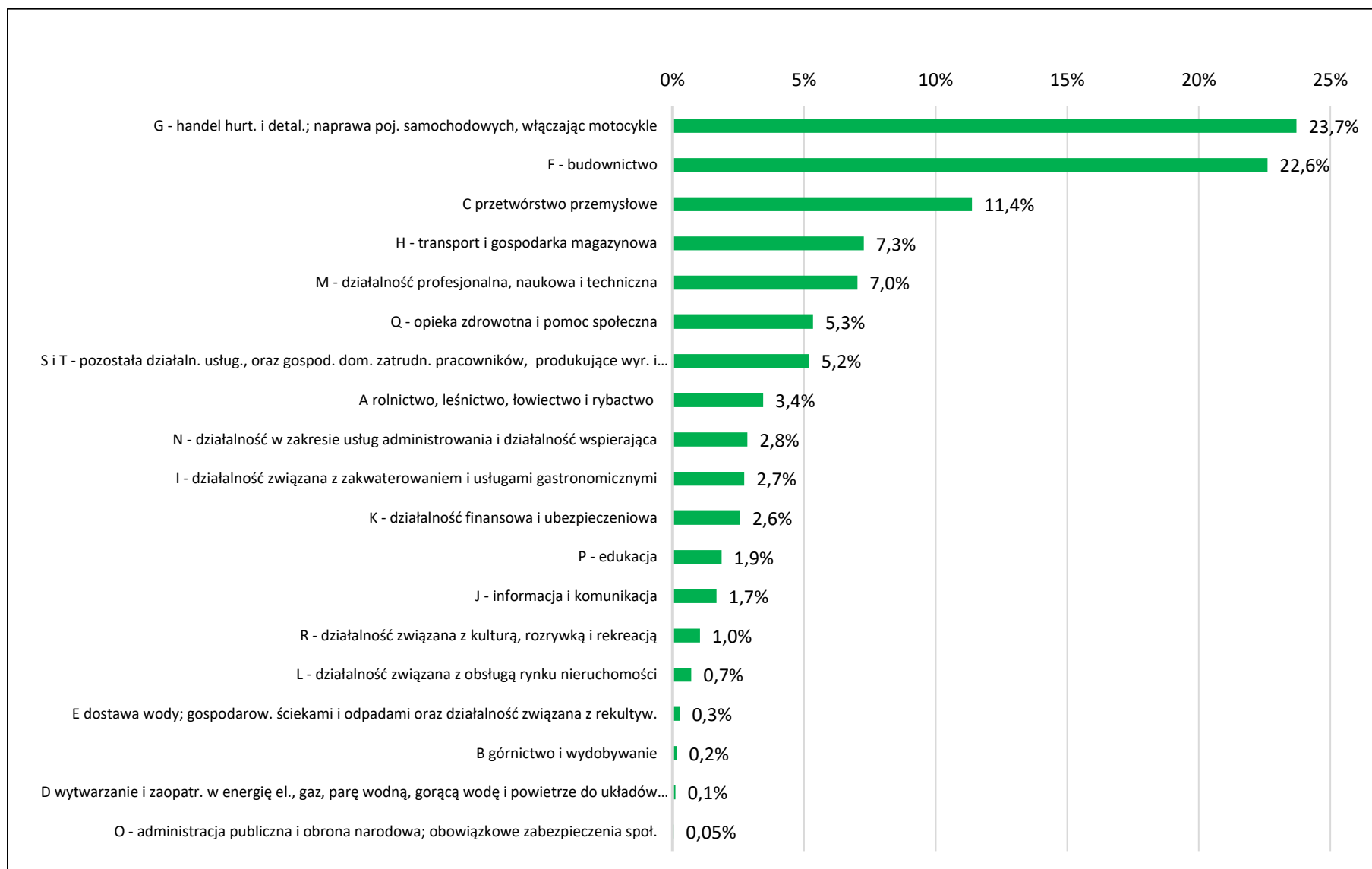
Źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS

Charakterystykę struktury podmiotów gospodarczych działających na terenie Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego wg Polskiej Klasyfikacji Gospodarczej ukazuje poniższy wykres. Dominująca gałąź gospodarki to Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle stanowiący

23,7% wszystkich działających na terenie Powiatu podmiotów. Kolejne sektory to Budownictwo (22,6%) oraz Przetwórstwo przemysłowe (11,4%).

Poza wymienionymi powyżej, dominującymi sektorami gospodarki, zauważalny jest znaczny udział: Transportu i gospodarki magazynowej (7,3%), Działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (7,0%); Opieki zdrowotnej i pomocy społecznej (5,3%) oraz Pozostałej działalności usługowej oraz gospodarstw domowych zatrudniających pracowników; produkujących wyroby i świadczących usługi na własne potrzeby (5,2%).

Wykres 19. Struktura podmiotów gospodarczych działających na terenie Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego wg PKD w 2020 roku

Poza wymienionymi uprzednio, dominującymi sektorami gospodarki, zauważalny jest znaczny udział: Działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (6,9%); Rolnictwa, leśnictwa, rybołówstwa (5,8%); Opieki zdrowotnej i pomocy społecznej (5%) oraz Transportu i gospodarki magazynowej (4,1%) oraz Działalności związanej z obsługą rynku (4,1%).

Powiat Czarnkowsko-Trzcianecki ze względu na duże zalesienie obszaru oraz występowanie bogatych zasobów przyrodniczych, nie wspiera rozwoju gałęzi przemysłu o negatywnym oddziaływaniu na okoliczne środowisko. Licznie reprezentowane są następujące specjalizacje:

- zakłady meblarskie i produkcja płyt
- produkcja urządzeń ze stali nierdzewnej oraz systemów aluminiowych
- branża spożywcza – mleczarska, masarska i browarnictwo.

Największym pracodawcą na terenie Powiatu jest zakład Hydro Extrusion Poland w Trzciance, zajmujący się projektowaniem i produkcją profili aluminiowych (Wyciskanie Profili, Wzornictwo, Doradztwo Techniczne & Prototypowanie, Obróbka Powierzchniowa i Obróbka Mechaniczna). Zakład zatrudnia 1200 osób. Zakład w Trzciance stanowi jedną z 3 polskich filii tego międzynarodowego producenta, obecnego na rynkach europejskich, obu Ameryk, Australii i Oceanii oraz na rynku azjatyckim.

Kolejne na liście przedsiębiorstwa mają już o wiele mniej miejsc pracy, a klasyfikowane są jako duże, zatrudniające od 250 do 999 osób. Są to między innymi:

- **Steico Sp. z o.o. z siedzibą w Czarnkowie.** Korporacja o ogólnoświatowym zasięgu. Lider europejskiego rynku w segmencie materiałów termoizolacyjnych z włókien drzewnych. Dostawca systemów do ekologicznej budowy domów, posiadający zintegrowany system konstrukcji drewnianych STEICO. Spółka STEICO jest notowana na giełdzie i zatrudnia łącznie ok. 1900 pracowników w pięciu lokalizacjach na terenie Europy, w tym na terenie Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego 700 pracowników.
- **Drukarnia Interak Sp. Z o.o. z siedzibą w Grzeczach (Czarnków).** Firma poligraficzna działająca na terenie całej Europy, głównie we Francji, Belgii, Holandii, Luksemburgu, Niemczech, Austrii, Danii, Szwecji, Norwegii, Finlandii, Wielkiej Brytanii, Hiszpanii i Włoszech. Specjalizuje się w: oprawie książek i albumów, druku podręczników szkolnych, druku instrukcji obsługi, katalogów, broszur, folderów, czasopism i magazynów. Zatrudnia 500 pracowników.
- **Meble VOX SP. Z O.O. SP. K. Zakład produkcyjny w Czarnkowie** stanowi część Grupy Kapitałowej VOX zrzeszającej firmy z branży wykończenia i aranżacji wnętrz, zajmujące się m.in. produkcją mebli, drzwi i podłóg oraz designem. VOX eksportuje meble do Europy, Stanów Zjednoczonych, a także państw Bliskiego Wschodu. Jako pierwsza firma meblarska z Polski

otrzymała wyróżnienie w konkursie "Design Management Europe Award" za skuteczne zarządzanie designem w przedsiębiorstwie. W Czarnkowie zatrudnia 450 pracowników.

- **Seaking Poland Ltd. Sp. z o.o. Zakład w Czarnkowie.** Projektuje i dostarcza kompletne systemy gastronomiczne dla statków turystycznych. Zatrudnia 450 pracowników.

Z grupy średnich przedsiębiorstw czyli zatrudniających 50-249 pracowników, należy wymienić:

- **Metrolog Sp. Z o.o. zakład w Czarnkowie.** Świadczy usługi dla sektora energetyki ciepłej. Należy do wiodących producentów kompaktowych węzłów cieplnych na rynku polskim, oferuje kompleksową realizację inwestycji z zakresu energetyki ciepłej, a także budowy systemów uzdatniania wody. rozwiązania. W ramach prowadzonej działalności produkcyjnej, usługowej i handlowej przedsiębiorstwo realizuje inwestycje na terenie całego kraju, a także na wybranych rynkach krajów europejskich. Spółka posiada także oddział w Poznaniu oraz biura regionalne w Kłodzku, Rzeszowie, Warszawie, Dąbrowie Górniczej i Opolu. Zatrudnia 181 pracowników.
- **Odlewnia Żeliwa DRAWSKI S.A. w Drawskim Młynie.** Produkuje żeliwo szare zgodnie z PN-EN 1561 i żeliwo sferoidalne zgodnie z PN-EN 1563. Wykonuje odlewy dedykowane następującym branżom: przemysł maszynkowy, armatura przemysłowa, motoryzacja, przemysł energetyczny, grzewczy, kolejowy, rolnictwo. W 2020 roku Odlewnia wdrożyła nową technologię produkcji odlewów z żeliwa wysokojakościowego o ponadstandardowej stabilności parametrów mechanicznych i użytkowych. Zakład zatrudnia 180 osób.
- **Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Czarnkowie.** Wiodący odbiorca mleka w regionie i producent wyrobów mleczarskich takich, jak: mleko, napoje fermentowane naturalne (kefir, maślanka), desery, twarogi, śmietany, masła, jogurty, śmietanki. W skład firmy wchodzi, poza zakładem w Czarnkowie, również spółdzielnia mleczarska w Chodzieży, przejęta w roku 1999. Firma zatrudnia w Czarnkowie 150 osób.
- **Plastmet Sp. Z o.o. Sp. K. z siedzibą w Lubaszu.** Producent mebli ze stali nierdzewnej, dedykowanych branży gastronomicznej. Zakład oferuje następujące usługi: malowanie proszkowe, wykrawanie na laserze, gięcie na prasach krawędziowych, tłoczenie na prasach mimośrodowych, cięcie i gięcie profili stalowych, łączenie za pomocą zgrzewania, spawanie metodą TIG, MIG i MAG, a także obróbka wykańczająca elementów z inox, dokumentacje techniczne na zlecenie oraz nadruki na elementach metalowych. Zakład zatrudnia 140 pracowników.
- **Fabryka Sprzętu Okrętowego Meblomor S.A. z siedzibą w Czarnkowie.** Zakład zajmuje się produkcją szerokiego wachlarza asortymentu wyposażenia jednostek pływających. Produkty wykonywane są z najwyższej jakości materiałów przy użyciu nowych technologii i parku

maszynowego. Zakres produkcji to: drzwi okrętowe, włązy okrętowe , żaluzje okrętowe, meble gastronomiczne i warsztatowe ze stali nierdzewnej, ze stali lub aluminium oraz indywidualne projekty wg dokumentacji powierzonej. Zakład zatrudnia 125 osób.

Na obszarze Powiatu działalność zrzeszającą i wspierającą podmioty gospodarcze prowadzą (realizując poniższe cele):

- **Regionalna Izba Gospodarcza w Trzciance**
 - Reprezentowanie i ochrona interesów gospodarczych członków izby.
 - Organizowanie pomocy członkom izby w rozwiązywaniu problemów ekonomicznych, organizacyjnych i prawnych, związanych z podejmowaniem przez nich działalności gospodarczej w kraju i za granicą.
 - Współtworzenie warunków i wspieranie inicjatyw gospodarczych.
 - Kształtowanie i upowszechnianie zasad etyki w działalności gospodarczej, w tym norm rzetelnego postępowania w obrocie gospodarczym.
 - Wydawanie opinii o stanie rozwoju gospodarczego na obszarze działania izby.
- **Forum Gospodarcze Związek Pracodawców Północnej Wielkopolski Lewiatan**
 - Prezentowanie opinii w sprawach związanych z gospodarką.
 - Występowanie do przedstawicieli organów władzy publicznej i władz sądowych, w sprawach związanych z interesami pracodawców.
 - Opiniowanie założeń i projektów ustaw oraz aktów wykonawczych do tych ustaw w zakresie objętym niniejszym statutem.
 - Udział w negocjacjach w szczególności w celu rozwiązywania sporów zbiorowych oraz w celu zawierania układów pracy i innych porozumień.
 - Delegowanie swoich przedstawicieli do organów doradczych władzy publicznej i władz sądowych, a także innych podmiotów, w których na podstawie odrębnych przepisów, mają prawo posiadać swoją reprezentację przedstawiciele organizacji pracodawców.
 - Inspirowanie inicjatyw gospodarczych i prowadzenie doradztwa organizacyjnego, prawnego, ekonomicznego i technicznego.
 - Prowadzenie badań, popularyzacja wiedzy ekonomicznej, prawniczej i organizacyjnej.
 - Organizowanie seminariów, konferencji i innych form wymiany poglądów i doświadczeń.
 - Organizowanie zespołów doradczych oraz zatrudnianie pracowników i ekspertów do wykonywania zadań statutowych.

Władze Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego wspierają cele priorytetowe obu organizacji i ściśle z nimi współpracują.

1.4.2. Rolnictwo

W powiecie Czarnkowsko - Trzcianeckim ponad 40% całej powierzchni stanowią użytki rolne, w ramach czego grunty orne to 26,6%, zaś użytki zielone ponad 14 %. Największe obszary łąk i pastwisk znajdują się na terenach gmin Trzcianka i Czarnków, głównie w dolinie Noteci. W zakresie jakości gleb, jedynie gmina Połajewo i Lubasz dysponują małym odsetkiem gleb w klasach VI (najniższych). Wynosi on odpowiednio 15 i 23% ogółu gruntów orných. Pozostałe gminy zasobne są w gleby o najniższej klasie bonitacji tj. V oraz VI. W powiecie jest 381 ha sadów. Stanowi to 0,5% użytków rolných, w województwie wskaźnik ten wynosi 0,6%. Wymienione grunty użytkuje około 4000 gospodarstw rolných.

Przeciętna powierzchnia użytków rolných przypadająca na każde spośród gospodarstw rolných Powiatu, wynosi 8,70 ha. Gospodarstw powyżej 1 ha jest 4886, a przeciętna ich wielkość wynosi 12,6 ha, w tym użytki rolne zajmują 11,2 ha. Jest to powierzchnia większa niż przeciętna w kraju i w województwie. Znamienne i korzystne jest to, iż 70% gruntów skoncentrowanych jest w gospodarstwach o powierzchni powyżej 15 ha, przyjmowanej jako minimum do utrzymania się rodziny rolnika z produkcji rolnej.¹⁰

Zestawienie powierzchni rolných w poszczególných gminach Powiatu oraz wielkość upraw popularnych zbóż, w oparciu o dane Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, uzyskane na podstawie wniosków o przyznanie płatności bezpośrednich za rok 2020, znajdują się w poniższej tabeli.

¹⁰ [Dane na stronie Wielkopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Poznaniu](#)

Tabela 3. Powierzchnie upraw zbóż w gminach Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego (w ha) w roku 2020

zboża (hektary)	gmina Czarnków	miasto Czarnków	gmina Drawsko	gmina i miasto Krzyż Wlkp.	gmina Lubasz	gmina Połajewo	gmina i miasto Trzcianka	gmina i miasto Wieleń
pszenica ozima	727,85	2,61	30,47	6,35	927,83	379,77	217,62	52,02
pszenica jara	69,06	0,46	18,09	13,45	93,24	38,27	137,05	36,19
żyto ozime	1 586,48	25,54	343,95	255,43	533,38	624,00	1 456,80	805,85
żyto jare	20,76	0,00	17,60	11,13	4,75	3,00	49,00	35,62
jęczmień ozimy	436,25	8,02	52,51	19,10	231,47	161,48	26,54	72,86
jęczmień jary	223,30	11,30	29,17	9,94	117,61	360,21	170,49	46,15
owies	178,72	9,71	105,22	43,23	155,83	230,76	764,98	195,65
pszenżyto ozime	1 639,29	28,55	206,56	121,21	1 007,28	1 814,83	635,64	428,55
pszenżyto jare	38,33	0,00	7,14	14,09	59,20	34,31	270,18	50,60
gryka	26,24	0,00	5,40	27,54	0,97	0,00	305,02	234,22
proso	0,00	0,00	3,87	1,15	1,83	0,00	90,77	10,49
użytki rolne ogółem	14.869,75	218,31	3.498,88	4.629,24	6.547,28	8.912,86	12.281,98	8.454,79

Źródło: ARiMR dane wg wniosków o przyznanie płatności bezpośrednich

Samorządem rolniczym działającym na rzecz rozwiązywania problemów rolnictwa i reprezentującym interesy zrzeszonych w nim podmiotów jest Wielkopolska Izba Rolnicza. Rada Powiatowa Izby dla obszaru Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego ma swoją siedzibę w Czarnkowie. Członkami izb rolniczych z mocy ustawy są wszystkie osoby fizyczne i prawne, które są płatnikami podatku rolnego

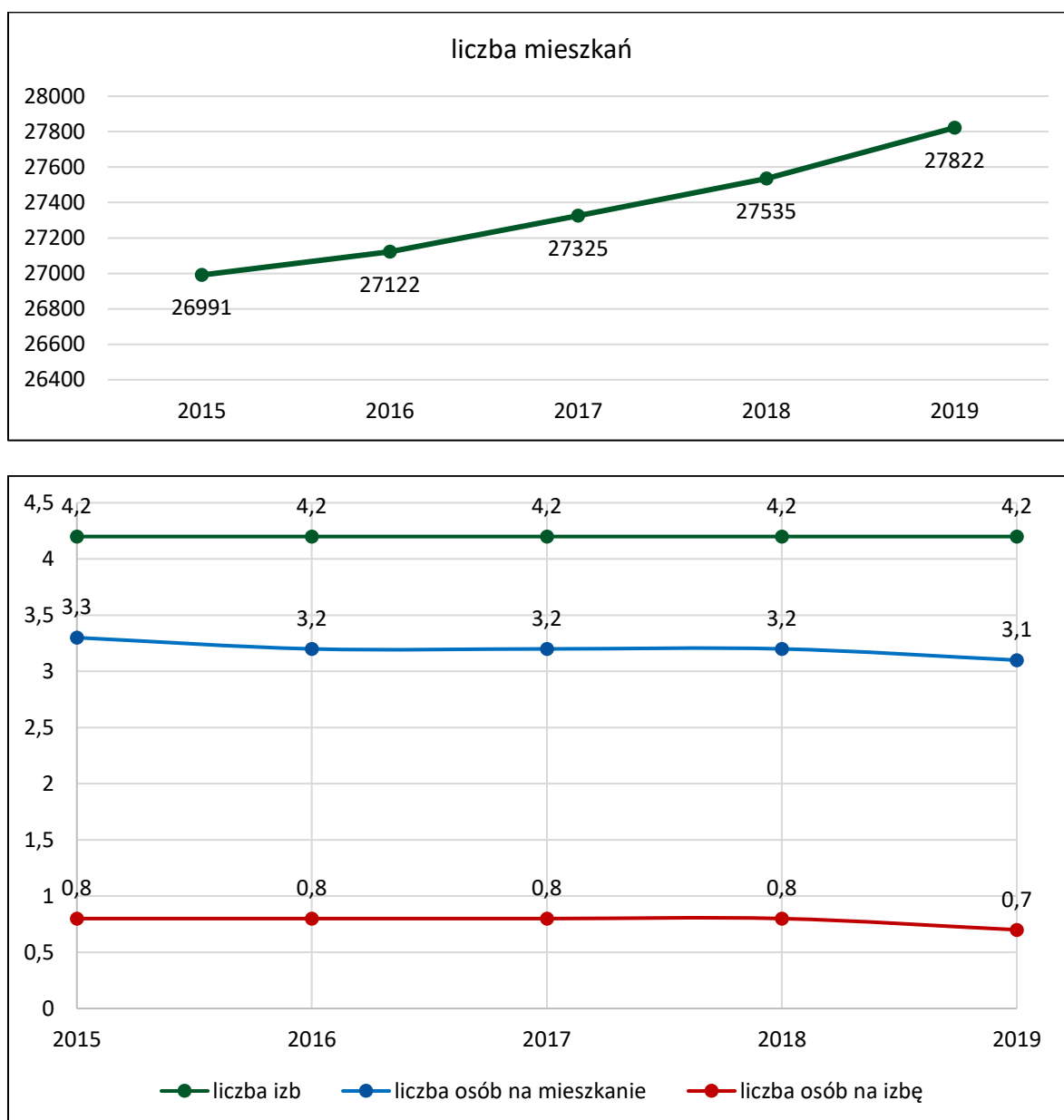
lub dochodowego z działów specjalnych produkcji rolnej. Kompetencje i zadania samorządu rolniczego wynikają z ustawy o izbach rolniczych oraz statutu poszczególnych izb.

1.5 Jakość i warunki życia w Powiecie

1.5.1. Sytuacja mieszkaniowa

Mieszkanie wraz z jego wyposażeniem, w tym wyposażeniem w instalacje, stanowi podstawowe dobro decydujące o standardzie życia człowieka. Analizy GUS dotyczące obszaru Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego, wskazują na systematyczny przyrost substancji mieszkaniowej, przy jednoczesnym constansie w zakresie liczby izb oraz minimalnym spadku zarówno liczby osób na mieszkanie jak i liczby osób na izbę, co obrazują poniższe wykresy:

Wykres 20-21. Zasoby mieszkaniowe w powiecie Czarnkowsko-Trzcianeckim (2015-2019)

Źródło danych: [Polska w liczbach](#)

Wskaźniki dotyczące mieszkalnictwa w badaniach statystycznych z minionych 5 lat na terenie Powiatu

zestawiono w poniższej tabeli, z uwzględnieniem poziomu województwa i kraju.

Tabela 4. Wskaźniki mieszkalnictwa dla Powiatu w porównaniu z wartościami dla województwa i kraju

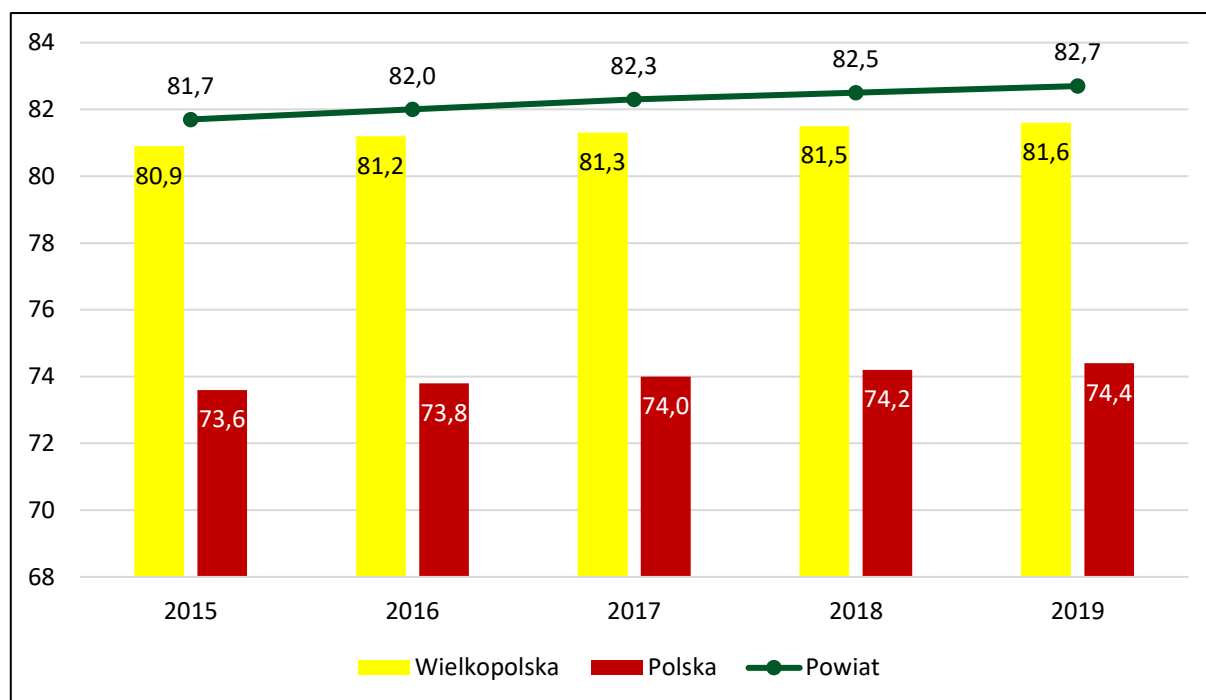
Obszar	Wskaźniki	rok 2015	rok 2016	rok 2017	rok 2018	rok 2019
Powiat	Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (m ²)	81,7	82,0	82,3	82,5	82,7
Powiat	Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę (m ²)	25,1	25,3	25,7	26,0	26,4
Powiat	Mieszkania na 1.000 mieszkańców	307,1	308,6	312,0	315,0	319,8
Wielkopolska	Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (m ²)	80,9	81,2	81,3	81,5	81,6
Wielkopolska	Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę (m ²)	27,4	27,8	28,2	28,7	29,2
Wielkopolska	Mieszkania na 1.000 mieszkańców	339,0	342,8	347,2	352,2	357,8
Polska	Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (m ²)	73,6	73,8	74,0	74,2	74,4
Polska	Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę (m ²)	27,0	27,4	27,8	28,2	28,7
Polska	Mieszkania na 1.000 mieszkańców	367,3	371,3	375,7	380,5	385,9

Źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS

Na przestrzeni lat dostrzegalny jest wzrost wszystkich wskaźników dla regionu. Przeciętna wielkość mieszkania na terenie Powiatu jest większa od średniej wartości dla kraju i województwa, natomiast już w przeliczeniu na 1 użytkownika wartość ta jest niższa. Liczba mieszkań, przypadająca na 1.000

mieszkańców, jest również zdecydowanie niższa od wskaźnika dla Polski i Wielkopolski.

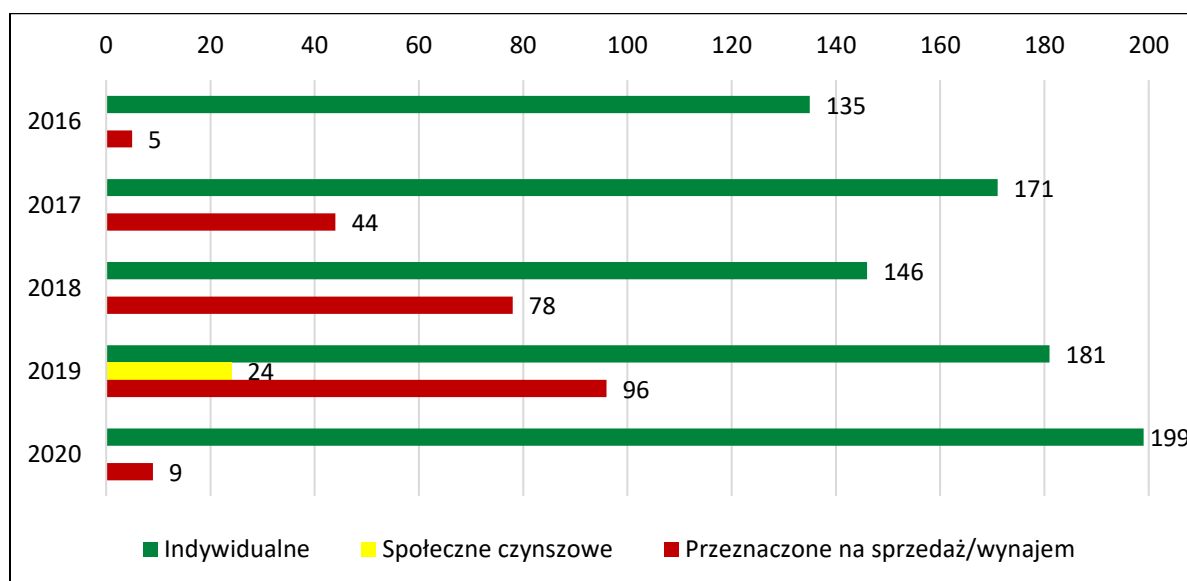
Wykres 22. Przeciętna wielkość mieszkania w Powiecie, Wielkopolsce, Polsce

Źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS

W roku 2020 na terenie Powiatu oddano do użytku 208 mieszkań, z czego 95,7% stanowiły lokale indywidualne, a 4,3% lokale przeznaczone na sprzedaż/wynajem. W ciągu ostatnich 5 lat na obszarze Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego nie oddano do użytku ani jednego lokalu mieszkalnego spółdzielczego, komunalnego ani zakładowego. Społeczne budownictwo czynszowe pojawiło się w analizowanym okresie tylko raz, w roku 2019.

Wykres 23. Kategorie lokali mieszkalnych oddanych do użytku w Powiecie w latach 2016-2020

Źródło danych: [Polska w liczbach](#)

1.5.2. Wodociągi i kanalizacja

Dostęp gospodarstw domowych do sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej to istotne czynniki wpływające na poczucie komfortu życia mieszkańców.

Poniższa tabela przedstawia podstawowe dane dotyczące sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w powiecie Czarnkowsko-Trzcianeckim oraz rozwój tej sieci w ostatnich 5 latach.

Tabela 5. Sieć wodociągowa i kanalizacyjna w powiecie Czarnkowsko-Trzcianeckim (2016–2020)

Sieć wodociągowa: wyszczególnienie	Jednostka	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Długość czynnej sieci rozdzielczej	km	1085,1	1089,5	1101,5	1108,3	1118,2
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	15449	15480	15437	15035	15169
Woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam ³	2608,6	2548,9	2794,6	2809,7	2765,2
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej w miastach	osoba	40054	39891	39744	39413	brak danych
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	80721	80445	80165	79816	brak danych
Zużycie wody w gospodarstwach domowych	m ³	29,7	29	31,9	32,2	31,8

Sieć wodociągowa: wyszczególnienie	Jednostka	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
ogółem na 1 mieszkańca						
Zużycie wody w gospodarstwach domowych w miastach na 1 mieszkańca	m ³	30,9	30,2	31,9	33	32,1
Zużycie wody w gospodarstwach domowych na wsi na 1 mieszkańca	m ³	28,7	28,1	32	31,5	31,6

Źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS

Sieć kanalizacyjna: wyszczególnienie	Jednostka	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	326,6	329,2	337,3	341,3	344,4
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	8664	8688	7808	7954	8028
Ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną	dam ³	1816,4	1830,6	1940,3	1914,1	1982
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w miastach	osoba	37845	37694	37168	36912	brak danych
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	54517	54359	53963	54021	brak danych

Źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS

Na terenie Powiatu, według danych Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska, działa 14 oczyszczalni ścieków, w tym następujące oczyszczalnie komunalne mechaniczno-biologiczne:

- Zakład Wodociągów, Kanalizacji i Ciepłownictwa Sp. z o.o. w Krzyżu Wielkopolskim – Oczyszczalnia w Krzyżu Wielkopolskim
- Miejska Kanalizacja i Wodociągi sp. z o.o. w Czarnkowie – Oczyszczalnia w Czarnkowie
- Zakład Usług Komunalnych w Czarnkowie – Oczyszczalnia w Brzeźnie
- Przedsiębiorstwo Komunalne „Noteć” Sp. z o.o. Wieleniu – Oczyszczalnia w Miątach,

Oczyszczalnia w Wieleniu

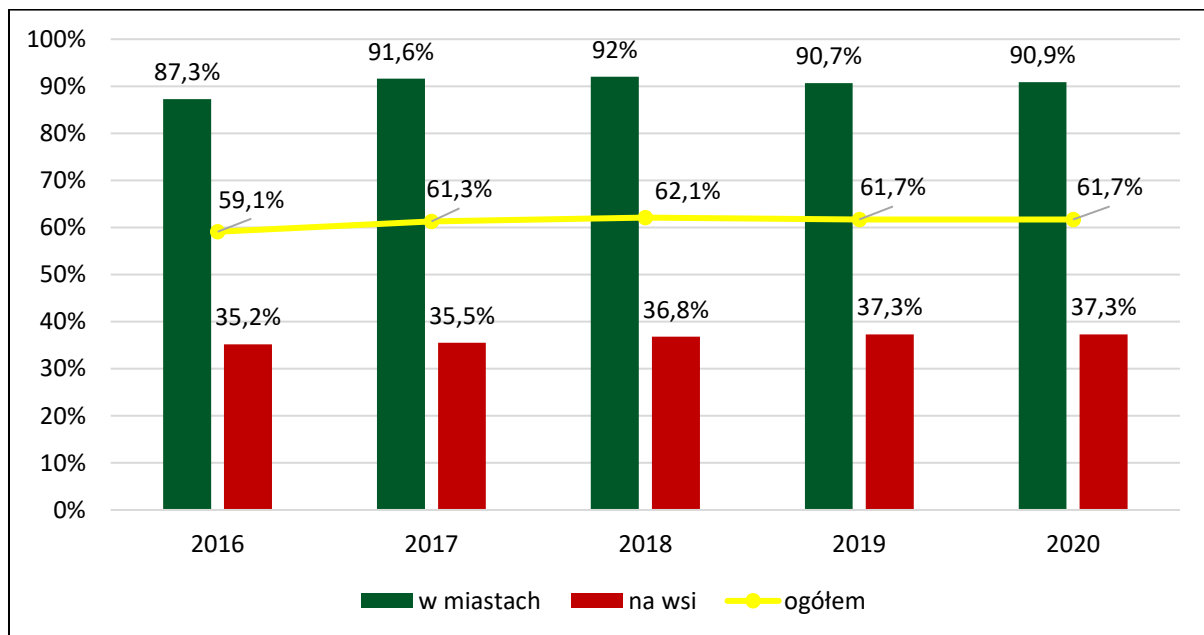
- Zakład Inżynierii Komunalnej Sp. z o.o. w Trzciance
- Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Drawsku Sp. Z o.o. – Oczyszczalnia w Drawskim Młynie
- Gminny Zakład Komunalny Sp. z o. o. w Lubasz – Oczyszczalnia w Jędrzejewie, Oczyszczalnia w Stajkowie
- Urząd Gminy w Połajewie – Oczyszczalnia w Połajewie,

z czego 3 to oczyszczalnie z pogłębionym usuwaniem biogenów:

- Oczyszczalnia w Krzyżu Wielkopolskim
- Oczyszczalnia w Czarnkowie
- Oczyszczalnia w Trzciance.

W 2020 roku z oczyszczalni korzystało 61,7% mieszkańców Powiatu, z czego większość stanowili mieszkańcy miast. Dostęp do oczyszczalni ścieków mieszkańców w latach 2016–2020, z podziałem na miasto i wieś, przedstawia poniższy wykres.

Wykres 24. Liczba ludności w Powiecie korzystająca z oczyszczalni ścieków

Źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS

Na obszarach wiejskich, ze względu na brak możliwości odprowadzania nieczystości do oczyszczalni, stosowane są zbiorniki bezodpływowe. W 2019 roku na terenie Powiatu działało 556 oczyszczalni przydomowych. Zlokalizowanych jest tu 10 stacji zlewnych.

1.5.3. Gospodarka odpadami komunalnymi bytowymi stałymi

W 2012 roku – w efekcie zmiany ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw, utworzono Związek Międzygminny „Pilski Region Gospodarki Odpadami Komunalnymi”. PRGOK przejął od 5 gmin Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego oraz 9 gmin Powiatu pilskiego większość obowiązków związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi. Celem działania Związku jest zaspokajanie potrzeb mieszkańców gmin – uczestników Związku w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi oraz skorelowanych z nim innych usług publicznych. Obecnie, zgodnie ze zaktualizowanym statutem, w skład Związku Międzygminnego „Pilski Region Gospodarki Odpadami Komunalnymi”. z siedzibą w Pile wchodzi 12 gmin/miast, w tym z obszaru Powiatu:

- gmina Czarnków
- gmina Drawsko
- miasto i gmina Krzyż Wielkopolski
- miasto i gmina Wieleń.

Szczegółowe, aktualne zasady utrzymania czystości i porządku na terenie Związku Międzygminnego "Pilski Region Gospodarki Odpadami Komunalnymi" w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi zwarte zostały w regulaminie, zatwierdzonym Uchwałą Nr XII/37/2020 Zgromadzenia Związku Międzygminnego "Pilski Region Gospodarki Odpadami Komunalnymi" z dnia 27 lutego 2020 roku.

Odbiór odpadów z posesji mieszkańców zrzeszonych gmin odbywa się zgodnie z harmonogramem wywozu, z uwzględnieniem podziału na:

- zmieszane odpady komunalne
- zbierane selektywnie odpady z tworzyw sztucznych, metali, opakowań wielomateriałowych, papieru
- odpady szklane zbierane w sposób selektywny
- odpady komunalne ulegające biodegradacji,

a pozostałe odpady, nie odpowiadające powyższej charakterystyce odbierane są w punktach PSZOK na terenie Związku Międzygminnego PRGOK w następujących lokalizacjach Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego:

- gmina Czarnków: Brzeźno (teren przy oczyszczalni ścieków przy ul. Kwiatowej)
- gmina Czarnków: Gajewo (droga wojewódzka 153 w kierunku Runowa)
- gmina Drawsko: Drawski Młyn (teren przy oczyszczalni ścieków)
- miasto i gmina Krzyż Wielkopolski: Krzyż Wielkopolski (zjazd z wiaduktu w stronę Drawska w

pierwszą drogę po prawej stronie)

- miasto i gmina Wieleń: Wieleń Północny (teren zrekultywowanego składowiska odpadów komunalnych Marianowo).

W ramach gospodarki odpadami stałymi PRGOK-u dostępne są również punkty zbiórki ZSEE (zużyty sprzęt elektroniczny i elektryczny) oraz apteki odbierające odpady farmakologiczne.

W ramach PRGOK funkcjonują 3 Instalacje Przetwarzania Odpadów Komunalnych tj. miejsca zagospodarowania przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości z terenu Związku zmieszanych odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania:

- IPOK Stawnica k/ Złotowa
- IPOK Składowisko Odpadów w Kłodzie (Szydłowo)
- IPOK GWDA Sp. z o.o. w Pile.

Wszystkie gminy Związku Międzygminnego PRGOK ujęte zostały w ramach tzw. Regionu III w Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2019-2025.

Gminy Powiatu, prowadzące samodzielną gospodarkę odpadami, realizują swoje zadania za pośrednictwem następujących podmiotów:

- gmina Lubasz:
 - Zakład Handlowo-Usługowy Sanus Paweł Kmiecik, Wronki
 - Gminny Zakład Komunalny Sp. z o. o. w Lubasz
 - Miejski Zakład Komunalny w Czarnkowie
 - Wrocławskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania Alba S.A.
 - Remondis Sanitech Poznań Sp. Z o. o. Oddział w Wągrowcu
 - Przedsiębiorstwo Wielobranżowe LS PLUS Spółka z o. o., Plewiska
 - Altvater Piła Sp. z o.o. w Pile
- miasto Czarnków
 - Miejski Zakład Komunalny w Czarnkowie
 - Altvater Piła Sp. z o.o. w Pile
 - ATF Sp. z o.o. Sp. k. z siedzibą w Chojnicy
 - Tip-Top Przenośne Systemy Sanitarne Wynajem – Serwis, Usługi Asenizacyjne Marek Tabała, Piła
 - Werbena Piotr Grzelak, Człopa
 - Przedsiębiorstwo Wielobranżowe LS Plus Spółka z o. o., Plewiska

- gmina Połajewo
 - Przedsiębiorstwo Wielobranżowe LS Plus Spółka z o. o., Plewiska.

Według danych GUS, stan na dzień 31.12.2020, na obszarze Powiatu znajduje się 1 czynne składowisko odpadów, na którym unieszkodliwiane są odpady komunalne.

1.5.4. Łączność

System łączności stacjonarnej na terenie Powiatu jest sukcesywnie unowocześniany. Znaczenie telefonii przewodowej osłabło w wyniku rozwoju telefonii komórkowej. Łącza przewodowe są głównie pożądane z punktu widzenia dostępu do sieci internetowej. Urządzenia telefonii stacjonarnej wykorzystywane są głównie w jednostkach samorządu terytorialnego, zakładach pracy i jednostkach handlowych.

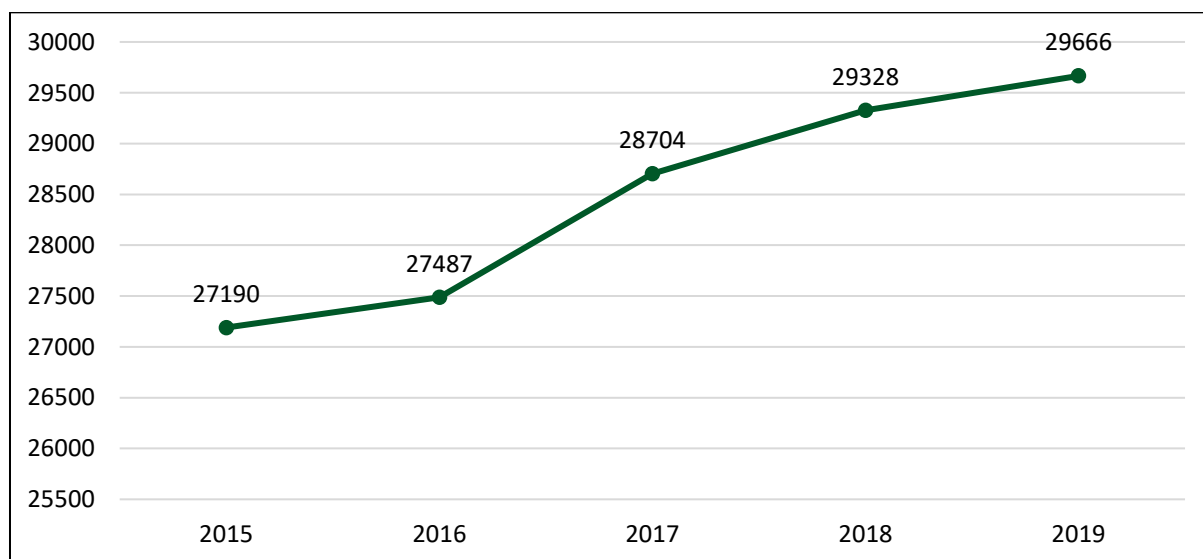
W województwie wielkopolskim liczba telefonicznych łączy głównych wykazuje stały spadek. W roku 2019 było ich 2 237 000. Dla obszaru Powiatu brak takich dokładnych danych.

1.5.5. Sieć energetyczna, gazowa i ciepłownicza

Sieć energetyczna, dostępna dla mieszkańców Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego, obsługiwana jest przez ENEA Operatora. Zelektryfikowanych jest 100% podmiotów gospodarczych oraz gospodarstw domowych.

Liczba odbiorców energii elektrycznej na niskim napięciu wzrasta systematycznie, w latach 2015-2019 (z roku 2020 brak danych) odnotowano przyrost o 9,1%.

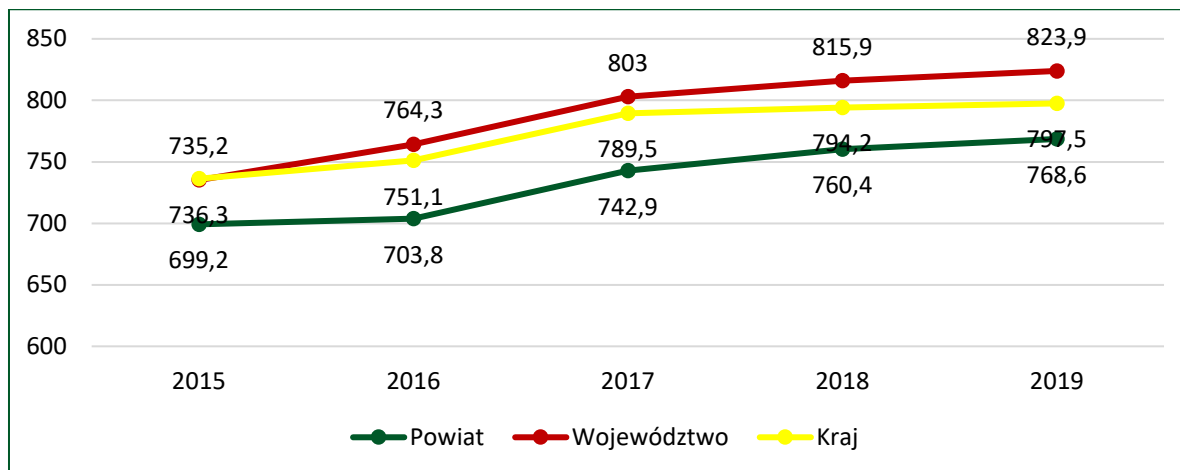
Wykres 25. Odbiorcy energii elektrycznej w Powiecie (2015-2019)

Źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS

Kolejny wykres prezentuje zużycie energii elektrycznej na 1 mieszkańca Powiatu w zestawieniu ze zużyciem na poziomie województwa oraz kraju. Wykorzystanie rośnie zarówno na poziomie Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego, jak i w skali Wielkopolski oraz Polski, jednak mieszkańcy Powiatu zużywają mniej KWh.

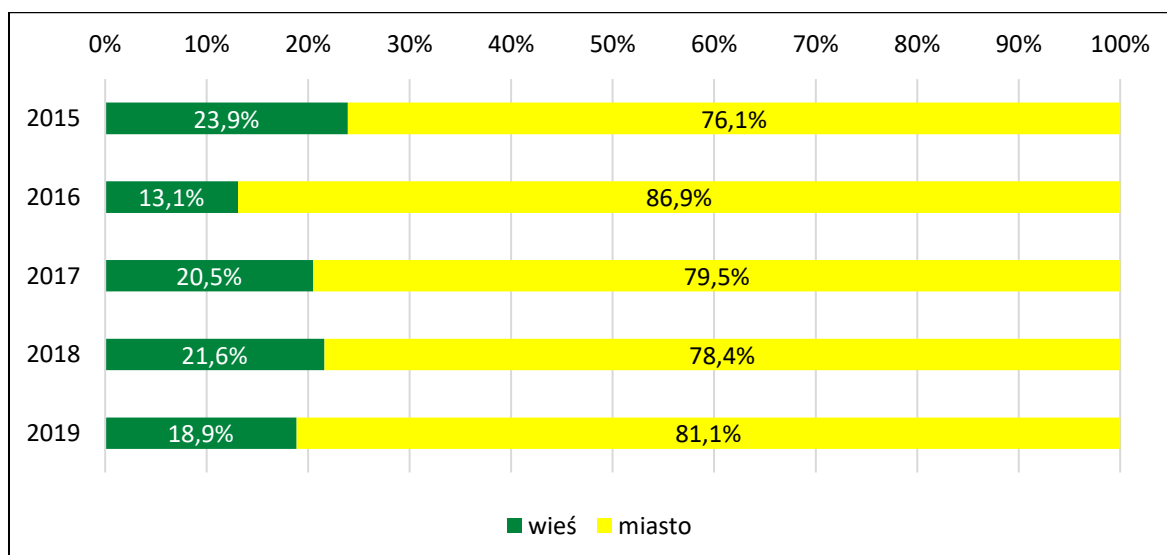
Wykres 26. Zużycie energii elektrycznej na 1 mieszkańca (KWh) w Powiecie, Wielkopolsce i Polsce (2015-2019)

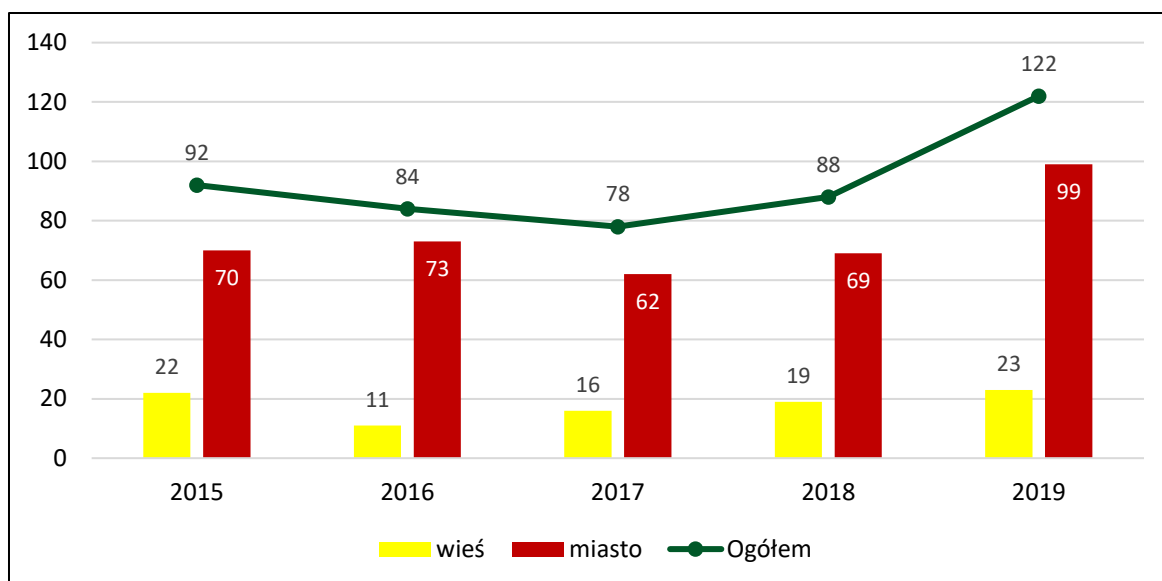

Źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS

Zaopatrzenie obiektów w ciepło za pośrednictwem kotłów oraz sieci ciepłowniczej w podziale na obszary miejskie i wiejskie oraz rozwój tej infrastruktury na przestrzeni 5 lat (pominięto rok 2020 ze względu na brak danych), przedstawiono na poniższych wykresach.

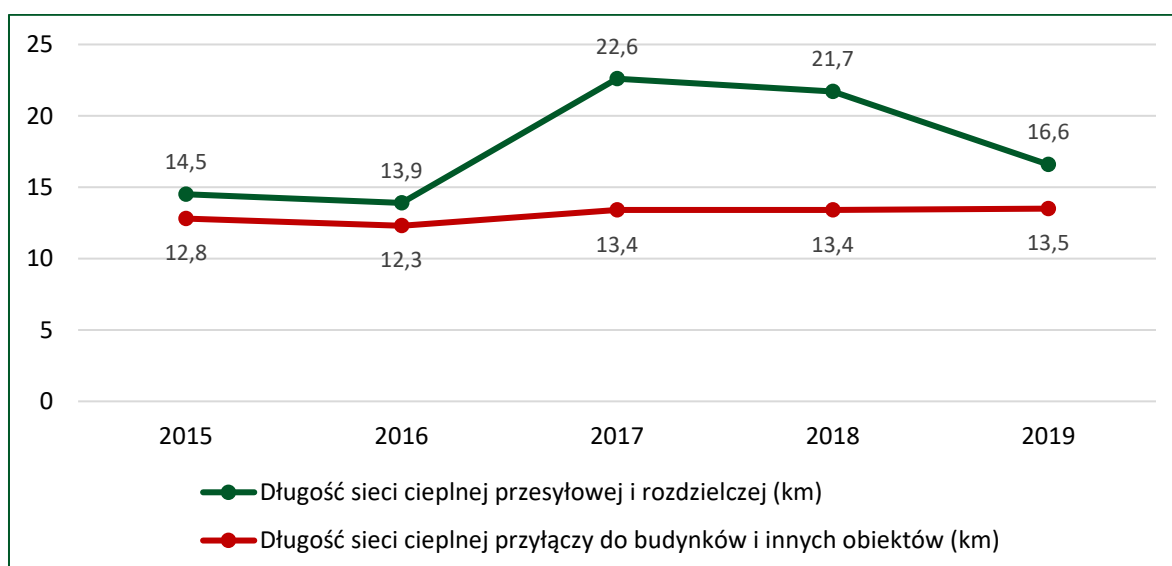
Wykres 27-28. Liczba kotłowni w Powiecie według lokalizacji (2015-2019)

Źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS

Wykres 29. Długość sieci ciepłej w Powiecie (2015-2019)

Źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS

W przedziale lat 2015-2019 początkowo odnotowano spadek liczby funkcjonujących kotłowni, co uległo zmianie od roku 2017, a pomiędzy 2018 a 2019 przybyło ich 34, co oznacza wzrost o 36,4%. W przypadku długości sieci ciepłej przesyłowej dostrzec można okresowe falowania, a długość sieci ciepłej przyłączy do budynków i innych obiektów, po nieznacznym spadku pomiędzy 2015 a 2016 wykazuje nieznaczną tendencję wzrostową.

Dostęp mieszkańców Powiatu do sieci gazowej, w tym do gazu jako źródła ogrzewania budynków mieszkalnych, prezentuje poniższa tabela.

Tabela 6. Odbiorcy sieci gazowej w Powiecie (2015-2019)

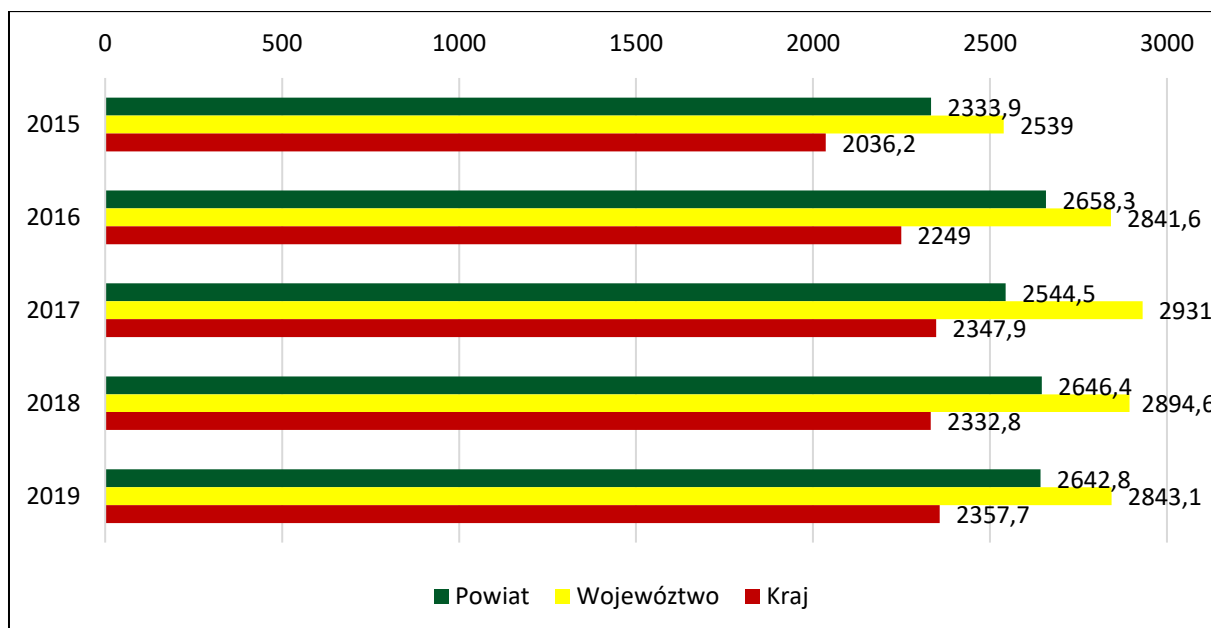
Sieć gazowa/Wyszczególnienie	Jednostka	2015	2016	2017	2018	2019
Odbiorcy gazu	gosp.	4942	4966	5106	5232	5417
Odbiorcy ogrzewający mieszkania gazem	gosp.	1203	2288	2530	2652	2874
Udział odbiorców ogrzewających mieszkania gazem	%	24,3	46,1	49,5	50,7	53,1
Czynne przyłącza do budynków mieszkalnych	szt.	1764	1798	2621	2648	2715

Źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS

Według danych statystycznych z lat 2015-2019 (brak danych z roku 2020) liczba gospodarstw domowych będących odbiorcami gazu systematycznie rośnie tj. odnotowano przyrost o 9,6%. Znacząco wyższy jest przyrost odbiorców ogrzewających swoje lokale mieszkalne gazem – to aż 138,9%.

W zakresie zużycia gazu w gospodarstwach domowych na 1 korzystającego (kWh) dane wskazują na wzrost zużycia o 13,2% pomiędzy rokiem 2015 a 2019, a poziom zużycia w Powiecie w porównaniu z Wielkopolską oraz Polską obrazuje poniższy wykres.

Wykres 30. Zużycie gazu w gospodarstwach domowych na 1 korzystającego (kWh)

Źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS

Powiat Czarnkowsko-Trzcianecki wspiera wszelkie działania, zmierzające do jak najszerszego wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych.

1.5.6. Komunikacja

Teren Powiatu jest dosyć dobrze skomunikowany transportem publicznym. Kursuje tu regularnie 21 linii autobusów komunikacji PKS Wałcz oraz 4 linie MZK Czarnków, przy czym te ostatnie kursują w dni robocze w czasie nauki szkolnej. Na przestrzeni ostatnich pięciu lat liczba linii autobusowych nie uległa zmianie. Nie odnotowano w tym czasie kursujących przewoźników prywatnych.

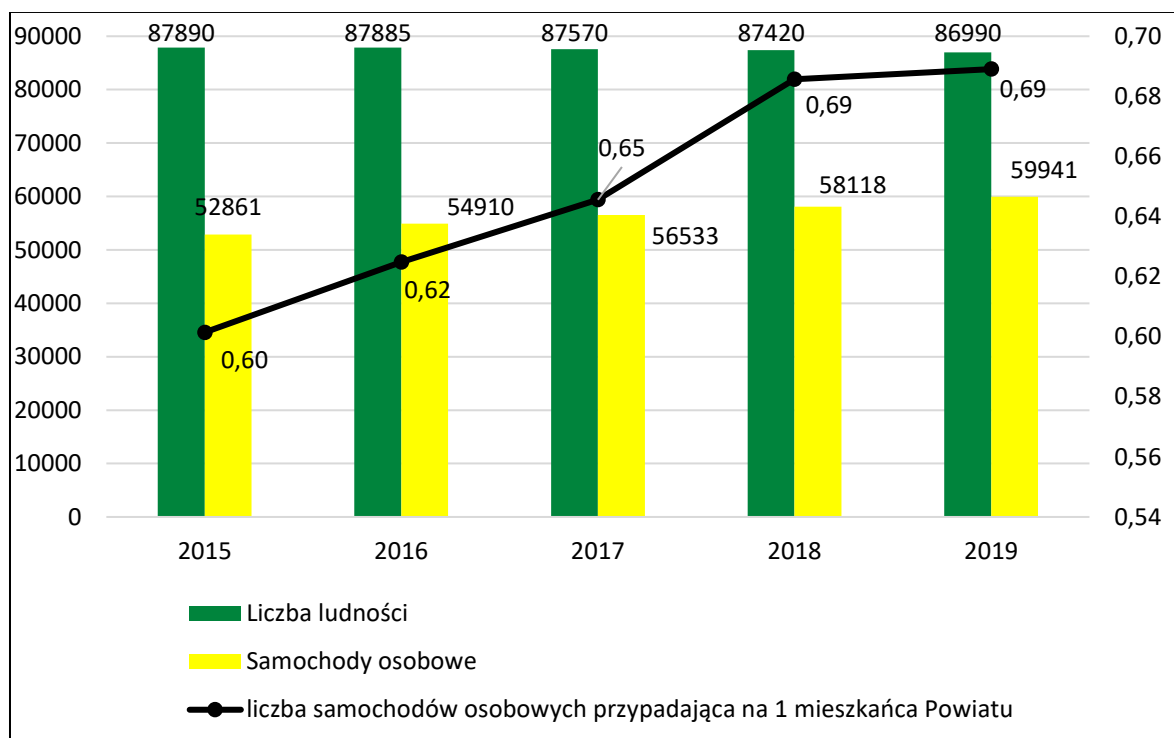
Transport indywidualny na terenie Powiatu wykazuje tendencję wzrostową w zakresie liczby nowych pojazdów, zarówno samochodów osobowych jak i pojazdów pozostałych. W przypadku tych pierwszych, w badanych ramach czasowych 2015-2019, nastąpił przyrost o 13,4%, liczba użytkowanych motocykli zwiększyła się o 14,8%, autobusów o 16,5%, samochodów ciężarowych o 11,8%, a ciągników rolniczych o 4,5%. Potwierdzenie tego powszechnie występującego zjawiska znajduje się w poniższej tabeli oraz wykresie prezentującym liczbę samochodów osobowych przypadającą na 1 mieszkańca Powiatu na przestrzeni 5 lat.

Tabela 7. Pojazdy zarejestrowane na terenie Powiatu (2015-2019)

Rodzaj pojazdu	Jednostka	2015	2016	2017	2018	2019
Pojazdy samochodowe i ciągniki	szt.	72164	74816	76911	79035	81443
Motocykle ogółem	szt.	5692	5944	6120	6288	6533
Samochody osobowe	szt.	52861	54910	56533	58118	59941
Autobusy ogółem	szt.	206	217	219	232	240
Samochody ciężarowe	szt.	7093	7298	7486	7717	7929
ciągniki rolnicze	szt.	5403	5484	5536	5594	5649

Źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS

Wykres 31. Wskaźnik liczby samochodów osobowych przypadających na 1 mieszkańca Powiatu

Źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS

Wskaźnik liczby samochodów osobowych przypadających na 1 mieszkańca Powiatu po etapie wzrostowym ustabilizował się w ostatnich dwóch analizowanych latach.

1.6. Pomoc społeczna, bezpieczeństwo i zdrowie mieszkańców

1.6.1. Pomoc społeczna

Pomoc społeczna jest instrumentem polityki społecznej, mającym na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Celem pomocy, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, jest zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Pomoc społeczna powinna, w miarę możliwości, doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Zadaniem PCPR jest rozwiązywanie problemów przy ścisłej współpracy z gminnymi służbami społecznymi i organizacjami pozarządowymi.

W powiecie Czarnkowsko-Trzcianeckim zadania pomocy społecznej realizują:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Trzciance
- Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej:
 - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnkowie

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnkowie
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzyżu Wielkopolskim
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Drawsku
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Trzciance
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubaszu
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wieleniu
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Połajewie
- Domy Pomocy Społecznej:
 - Dom Pomocy Społecznej w Gębicach dla 63 dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie,
 - Dom Pomocy Społecznej w Trzciance dla 100 osób przewlekłe psychicznie chorych,
 - Dom Pomocy Społecznej w Wieleniu dla 68 osób przewlekłe psychicznie chorych,
 - placówka niepubliczna - Zespół Domów Pomocy Społecznej w Wieleniu Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek Rodziny Maryi, w tym:
 - DPS dla 74 osób w podeszłym wieku
 - DPS dla 100 osób przewlekłe somatycznie chorych
 - DPS dla 80 osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie
 - DPS dla 100 osób niepełnosprawnych fizycznie
- Warsztaty Terapii Zajęciowej
 - Warsztaty Terapii Zajęciowej "Caritas" przy parafii pw. Św. Jana Chrzciciela (Trzcianka)
 - Warsztaty Terapii Zajęciowej "Caritas" przy parafii pw. Św. Jana Chrzciciela (Wieleni)
 - Warsztaty Terapii Zajęciowej Stowarzyszenie na Rzecz Osób Psychicznie Chorych i Niepełnosprawnych Intelektualnie w Gębicach
- Placówki Opiekuńczo–Wychowawcze
 - Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza „Przyjazny Dom” prowadzona przez Stowarzyszenie „Pomagajmy Dzieciom” w Trzciance
 - Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza „Słoneczny Dom” prowadzona przez Stowarzyszenie na Rzecz Dziecka i Rodziny „Słoneczny Dom” w Krzyżu Wlkp.
- Świetlice środowiskowe i socjoterapeutyczne
 - gmina Czarnków
 - Świetlica Środowiskowa Brzeźno
 - Świetlica Środowiskowa Walkowice
 - Świetlica Środowiskowa Zofiowo
 - miasto Czarnków
 - Świetlica Środowiskowa dla Dzieci „Nadzieja” Archidiecezji Poznańskiej

- miasto i gmina Trzcianka
 - świetlica środowiskowa w Niekursku Caritas przy parafii pw. św. Jana Chrzciciela w Trzciance
 - świetlica środowiskowa w Nowej Wsi Caritas przy parafii pw. św. Jana Chrzciciela w Trzciance
 - świetlica środowiskowa Stowarzyszenia „Pomagajmy Dzieciom” w Trzciance
- gmina Połajewo
 - Świetlica socjoterapeutyczna Gminnego Ośrodka Kultury w Połajewie
- miasto i gmina Krzyż Wielkopolski
 - Świetlica Środowiskowa w Krzyżu Wielkopolskim
- Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Pile.

Do podstawowych zadań własnych Powiatu w zakresie pomocy społecznej należy m.in.:

- prowadzenie poradnictwa specjalistycznego
- organizowanie opieki w rodzinach zastępczych, udzielanie pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dzieci w nich umieszczonych
- przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnianie i kontynuowanie nauki osobom opuszczającym rodziny zastępcze, placówki opiekuńczo–wychowawcze, domy pomocy społecznej, specjalne ośrodki wychowawcze itp.
- pomoc w adaptacji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu do życia
- pomoc uchodźcom
- prowadzenie ośrodka interwencji kryzysowej
- informowanie o prawach i uprawnieniach
- szkolenie i doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej z terenu Powiatu
- pomoc osobom niepełnosprawnym
- wsparcie dziecka i rodziny.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie jest główną instytucją na terenie Powiatu oraz wchodzących w jego skład gmin, zajmującą się wsparciem rodziny, rodzicielstwa oraz systemem pieczy zastępczej. W 2020 roku w PCPR zatrudnionych było w ramach wspomnianego wsparcia 5 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz 1 psycholog. Na terenie Powiatu działają 2 placówki instytucjonalnej pieczy zastępczej wspomniane powyżej tj. Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza „Przyjazny Dom” prowadzona przez Stowarzyszenie „Pomagajmy Dzieciom” w Trzciance oraz Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza „Słoneczny Dom” prowadzona przez Stowarzyszenie na Rzecz Dziecka i Rodziny „Słoneczny Dom” w Krzyżu Wlkp. W 2020 roku średnie miesięczne wydatki na utrzymanie dziecka w placówkach wynosiły:

- Placówka Słoneczny Dom w Krzyżu Wlkp. – 3.623,20 zł,
- Placówka Przyjazny Dom w Trzciance – 3.602,08 zł

i były średnio wyższe o 2,7% w stosunku do roku 2019. Placówki w ubiegłym roku dysponowały budżetami w wysokości:

- Placówka Słoneczny Dom w Krzyżu Wlkp. – 587.589,70 zł,
- Placówka Przyjazny Dom w Trzciance – 597.633,64 zł.

Według stanu na grudzień 2020 roku, na terenie Powiatu funkcjonuje 100 rodzin zastępczych. Statystyki dotyczące funkcjonowania pieczy zastępczej na tym terenie w latach 2018–2020 przedstawia poniższa tabela. Wśród rodzin sprawujących opiekę na dziećmi przeważają rodziny spokrewnione, stanowiące 50% wszystkich rodzin zastępczych. Na tym terenie działa również 1 rodzina zawodowa o charakterze pogotowia rodzinnego oraz 1 rodzina zawodowa specjalistyczna.

Tabela 8. Kategorie rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie Powiatu (2018-2020)

Kategorie rodzin zastępczych	2018	2019	2020
Rodziny spokrewnione	45	43	50
Rodziny niespokrewnione	0	0	0
Rodziny niezawodowe	47	43	42
Rodziny zawodowe wielodzietne	6	6	6
Rodziny zawodowe specjalistyczne	1	1	1
Rodziny zawodowe o charakterze pogotowia rodzinnego	1	1	1
Ogółem	100	94	100

Źródło danych: Starostwo Powiatowe w Czarnkowie

W pieczy zastępczej na terenie Powiatu w 2020 roku przebywało 26 dzieci z innych jednostek powiatowych., a 27 dzieci z terenu Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego objętych zostało opieką w ramach rodzinnej pieczy zastępczej w innych powiatach.

W 2020 roku na pokrycie kosztów utrzymania 137 dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie Powiatu wydatkowano łącznie kwotę 1.533.426,48 zł i były to środki o ponad 33 tys. zł mniejsze niż w 2019 roku. Z kolei dla osób, które opuściły rodziny zastępcze przeznaczono pomoc finansową w łącznej kwocie 222.173,88 zł, z przeznaczeniem na: pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki, pomoc na usamodzielnienie, na dofinansowanie do wynajmu mieszkań oraz na

zagospodarowanie. Natomiast dla wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze, na powyższe cele udzielono pomocy w łącznej kwocie 49.628,63 zł.

Zadanie PCPR w zakresie instytucjonalnej pomocy społecznej dla osób niepełnosprawnych realizowane jest przez działające na terenie Powiatu dwa Domy Pomocy Społecznej. Ośrodki te różnią się adresatami swoich działań, co wskazano powyżej w wyszczególnieniu podmiotów. Domy pomocy społecznej zapewniają całodobową opiekę oraz zaspokajają potrzeby na poziomie standardu, ujętego w rozporządzeniu w sprawie domów pomocy społecznej i określającego usługi w zakresie potrzeb bytowych, opiekuńczych, wspomagających.

Z końcem 2020 roku w domach pomocy społecznej przebywało łącznie 521 osób; w całym 2020 roku zmarło 98 osób, na koniec grudnia 2020 roku na przyjęcie do domów pomocy społecznej oczekiwało 9 osób, w tym wszystkie z zaburzeniami psychicznymi.

W 2020 roku średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w domach pomocy społecznej będących powiatowymi jednostkami organizacyjnymi wynosił:

- DPS w Gębicach – 3.997,64 zł,
- DPS w Trzciance – 4.316,67 zł,
- DPS w Wieleniu – 3.843,78 zł,
- ZDPS w Wieleniu – 3.763,35 zł.

Formą wsparcia dla osób niepełnosprawnych, wspierającą proces rehabilitacji społecznej i zawodowej, zmierzającą do nabycia lub przywrócenia umiejętności niezbędnych do podjęcia przez nich zatrudnienia, są Warsztaty Terapii Zajęciowej (WTZ). W 2020 roku 3 warsztaty terapii zajęciowej funkcjonujące na terenie Powiatu, otrzymały dofinansowanie kosztów działalności w wysokości 2.277.334,00 zł, w tym: 2.049.600 zł ze środków PFRON (90%) oraz 227.734 zł ze środków z budżetu Powiatu (10%).

Pozostałe działania wspierające niepełnosprawnych mieszkańców Powiatu Czarnkowsko-Trzcianieckiego, obejmowały:

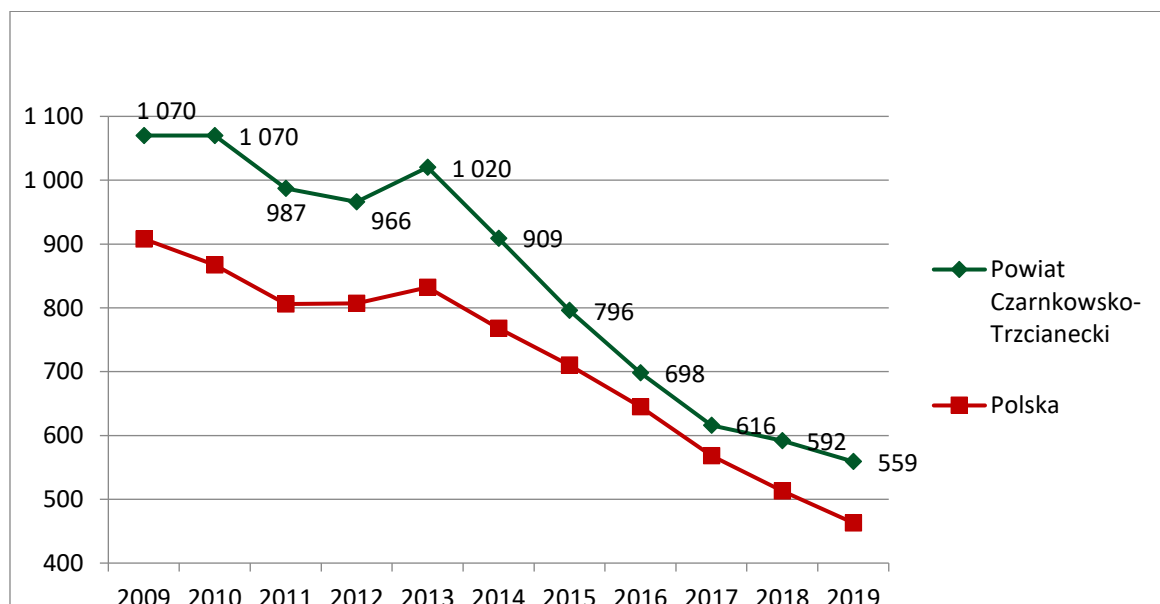
- dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny – 30.912,61 zł ze środków PFRON, wsparciem objęto 19 osób
- dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze – 434.500,39 zł ze środków PFRON, wsparciem objęto 878 osób
- dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych – 223.843,10 zł ze środków PFRON dla 31 osób
- dofinansowanie likwidacji barier technicznych osób niepełnosprawnych - 62.887 zł ze

środków PFRON otrzymało 12 osób

- dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się osób niepełnosprawnych - 11.799,20 zł ze środków PFRON, wsparciem objęto 8 osób.

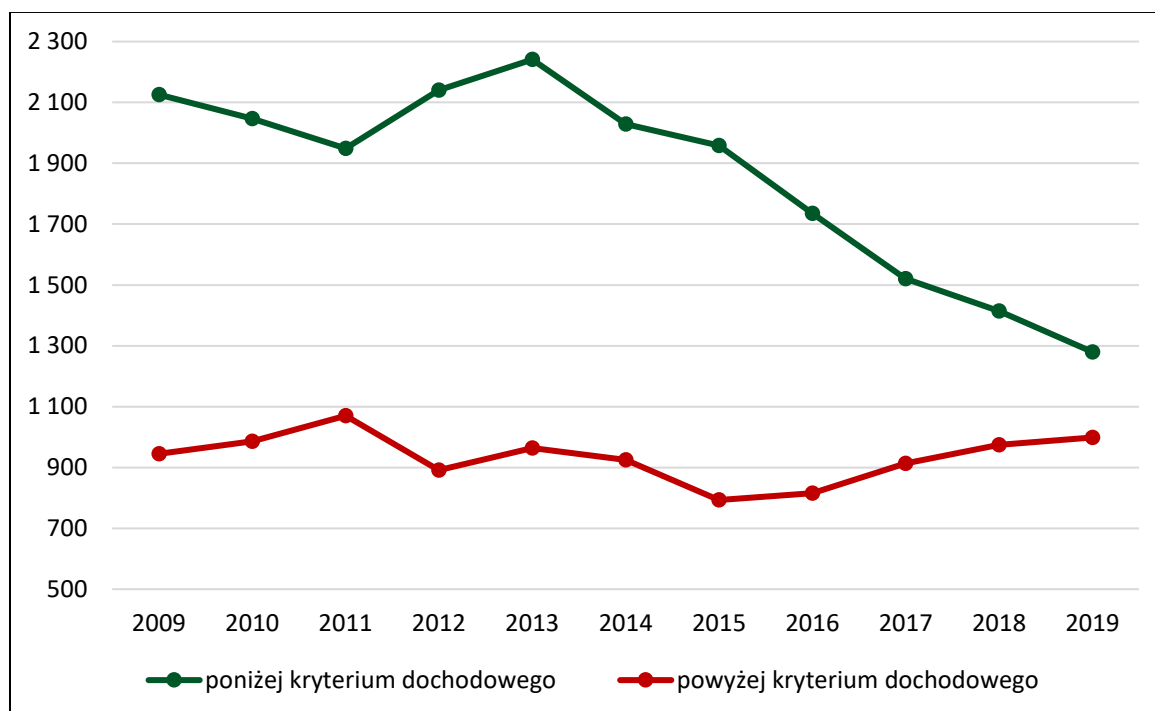
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Trzciance koordynuje realizację powiatowych strategii, planów i programów w zakresie pomocy społecznej poprzez **działania pomocowe dla mieszkańców, znajdujących się w trudnej sytuacji**. Zagadnienie przeanalizowano za pomocą wskaźnika zasięgu korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej. Zasięg korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej to udział beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem. Wskaźnik według kryterium dochodowego oznacza, że dochód na osobę w rodzinie/osobę samotnie gospodarującą nie był wyższy niż ustalone w ustawie kryterium do uzyskania świadczenia pieniężnego. To kryterium wynosi odpowiednio od 1 października 2018 roku: 528 zł i 701 zł. Poniższe wykresy pokazują, iż sytuacja w Powiecie Czarnkowsko-Trzcianeckim ulega pozytywnej zmianie – nominalnie coraz mniej osób i gospodarstw domowych korzysta ze świadczeń pomocy społecznej. Przez wszystkie lata analizy sytuacja w Powiecie była gorsza niż średnio w Polsce, lecz w ostatnich latach sytuacja na tle kraju nieco się poprawiła. **Na przestrzeni badanych lat dostrzegalna jest ogólna tendencja spadku znaczenia tej formy wsparcia – liczba gospodarstw domowych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej spadła w ciągu 10 lat o prawie połowę.**

Wykres 32. Beneficjenci pomocy społecznej na 10 tys. ludności

Źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS

Wykres 33. Beneficjenci pomocy społecznej wg kryterium dochodowego (liczba gosp. domowych)

Źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS

1.6.2. Charakterystyka stanu bezpieczeństwa

Utrzymywanie bezpieczeństwa i porządku publicznego jest jednym z istotniejszych czynników wpływających na standard życia mieszkańców Powiatu. Celem zapobiegania przestępczości wymagane jest stosowanie rozwiązań kompleksowych, zakładających wspólne zaangażowanie instytucji i organizacji państwowych, samorządowych i społecznych, przedstawicieli społeczności lokalnych oraz środków masowego przekazu. Ważną rolę w zakresie inicjowania i organizowania tej działalności odgrywa Policja.

Zapewnieniem bezpieczeństwa na terenie Powiatu zajmują się przede wszystkim:

- Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego Starostwa Powiatowego w Czarnkowie
- Komenda Powiatowa Policji w Czarnkowie
- Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Czarnkowie
- Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Czarnkowie
- Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Czarnkowie
- Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Czarnkowie.

Bezpieczeństwo publiczne

Na obszarze Powiatu dzielnicowi działają w następujących rejonach:

- Dzielnicowi gminy Drawsko – rejon służbowy nr 3 i nr 4

- Dzielnicowi gminy Lubasz – rejon służbowy nr 8 i nr 9
- Dzielnicowi miasta i gminy Wieleń – rejon służbowy nr 1, nr 2 i nr 3
- Dzielnicowi miasta i gminy Trzcianka – rejon służbowy nr 1, nr 2, nr 3, nr 4, nr 5
- Dzielnicowi miasta i gminy Krzyż Wielkopolski - rejon służbowy nr 1, nr 2
- Dzielnicowi gminy Połajewo - rejon służbowy nr 6 i nr 7
- Dzielnicowi miasta i gminy Czarnków – rejon służbowy nr 1, nr 2, nr 3, nr 4, nr 5.

Do zadań dzielnicowych należy w szczególności:

- prowadzenie rozpoznania przydzielonego mu rejonu służbowego pod względem osobowym, terenowym, zjawisk i zdarzeń mających wpływ na stan porządku i bezpieczeństwa publicznego
- realizowanie zadań z zakresu profilaktyki społecznej
- realizowanie zadań z zakresu ścigania sprawców przestępstw i wykroczeń
- kontrolowanie przestrzegania prawa powszechnie obowiązującego oraz przepisów prawa miejscowego.

Ogólną kontrolę nad obszarem całego Powiatu sprawuje Komenda Powiatowa Policji w Czarnkowie.

W 2020 roku na terenie Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego odnotowano 626 zdarzeń drogowych, to jest o 90 mniej niż w roku poprzednim. Z kolei zgodnie z katalogiem przestępstw kryminalnych stwierdzono 1205 przestępstw, to jest tyle samo co w roku poprzednim. Biorąc pod uwagę analizowany okres pięciu ostatnich lat liczba przestępstw kryminalnych stwierdzonych na terenie Powiatu wzrosła o 15,3%.

Zestawienie zdarzeń drogowych oraz katalog przestępstw w poszczególnych kategoriach odnotowanych na terenie Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego w latach 2016–2020, przedstawiają poniższe tabele oraz wykres.

Tabela 9. Liczba zdarzeń w porządku publicznym na terenie Powiatu (2016-2020)

Rok zdarzenia	Liczba zdarzeń ogółem	Liczba kolizji	Liczba wypadków	Liczba rannych w zdarzeniu	Liczba zabitych w zdarzeniu
2016	764	719	45	55	12
2017	745	697	48	53	4
2018	711	660	51	55	7
2019	716	662	54	63	6
2020	626	573	53	60	7

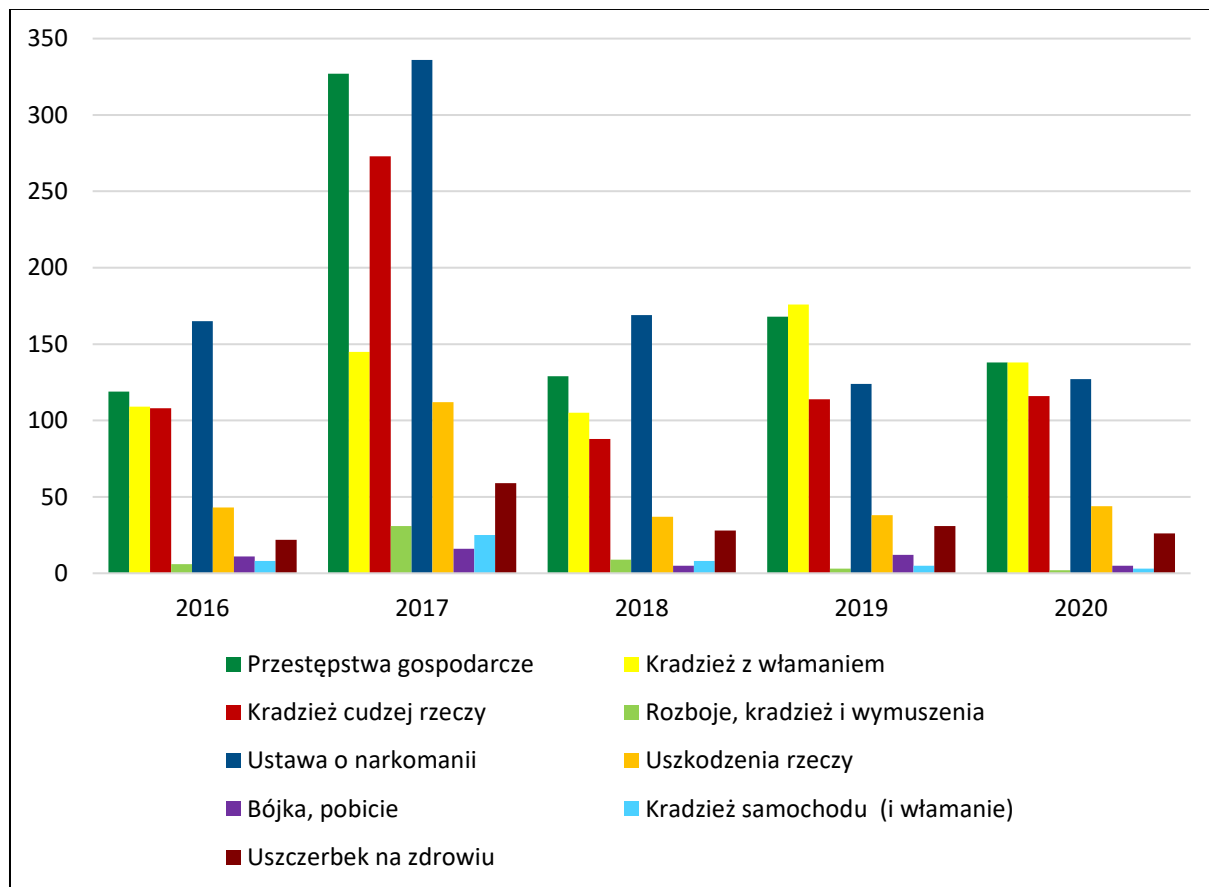
Źródło danych: Komenda Powiatowa Policji w Czarnkowie

Tabela 10. Katalog przestępstw odnotowanych w poszczególnych kategoriach na terenie Powiatu (2016-2020)

Rok zdarzenia	2016	2017	2018	2019	2020
Przestępstwa gospodarcze	119	327	129	168	138
Kradzież z włamaniem	109	145	105	176	138
Kradzież cudzej rzeczy	108	273	88	114	116
Rozboje, kradzież i wymuszenia	6	31	9	3	2
Ustawa o narkomanii	165	336	169	124	127
Uszkodzenia rzeczy	43	112	37	38	44
Bójka, pobicie	11	16	5	12	5
Kradzież samochodu (i włamanie)	8	25	8	5	3
Uszczerbek na zdrowiu	22	59	28	31	26

Źródło danych: Komenda Powiatowa Policji w Czarnkowie

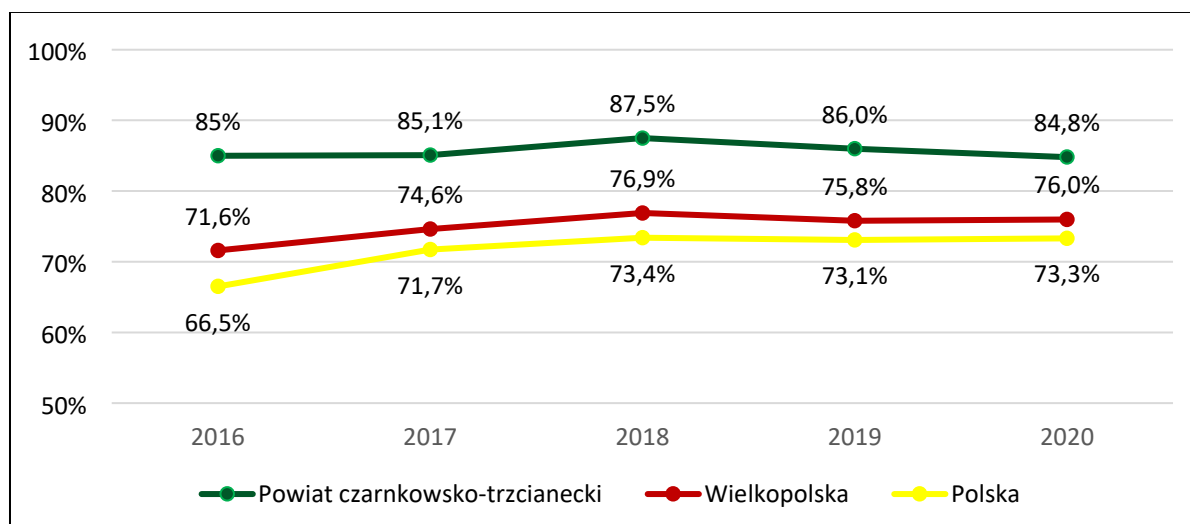
Wykres 34. Liczba odnotowanych przestępstw w poszczególnych kategoriach (2016-2020)

Źródło danych: Komenda Powiatowa Policji w Czarnkowie

Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw ogółem w roku 2020 wynosił w Powiecie 84,8% i w porównaniu z rokiem poprzednim był niższy o 1,2%. W odniesieniu do danych z poziomu województwa czy kraju, Powiat Czarnkowsko-Trzcianecki ma wykrywalność przestępstw wyższą o 8,8% (w porównaniu ze wskaźnikiem województwa 76%) oraz o 11,5% (w porównaniu ze wskaźnikiem krajowym).

Wykres 35. Wskaźnik wykrywalności przestępstw w Powiecie, Wielkopolsce i Polsce (2016-2020)

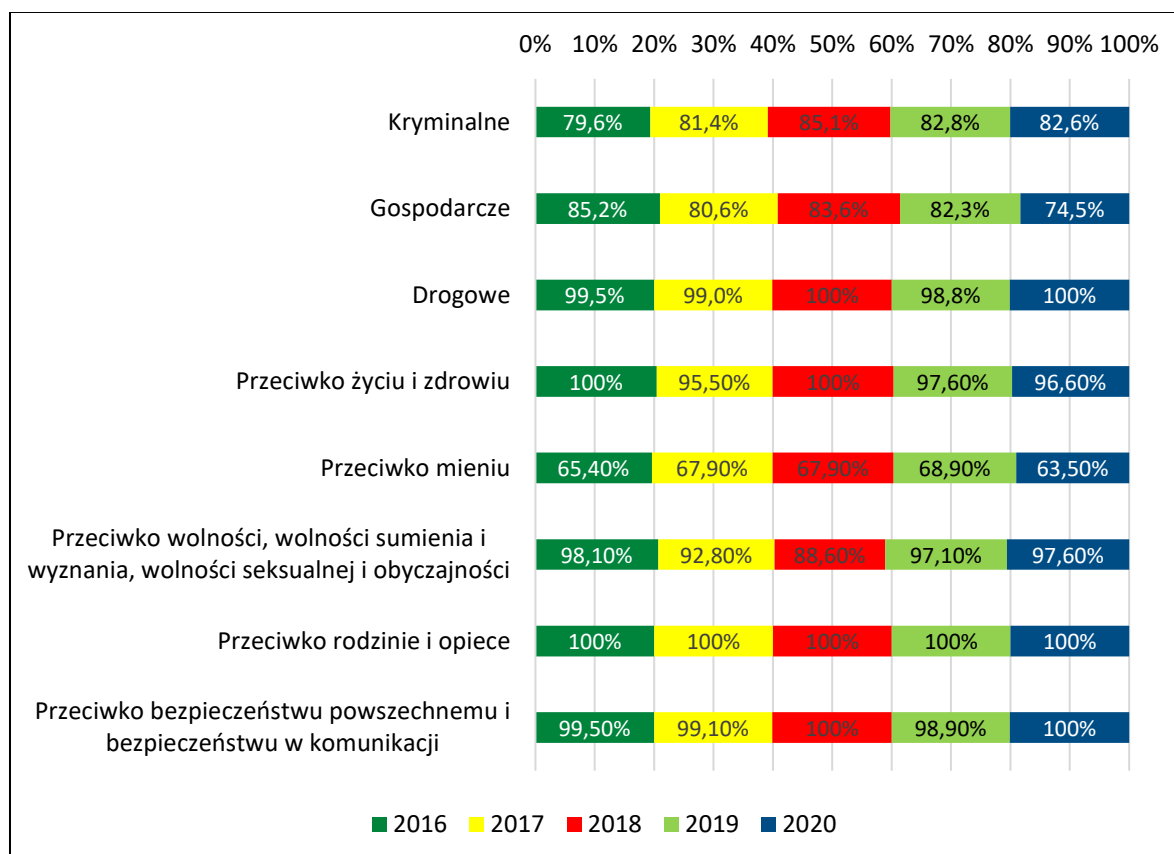
Źródło danych: [Polska w liczbach](#)

Analiza wskaźnika wykrywalności sprawców przestępstw z uwzględnieniem podziału na kategorie wskazuje, że najbliższej progu 100% wykrywalności plasują się następujące kategorie przestępstw:

- Przeciwko rodzinie i opiece: wskaźnik w pięciu ostatnich analizowanych latach wyniósł 100%
- Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji: wskaźnik w roku 2020 wyniósł 100%, w porównaniu z rokiem poprzednim wzrost o 1,1%, a średnia z lat 2016-2020 to 99,5%
- Drogowe: wskaźnik w roku 2020 wyniósł 100%, w porównaniu z rokiem poprzednim wzrost o 1,2%, a średnia z lat 2016-2020 to 99,5%
- Przeciwko życiu i zdrowiu: wskaźnik w roku 2020 wyniósł 96,6%, w porównaniu z rokiem poprzednim spadek o 1%, a średnia z lat 2016-2020 to 97,9%.

Najniższy wskaźnik wykrywalności sprawców odnotowuje się dla przestępstw przeciwko mieniu. W roku 2020 było to 63,5% - 5,4% mniej niż w roku poprzednim, ze średnią z lat 2016-2020 równą 66,7%.

Wykres 36. Wskaźnik wykrywalności przestępstw w poszczególnych kategoriach na terenie Powiatu (2016-2020)

Źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS

Bezpieczeństwo pożarowe

System bezpieczeństwa pożarowego Powiatu tworzą siły i środki jednostek ochrony przeciwpożarowej: Komenda Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Czarnkowie – w jej składzie Jednostka Ratowniczo - Gaśnicza PSP w Czarnkowie, Jednostka Ratowniczo - Gaśnicza PSP w Trzciance – oraz 33 jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej. Czternaście OSP funkcjonuje w strukturach Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego. Są to jednostki:

- OSP Krucz
- OSP Kuźnica Żelichowska
- OSP Gajewo
- OSP Sarbka – Sarbia
- OSP Drawsko
- OSP Krzyż Wielkopolski
- OSP Lubasz
- OSP Połajewo
- OSP Przybychowo

- OSP Biała
- OSP Siedlisko
- OSP Rosko
- OSP Wieleń
- OSP Drawsko Pęckowo.

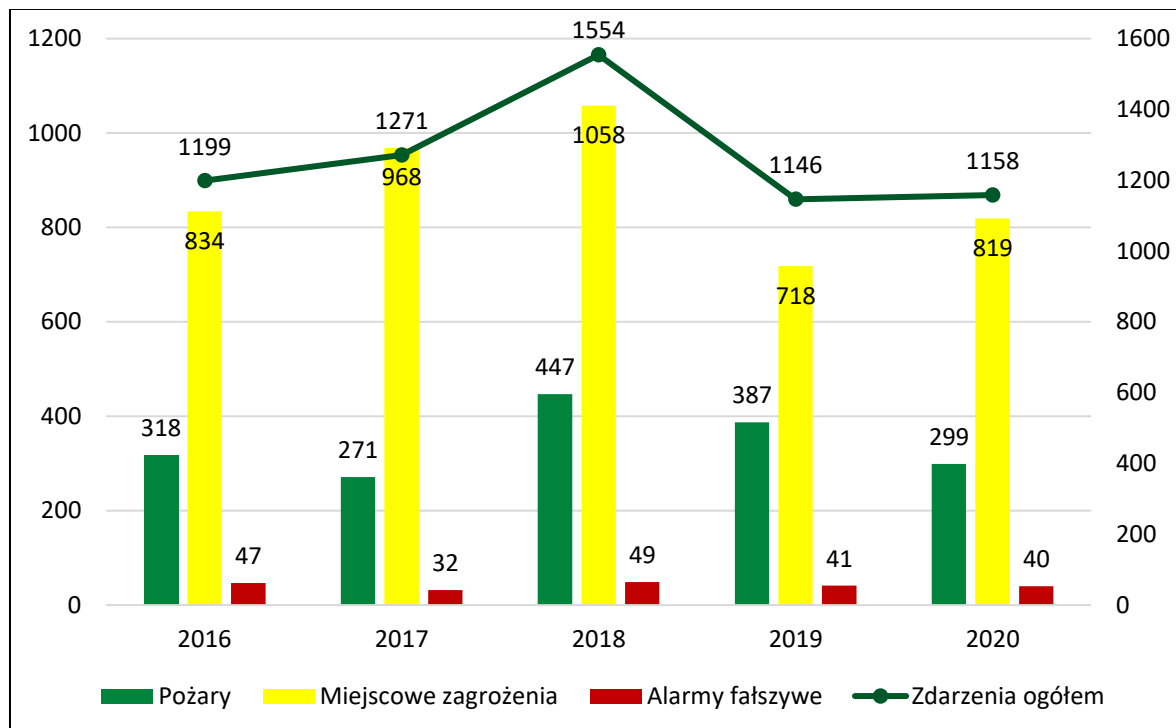
Największym, zdefiniowanym przez KPPS, zagrożeniem występującym na terenie Powiatu jest zagrożenie pożarowe, związane z występowaniem obszarów leśnych (51,4% zalesienia obszaru), które zaliczane są do I kategorii zagrożeń. Obszar o najwyższym ryzyku w tym zakresie to obszar „Puszczy Noteckiej”, stanowiący zwarty kompleks monokultury sosnowej w II i III klasie wieku drzewostanu. Dodatkowe utrudnienie stanowi stan dróg dojazdowych i pofałdowanie terenu, po którym przemieszczać mogą się jedynie pojazdy terenowe. Inne obszary leśne o wysokim stopniu zagrożenia to obręb Krzyż i Wieleń w Nadleśnictwie Krzyż oraz obręb Rychlik w Nadleśnictwie Trzcianka.

W 2020 roku jednostki ochrony przeciwpożarowej (PSP i OSP) Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego interweniowały podczas 1158 zdarzeń. Składowe tych interwencji to:

- pożary w 25,8% (299 zdarzeń)
- miejscowe zagrożenia w 70,7% (819 zdarzeń)
- alarmy fałszywe 3,5% (40 wyjazdów).

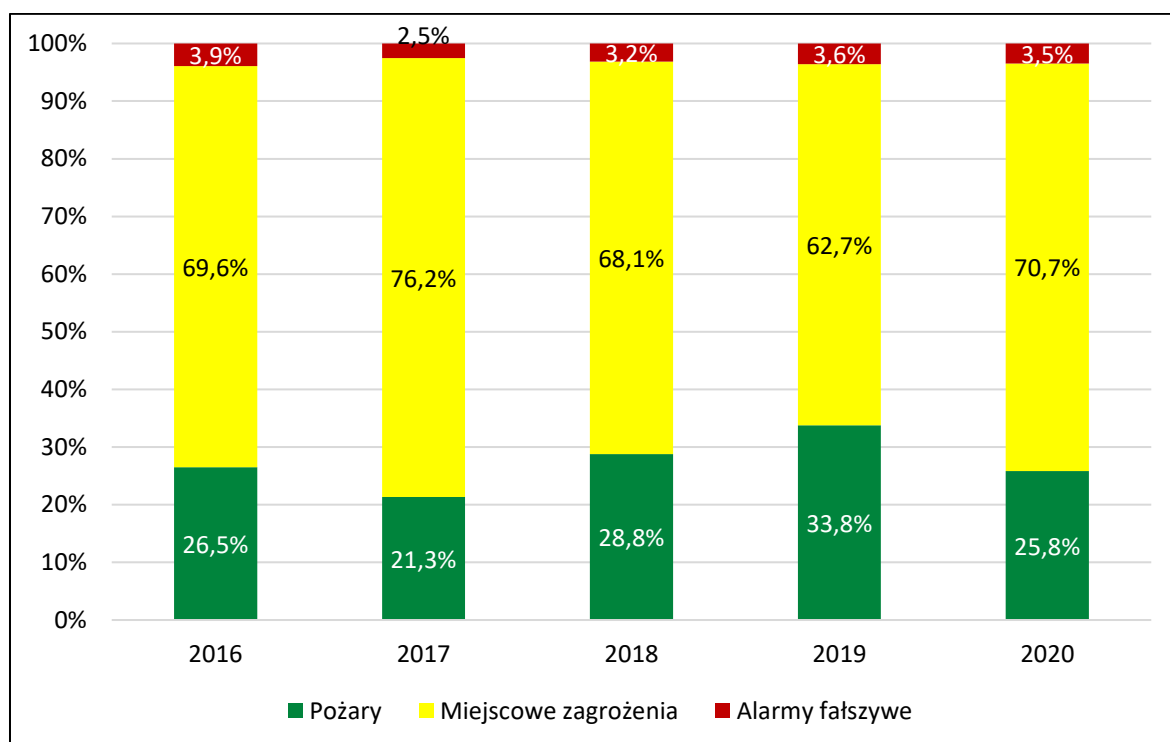
W porównaniu z rokiem 2019 nastąpił wzrost ilości interwencji o 0,9%. Na przestrzeni ostatnich pięciu lat drastyczny wzrost liczby interwencji odnotowano jedynie w roku 2018 z wynikiem 1554. Najwyższy udział pożarów odnotowano z kolei w roku 2019 i była to nieco ponad 1/3 wszystkich interwencji. Analizowane dane przedstawiono na kolejnych dwóch wykresach.

Wykres 37. Liczba interwencji PSP i OSP ogółem na terenie Powiatu (2016-2020)

Źródło danych: Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Czarnkowie

Wykres 38. Kategorie zdarzeń pożarowych w powiecie Czarnkowsko-Trzcianeckim (2016-2020)

Źródło danych: Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Czarnkowie

Statystyki występowania pożarów i miejscowych zagrożeń w poszczególnych gminach/miastach Powiatu wskazują, że najwięcej wydarzeń dotyczyło w analizowanym okresie miasta i gminy Trzcianka.

Tabela 11. Statystyki zdarzeń (z wył. alarmów fałszywych)w gminach Powiatu (2016-2020)

Rodzaj zdarzenia/gmina	2016	2017	2018	2019	2020
Pożary	318	271	447	387	299
MiG Trzcianka	95	95	92	115	75
M. Czarnków	24	25	28	11	32
Gm. Czarnków	30	25	62	66	40
MiG Wieleń	47	35	57	54	42
Gm. Lubasz	35	23	27	42	28
MiG Krzyż Wlkp.	46	41	85	51	37
Gm. Drawsko	27	14	78	33	24
Gm. Połajewo	14	13	18	15	21
Miejscowe zagrożenia	834	968	1058	718	819
MiG Trzcianka	239	254	289	196	248
M. Czarnków	120	112	118	74	109
Gm. Czarnków	109	124	153	111	103
MiG Wieleń	106	138	144	77	92
Gm. Lubasz	109	148	126	110	101
MiG Krzyż Wlkp.	73	75	109	64	77
Gm. Drawsko	39	77	86	47	48
Gm. Połajewo	39	40	33	39	41

Źródło danych: Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Czarnkowie

Największą grupę przyczyn powstania pożarów stanowi nieostrożność osób dorosłych przy posługiwaniu się ogniem otwartym oraz nieprawidłowa eksploatacja urządzeń grzewczych.

Analiza sytuacji pożarowej Powiatu z ostatnich pięciu lat w oparciu o podział na obiekty potwierdza, że najwięcej pożarów występuje w obiektach mieszkalnych oraz innych obiektach. W roku 2020 pożary obiektów mieszkalnych stanowiły 44,8 % wszystkich pożarów, a pożary innych obiektów 22,4%.

W skład wyposażenia Komendy Powiatowej PSP w Czarnkowie oraz poszczególnych jednostek ratowniczo-gaśniczych wchodzi 15 pojazdów, a jednostki OSP łącznie dysponują 53 pojazdami pożarniczymi i specjalnymi.

Bezpieczeństwo weterynaryjne

Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Czarnkowie jako państwowa jednostka budżetowa, działająca pod zwierzchnictwem Wielkopolskiego Wojewódzkiego Lekarza Weterynarii w Poznaniu, realizuje na terenie Powiatu takie zadania, jak zapobieganie chorobom zakaźnym zwierząt i ich zwalczanie (Zespół do spraw zdrowia i ochrony zwierząt) oraz nadzór nad jakością zdrowotną produktów pochodzenia zwierzęcego (Zespół do spraw bezpieczeństwa żywności, pasz i utylizacji), a w szczególności:

- badanie zwierząt rzeźnych i mięsa, mięsa zwierząt łownych oraz innych zwierząt przeznaczonego do spożycia przez ludzi
- sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem warunków weterynaryjnych
- sprawowanie nadzoru nad jakością zdrowotną środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego, w tym nad wymogami weterynaryjnymi ich pozyskiwania, produkcji, przetwarzania, składowania, transportu oraz sprzedaży bezpośredniej
- sprawowanie nadzoru nad obrotem zwierzętami i produktami pochodzenia zwierzęcego
- sprawowanie nadzoru nad jakością zdrowotną środków żywienia zwierząt
- sprawowanie nadzoru nad zdrowiem zwierząt przeznaczonych do rozrodu oraz nad jakością zdrowotną materiału biologicznego
- sprawowanie kontroli nad przestrzeganiem zasad identyfikacji i rejestracji zwierząt oraz kontroli ich przemieszczania
- sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem przepisów o ochronie zwierząt.

W ramach powyższych zadań w roku 2020 realizowano monitoring chorób zakaźnych opracowany zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia i Rozwoju Wsi w sprawie określenia jednostek chorobowych, sposobu prowadzenia kontroli oraz zakresu badań kontrolnych zakażeń zwierząt dla następujących jednostek chorobowych:

- Enzootyczna białaczka bydła – zbadano 2794 szt.
- bruceloza bydła – zbadano 2794 szt.
- gruźlica bydła – zbadano 10.726 szt.
- klasyczny pomór świń u świń i dzików, choroba pęcherzykowa świń, pryszczycza, zakaźne zapalenie nosa i tchawicy bydła (otręt bydła), choroba niebieskiego języka oraz gorączka Q, - wykonano plan badań monitoringowych
- wścieklizna – zbadano 60 psów i 17 kotów
- choroba Aujeszkiego u świń – wykonano 10.183 badań.

W wyniku powyższych działań nie stwierdzono przypadków wystąpienia wyżej wymienionych chorób.

W związku z rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju wsi w sprawie wprowadzenia w 2020 r. na terytorium RP programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie, a także na podstawie rozporządzenia Wojewody Wielkopolskiego w sprawie zarządzenia odstrzału sanitarnego dzików na obszarze zagrożenia wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń na terenie Województwa Wielkopolskiego, na obszarze Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego:

- koła łowieckie dokonały odstrzału sanitarnego 961 szt. dzików
- ze względu na wystąpienie ASF na obszarze sąsiedniego powiatu (Powiat Obornicki), wyznaczone zostały dwa obszary ochronne, wiążące się z dodatkowymi obowiązkami i obostrzeniami dla rolników i myśliwych:
 - żółty: gmina Lubasz, gmina Czarnków z miastem Czarnków, część gminy Połajewo położona na północ od drogi łączącej miejscowości Chraplewo, Tarnówko-Boruszyn, Krosin, Jakubowo, Połajewo – ul. Ryczywolska do północnowschodniej granicy gminy oraz część gminy Wieleń położona na południe od linii kolejowej biegnącej od wschodniej granicy gminy przez miasto Wieleń i miejscowość Herburtowo do zachodniej granicy gminy w Powiecie;
 - obszar z ograniczeniami – czerwony: część gminy Połajewo położona na południe od drogi łączącej miejscowości Chraplewo, Tarnówko-Boruszyn, Krosin, Jakubowo, Połajewo - ul. Ryczywolska do północno-wschodniej granicy gminy w powiecie Czarnkowsko-Trzcianeckim.

W roku 2020 prowadzono również bieżący nadzór nad podmiotami produkującymi żywność pochodzenia zwierzęcego. Wykonano 81 kontroli w 30 podmiotach bez konieczności uruchamiania systemu RASFF służącego do szybkiej wymiany informacji o zagrożeniach wykrytych w żywności, paszach oraz materiałach do kontaktu z żywnością.

Bezpieczeństwo sanitarne

Do głównych zadań realizowanych przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Czarnkowie, z uwzględnieniem podziału na jednostki organizacyjne PSSE oraz wdrażane programy, należą:

- Nadzór sanitarny realizowany przez następujące jednostki organizacyjne:
 - Sekcja Epidemiologii
 - Sekcja Higieny Żywności i Żywnienia
 - Sekcja Higieny Komunalnej
 - Sekcja Higieny Pracy
 - Stanowisko Pracy do Spraw Higieny Dzieci i Młodzieży

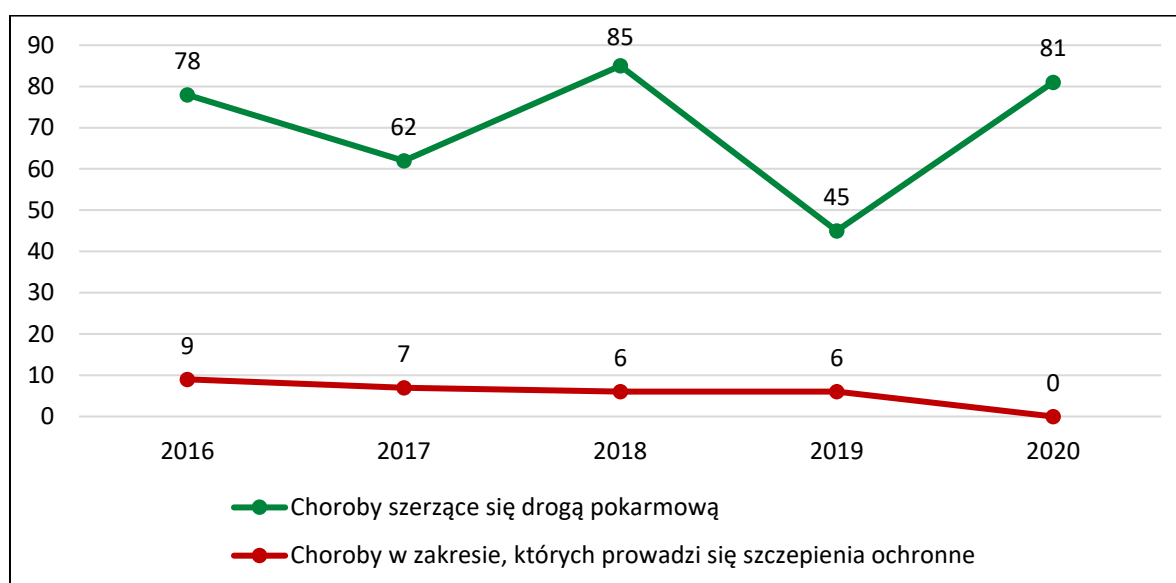
- Stanowisko Pracy do Spraw Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego
- Stanowisko Pracy do Spraw Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia
- Oświata zdrowotna i promocja zdrowia: programy edukacyjne w tym:
 - Krajowe: Profilaktyka HIV/AIDS, Program Ograniczenia Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce, Program edukacyjny „Trzymaj Formę”
 - Wojewódzkie: Program „Mamo, Tato – co Wy na To?”, Program „Czyste powietrze wokół nas”
- Monitoring wody: informacja o jakości wody, ocena obszarowa jakości wody, w tym:
 - monitoring składu wody z 32 wodociągów z obszaru Powiatu, zajmujących się zbiorowym zaopatrzeniem ludności w wodę.
 - sezonowy monitoring 5 kąpielisk:
 - w Lubasz na Jeziorze Dużym
 - w Trzciance na jeziorze Sarcze kąpieliska „Nowa Plaża” i „Stara Plaża”
 - w Trzciance na jeziorze Długim kąpielisko „Logo”
 - w Krzyżu Wlkp. kąpielisko na jeziorze Królewskim
- Szczepienia ochronne: programy szczepień ochronnych, informacje o szczepieniach, w tym nadzór nad realizacją szczepień ochronnych, tj.:
 - kontrola wykonawstwa szczepień w oparciu o aktualny Program Szczepień Ochronnych,
 - ocena prawidłowości dystrybucji, przewożenia, przechowywania i monitorowania preparatów szczepionkowych przez punkty szczepień
 - ocena warunków sanitarno-technicznych panujących w placówkach wykonujących szczepienia
 - realizacja i ocena sprawozdawczości związanej ze szczepieniami
- Ocena stanu sanitarnego Powiatu – opracowania roczne.

W roku 2020, w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 na całym świecie oraz rosnącą liczbą zgonów, Państwowa Inspekcja Sanitarna otrzymała nowe uprawnienia związane z zabezpieczeniem epidemiologicznym oraz prowadzeniem postępowania administracyjnego. W związku z zaistniałą sytuacją, działalność Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Czarnkowie zdominowały działania przeciwepidemiczne:

- Monitoring osób zakażonych pod kątem osób z najbliższego kontaktu.
- Objęcie zakażonych kwarantanną celem przecięcia dróg szerzenia zakażeń.
- Wzmocniony nadzór nad przestrzeganiem obostrzeń oraz wymogów sanitarnych w obiektach handlowych/usługowych, zakładach pracy.

W PSSE w Czarnkowie zarejestrowano 3450 potwierdzonych przypadków zakażeń SARS-CoV-2 (w tym hospitalizowanych 219) i 4 przypadki możliwe, zgonów z powodu zachorowania na Covid-19 w 2020 było 77. Ponadto rejestracja zachorowań na choroby zakaźne zmalała we wszystkich jednostkach chorobowych, co uwzględnia poniższy wykres. Nie odnotowano żadnego przypadku zakażeń chorobami, w zakresie których prowadzone są szczepienia ochronne, a rok wcześniej było takich zakażeń 6 (Świnka, WZW „B”). W przypadku zachorowań na choroby szerzące się drogą pokarmową stała tendencja wzrostowa lub spadkowa nie występuje. W roku 2020 odnotowano 81 przypadków zakażeń i w stosunku do roku poprzedniego był to wzrost o 80% (45 zachorowań), jednak w skali ostatnich 5 lat liczba ta spadła o 3,8%.

Wykres 39. Statystyki chorób zakaźnych odnotowanych na terenie Powiatu (2016-2020)

Źródło danych: Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Czarnkowie

Bezpieczeństwo w zakresie stanu obiektów budowlanych

Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego w Czarnkowie jako organ administracji zespolonej w powiecie, powołany na podstawie art. 83 ust.1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawa budowlanego, wykonuje przy pomocy Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego w Czarnkowie następujące zadania:

- przyjmowanie zawiadomień o zamierzonym terminie rozpoczęcia robót budowlanych
- wstrzymywanie robót budowlanych, wykonywanych bez pozwolenia na budowę lub niezgodnie z pozwoleniem lub przepisami
- nakładanie obowiązków zmierzających do legalizacji samowolnie wykonywanych budów i innych robót budowlanych, sprawdzanie wykonania tych obowiązków, zatwierdzanie projektu budowlanego zamiennego i udzielanie pozwolenia na wznowienie robót,

- wydawanie nakazów rozbiórki, w sytuacjach, gdy legalizacja nie jest możliwa
- wydawanie pozwoleń na użytkowanie i przyjmowanie zawiadomień o zakończeniu budowy i zamiarze przystąpienia do użytkowania wybudowanych obiektów
- nakładanie kar za niezgodne z pozwoleniem wykonanie robót budowlanych
- nakładanie kar za użytkowanie obiektu bez pozwolenia na użytkowanie albo zawiadomienia o zakończeniu budowy
- nadzorowanie wykonywania okresowych i nadzwyczajnych kontroli stanu technicznego obiektu budowlanego
- wydawanie nakazów usunięcia stwierdzonych w obiekcie budowlanym nieprawidłowości
- wydawanie nakazów rozbiórki obiektu nieużytkowanego lub niewykończonego i nienadającego się do odbudowy, remontu lub wykończenia
- wydawanie nakazów opróżnienia budynku grożącego bezpośrednio zawaleniem
- sprawdzanie wykonania obowiązku niezwłocznego usunięcia istniejącego w obiekcie budowlanym zagrożenia
- przyjmowanie zawiadomień o katastrofach budowlanych, wyjaśnianie ich przyczyn i prowadzenie postępowań w tych sprawach
- prowadzenie postępowań wyjaśniających i składanie wniosków o ukaranie z tytułu odpowiedzialności zawodowej w budownictwie.

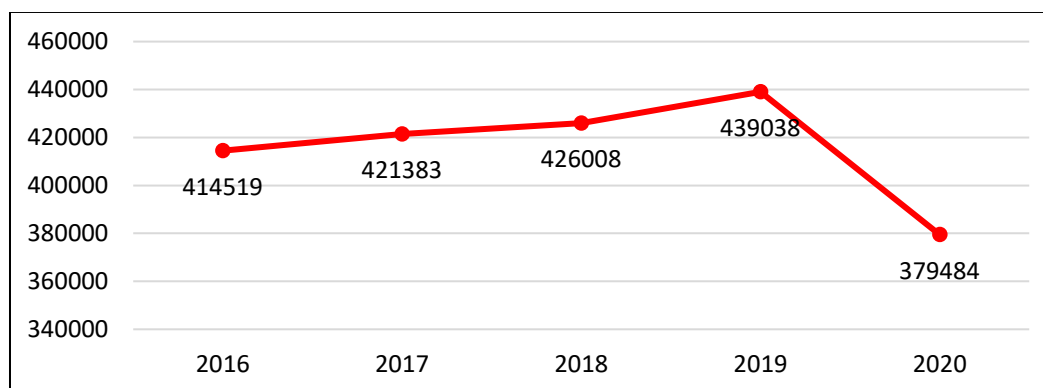
1.6.3. Służba zdrowia

Na terenie Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego podstawową opiekę zdrowotną zapewniają publiczne i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej (zespoły lekarzy rodzinnych, praktyki pielęgniarskie, zespoły pielęgniarek środowiskowych, położne, gabinety prywatne). Mieszkańcy Powiatu mogą korzystać z opieki specjalistycznej w przychodniach i poradniach specjalistycznych, zorganizowanych przy szpitalu lub w zakładach samodzielnych (przychodnie specjalistyczne) lub w gabinetach lekarzy specjalistów prowadzących własne praktyki.

Liczba przychodni ambulatoryjnej opieki zdrowotnej ogółem zmniejszyła się o 1 placówkę - z 58 w 2016 roku do 57 w roku 2020. Jednocześnie dostępność tych placówek nie zmniejszyła się i podobnie jak w latach ubiegłych na 10 tys. mieszkańców przypada 7 placówek.

Analiza liczby porad udzielonych mieszkańcom Powiatu ogółem w ramach Podstawowej Opieki Zdrowotnej wskazuje na systematyczny wzrost z uwzględnieniem odchylenia w dół w roku 2020, co wynikało z ograniczenia działalności podmiotów medycznych w związku z wystąpieniem pandemii Sars-Cov-2.

Wykres 40. Porady udzielone mieszkańcom Powiatu (2016-2020)

Źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS

Podstawową opiekę medyczną w powiecie Czarnkowsko-Trzcianeckim stanowią następujące placówki:

- **Poradnie (gabinety) lekarza podstawowej opieki zdrowotnej**
 - Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Czarnkowie, ul. Kościuszki 94
64-700 Czarnków – publiczny zakład opieki zdrowotnej
 - Międzyzakładowa Przychodnia Lekarska przy Spółdzielni Inwalidów "Przyszłość", ul.
Grunwaldzka 18. 64-980 Trzcianka
 - Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Provita", Chełst 48 64-733 Drawsko
 - Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Provita", Wojska Polskiego 24 64-761 Krzyż
Wielkopolski
 - NZOZ Przychodnia Lekarska, Nadnotecka 22A 64-733 Drawsko
 - Oddział Ratownictwa Medycznego w Trzciance z Pododdziałem w Krzyżu Wlkp. i
Wieleniu, ul. Gen. Władysława Sikorskiego 9 64-980 Trzcianka
 - Poradnia Medycyny Rodzinnej Medicus, ul. Przemysłowa 2 64-700 Czarnków
 - Praktyka Lekarska, Jana Pawła II 27 64-730 Wieleni
 - Pro Familia Czarnków, ul. Kościuszki 103A 64-700 Czarnków
 - Promedica, ul. Jana Pawła II 27 64-730 Wieleni
 - Przychodnia Lekarska Kościuszki 98 64-700 Czarnków
 - Przychodnia Lekarska Młynkowo 64 64-710 Młynkowo
 - Przychodnia Lekarska, Piaski 43 64-713 Jędrzejewo
 - Przychodnia Lekarska, Romanowo Górne 77, 64-704 Romanowo Górne
 - Przychodnia Lekarska, Sikorskiego 13 64-700 Czarnków Zanołtecki
 - Przychodnia Lekarska, ul. Fryderyka Chopina 7/1 64-730 Wieleni
 - Przychodnia Lekarska, ul. Łąkowa 1 64-710 Połajewo
 - Przychodnia Lekarska, ul. Obornicka 5 64-710 Połajewo

- Przychodnia Lekarska, ul. Podgórna 3 64-720 Lubasz
 - Przychodnia Lekarska, ul. Poznańska 6, 64-708 Huta
 - Przychodnia Lekarska, ul. Stanisława Staszica 2 64-730 Wieleń
 - Przychodnia Lekarska, ul. Wojska Polskiego 73 64-761 Krzyż Wielkopolski
 - Przychodnia Lekarska, ul. Wroniecka 14 64-700 Czarnków
 - Przychodnia Lekarska, ul. Wyzwolenia 57 64-700 Kuźnica Czarnkowska
 - Przychodnia lekarska "Vitapuls", ul. Jana Matejki 3a 64-980 Trzcianka
 - Przychodnia Lekarska Pola-Med., ul. Powstańców Wielkopolskich 23 64-730 Rosko
 - Przychodnia Lekarska Pola-Med., ul. Sikorskiego 27 64-700 Czarnków
 - Przychodnia Medycyny Rodzinnej i Specjalistyki "Intermed", ul. Stanisława Staszica 12 64-980 Trzcianka
 - Przychodnia Podstawowej Opieki Zdrowotnej, ul. Storczykowa 1 64-730 Wieleń
 - Zespołowa Praktyka Lekarza Rodzinnego, ul. Nadnotecka 22 64-733 Drawsko
- **Poradnie (gabinety) usług pielęgniarско–opiekuńczych**
 - Ośrodek Pielęgnacyjno - Położniczy "Zdrowie" s.c., ul. Nadnotecka 22a 64-733 Drawsko
 - Ośrodek Pielęgniarstwa Środowiskowo - Rodzinnej i Medycyny Szkolnej "Piel- Med", ul. Obornicka 1 64-710 Połajewo
 - Promedica, ul. Jana Pawła II 27 64-730 Wieleń
 - Przychodnia Lekarska Młynkowo 64 64-710 Młynkowo
 - Przychodnia Lekarska Kościuszki 98 64-700 Czarnków
 - Przychodnia Lekarska, ul. Fryderyka Chopina 7/1 64-730 Wieleń
 - Przychodnia Lekarska, ul. Łąkowa 1 64-710 Połajewo
 - Przychodnia Lekarska, ul. Obornicka 5 64-710 Połajewo
 - Przychodnia Lekarska, ul. Wojska Polskiego 73 64-761 Krzyż Wielkopolski
 - Przychodnia lekarska "Vitapuls", ul. Jana Matejki 3a 64-980 Trzcianka
 - Przychodnia Lekarska Pola-Med., ul. Powstańców Wielkopolskich 23 64-730 Rosko
 - Pro Familia Czarnków, ul. Kościuszki 103A 64-700 Czarnków
 - Przychodnia Medycyny Rodzinnej i Specjalistyki "Intermed", ul. Stanisława Staszica 12 64-980 Trzcianka
 - Zespołowa Praktyka Lekarza Rodzinnego, ul. Nadnotecka 22 64-733 Drawsko
 - Zakład Opieki Środowiskowo-Rodzinnej i Środowiskowo-Szkolnej Pielęgniarek i Położnych "Rejmed", Jędrzejewo 43 64-713 Jędrzejewo
 - Zakład Opieki Środowiskowo-Rodzinnej Pielęgniarek i Położnych s.c. CURSUM, ul. Krzyżowa 3 64-700 Czarnków

- **Gabinety stomatologiczne**

- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Medicentrum" Sp. z o.o., Kościuszki 24 64-730 Wieleń
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Provita", Wojska Polskiego 24 64-761 Krzyż Wielkopolski
- NZOZ Usługi Stomatologiczne, ul. Kościuszki 19/1 64-700 Czarnków
- Podmiot Leczniczy K. A Dent, ul. Nadnotecka 22A 64-733 Drawsko
- Poradnia Stomatologiczna "Inter-Dent Plus", os. Parkowe 1 Czarnków
- Poradnia Stomatologiczna Zdrowy Uśmiech, ul. Akacyjowa 18. 64-720 Lubasz
- Praktyka dentystryczna, ul. Obornicka 4 64-710 Połajewo
- Przychodnia Stomatologiczna, ul. Kościuszki 98 64-700 Czarnków
- Przychodnia Stomatologiczna, Sierakówko 1 64-710 Sierakówko
- Stomatologia s.c. ul. Kościuszki 103 a 64-700 Czarnków
- Twój Dentysta Dentis – filia, ul. Wojska Polskiego 7 64-761 Krzyż Wielkopolski

Leczenie szpitalne realizowane jest w dwóch samodzielnych publicznych zakładach opieki zdrowotnej, dla których podmiotem tworzącym jest Powiat Czarnkowsko-Trzcianecki. Są to:

- Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Czarnkowie:
 - komórki organizacyjne:
 - Izba przyjęć
 - Oddziały: Anestezjologii i Intensywnej Terapii, Chirurgii Ogólnej z Pododdziałem Chirurgii Urazowo-Ortopedycznej, Ginekologiczny, Neonatologiczny, Chorób Wewnętrznych, Pediatriczny, Blok Operacyjny, Zespół Ratownictwa Medycznego
 - Poradnie Specjalistyczne: Chirurgii Ogólnej, Kardiologiczna, Urologiczna, Chirurgii Urazowo-Ortopedycznej, Ginekologiczno-Położnicza, Dermatologiczna, Chorób Płuc i Gruźlicy, Otolaryngologiczna, Poradnia Leczenia Bólu, Lekarza Rodzinnego
 - Pracownie Zakład Diagnostyki Obrazowej, RTG, Mammografii, USG, Endoskopii, Serologii Transfuzjologicznej z Bankiem Krwi, Kardiologiczna, Spirometria, Laboratorium
 - Szkoła Rodzenia.
- Szpital Powiatowy im. Jana Pawła II w Trzciance:
 - Oddziały: Internistyczno-Kardiologiczny, Położniczo-Ginekologiczny z Blokiem Porodowym, Chirurgiczny z Pododdziałem Chirurgii Urazowo-Ortopedycznej, Dziecięcy, Noworodkowy, Rehabilitacyjny, Szpitalny Oddział Ratunkowy

- Poradnie Specjalistyczne: Chirurgiczna, Kardiologiczna, Ortopedyczna, Urologiczna, Dermatologiczna, Medycyny Pracy
- Pracownie: Zakład Diagnostyki Obrazowej, USG, Centralne Laboratorium z pracownią Immunologii Transfuzjologicznej z Bankiem Krwi, Mikrobiologii, Endoskopii, Rentgenowska, Tomografii Komputerowej, Fizykoterapii.
- Ratownictwo Medyczne
- Szkoła Rodzenia.

W roku 2020, na obszarze Powiatu, udzielono 462.828 porad lekarskich ogółem w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej.

Mieszkańcy Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego mogą korzystać z 26 aptek i 5 punktów aptecznych. Część aptek pełni także dyżury nocne oraz w niedzielę i święta, zgodnie z uchwałą przyjętą przez Radę Powiatu.

Placówki apteczne na terenie Powiatu to:

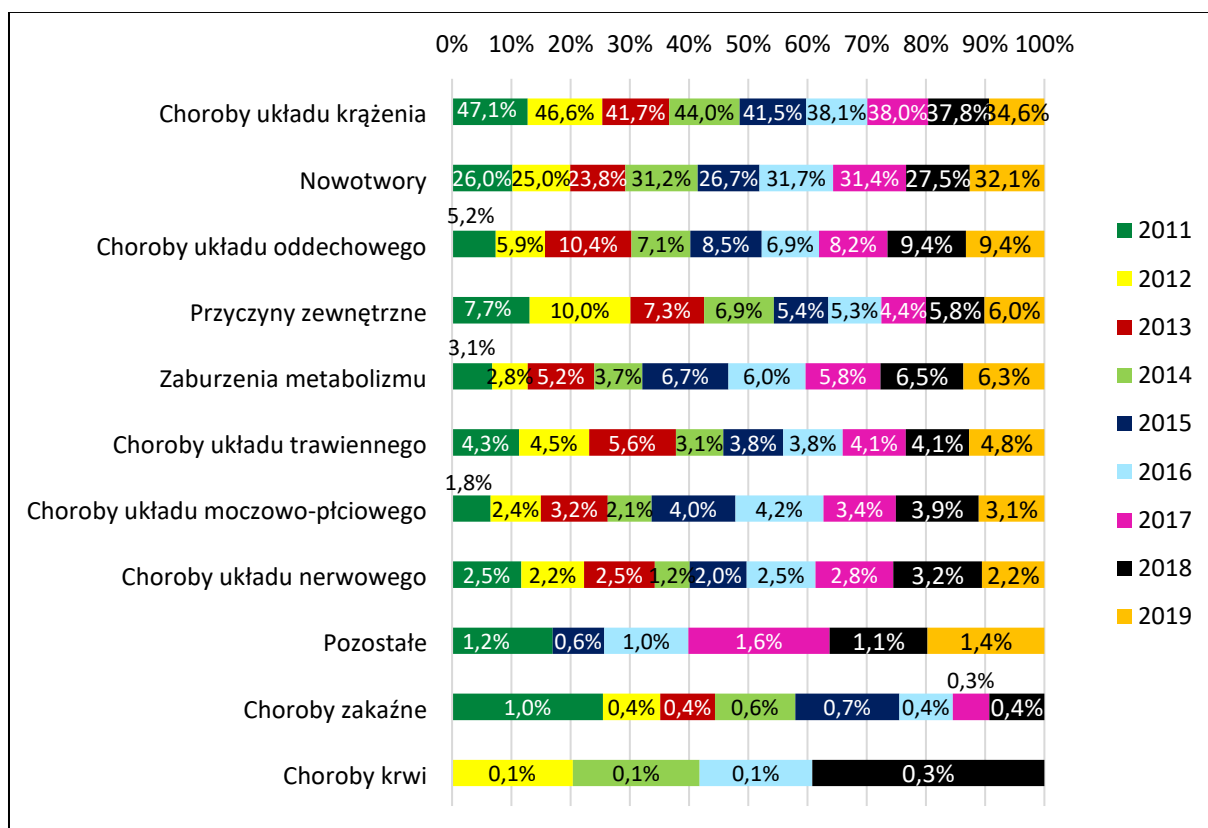
- gmina miasta Czarnków
 - Apteka Pod Kasztanami, Kościuszki 8, Czarnków
 - Apteka Arnika Grażyna Bialik – Kozłowska ul. Kościuszki 93, 64-700 Czarnków
 - Apteka Pod Orłem Mieczysław Klera pl. Wolności 9, 64-700 Czarnków
 - Apteka Lipowa Marta Reroń - Jasińska ul. Wroniecka 74, 64-700 Czarnków
 - Apteka Dbam O Zdrowie ul. Kościuszki 98, 64-700 Czarnków
 - Apteka Osiedlowa Halina Antkowiak ul. Kościuszki 103 a, 64-700 Czarnków
 - Apteka Sokal ul. Sikorskiego 4, 64-700 Czarnków
 - Apteka Centrum ul. Wodna 1, 64-700 Czarnków
- gmina Czarnków
 - Punkt Apteczny Mariola Bąkowska Huta, ul. Poznańska 15 64-708 Huta
- miasto i gmina Trzcianka
 - Apteka Remedium ul. Kościuszki 1/2, 64-980 Trzcianka
 - Apteka Przy Rynku Plac Pocztowy 3, 64-980 Trzcianka
 - Apteka Prima os. 25-lecia 3, 64-980 Trzcianka
 - Apteka Sokal ul. Staszica 12, 64-980 Trzcianka
 - Apteka Alfa ul. Matejki 3a, 64-980 Trzcianka
 - Apteka Przyjazna ul. Broniewskiego 17 A/5, 64-980 Trzcianka
 - Apteka Senior Plac Pocztowy 24 b, 64-980 Trzcianka

- Apteka Centrum Zdrowia os. Stanisława Poniatowskiego 2/3-4 64-980 Trzcianka
- Punkt Apteczny Factum Jan Kasperek Siedlisko 35, 64-910 Siedlisko
- gmina Drawsko
 - Punkt Apteczny Camilla ul. Nadnotecka 22 a, 64-733 Drawsko
- gmina Lubasz
 - Apteka Familijna ul. B. Chrobrego 33, 64-720 Lubasz
- gmina Połajewo
 - Apteka Lipowa ul. Rynek 12, 64-710 Połajewo
 - Apteka Passiflora Ul. Rynek 24, 64-710 Połajewo
 - Punkt Apteczny Czajka Krystian Czajkowski Młynkowo 64, 64-711 Młynkowo
- miasto i gmina Krzyż Wielkopolski
 - Apteka Panaceum ul. Mickiewicza 5, 64-761 Krzyż Wlkp.
 - Apteka Dr Max Plac Zwycięstwa 1, 64-761 Krzyż Wlkp.
 - Apteka Centrum ul. Wojska Polskiego 23, 64-761 Krzyż Wlkp.
- miasto i gmina Wieleń
 - Apteka Sanitas ul. Kościuszki 74
 - Apteka Śródmiejska ul. Kościuszki 14
 - Apteka Storczykowa ul. Storczykowa 1
 - Punkt Apteczny Melisa ul. Powstańców Wlkp. 21, Rosko

Analiza zgonów wskazuje, że najpowszechniejszymi chorobami, na które zapadają mieszkańcy Powiatu Czarnkowsko-Trzcianieckiego, prowadzącymi do zgonów, są choroby układu krążenia oraz nowotwory i jest to trend ogólnokrajowy. Spośród wszystkich schorzeń o przebiegu ze skutkiem śmiertelnym, te dwa wzmiankowane powyżej stanowią w sumie ok. $\frac{3}{4}$ wszystkich statystyk.

Poniższy wykres wskazuje, że o ile choroby układu krążenia w ostatnich dziewięciu latach spadły w rankingu śmiertelności o 7,4%, to niepokojąco rośnie liczba zgonów z powodu nowotworów (6,1%). Pomimo braku danych statystycznych z roku 2020 można prognozować, że wskaźniki te nadal rosły w efekcie przedłużającej się pandemii - między innymi z powodu radykalnego zmniejszenia dostępu do usług medycznych, ograniczenia planowych przyjęć pacjentów na oddziały szpitalne, wstrzymania planowanych wcześniej operacji i zabiegów oraz spadku hospitalizacji związanych z planowaną diagnostyką.

Wykres 41. Jednostki chorobowe będące przyczyną zgonów mieszkańców Powiatu (2011-2019)

Źródło danych: [Polska w liczbach](#)

1.7. Oświata i kultura

1.7.1. System oświaty

Starostwo Powiatowe w Czarnkowie jest organem prowadzącym dla szkół ponadpodstawowych i placówek oświatowo-wychowawczych z obszaru Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego. W roku szkolnym 2019/2020 działalność edukacyjną na poziomie szkolnictwa ponadpodstawowego prowadziło w Powiecie:

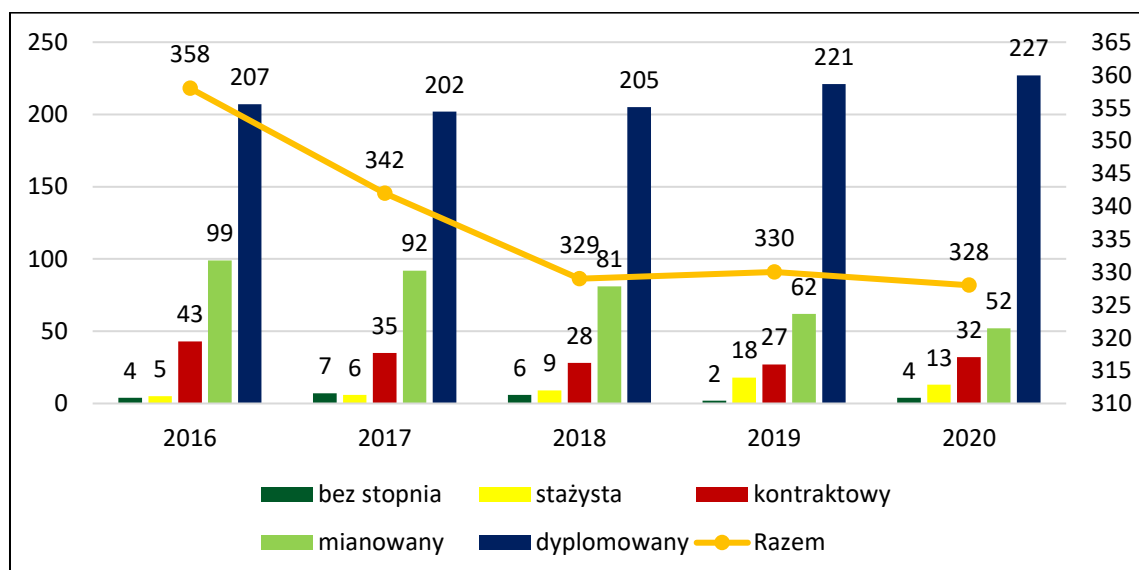
- 13 placówek publicznych prowadzonych przez Powiat Czarnkowsko-Trzcianecki:
 - 2 licea ogólnokształcące:
 - Liceum Ogólnokształcące im. Janka z Czarnkowa w Czarnkowie,
 - Liceum Ogólnokształcące im. Stanisława Staszica w Trzciance,
 - 5 zespołów szkół, w których odbywa się kształcenie zawodowe w czterech technikach, trzech licach ogólnokształcących dla dorosłych, trzech szkołach policealnych, trzech branżowych szkołach I stopnia oraz na kwalifikacyjnych kursach zawodowych:
 - Zespół Szkół im. Józefa Nojego w Czarnkowie,
 - Zespół Szkół im. Henryka Sienkiewicza w Trzciance,
 - Zespół Szkół Technicznych im. Noblistów Polskich w Trzciance,
 - Zespół Szkół im. Powstańców Wielkopolskich 1918-1919 w Krzyżu Wlkp.,
 - Zespół Szkół Specjalnych im. Kornela Makuszyńskiego w Gębicach,
 - 3 poradnie psychologiczno-pedagogiczne:
 - Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Czarnkowie,
 - Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Trzciance,
 - Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Krzyżu Wlkp.,
 - 3 placówki oświatowe:
 - Centrum Kształcenia Zawodowego w Czarnkowie,
 - Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Białej
 - Młodzieżowy Dom kultury w Trzciance
- 3 placówki niepubliczne:
 - 2 zespoły szkół:
 - Prywatny Zespół Szkół w Czarnkowie w tym: Szkoły Ponadpodstawowe (ul. Harcerska 4): Liceum Ogólnokształcące, Liceum dla Dorosłych, Technikum, Branżowa Szkoła I Stopnia; Szkoła Podstawowa z oddziałami przysposabiającymi do pracy (ul. Rybaki 20)

- Edukacja Lubasz – Szkoły im. I. J. Paderewskiego w Lubaszu: Liceum Ogólnokształcące, Technikum, Branżowa Szkoła I Stopnia; Szkoła Podstawowa z oddziałami przysposabiającymi do pracy; ul. B. Chrobrego 33
 - 1 zespół placówek specjalnych: Zespołu Placówek Oświatowych „Nasz Dom” w Gębicach, w ramach którego funkcjonuje Specjalny Ośrodek Wychowawczy „Nasz Dom” i Ośrodek Rewalidacyjno-Wychowawczy „Deo Gratias”
- 3 placówki publiczne prowadzone przez:
 - Gminę Wieleń – Zespół Szkół w Wieleniu,
 - Gminę Krzyż Wlkp. – Zespół Szkół Ogólnokształcących w Krzyżu Wlkp.
 - Ministra Środowiska – Zespół Szkół Leśnych w Goraju.

Oferta edukacyjna szkół i placówek oświatowych prowadzonych przez Powiat w analizowanym okresie ostatnich 5 lat uległa zmianie tylko raz, w 2016 roku, kiedy to Liceum Ogólnokształcące im. Majora H. Sucharskiego w Krzyżu Wlkp. przestało funkcjonować jako jednostka prowadzona przez Powiat, stając się jednostką organizacyjną gminy Krzyż Wlkp.

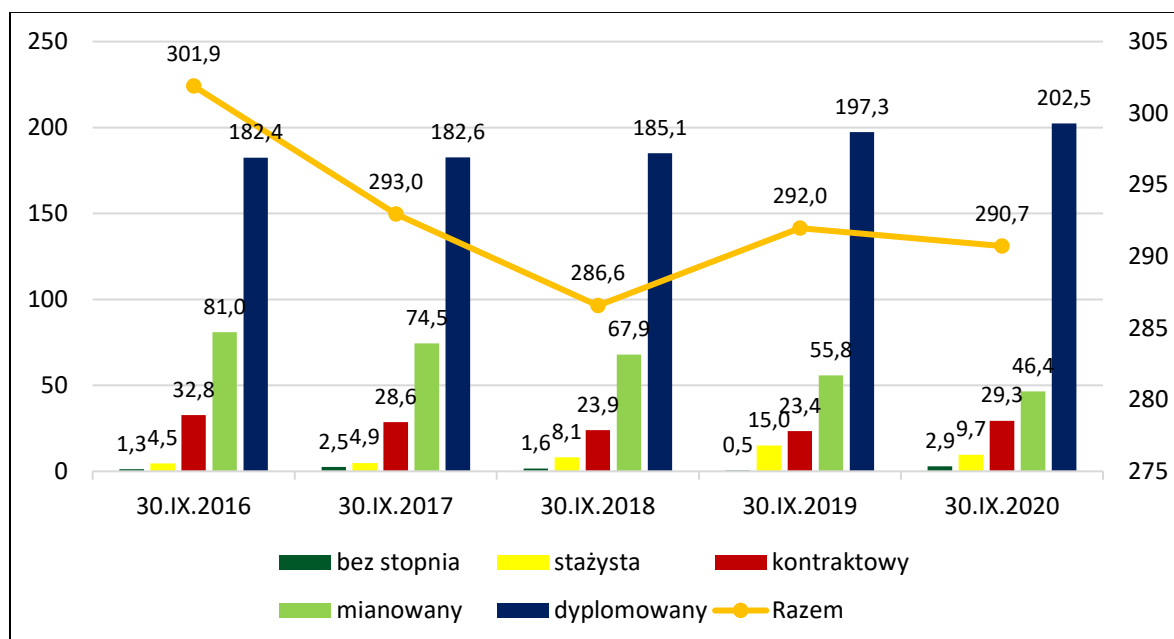
W ostatnich latach, po gwałtownych spadkach pomiędzy 2016 a 2018, zauważalna jest stabilizacja liczby etatów nauczycielskich oraz liczby zatrudnionych osób w oświacie. Tylko rok 2019 był rokiem wzrostu liczby etatów przy porównywalnej liczbie zatrudnionych nauczycieli, co wynikało z podwójnego naboru do klas pierwszych (reformacja edukacji). Wzrost zadań z tego tytułu nie spowodował wzrostu zatrudnienia, a dodatkowe zadania przydzielono nauczycielom nie posiadającym pełnego wymiaru zatrudnienia lub realizującym zajęcia w klasach w formie godzin ponadwymiarowych. W granicznych latach 2016 i 2020 ubyło jednak w sumie 30 nauczycieli.

Wykres 42. Stan zatrudnienia nauczycieli w placówkach oświatowych Powiatu wg awansu zawodowego (2016-2020)

Źródło danych: Starostwo Powiatowe w Czarnkowie

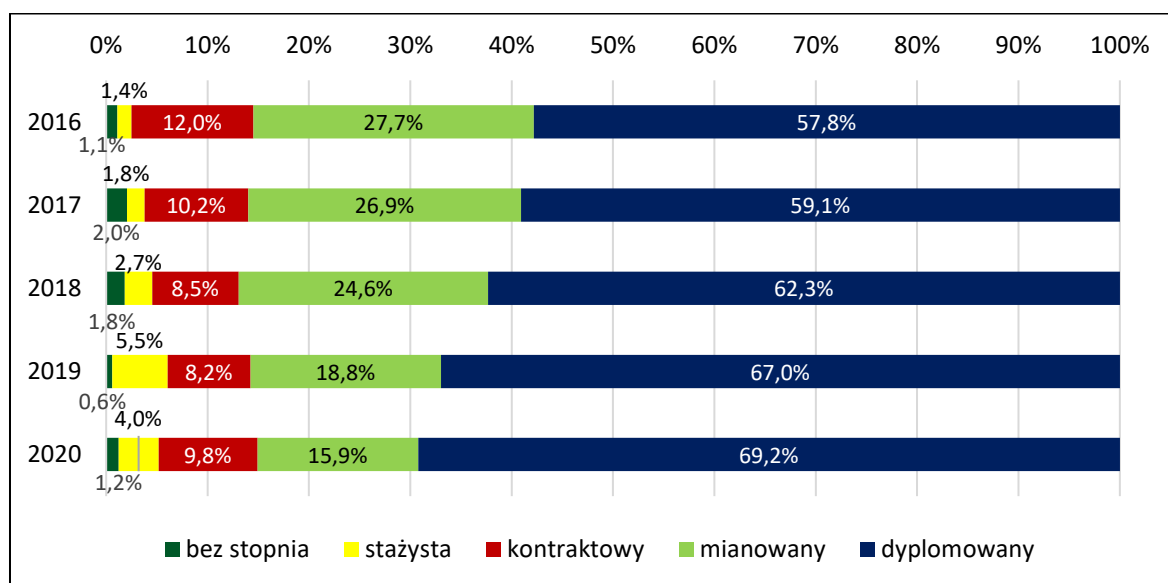
Wykres 43. Liczba etatów w placówkach oświatowych Powiatu wg awansu zawodowego nauczycieli (2016-2020)

Źródło danych: Starostwo Powiatowe w Czarnkowie

Dane dotyczące stopnia awansu zawodowego nauczycieli wskazują na systematyczne dążenie do osiągnięcia kolejnych szczebli w tym zakresie. W roku 2016 nauczyciele dyplomowani stanowili 57,8% kadry pedagogicznej, a w roku 2020 już 69,2% co oznacza wzrost o 11,4%. Zdecydowana większość nauczycieli i pedagogów szkół posiada pełne kwalifikacje, wielu cały czas doskonali się na różnego rodzaju studiach podyplomowych i kursach.

Wykres 44. Odsetek nauczycieli wg stopnia awansu (2016-2020)

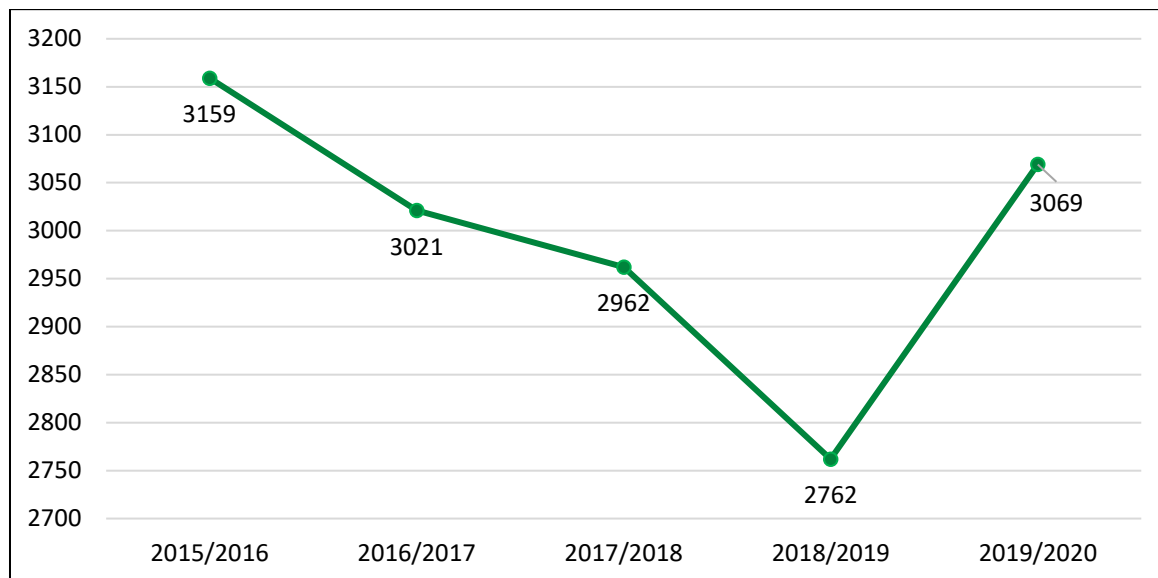

Źródło danych: Starostwo Powiatowe w Czarnkowie

W roku szkolnym 2019-2020 w szkołach prowadzonych przez Powiat kształcono 3069 uczniów

i słuchaczy w 107 oddziałach. Na przestrzeni minionych 5 lat szkolnych (2015/2016-2019/2020) nastąpił spadek liczebności uczniów o 2,9%, a najmniej uczniów korzystało z edukacji ponadpodstawowej na terenie Powiatu w roku szkolnym 2018/2019 – 2762 uczniów.

Wykres 45. Liczba uczniów w placówkach oświatowych Powiatu (rok szkolny 2015/2016-2019/2020)

Źródło danych: Starostwo Powiatowe w Czarnkowie

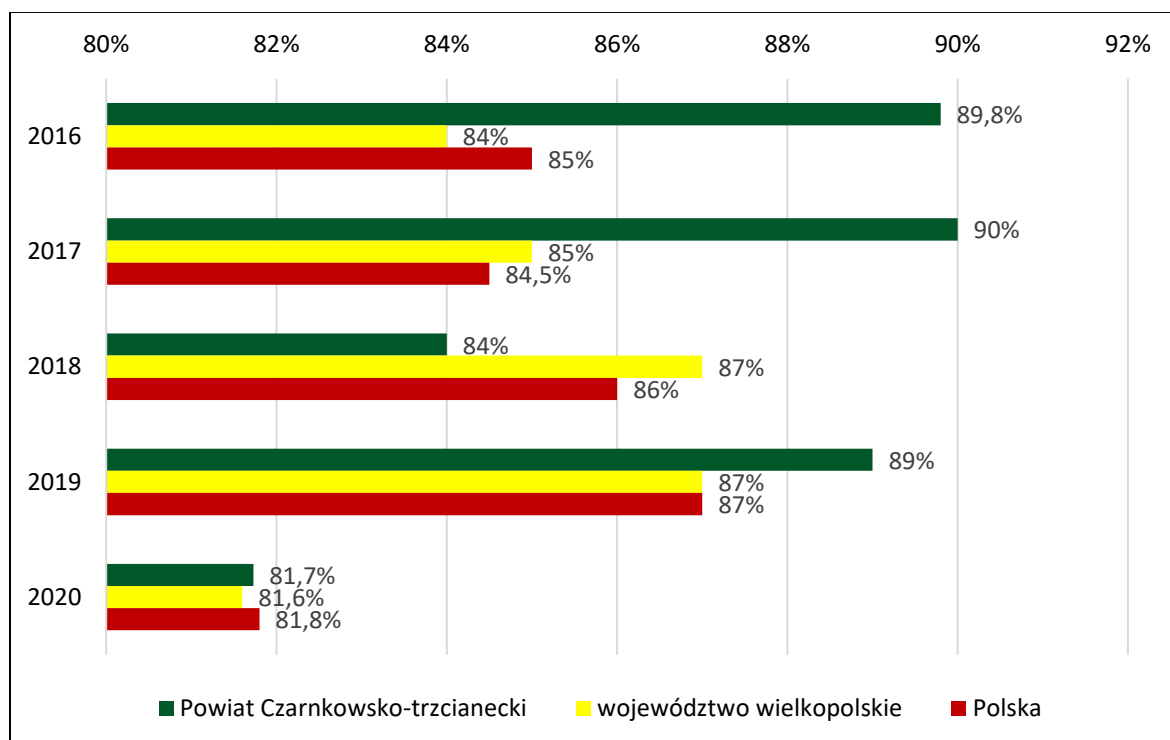
Pod względem podziału na poszczególne typy szkół, najczęściej młodzieży uczęszcza do technikum, liceum ogólnokształcącego oraz szkoły branżowej I stopnia. Mniej liczne są szkoły specjalne, co wynika z ich specyfiki i wymagań organizacyjnych. Na dalszym miejscu plasują się Kwalifikacyjne Kursy Zawodowe oraz Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych. Najmniej liczne są szkoły specjalne przysposabiające do pracy, co też wynika z ich specyfiki.

Największą szkołą „powiatową” od lat jest Zespół Szkół w Czarnkowie, w którym w roku szkolnym 2019/2020 kształcono 1227 uczniów i słuchaczy w 51 oddziałach.

Średnia liczba uczniów na oddział w szkołach młodzieżowych (bez szkół specjalnych) prowadzonych przez Powiat w roku szkolnym 2019/2020 mieściła się – w poszczególnych placówkach – w granicach 21-27 uczniów. Średnia liczba uczniów na oddział ogółem wyniosła w tym czasie 25.

Poziom edukacji badany na podstawie zdawalności egzaminów maturalnych obrazuje poniższy wykres.

Wykres 46. Zdawalność egzaminów maturalnych ogółem w odniesieniu do Powiatu, Wielkopolski i Polski (2016-2020)

Źródło danych: Starostwo Powiatowe w Czarnkowie

Wyniki matur w sesji majowej oraz sierpniowej (sesja poprawkowa) wskazują, że średnia zdawalność w powiecie Czarnkowsko-Trzcianeckim w minionych latach przeważnie była wyższa o 2-5% w porównaniu z poziomem wojewódzkim czy krajowym i wynosiła pomiędzy 89% a 90%. Odstępstwo stanowi rok 2018 (reformacja edukacji) oraz rok 2020 (epidemia koronawirusa), gdzie średnia zdawalność była znacznie niższa w porównaniu z latami poprzednimi (81,7%), a wyrównana w zestawieniu z województwem i krajem.

Kształcenie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi odbywa się w szkołach i placówkach specjalnie do tego celu powołanych oraz w szkołach masowych. W placówkach oświatowych publicznych, w roku szkolnym 2019/2020 kształciło się 219 uczniów ze szczególnymi potrzebami, w tym 170 w Zespole Szkół Specjalnych im. Kornela Makuszyńskiego w Gębicach i Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii w Białej, a 59 uczniów w szkołach „masowych”. Ponadto Powiat dotował 47 wychowanków niepublicznego Szkolnego Ośrodka Wychowawczego oraz 10 wychowanków Ośrodka Rewalidacyjno-Wychowawczego, które są prowadzone przez zgromadzenie sióstr Felicjanek w Gębicach. Dla uczniów posiadających orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, opracowane zostały Indywidualne Programy Edukacyjno-Terapeutyczne, realizowane przez nauczycieli uczących i specjalistów. Uczniowie ci uczestniczyli w zajęciach rewalidacyjnych różnego typu, m.in. zajęciach usprawniających techniki szkolne, rozwijających zainteresowania. Niektórzy z nich dodatkowo korzystali z zajęć pozalekcyjnych, w tym np. z warsztatów rozwoju osobowości.

W roku 2017 placówki edukacyjne, dla których organem prowadzącym jest Powiat, objęte zostały reformą systemu oświaty, co wiązało się m.in. z przekształceniem zasadniczych szkół zawodowych w branżowe szkoły I stopnia oraz przekształcaniem szkół ponadgimnazjalnych – 3 letnich liceów i 4 letnich techników w szkoły ponadpodstawowe - 4 letnie licea i 5 letnie technika.

Poza przekształceniami strukturalnymi reforma niosła z sobą zmiany w obszarze edukacyjno-organizacyjnym takie, jak:

- zmiany podstaw programowych;
- zmiany w systemie klasyfikacji szkolnictwa zawodowego;
- intensyfikacja zaangażowania pracodawców w kształcenie zawodowe;
- zmiany w systemie egzaminów zewnętrznych.

Poradnie psychologiczno-pedagogiczne (w Czarnkowie, Trzciance i Krzyżu Wlkp.), w roku szkolnym 2019/2020 realizowały pomoc psychologiczno-pedagogiczną, logopedyczną, socjologiczną, z zakresu doradztwa zawodowego, prowadziły diagnozę, zajęcia terapeutyczne oraz inne formy pomocy dostosowane do potrzeb i oczekiwań dzieci i młodzieży, ich rodziców oraz środowiska oświatowego. Poradnie obejmują swoją działalnością wszystkie placówki oświatowe funkcjonujące w Powiecie, od przedszkoli do szkół ponadpodstawowych, czyli od 3 do 24 roku życia - łącznie 129 placówek oświatowych, w tym 13 szkół ponadpodstawowych, 52 przedszkola, 55 szkół podstawowych oraz 9 innych placówek. Poradnie zatrudniają łącznie pracowników pedagogicznych w wymiarze 16,5 etatu oraz pracowników administracji i obsługi łącznie w wymiarze 5,05 etatu. W roku 2020 do Poradni wpłynęło 1 047 wniosków o przeprowadzenie badań, udzielenie porad czy prowadzenie terapii, co w porównaniu z rokiem poprzednim oznaczało spadek o 37,7%. W toku działań wydano 460 opinii i informacji o przeprowadzonych działaniach (tj. o 33% mniej niż w 2019) oraz 226 orzeczeń, które były podstawą do skierowania uczniów do kształcenia specjalnego, nauczania indywidualnego czy innych indywidualnych działań na ich rzecz (tj. o 25,9% mniej niż w roku 2019).

Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne prowadzą również:

- badania związane z wyborem kierunku kształcenia, zawodu oraz planowania kariery zawodowej
- działania związane z pomocą dla nauczycieli, rodziców i wychowawców w ocenianiu i rozwijaniu możliwości uczniów, wskazywanie mocnych stron dziecka
- działania związane z rozwijaniem umiejętności efektywnego uczenia się, rozwiązywania konfliktów interpersonalnych i innych problemów z zakresu komunikacji społecznej
- mediacje i negocjacje na wniosek sądu lub klienta Poradni

- współpracę z instytucjami lokalnymi i ogólnopolskimi działającymi na rzecz dzieci i młodzieży oraz ich środowiska rodzinnego i szkolnego
- orzecznictwo i opiniodawstwo o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju
- wsparcie bezpośrednie dzieci i młodzieży
- działalność informacyjno- szkoleniową w ramach profilaktyki i realizacji oferty Poradni.

Młodzieżowy Dom Kultury W Trzciance, w skład którego wchodzi Sala Widowiskowo-Sportowa, funkcjonuje od 1972 roku, realizując zadania w zakresie edukacji pozaszkolnej, wsparcia zainteresowań oraz uzdolnień dzieci i młodzieży jak również organizacji letnich i zimowych półkolonii.

Zajęcia odbywają się w następujących sekcjach tematycznych:

- Sekcja plastyczna
- Sekcja wokalnoinstrumentalna
- Sekcja taneczna
- Sekcja teatralno-literacka
- Sekcja techniczna – 4 zespoły
- Sekcja turystyczno-krajoznawcza
- Sekcja edukacyjna – 1 zespół

W roku 2020 w ramach wyżej wymienionych sekcji funkcjonowały 33 zespoły (o 25 zespołów mniej niż w roku poprzednim), a w zajęciach wzięło udział ogółem 532 dzieci i młodzieży co w porównaniu z rokiem poprzednim, w którym było 664 uczestników, oznacza spadek frekwencji o 19,9%.

Zmniejszoną aktywność oraz słabszą frekwencję należy przypisać ograniczeniom sanitarno-epidemicznym związanym z koronawirusem.

Edukacja na obszarze Powiatu na pozostałych szczeblach jest realizowana w placówkach o następującej lokalizacji:

- Przedszkola
 - Gminne Przedszkole nr 1 w Trzciance, Mickiewicza 49
 - Gminne Przedszkole nr 2 w Trzciance, 27 Stycznia 90/92
 - Gminne Przedszkole nr 3 w Trzciance, Słowackiego 24a
 - Gminne Przedszkole nr 4 w Trzciance Broniewskiego 2a
 - Niepubliczny Punkt Przedszkolny "Dolina Żyrafy" w Trzciance, ul. Rzeczna 41
 - Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Zaczarowany Domek” w Trzciance, os. Poniatowskiego 17a
 - Punkt Przedszkolny „Chatka Puchatka” w Trzciance, os Lelewela 31

- Niepubliczny Punkt Przedszkolny Przedszkole Terapeutyczne "Piccoli Cuori - Małe Serca" w Trzciance, ul. Mickiewicza 62
- Gminne Przedszkole Publiczne im. Jana Brzechwy w Drawsku, Nadnotecka 22A; oddziały: Drawski Młyn, Pęckowo, Kawczyn, Piłka, Kamiennik, Chełst
- Gminne Przedszkole w Białej, Radolińska 9
- Gminne Przedszkole w Siedlisku, Siedlisko 160
- Gminne Przedszkole w Wieleniu, Sportowa 1
- Niepubliczne Przedszkole i Żłobek „Przystań Elfów” w Czarnkowie, Orłowskiego 3
- Niepubliczne Przedszkole Terapeutyczne "Przyjaciele", Sarbka 4
- Prywatne Przedszkole "Mali odkrywcy" w Gębicach, Leśna 1
- Przedszkole „Bajka” w Lubaszcu, Podgórna 5; oddziały: Dębę, Kamionka, Krucz, Miłkowo, Prusinowo, Stajkowo, Jędrzejewo
- Przedszkole im. Marii Konopnickiej w Krzyżu Wielkopolskim, Akacja 1
- Przedszkole nr 2 "Harmonia" w Krzyżu Wielkopolskim, ul. Zachodnia 15
- Niepubliczne Przedszkole Krecikowo w Krzyżu Wielkopolskim, Lubcz Wielki 1
- Przedszkole Miejskie nr 1 „Bajkowy Świat” w Czarnkowie, Wroniecka 13
- Przedszkole Miejskie nr 2 im. Jana Brzechwy w Czarnkowie, Os. Parkowe 10
- Przedszkole Niepubliczne „Leśne Skrzaty” w Czarnkowie, Przemysłowa 2
- Przedszkole Niepubliczne „Słoneczko” w Trzciance, Łomnicka 5
- Publiczne Przedszkole w Gębicach, Piłska 11; oddziały: w Brzeźnie, ul. Krótka 1, Marunowo 17
- Publiczne Przedszkole, Jędrzejewo 16 (gm. Czarnków); oddział Gajewo 34
- Publiczne Przedszkole w Kuźnicy Czarnkowskiej, Różana 3; oddziały: Zofiowo 67, Mikołajewo 42
- Publiczne Przedszkole w Śmieszku, ul. Pogodna 16; oddziały: Romanowo Dolne 62, Romanowo Górne 72, Walkowice 62
- Publiczne Przedszkole „Baśniowa kraina” w Połajewie, ul. Leśna 1; oddziały w Boruszynie, Krasinie, Tarnówku
- Szkoły podstawowe
 - Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Dzierżążnie Wielkim (z oddziałami przedszkolnymi w Dzierżążnie Wielkim), Dzierżążno Wielkie 24
 - Szkoła Podstawowa im. Polonii Amerykańskiej w Gulczu (z oddziałem przedszkolnym w Gulczu), ul. Czarnkowska 10
 - Szkoła Podstawowa im. Powstańców Wielkopolskich w Miątach (z oddziałami przedszkolnymi w Miątach), ul. Powstańców Wlkp. 13

- Szkoła Podstawowa im. Powstańców Wielkopolskich w Rosku (z oddziałami przedszkolnymi w Rosku i we Wrzeszczynie), ul. Powstańców Wlkp. 15
- Szkoła Podstawowa nr 1 im. Kazimierza Wielkiego w Wieleniu, ul. Szkolna 4
- Szkoła Podstawowa nr 2 im. Jana Pawła II w Wieleniu, ul. Jana Pawła II 3
- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II, Młynkowo 109 (gm. Połajewo)
- Szkoła Podstawowa im. Arkadego Fiedlera w Połajewie, ul. Leśna 1
- Szkoła Podstawowa im. Kornela Makuszyńskiego w Boruszynie, Boruszyn 25 (gm. Połajewo)
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. ppłk. Zdzisława Orłowskiego w Lubasz, ul. Szkolna 6
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Marii Dąbrowskiej w Miłkowie, Miłkowo 11 (gm. Lubasz)
- Publiczna Szkoła Podstawowa im. Jana Brzechwy w Jędrzejewie, Jędrzejewo 40A (gm. Lubasz)
- Publiczna Szkoła Podstawowa w Kruczu (gm. Lubasz), Krucz
- Szkoła Podstawowa im. Św. Urszuli Ledóchowskiej w Drawskim Młynie, ul. Szosa Dworcowa 2
- Szkoła Podstawowa im. gen. dyw. Tadeusza Kutrzeby w Drawsku, ul. Powst. Wlkp. 83-85
- Szkoła Podstawowa im. Józefa Chociszewskiego w Chełście, Chełst 113
- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Piłce, Piłka 24
- Szkoła Podstawowa im. Józefa Noji w Pęcckowie, ul. Powst. Wlkp. 1
- Szkoła Podstawowa Nr 1 im. J. Słowackiego w Trzciance, ul. Staszica 6
- Szkoła Podstawowa Nr 2 im. W. Broniewskiego w Trzciance, ul. Chopina 36
- Szkoła Podstawowa Nr 3 im. M. Kopernika w Trzciance, ul. Broniewskiego 2
- Szkoła Podstawowa im. A. Sofki w Białej, ul. Radolińska 9 (gm. Trzcianka)
- Szkoła Podstawowa im. Miłośników Przyrody w Siedlisku, Siedlisko 160 (gm. Trzcianka)
- Szkoła Podstawowa im. H. Sienkiewicza w Łomnicy, Łomnica 7 (gm. Trzcianka)
- Szkoła Podstawowa im. Przyjaciół Lasu w Rychliku, Rychlik 16 (gm. Trzcianka)
- Szkoła Podstawowa w Przyłękach, Przyłęki 38 (gm. Trzcianka)
- Katolicka Szkoła Podstawowa im. Św. Faustyny Kowalskiej w Trzciance, ul. Spokojna 1
- Szkoła Podstawowa Nr 1 w Czarnkowie im. Henryka Sienkiewicza, ul. Wroniecka 30
- Szkoła Podstawowa Nr 2 w Czarnkowie ul. Wroniecka 136
- Szkoła Podstawowa w Hucie wraz z Oddziałem Przedszkolnym, ul. Radomska 22
- Szkoła Podstawowa im. 67 Pułku Piechoty w Romanowie Dolnym, Romanowo Dolne 124
- Szkoła Podstawowa im Leśników Polskich w Gębicach, ul. Szkolna 2
- Szkoła Podstawowa w Sarbi, Sarbia 1

- Szkoła Podstawowa w Śmieszkowie, ul. Szkolna 38
- Szkoła Podstawowa w Jędrzejewie, Jędrzejewo 25
- Szkoła Podstawowa im. Powstańców Wielkopolskich 1918-1919 w Kuźnicy Czarnkowskiej, ul. Szkolna 10
- Szkoła Podstawowa im. Bojowników o Wolność i Demokrację w Krzyżu Wlkp.

1.7.2. Podmioty kultury i zasoby dziedzictwa kulturowego

Powiat Czarnkowsko-Trzcianecki nie prowadzi własnych instytucji kultury, ale realizuje zadania w zakresie kultury, które obejmują m.in. wspieranie, upowszechnianie i promocję działań i inicjatyw kulturalnych i sportowych, a także ochronę dziedzictwa kultury. Działalność kulturalna na terenie Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego rozwija się i „tętni życiem” dzięki funkcjonowaniu wielu instytucji i organizacji. Do sieci placówek o charakterze kulturalnym i kulturotwórczym należą:

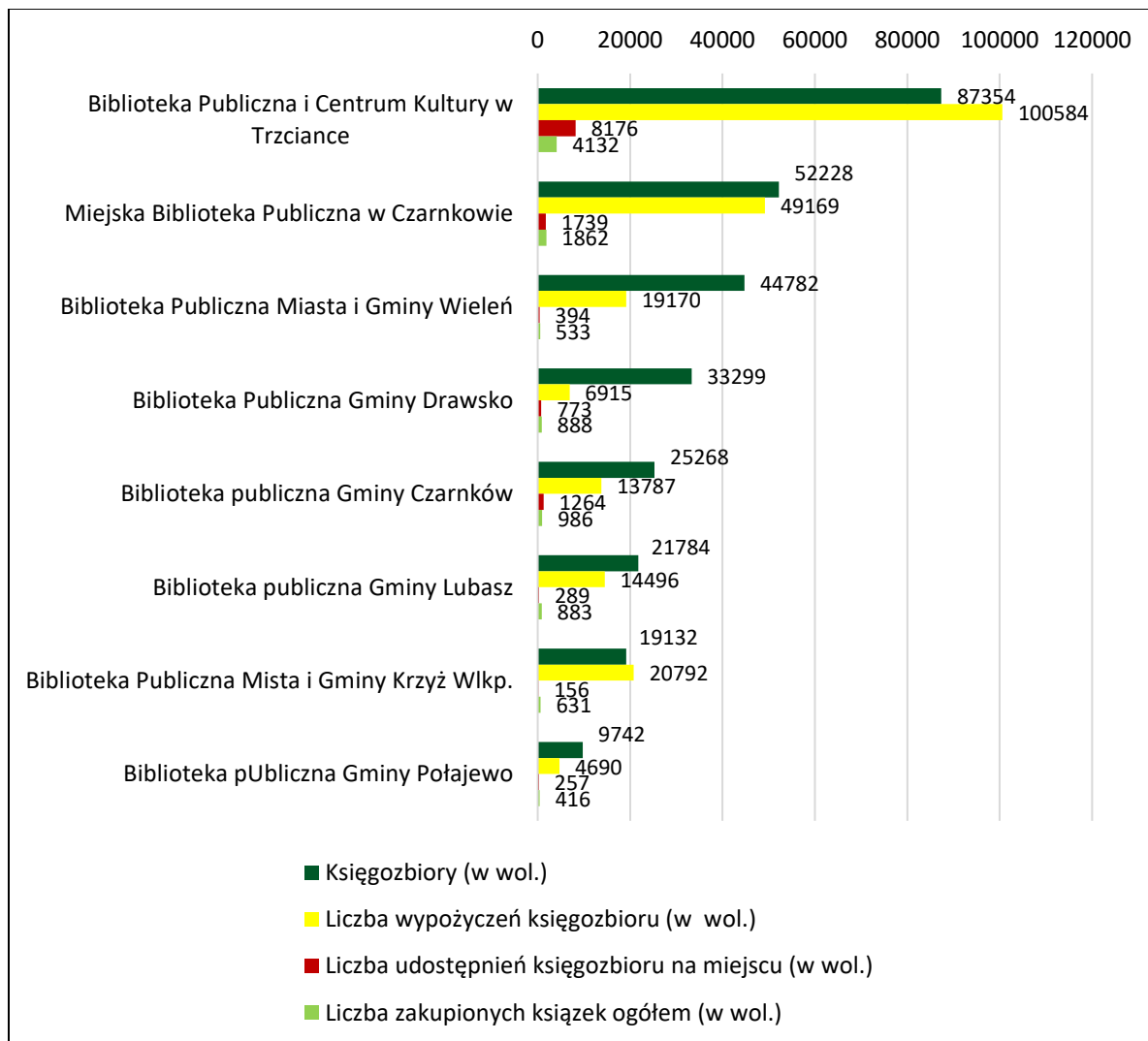
- Gminne ośrodki kultury, funkcjonujące w gminach Powiatu jako instytucje inicjujące i koordynujące działalność kulturalną na terenie poszczególnych gmin:
 - Miejskie Centrum Kultury w Czarnkowie
 - Trzcianecki Dom Kultury
 - Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Krzyżu Wlkp.
 - Gminny Ośrodek Kultury w Połajewie
 - Gminny Ośrodek Kultury w Lubasz
 - Nadnoteckie Centrum Kultury w Wieleniu
- Biblioteki: 28 bibliotek, w tym 20 filii bibliotecznych
 - Biblioteka Publiczna i Centrum Kultury im. K. Iłakowiczówny w Trzciance; Filie w : Białej, Łomnicy, Nowej Wsi, Rychliku, Niekursku, Siedlisku
 - Miejska Biblioteka Publiczna z Oddziałem Dziecięcym w Czarnkowie; Filia nr 1 w Czarnkowie, Filia nr 2 w Czarnkowie
 - Biblioteka Publiczna Gminy Czarnków w Hucie; Filie w: Gębicach, Romanowie Dolnym, Jędrzejewie, Kuźnicy Czarnkowskiej
 - Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Krzyż Wlkp.
 - Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Wieleni,; Filie w: Wieleniu, Dzierżążnie Wielkim, Rosku, Miąłach
 - Biblioteka Publiczna Gminy Lubasz; Filia w Kruczu
 - Biblioteka Publiczna w Połajewie
 - Biblioteka Publiczna Gminy Drawsko; Filie w: Pęcławie, Chełście, Piłce
- muzea

- Muzeum Ziemi Nadnoteckiej w Trzciance
- Muzeum Ziemi Czarnkowskiej w Czarnkowie
- organizacje kulturalne.

Powiat nie posiada własnej biblioteki powiatowej, a zadanie w tym zakresie od 1 września 2000 r. powierzono Bibliotece Publicznej Miasta i Gminy Trzcianka (obecnie Biblioteka Publiczna i Centrum Kultury im. Kazimierzy Iłakowiczówny w Trzciance), której corocznie przekazuje się dotację na realizację zadania. W roku 2020 roku z budżetu Powiatu przekazano środki w wysokości 60.000 zł. W ramach przyznanej dotacji, Biblioteka część środków przeznacza na wynagrodzenia i pochodne, a część dedykowana jest zakupowi książek i literatury fachowej, materiałów szkoleniowych do pracy z dziećmi, nagród w konkursach, organizacji spotkań autorskich oraz wystaw dla bibliotek Powiatu. W 2020 roku część środków przeznaczono – co wymogły okoliczności epidemiczne – na zakup sprzętu do nagrywania i organizowania spotkań on-line.

Spośród 8 bibliotek funkcjonujących na terenie Powiatu, największym księgozbiorem dysponuje właśnie Biblioteka Publiczna i Centrum Kultury im. Kazimierzy Iłakowiczówny w Trzciance. W 2020 roku liczył on 87 354 woluminy, które wypożyczano 100 584 razy, a 8 176 razy udostępniono je czytelnikom na miejscu. Dane dotyczące czytelnictwa w 2020 roku z podziałem na biblioteki funkcjonujące na terenie Powiatu prezentuje poniższy wykres.

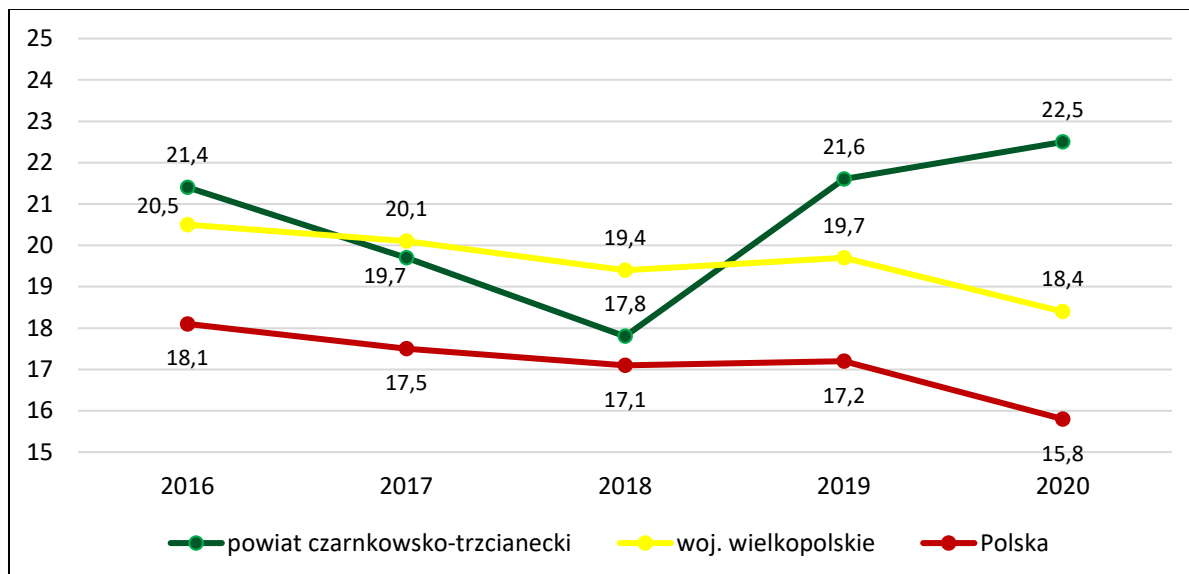
Wykres 47. Zasoby biblioteczne w Powiecie i ich użytkowanie (2020)

Źródło danych: Starostwo Powiatowe w Czarnkowie

Sytuacja czytelnictwa na poziomie wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach prezentuje się dla mieszkańców Powiatu raczej korzystnie. Na przestrzeni ostatnich pięciu lat, poza spadkiem w latach 2017-2018, obserwuje się tendencję zwyżkową, a wskaźnik ten był wyższy zarówno w porównaniu z województwem (w roku 2020 o 4,1 wol.) jak i krajem (w roku 2020 o 6,7 wol.).

Wykres 48. Wskaźnik wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach (2016-2020)

Źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS

Stan zatrudnienia w bibliotekach ogółem przedstawia się następująco: 46 pracowników (38,9 etatu), w tym 44 na stanowiskach bibliotekarskich, z czego 43,5 % to reprezentanci Biblioteki Publicznej i Centrum Kultury im. Kazimierzy Iłłakowiczówny w Trzciance.

W zakresie dostosowania placówek do potrzeb osób niepełnosprawnych najwięcej udogodnień posiada Biblioteka Publiczna i Centrum Kultury im. Kazimierzy Iłłakowiczówny w Trzciance, zarówno w zakresie udogodnień architektonicznych, jak i dostępnych zbiorów czy przeszkolonego personelu, co prezentuje poniższa tabela.

Tabela 12. Dostępność (cyfrowa i architektoniczna) dla osób niepełnosprawnych w bibliotekach na terenie Powiatu

Nazwa biblioteki	Liczba przeszkolonych pracowników zakresie osób niepełnospr.	Liczba zrealizow. imprez o charakterze integr. i aktywnej edukacji, skierowanych do osób niepełnospr.	Strona internetowa przystosowana do użytku osób niepełnospr.	Dostosowanie obiektu (likwidacja barier architekt.) na zewnątrz budynku	Dostosowanie obiektu (likwidacja barier architekt.) wewnątrz budynku	Liczba stanowisk komputer. i innych, przystosow. do obsł. osób niepełnospr.	Liczebność zbiorów dostępnych dla użytkowników z niepełnospr. wzroku - drukowane (liczba wol.)	Liczebność zbiorów dostępnych dla użytkowników z niepełnospr. wzroku – audiowiz., elektron. (liczba jedn. inwentarz.)	Liczebność zbiorów dostępnych dla użytkowników z niepełnospr. wzroku – licencjonow. (liczba tytułów)
MBP Czarnków	0	0	0	1	1	2	brak	0	0
BPG Drawsko	0	0	0	1	0	0	brak	brak	brak
PBG Czarnków (Huta)	0	2	0	0	0	0	brak	brak	brak
BPMiG Krzyż Wlkp.	0	0	0	1	1	0	brak	brak	brak
BPG Lubasz	0	0	0	1	1	0	brak	0	0
BPG Połajewo	0	0	0	0	0	0	brak	0	0
BPiCK Trzcianka	4	0	1	1	1	9	47	8938	62506
BPMiG Wieleń	0	0	0	1	1	0	12	brak	brak

Źródło danych: Starostwo Powiatowe w Czarnkowie

Innym rodzajem placówek, działających w sferze kultury i edukacji, są muzea. Na terenie Powiatu działają dwie placówki:

- Muzeum Ziemi Nadnoteckiej w Trzciance
- Muzeum Ziemi Czarnkowskiej w Czarnkowie.

Muzeum w Trzciance powstało w 1924 r. z inicjatywy miejscowego pastora Richarda Hesslera. Dla wzbogacenia muzealnych zbiorów i opieki nad nimi założono też „Towarzystwo dla Badań Regionalnych i Opieki nad Zabytkami w Trzciance”. Po zawierusze wojennej i rozproszeniu zbiorów, ponownie zaczęło funkcjonować w roku 1958 pod nazwą Muzeum Regionalne w Trzciance, a w 1996 r. placówka zmieniła nazwę na „Muzeum Ziemi Nadnoteckiej im. Wiktora Stachowiaka w Trzciance”. Patron muzeum to jego pierwszy powojenny kustosz oraz donator zbiorów. Obecnie muzeum gromadzi zbiory w działach: archeologicznym, historycznym, etnograficznym, numizmatycznym, sztuki i rzemiosła artystycznego oraz szkolnictwa. Prowadzi działalność edukacyjną poprzez lekcje muzealne i uniwersytet dziecięcy oraz wydawniczą (kroniki). Placówka dysponuje dwoma budynkami, przy ulicy Żeromskiego 7 i 36 a.

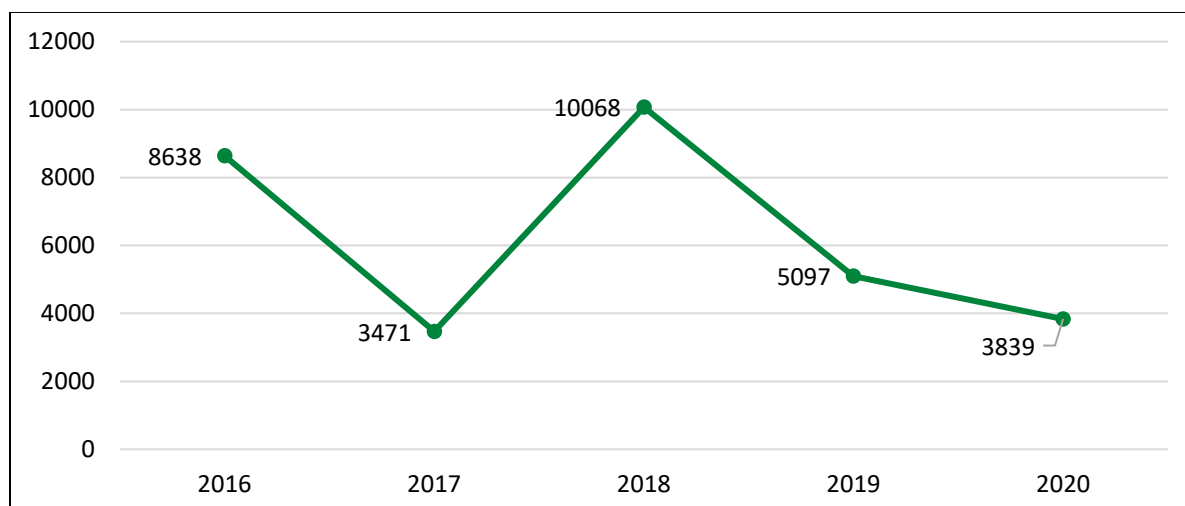
Muzeum Ziemi Czarnkowskiej w Czarnkowie powstało w 1998 roku. Siedzibą muzeum jest zabytkowy XIX-wieczny budynek dawnej szkoły katolickiej, a zbiory muzealne gromadzone w trzech działach:

- artystyczno-historycznym
- archeologicznym
- etnograficznym.

Trzon muzealny stanowi wystawa „Z dziejów Czarnkowa”, prezentująca historię miasta od czasów grodu aż po lata 30te XX wieku. Pozostałym wystawom, które mają charakter czasowy, towarzyszą wernisaże, a działalność edukacyjna realizowana jest poprzez zajęcia warsztatowe dla młodzieży. Również i to muzeum ma w swej ofercie projekty wydawnicze nawiązujące do historii Czarnkowa.

W roku 2020 muzea zlokalizowane na terenie Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego gościły w swych placówkach 3.839 zwiedzających tj. o 1258 osób mniej niż w roku poprzednim. Analiza ostatnich 5 lat pozwala wnioskować, że na frekwencję wpływać może atrakcyjność poszczególnych wystaw czasowych a także różne natężenie działań edukacyjnych, choć w roku 2020 wiodącym czynnikiem było ograniczenie dostępu do obiektów kultury związane z przedłużającą się epidemią Covid-19.

Wykres 49. Frekwencja w muzeach i ich oddziałach na terenie Powiatu (2016-2020)

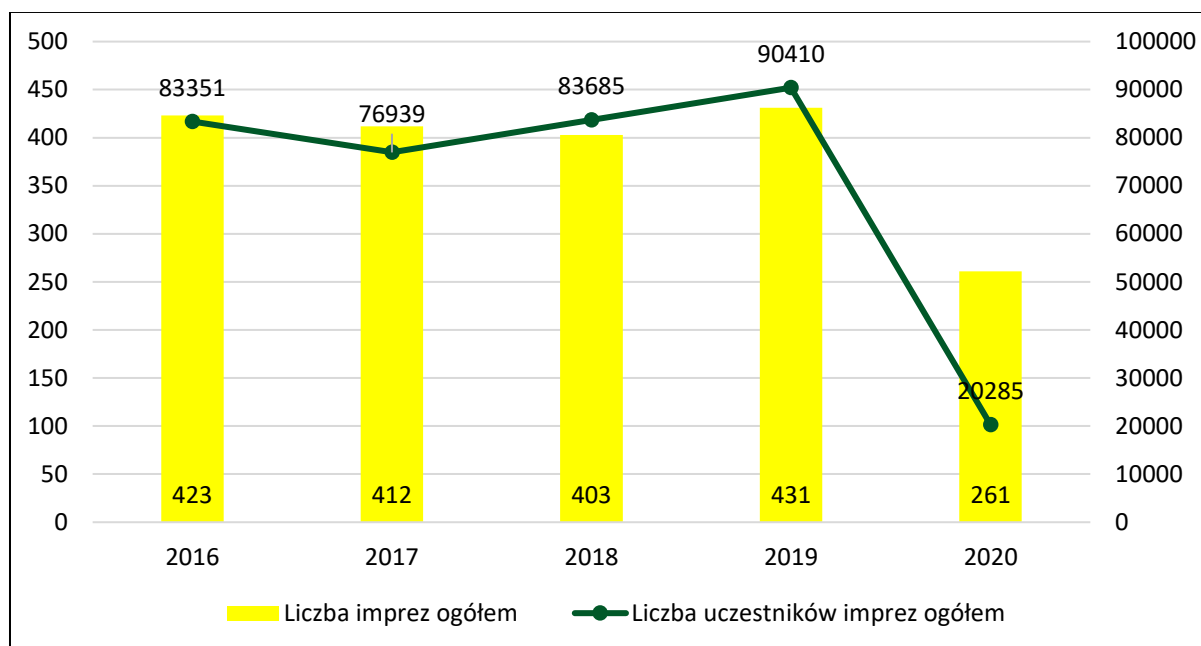
Źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS

Gminne ośrodki kultury, funkcjonujące w gminach Powiatu jako instytucje animacji kulturalnej, oferują szeroki wachlarz wydarzeń poświęconych różnym dziedzinom, m.in.:

- Muzyce – zajęcia chóralne, rytmiczne, studia piosenki, udział w zespołach muzycznych czy koncertach
- Plastyce – zajęcia plastyczne, warsztaty rękodzielnicze
- Teatrowi – kółka teatralne, widowiska teatralne i występy kabaretowe.
- Tańcowi – grupy taneczne, szkółki nauki tańca, teatry tańca.

W ramach ośrodków/domów kultury działają sekcje hobbystyczne (w tym sekcje terenowe klubów czy związków ogólnopolskich) oraz grupy senioralne. W Miejskim Centrum Kultury w Czarnkowie funkcjonuje Kino Światowid z całorocznym repertuarem dla zróżnicowanych grup odbiorców. Ośrodki gminne realizują swoje zadania statutowe i prawne również w oparciu o obiekty sportowe, rekreacyjne, sale widowiskowe (wg. danych z 2020 roku ośrodki w Powiecie posiadają ogółem 5 obiektów widowiskowych) czy sale wiejskie/świetlice na terenie wsi sołeckich. W roku 2020 liczba mieszkańców przypadających na taką placówkę (centrum kultury, dom kultury, ośrodek kultury, klub, świetlicę) wynosiła w Powiecie 7 215,83, a rok wcześniej 7 249,17. Dane ilościowe dotyczące imprez organizowanych przez ośrodki kultury oraz liczby mieszkańców biorących w nich udział obrazuje poniższy wykres.

Wykres 50. Wydarzenia kulturalne i frekwencja w Powiecie (2016-2020)

Źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS

Pomijając rok 2020 jako okres wydłużonego lockdownu dla instytucji kultury, pomiędzy rokiem 2016 a 2019 odnotowano wzrost liczby organizowanych imprez o 8 wydarzeń czyli o 1,9%. W tym też czasie wzrosła liczebność uczestników – w roku 2016 na 1 imprezę przypadało średnio 197 uczestników, w roku 2019 już prawie 210 osób.

1.7.3. Zabytki

Na terenie Powiatu znajdują się liczne zabytki architektury. Rejestr Zabytków Nieruchomych obejmuje ponad 120 pozycji dla tego obszaru, z czego część mieści się w poniższej systematyce:

- układy urbanistyczne – 1 (Czarnków)
- zabudowa mieszkalna – 7
- obiekty użyteczności publicznej – 3
- obiekty przemysłowe i gospodarcze – 6
- zespoły folwarczne – 1
- stanowiska archeologiczne – 13

Na szczególną uwagę zasługują źródła kultury materialnej, stanowiące schedę po polskich rodach szlacheckich, zamieszkujących tereny obecnego Powiatu – Czarnkowskich, Poniatowskich, Górkach, Sapiechach, czy Działyńskich, usystematyzowane następująco:

- 12 zespołów pałacowych/dworskich (założenia parkowo-pałacowe), w tym:
 - neorenesansowy pałac z parkiem rodziny Hochbergów w Goraju

- pałac i park Sapiehów z 1749 roku w Wieleniu
- zespół parkowo-pałacowy Miaskowskiego (wojewody kaliskiego) z 1756 roku w Lubaszu
- 24 obiekty sakralne – kościoły, cmentarze – między innymi:
 - późnogotycki kościół pw. Św. Marii Magdaleny w Czarnkowie, z kaplicą Czarnkowskich i renesansowym nagrobkiem kasztelana bydgoskiego Macieja Czarnkowskiego i jego żony Katarzyny
 - Późnobarokowy Kościół p. w. Narodzenia NMP z 1761 r. w Lubaszu

Odrębny charakter, wynikający z obecności i form użytkowania zasobów wodnych na terenie Powiatu, mają zabytki hydrotechniczne:

- stopnie wodne – śluzy, jazy, przepławki – powstałe na przełomie XIX i XX wieku w wyniku prac regulacyjnych prowadzonych na Noteci, niedaleko miejscowości: Nowe, Walkowice, Romanowo, Lipica, Pianówka, Mikołajewo, Rosko, Wrzeszczyna, Wielen, Drawsko oraz Krzyż Wlkp.
- budynki gospodarcze śluzowego, straży granicznej - te ostatnie przy stopniach wodnych w Pianówce i Lipicy), pochodzące z okresu międzywojennego XX wieku, gdy rzeka Noteć w okolicach Krzyża Wielkopolskiego stanowiła granicę polsko-niemiecką

Wielokulturowość Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego, a przede wszystkim liczne lokacje osadnictwa olęderskiego począwszy od pierwszych dekad XVII wieku, zaowocowały pozostałościami architektury, którą charakteryzował specyficzny układ przestrzenny i budowlany, m.in.:

- luźne ulokowanie zabudowań na skrajach dróg, moczarów
- rzędówki bagienne czyli równe pasy gruntów rozciągające się prostopadle od gospodarstw w kierunku rzeki, cieku, mokradła
- ulokowany we wsi drewniany dom modlitwy, u menonitów olęderskich zwany kryplem, przypominający dom mieszkalny, pełniący też rolę wiejskiej szkoły.

Przykłady objętych Rejestrem Zabytków, materialnych pozostałości olęderskich:

- menonicki zbór w Nowych Dworach w gminie Wielen, wzniesiony ok. 1615 roku; obecnie kościół katolicki p.w. Narodzenia Świętego Jana Chrzciciela;
- dawny zbór w Herburtowie, obecnie kościół katolicki pw. Matki Boskiej Siewnej z 1782 roku
- zagroda olęderska nr 26 (dom, chlew, obórka, stodoła), poł. XVIII w Gębiczynie w gminie Czarnków.

W latach 2007-2014 z budżetu Powiatu na prace przy zabytkach wpisanych do rejestru, położonych na obszarze Powiatu udzielono dotacji na łączną kwotę 256.805 zł. Od roku 2015 rezerwa celowa

przeznaczana jest na remont zabytków będących własnością Powiatu. Ponadto w 2020 roku na zadania z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami zabezpieczono środki w wysokości 5.900 zł na wykonanie „Powiatowego Programu Opieki nad Zabytkami”.

1.8. Sport, turystyka i rekreacja

1.8.1. Warunki uprawiania sportu

Na terenie Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego warunki do uprawiania sportu są dobre, a wyposażenie gmin w zaplecze infrastrukturalne bardzo zróżnicowane. Uzupełnienie tych obiektów stanowią sale oraz boiska zlokalizowane przy placówkach oświatowych. Ich zestawienie przedstawiono poniżej:

- miasto Czarnków
 - Boisko piłkarskie pełnowymiarowe OSiR z murawą i trybunami do 2000 osób, czterotorową bieżnią żużlową okólną (386 m), bieżnią do skoku w dal (zimną wylewane lodowisko), rampą wrotkarską, siłownią zewnętrzną; zaplecze socjalne: szatnie, natryski; ul. Nowa 8
 - Boisko treningowe OSiR– oświetlone, z murawą; Nowa 8
 - Kompleks Basenowy OSiR ul. Nowa 8
 - Boisko do siatkówki plażowej OSiR – lokalizacja w pobliżu kompleksu basenowego
 - Boisko do koszykówki OSiR – lokalizacja na terenie kompleksu basenowego
 - stoły do szachów i do tenisa stołowego – lokalizacja na terenie Kompleksu basenowego
 - Boisko do gier małych OSiR: boisko do piłki ręcznej, boisko do siatkówki i tenisa ziemnego, boisko do koszykówki; przy Parku Staszica
 - ORLIK ul. Wroniecka 61;
 - Przystań Marina OSiR z wypożyczalnią kajaków i rowerów turystycznych; Rybaki 30
 - Skatepark OSiR przy os. Słonecznym
 - Hala sportowa Szkoły Podstawowej nr 2 w Czarnkowie, Wroniecka 136
- gmina Czarnków
 - boisko wiejskie do siatkówki plażowej w Gębicach
 - boisko wiejskie do piłki nożnej, siatkówki plażowej i tenisa oraz siłownia zewnętrzna w Zofiowie
 - Sala sportowa przy Szkole Podstawowej im Leśników Polskich w Gębicach, ul. Szkolna 2
 - Kompleks Sportowo-Rekreacyjny w Romanowie Dolnym
 - Korty tenisowe w Sarbii
 - Strzelnica Bractwa Kurkowego w Sarbce

- miasto i gmina Trzcianka
 - OSiR Trzcianka: stadion z pełnowymiarowym boiskiem do piłki nożnej, boisko treningowe, siłownia z zapleczem, strzeżone sezonowo plaże, wypożyczalnia sprzętu wodnego, przystań żeglarska, ul. P. Skargi 56
 - Hala Widowiskowo-Sportowa: Hala z areną, z boiskami do gry w piłkę ręczną, koszykówkę, siatkówkę oraz gry w tenisa, pomieszczenia socjalne, sala aerobiku, siłownia, sauna, boiska boczne przy hali (boisko do piłki koszykowej, boisko do piłki nożnej, bieżnia); Żeromskiego 28
 - Boisko wielofunkcyjne przy Szkole Podstawowej nr 2 w Trzciance
 - „Orlik 2012” – 2 boiska: do piłki nożnej oraz do koszykówki i siatkówki, ul. Staszica 6
 - Sala sportowa przy Szkole Podstawowej w Siedlisku
 - Sala sportowa przy Szkole nr 2 w Trzciance
 - Sala gimnastyczna z zapleczem przy Szkole Podstawowej nr 3 w Trzciance
- miasto i gmina Wieleni
 - Stadion Miejski im. Józefa Nojnego w Wieleniu (Stadion wielofunkcyjny piłkarsko - lekkoatletyczny)
 - Boiska piłkarskie pełnowymiarowe w: Rosku, Miątach, Wrzeszczynie
 - hala sportowo-widowiskowa w Wieleniu, ul. Jaryńska
 - Obiekt sportowo-rekreacyjny „My Gulcz Arena” we wsi Gulcz
 - Przystań wodna „Łazienki”
 - Sale gimnastyczne przy: Szkole Podstawowej im. Kazimierza Wielkiego w Wieleniu, Szkole Podstawowej nr 2 im. Jana Pawła II w Wieleniu, Zespole Szkół w Rosku,
 - Salki do ćwiczeń przy: Zespole Szkół w Rosku, Szkole Podstawowej im. Henryka Sienkiewicza w Dzierżądzie Wielkim, Szkole Podstawowej im. Polonii Amerykańskiej w Gulczu, Zespole Szkół w Wieleniu
 - Boiska przy: y Szkole Podstawowej im. Kazimierza Wielkiego w Wieleniu, Szkole Podstawowej nr 2 im. Jana Pawła II w Wieleniu, Zespole Szkół w Rosku
 - Pomost pływający w Białej
 - Przystanek wodny na Noteci we Wrzeszczynie
 - Siłownie zewnętrzne: przy ul. Drawskiej w Wieleniu, przy ul. Sportowej w Wieleniu, przy ul. Daszyńskiego w Wieleniu, w Mężyku, w Hamrzysku, w Folsztynie, w Nowych Dworach
- miasto i gmina Krzyż Wlkp.
 - Orlik przy ZSO w Krzyżu Wlkp.: boisko do piłki nożnej oraz boisko wielofunkcyjne; ul. Sienkiewicza 1
 - Hala sportowa przy ZSO w Krzyżu Wlkp. ul. Sienkiewicza 1

- Stadion miejski w Krzyżu Wlkp. (1500 miejsc w tym 300 siedzących)
- Boisko w Żelichowie
- Centrum Rekreacyjno-Sportowe w Lubczu Wielkim (paintball)
- gmina Drawsko
 - Gminna Sala Gimnastyczna w Drawsku
 - „Orlik” w Chełście
 - boiska wielofunkcyjne w: Drawsku, Pęcławie
 - boisko trawiaste z widownią w Drawsku, w Pęcławie
 - boiska sportowe w Drawskim Młynie, Piłce,
 - ceglane korty tenisowe w: Drawskim Młynie, Kamienniku
 - miejsca rekreacji z: boiskami do siatkówki, siatkówki plażowej, koszykówki, siłowniami zewnętrznymi, z placami zabaw, wiatami, miejscami pod ognisko itp. w Drawskim Młynie, Marylinie, Kawczynie, Pęcławie, Kwiejcach, Drawsku, Kwiejcach Nowych, Drawsku, Pęcławie, Moczydłach, Chełście, Kamienniku
- gmina Lubasz
 - Hala Widowiskowo – Sportowa w Lubaszu
 - Boisko „Orlik 2012” w Lubaszu terenie ośrodka wypoczynkowego prowadzonego przez Gminny Ośrodek Kultury
 - Boisko Wielofunkcyjne przy Szkole Podstawowej w Lubaszu
 - Stadion piłkarski w Lubaszu (nawierzchnia trawiasta i bieżnia)
 - Wypożyczalnia sprzętu wodno-rekreacyjnego GOK
 - Skate park w pobliżu Orlika w Lubaszu
 - Siłownia zewnętrzna w Lubaszu
- gmina Połajewo
 - Hala sportowa przy Szkole Podstawowej w Połajewie
 - Boisko „Orlik 2012” na terenie Szkoły Podstawowej w Połajewie
 - Boisko wielofunkcyjne przy Szkole Podstawowej w Boruszynie
 - Stadion piłkarski w Połajewie (nawierzchnia trawiasta z bieżnią)
 - Boisko sportowe trawiaste w Młynkowie
 - Boisko Wielofunkcyjne w Młynkowie
 - Skate Park w Połajewie
 - Siłownie zewnętrzne w każdej miejscowości
 - Boiska sportowe do piłki nożnej w: Krosinie, Boruszynie, Tarnówku, Sierakówku, Krosinku oraz w Połajewie przy ul. Krótkiej
 - Boisko wielofunkcyjne w Przybychowie (nawierzchnia ze sztucznej trawy).

Istotną rolę w propagowaniu sportu na terenie Powiatu odgrywają kluby sportowe funkcjonujące w poszczególnych gminach. Zalicza się do nich 14 uczniowskich klubów sportowych oraz 47 klubów sportowych działających w formie stowarzyszeń, których statuty nie przewidują prowadzenia działalności gospodarczej. Kluby sportowe Powiatu oferują szeroki wachlarz dyscyplin sportowych, a ich oferta cieszy się zainteresowaniem mieszkańców, czego potwierdzenie stanowi wzrost liczby ćwiczących w ostatnich 9 latach (brak danych z roku 2011) o 32,8% (2012 – 1857 ćwiczących, 2020- 2466 ćwiczących ogółem), a w przypadku dzieci i młodzieży o 27,7% (2012 – 1259 ćwiczących do 18 roku życia, 2020 – 1608 ćwiczących do 18 roku życia ogółem). W roku 2020 zajęcia sportowe na terenie Powiatu Czarnkowsko-Trzcianieckiego prowadziło 50 instruktorów sportowych, 70 osób z uprawnieniami trenerskimi oraz 20 osób o innych kwalifikacjach.

1.8.2. Zagospodarowanie turystyczne

Zagospodarowanie turystyczne, poza atrakcjami turystycznymi, stanowi także zaplecze infrastrukturalne. Składa się na nie przede wszystkim baza noclegowa. Na stronie internetowej Powiatu dedykowanej turystyce tuodpoczniesz.pl znajduje się oferta noclegowa o zróżnicowanym charakterze: małe gospodarstwa agroturystyczne, eko gospodarstwa, pensjonaty, hotele, jak i dworki czy hotele o wysokim standardzie. Również wybrane gminy udostępniają ofertę lokalnej branży turystyczno-noclegowej. Zestawienie obiektów z podziałem na poszczególne gminy (źródło: Informacje ze stron internetowych gmin Powiatu) przedstawiono poniżej:

- miasto Czarnków
 - Hotel "Lidia" ul. Przemysłowa 2
- miasto i gmina Trzcianka
 - Smolarnia Hotel & Restaurant, Smolarnia 27, Trzcianka
 - Hotel "Ajaks" ul. P. Skargi 56, Trzcianka
 - Ośrodek wypoczynkowy January Straduń 14, Trzcianka
 - Ośrodek Rehabilitacji i Hipoterapii dla dzieci niepełnosprawnych Stobno 89, Trzcianka
 - Agroturystyka Makowscy ul. Ogrodowa 15, Trzcianka
 - Dom wakacyjny Jaśki, Teresin 17
 - Gospodarstwo agroturystyczne Biały Dworek "Agat" Górnica 21 A, Trzcianka
 - Gospodarstwo Agroturystyczne Genowefa Sanocka, Teresin 37
 - Gospodarstwo agroturystyczne "Agro-dom wśród lasów" Jacek i Gaby Piechowiak, Przyłęg 5
 - Gospodarstwo agroturystyczne "Aquabiofarm" Łomnica Młyn 3

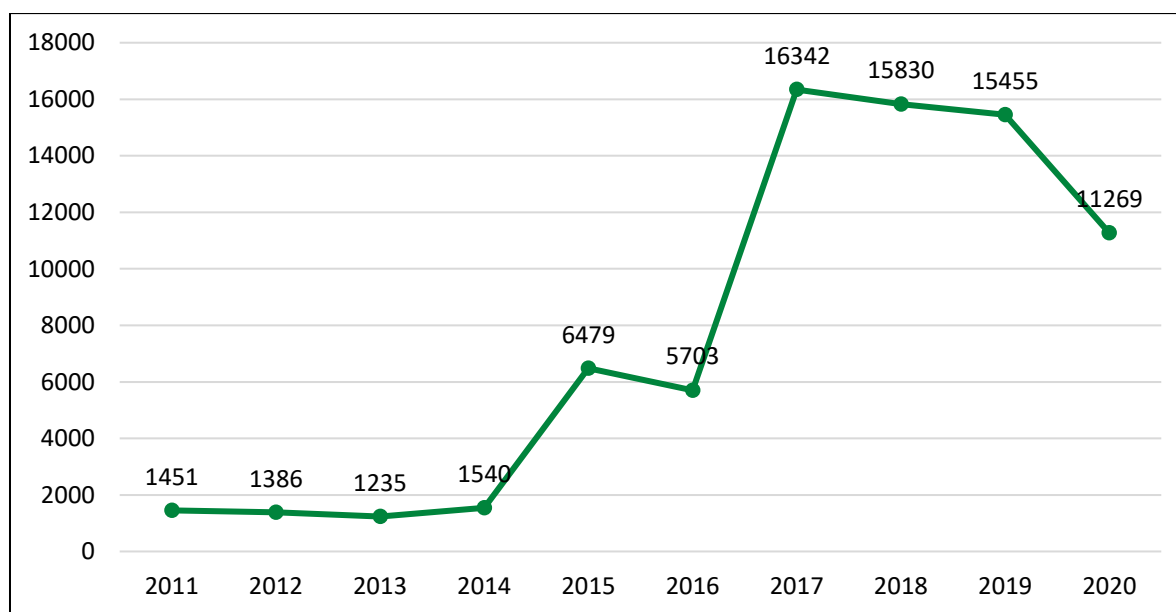
- Gospodarstwo agroturystyczne "Na leśnym rozdrożu" Elżbieta i Tadeusz Jerenkiewicz, Przyłęg 1, Trzcianka
- Gospodarstwo agroturystyczne "Nad Stawami u Zygryda", Straduń 8
- Gospodarstwo agroturystyczne "Leśna Podkowa" Rychlik 23, Trzcianka
- Gospodarstwo agroturystyczne "Lokalna Baza Ekoturystyki" Teresin 18
- Gospodarstwo agroturystyczne "Trzy Stawy" Kadłubek 11
- Hotelik u Ewy ul. Prosta 4, Trzcianka
- Karolina Aninowska - Żurawicz "Stodoła Stobno" Stobno 87/2
- Pensjonat nad Logo Sarcz 7
- Zielony Raj Elżbieta Trafas-Wieczorek, Siedlisko 153
- miasto i gmina Krzyż Wielkopolski
 - Gospodarstwo Agroturystyczne Tomasz Pawłowski Dębina, ul. Staszica
 - Ośrodek Wypoczynkowy „Świderek” ul. Mickiewicza 36, Krzyż Wielkopolski
 - "Na Łęgach” eko gospodarstwo, Piotr i Anna Paluszkiewicz, Lubcz Mały 17
 - Gospodarstwo Rolne Karol Hellmann Żelichowo 2A
 - Kompleks Turystyczny „Drawa Resort” Przesieki 23
 - Pokoje Turystyczne Noclegi - D. St. Zielińscy Łokacz Wielki 14
 - Wiejska Baza Noclegowa Łokacz Mały, ul. Marii Konopnickiej 21
 - Rezydencja nad jeziorem – Pestkownica, Pestkownica
 - Gospodarstwo Agroturystyczne Bielice Nowe
- miasto i gmina Wieleń
 - Agroturystyka „Koci Grzbiet” Dzierżąžno Wielkie 67 C, 74-730 Wieleń
 - Gospodarstwo agroturystyczne „Dwór" w Dębogórze Dębogóra 18
 - „Gospodarstwo agroturystyczne Wilhelma Oldengotta” Dzierżąžno Wielkie 131
 - Gospodarstwo agroturystyczne „Braci Zawal” Dzierżąžno Wielkie 130
 - Gospodarstwo agroturystyczne „Chlebowy” Dzierżąžno Wielkie 103
 - Gospodarstwo agroturystyczne „Mniszek” Mniszek 1
 - Gospodarstwo agroturystyczne "Olimp” Gieczynek 36
 - Gospodarstwo agroturystyczne „Villa Sobieski” Dzierżąžno Wielkie
 - „Domek Holenderski” Dzierżąžno Wielkie 140
 - Gospodarstwo agroturystyczne „Maciejówka” Dębogóra 18
 - Gospodarstwo agroturystyczne „4 Wiatry” Dzierżąžno Małe 48 – Kolonia
 - Gospodarstwo agroturystyczne „Dwie podkowy” Dzierżąžno Wielkie 142
 - Gospodarstwo agroturystyczne „Rancho de la Stacho” Nowe Dwory 13

- Gospodarstwo agroturystyczne „Konarzewo” Małgorzata Konarzewska Dzierżąno Wielkie 109
- Gospodarstwo Agroturystyczne Rajmund Bzdreęga Hamrzysko 26
- gmina Czarnków
 - Ranczo „Żurawia Kuźnia” Danuta Jeszke, Wyzwolenia 63 Kuźnica Czarnkowska
 - Gospodarstwo agroturystyczne „Osuch” Urszula i Janusz Fąferek, Osuch 6a
 - Gospodarstwo agroturystyczne „U Artystki” Magdalena Szynkowska, Jędrzejewo 103
 - Gospodarstwo agroturystyczne „Za górką” Barbara i Waldemar Warnke, Gajewo 74
 - Rodzinne Gospodarstwo Agroturystyczne Józef Ściepura, Jędrzejewo - Piaski 40
 - Gościniec Ponderosa, Zofiowo 102
- gmina Drawsko
 - Ośrodek Wypoczynkowy „Dom Sportowca”, Kwiejce 20
 - Zajazd „Sarenka”, Piłka 36
 - Zacisze Doliny Dzika, Piłka 135
 - Akademia Zdrowego Stylu Życia – Brokowo Pensjonat, Agroturystyka, kemping, Brokowo Kamiennik 43
 - „Rancho Bonanza”, Kamiennik 6
 - Gospodarstwo eko-agroturystyczne „Karpniki” Barbara Słoniewska i Aleksandra Ratajczak, Kwiejce 35
 - Gospodarstwo agroturystyczne „Leśny Dworek”, Kwiejce 8 Chęst
 - Gospodarstwo agroturystyczne „Kajak”, Piłka 98a
 - Dom weselny „Zagłoba”, ul. Powstańców Wielkopolskich 4a, Pęckowo
 - Zajazd „Bratany” Mateusz Ciesiołka, ul. Powstańców Wielkopolskich 123, Drawsko
- gmina Lubasz
 - Zajazd Meteor, ul. B. Chrobrego 88 Lubasz
 - Portus Ośrodek szkoleniowo-rekreacyjny Marcin Błędzki, Lubasz, ul. Przystań 2
 - Gminny Ośrodek Kultury (ośrodek wypoczynkowy nad jeziorem), ul. Kościelna 4, Lubasz
 - Gospodarstwo Agroturystyczne „Chata Miłkowska”, Miłkowo 61D, Lubasz
 - "Leśna Posiadłość", ul. Podgórna 38 Lubasz
 - Gospodarstwo agroturystyczne „Nad Stawem”, Stajkowo 87B
 - Gospodarstwo Agroturystyczne „Sebastian” Justyna i Paweł Goralewscy, Nowina 27B Lubasz
 - Gospodarstwo Agroturystyczne „Zameczek na Skarpie” Jan Hruszowiec, Dębe, ul. Dębowa 22
 - Agro-Tom Tomasz Kryger, ul. Dębowa 1, Dębe

- Gospodarstwo Agroturystyczne „Gościnne” Tomasz Mleczko, Dębe, ul. Starowiejska 16
- Gospodarstwo Agroturystyczne „U Lewandowskich” Maria i Kazimierz Lewandowscy, Dębe, ul. Obornicka 34
- Chata Krucz, Krucz 37
- Agroturystyka Z. Ratajczak, Dębe, ul. Poznańska 5
- „Niedźwiedzia Gawra” Romuald Gasperowicz, Kruteczek 29.

Liczba oferowanych miejsc noclegowych dla turystów odwiedzających Powiat systematycznie rośnie. Wskaźnik liczby miejsc noclegowych na 1000 ludności w roku 2011 wyniósł 3,26, a w roku 2019 (rok 2020 niemiernodajny ze wzgl. na Covid) 7,97. Zwiększa się także stopień wykorzystania bazy noclegowej – w roku 2011 było to 20,4%, w roku 2019 26,9%. Interesujące są dane dotyczące turystów zagranicznych odwiedzających Powiat Czarnkowsko-Trzcianecki, co obrazuje poniższy wykres.

Wykres 51. Liczba turystów zagranicznych odwiedzających Powiat (2011-2020)

Źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS

W ostatniej dekadzie, nawet jeśli wyłączyć rok 2020 ze względu na okresowy lockdown branży turystycznej, a dane GUS z lat 2011-2014 nie były niedoszacowane, odnotowano wzrost frekwencji turystów zagranicznych (nierezydentów) o 965%.

Zagospodarowanie turystyczne stanowią także szlaki turystyczne, bardzo liczne i zróżnicowane, dostosowane do preferowanych rodzajów aktywności:

- Szlaki rowerowe

- Euro-Route R1: na terenie Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego trasa przebiega przez następujące miejscowości: Stare Bielice – Krzyż Wlkp. – Lubcz Mały – Herburtowo – Wieleń – Folsztyn – Jędrzejewo – Gajewo – Runowo – Siedlisko – Trzcianka – Łomnica – Kępa – Stobno – Kotuń
- Transwielkopolska Trasa Rowerowa Poznań-Okonek: na terenie Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego trasa przebiega przez następujące miejscowości: Tarnówko – Młynkowo – Prusinowo – Lubasz – Dębe – Czarnków – Kuźnica Czarnkowska – Radolinek – Radolin – Trzcianka – Łomnica – Kępa
- "Śladami Sapiechów" o następującym przebiegu trasy: Krzyż Wlkp. – Lubcz Wielki – Herburtowo – Marianowo – Wieleń – Kuźniczka – Kocień Wielki – Dzierżązno Wielkie – Gieczynek – Dębogóra – Wizany – Huta Szklana – Brzegi – Krzyż Wlkp. (długość trasy 54,2km)
- Szlak: Trzcianka- Biała – Radolin – Radolinek – Kuźnica Czarnkowska – Bukowiec – Jędrzejewo – Średnica – Górniaca – Rychlik – Smolarnia – Straduń – Trzcianka (długość trasy 52km)
- Szlak: Trzcianka – Sarcz – Gostomia – Prusinowo – Tuczno – Człopa – Wołowe Lasy – Trzcianka (długość trasy 34km)
- Szlak: Lubasz – Goraj – Goraj Zamek – Bzowo – Ciszkowo – Krucz – Kruteczek – Nowina – Lubasz (długość trasy 28km)
- Szlak: Krzyż Wlkp. – Stare Osieczno – Pestkownica – Żelichowo – Kuźnica Żelichowska – Rzeczyn – Krzyż Wlkp. (długość trasy 49km)
- Szlak: Łokacz Mały – Krzyż Wlkp. – Drawsko – Pęckowo – Piłka – Miały – Wieleń – Mniszki – Wizany – Huta Szklana – Krzyż Wlkp. (długość trasy 57km)
- Szlak: Wieleń – Potrzebowice – Miały – Biała – Hamrzysko – Krucz – Ciszkowo – Jędrzejewo – Nowe Dwory – Folsztyn – Wieleń. (długość trasy 55 km)
- Szlak: Dzierżązno Wielkie – Pieczyńska - Trzebin – Przelewice – Żelichowo – Kuźnica Żelichowska – Sikława – Wieleń. (długość trasy 49 km)
- Szlak: Kobusz – Piłka – Marylin – Wieleń (długość trasy 49km)
- Szlak: Wieleń – Marylin – Wieleń (długość trasy 6,1 km)
- Szlak: Drawsko – Chełst – Kamiennik – Kwiejce – Zieleniec – Borzysko Młyn – Piłka – Pęckowo – Drawski Młyn – Drawsko
- Szlaki piesze
 - Wokół jeziora Sarcz (Długość trasy 5,2 km)
 - Przebieg: Niekursko – Trzcianka (długość trasy 11 km)
 - Przebieg: Trzcianka – Straduń – Smolarnia (długość trasy 10 km)

- Przebieg: Trzcianka – Biała (długość trasy 8,6 km)
- Przebieg: Trzcianka – Teresin – Radolin – Kuznica Czarnkowska – Czarnków (długość trasy 17,8 km)
- Szlak: Czarnków – Pianówka – Lubasz – Stajkowo – Klempicz – Obrzycko
- Szlak: Stobno PKP – Łomnica – Trzcianka – Straduń – Smolarnia
- Ścieżka historyczno-przyrodnicza: Zacisze im. Hansa Pasche
- Szlaki wodne
 - Spływ kajakowy rzeką Drawą - przebieg: Stare Osieczno – Łokacz Wielki (długość trasy 32km)
 - Trasa wodna rzeką Miałą – przebieg: Jezioro Główni (Miały) – Marylin – Piłka - Kamiennik – Chełst (długość trasy 41km)
- Szlaki konne
 - Krzyż Wlkp. (pętla nad jeziorem Królewskim)
 - Przebieg: Rzeczyszyn – Kuźnica Żelichowska – Zacisze – Żelichowo – Gieczynek – Dębogóra – Wizany – Wieleń (długość trasy 35km)
 - Przebieg: Gieczynek – Jawor – Dzierżążno Małe – Dzierżążno Wielkie – Kocień Wielki – Kuźniczka – Wieleń (długość trasy 20km)
 - Pętla wokół Folsztyna (długość trasy 2km)
 - Przebieg trasy: Zielonowo – Kuźniczka – Kocień Wielki – Dzierżążno Wielkie – Gieczynek – Dębogóra – Wieleń – Wrzeszczyna – Rosko – Hamrzysko – Biała – Mężyk – Miały – Potrzebowice – Łaski – Zawada – Wieleń.

Przedstawione powyżej trasy i ścieżki turystyczne świadczą o znacznym zagospodarowaniu tego obszaru pod tym względem, wykorzystaniu dogodnych uwarunkowań krajobrazowo-przyrodniczych. Trasy te przebiegają nie tylko przez obszary cenne przyrodniczo, architektonicznie czy krajoznawczo ale i wartościowe na płaszczyźnie edukacji historycznej.

2. Analiza realizacji Strategii Rozwoju Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego na lata 2011-2020

2.1 Realizacja przedsięwzięć strategicznych w latach 2011-2020

Strategia Rozwoju Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego na lata 2011-2020 została przyjęta Uchwałą Nr XLVII/325/2010 Rady Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego z dnia 26 października 2010 r.

Podstawowe założenia tego dokumentu były następujące:

Strategia jest projekcją przyszłości wyrażonej w wizji i celach, do urzeczywistnienia których samorząd powiatowy, w partnerstwie z innymi podmiotami, będzie dążył podejmując określone sposoby działania, wyznaczone w misji i scenariuszu realizacyjnym Strategii oraz dokonując przekształceń obecnego stanu w oczekiwany. Można więc powiedzieć, że Strategia jest ukierunkowanym procesem społecznym, którego celem jest rozwój samorządowej jednostki terytorialnej powiatu. Jest też narzędziem sprawnego zarządzania. Zarządzania zmianami jakie mają nastąpić w procesie realizacji Strategii.

Zakres Strategii określają ustawowe kompetencje powiatu i możliwości oddziaływania na inne podmioty. Jest ona realizowana przez samorząd powiatowy i jego partnerów dla powiatu. Nie obejmuje spraw, na które władze Powiatu i strategiczni partnerzy nie mają wpływu.

Uzgodniona podczas konsultacji przeprowadzonych w roku 2010 i 2011, wizja Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego brzmi następująco:

„Powiat z przestrzenią dostosowaną do oczekiwań społecznych, wyposażony w niezbędną infrastrukturę, charakteryzujący się zrównoważonym rozwojem społeczno-ekonomicznym, osiągniętym dzięki optymalnemu wykorzystaniu zasobów społecznych, gospodarczych, kulturowych i przyrodniczo-krajobrazowych, a przez to zapewniający pracę oraz wzrost poziomu i jakości życia mieszkańcom”.

Celem głównym Strategii, jakkolwiek najbardziej ogólnym i perspektywicznym, jest **dążenie samorządu do osiągnięcia stanu Powiatu zdefiniowanego w społecznie wykreowanej wizji jego rozwoju**. Celami ściśle powiązаныmi z celem głównym są cele strategiczne i szczegółowe, zwane też operacyjnymi. Cele strategiczne powinny być osiągnięte w czasie objętym Strategią, tj. w ciągu 10 lat, przyczyniając się do spełnienia, w możliwie największym stopniu, postulatów wizji.

Zidentyfikowano następujące Cele strategiczne i operacyjne/szczegółowe oraz działania strategiczne służące ich realizacji:

Cel strategiczny 1 - Dostosowanie przestrzeni Powiatu do potrzeb społecznych i rozwijającej się gospodarki

Dostosowanie infrastruktury drogowej, poprawa infrastruktury komunikacyjnej oraz sieci informatycznej, a także zachowanie unikalnego środowiska naturalnego i materialnych zabytków kultury, racjonalne wykorzystywanie tych zasobów dla potrzeb społecznych, to w ocenach mieszkańców Powiatu najpilniejsze potrzeby i najważniejsze postulaty kierowane do jego władz. Niniejszy cel strategiczny będzie osiągnąć wskutek realizacji celów szczegółowych (operacyjnych) 1.1, 1.2, 1.3:

Cel 1.1. Poprawianie stanu infrastruktury transportowej i teleinformatycznej oraz całego systemu komunikacyjnego

Cel 1.2. Zachowanie i ulepszenie dziedzictwa natury i kultury.

Cel 1.3. Rozwijanie infrastruktury i działalności turystycznej.

Cel strategiczny 2 - Zapewnienie rozwoju kapitału ludzkiego, jego bezpieczeństwa i jakości

Efektywna edukacja i kwalifikacje, leczenie i ochrona zdrowia, pomoc ludziom starszym i poszkodowanym przez los, stworzenie warunków do rozwoju życia kulturalnego, sportowo-rekreacyjnego i szerokiej aktywności społecznej oraz zagwarantowanie bezpieczeństwa i porządku publicznego to kluczowe wyznaczniki rozwoju lokalnej społeczności, jej potencjału i jakości.

Cel będzie osiągnięty poprzez realizację celów operacyjnych 2.1. i 2.2., 2.3., 2.4.,2.5.:

Cel 2.1. Poprawienie infrastruktury edukacyjnej i systemu kształcenia dla lepszego powiązania z rynkiem pracy i potrzebami absolwentów szkół.

Cel 2.2. Promocja zdrowia oraz zapewnienie lepszych warunków leczenia i opieki zdrowotnej.

Cel 2.3. Stworzenie warunków do rozwoju aktywnego życia społecznego, kulturalnego i sportowo - rekreacyjnego.

Cel 2.4. Przewyciężenie trudnych sytuacji życiowych ludzi i rodzin poszkodowanych przez los.

Cel 2.5. Zapewnienie porządku i bezpieczeństwa publicznego.

Cel strategiczny 3 - Przeciwdziałanie bezrobociu, promowanie przedsiębiorczości i aktywizowanie lokalnego rynku pracy

Wspieranie lokalnego rynku pracy poprzez utrzymanie równowagi pomiędzy popytem na pracę a jej podażą, promowanie przedsiębiorczości i zwiększenie mobilności społecznej oraz dostępności do miejsc pracy, szczególnie mieszkańców wsi, to nie mniej ważne czynniki wpływające na społeczno-ekonomiczne poczucie komfortu mieszkańców Powiatu.

Cele pośrednie, zwane też szczegółowymi lub operacyjnymi, oznaczono numerami: 3.1., 3.2., 3.3.:

Cel 3.1. Tworzenie miejsc pracy poprzez promowanie i wspieranie rozwoju przedsiębiorczości.

Cel 3.2. Równoważenie rynku pracy.

Cel 3.3. Doskonalenie działalności służb publicznych obsługujących rynek pracy dla podniesienia efektywności instytucjonalnej tej obsługi.

Cel strategiczny 4 - Promocja Powiatu i jego potencjałów

Bogactwo zasobów Powiatu i atrakcyjność jego walorów przyrodniczo-krajobrazowych wymagają upowszechniania i propagowania tak, aby Powiat stał się rozpoznawalny i wyróżniający się spośród innych poprzez swoje przewagi konkurencyjne. Przy ograniczonych środkach finansowych i możliwościach zarządczych wobec innych podmiotów, promowanie powiatu, jego zasobów, przyjaznych dla środowiska inwestycji, produktów i usług oraz społecznych wartości jest - obok koordynacji działań i transferu informacji - jednym z narzędzi wspomagania tego rozwoju.

Cel będzie osiągnięty poprzez realizację celów szczegółowych 4.1. i 4.2.:

Cel 4.1. Budowanie wizerunku i marki Powiatu - czynienie go rozpoznawalnym.

Cel 4.2. Promowanie działalności prowadzonej w oparciu o zasoby Powiatu.

Strategia rozwoju przyjęta w roku 2010 nie posiadała szczegółowo rozpisanych zadań realizacyjnych, jednak uwzględniała ogólnie sformułowane „Działania i przedsięwzięcia strategiczne (rozwojowe)”, przy pomocy których zamierzano osiągnąć cele operacyjne/szczegółowe. Były to najczęściej działania „ciągłe”, np. związane z poprawą infrastruktury drogowej, walką z bezrobociem, poprawą poziomu nauczania w szkołach ponadpodstawowych, czy stałą promocją Powiatu.

Raport o Stanie Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego za rok 2018, 2019 oraz za rok 2020 oraz dodatkowa analiza realizacji Strategii wskazały, iż corocznie w ramach każdego celu operacyjnego były realizowane różnorodne przedsięwzięcia, mające doprowadzić do realizacji celów strategicznych oraz przyczynić się do rozwoju Powiatu.

Przez minionych 10 lat zrealizowano bardzo wiele projektów „miękkich” (nieinwestycyjnych), zarówno należących wprost do ustawowych zadań własnych Powiatu, jak też często wykraczających poza podstawowe zadania ustawowe. Dotyczyło to przede wszystkim rynku pracy, kultury, sportu i rekreacji oraz promocji Powiatu. Wielokierunkowe wsparcie było też kierowane do mieszkańców Powiatu, będących w trudnej sytuacji życiowej.

Natomiast najważniejsze przedsięwzięcia inwestycyjne, zrealizowane w ostatnich 10 latach to:

I. Drogi

1. Przebudowa dróg - budowa chodnika przy drodze powiatowej 1209P Walkowice-Czarnków, w miejscowości Walkowice (realizacja 2010)
2. Budowa chodnika w Gębicach i Walkowicach (realizacja w 2010)
3. Przebudowa drogi powiatowej nr 1323P Krzyż Wlkp. – Drawsko wraz z wiaduktem (zrealizowano w 2011 r.)
4. Przebudowa drogi powiatowej nr 1317P od drogi wojewódzkiej nr180 do miejscowości Smolarnia (zrealizowano w 2011 r.)
5. Przebudowa drogi - budowa chodników i ciągu pieszo-rowerowego przy drodze powiatowej nr 1336P w m. Pęckowo (realizacja 2011)
6. Przebudowa drogi - budowa chodnika przy drodze powiatowej nr 1332P w m. Radolinek (realizacja 2012)
7. Przebudowa dróg – budowa chodników przy drogach powiatowych nr 1323P w m. Krzyż Wlkp. i nr 1337P w m. Miały (realizacja 2012)
8. Przebudowa dróg – budowa chodników przy drogach powiatowych nr 1321P w m. Żelichowo i nr 1336P w m. Piłka oraz przebudowa chodnika przy drodze nr 1846P w m. Boruszyn (realizacja 2012)
9. Przebudowa chodnika przy drodze powiatowej nr 1321P w m. Kuźnica Żelichowska (realizacja 2013)
10. Przebudowa drogi - budowa chodnika przy drodze powiatowej nr 1343P w miejscowości Młynkowo na odc. 365 m (realizacja 2014 r.)
11. Przebudowa drogi - budowa chodnika przy drodze powiatowej nr 1345P w m. Śmieszkowo od km 3+153 do km 3+293 (realizacja I etap - 2014, II etap 2015)
12. Przebudowa chodników w miejscowościach: Biała przy drodze powiatowej nr 1331P; Smolarnia przy drodze powiatowej nr 1317P; Nowa Wieś przy drodze powiatowej nr 1324P – I etap 2014, II etap 2015 r.)
13. Przebudowa mostu w miejscowości Radolin w ciągu drogi powiatowej nr 1332P” (realizacja 2015 r.)

14. Przebudowa drogi - budowa chodnika przy drodze powiatowej nr 1339P w m. Rosko (realizacja 2016 r.)
15. Budowa chodnika przy drodze powiatowej nr 1846P w miejscowości Boruszyn (realizacja 2017 r.)
16. „Przebudowa drogi – przebudowa chodnika przy drodze powiatowej nr 1343P i 1353P w m. Młynkowo” (realizacja 2017 r.)
17. Przebudowa drogi - przebudowa chodnika przy drodze powiatowej nr 1846P w m. Tarnówko” (realizacja 2017 r.)
18. „Przebudowa drogi – budowa chodnika przy drodze powiatowej nr 1320P w miejscowości Biernatowo (realizacja 2017 r.)
19. Przebudowa drogi - budowa chodnika przy drodze powiatowej nr 1338P ul. Mężykowska w Wieleniu (realizacja 2017 r.)
20. „Przebudowa drogi – budowa chodnika przy drodze powiatowej nr 1333P w miejscowości Teresin” (I etap 1 2017)
21. Przebudowa drogi – budowa chodnika przy drodze powiatowej nr 1321P w miejscowości Dzierżązno Wielkie (I etap 2017 r., II etap 2018 r.)
22. Przebudowa drogi powiatowej nr 1316P Straduń – Trzcianka (realizacja 2017)
23. Przebudowa drogi powiatowej Sławno – Kamionka – Sokołowo (realizacja 2018)
24. Rozbudowa drogi – budowa chodnika przy drodze powiatowej nr 1209P w miejscowości Romanowo Dolne (realizacja 2018 r.)
25. Przebudowa drogi, budowa chodnika przy drodze powiatowej nr 1337P w miejscowości Mężyk (realizacja 2018 r.)
26. Przebudowa drogi, budowa chodnika przy drodze powiatowej nr 1343P w miejscowości Młynkowo (realizacja 2018 r.)
27. Przebudowa drogi, budowa chodnika przy drodze powiatowej nr 1846P w miejscowości Tarnówko (realizacja 2018 r.)
28. „Przebudowa drogi – budowa chodnika przy drodze powiatowej nr 1332P w miejscowości Biała” (realizacja 2018 r.)
29. Rozbudowa drogi – budowa chodnika przy drodze powiatowej nr 1327P w miejscowości Łomnica (realizacja 2018 r.)
30. Przebudowa drogi - budowa chodnika przy drodze powiatowej nr 1322 „Przebudowa drogi – budowa chodnika przy drodze powiatowej nr 1333P w miejscowości Teresin” (realizacja I i II etap 2019 r.)
31. Remont chodnika przy drodze powiatowej nr 1846P w miejscowości Krosin (realizacja 2022-2021)

32. Przebudowa drogi – budowa chodnika przy drodze powiatowej nr 1322P w m. Dębogóra (realizacja I etap 2019 r., II etap 2020 r.)
33. Budowa chodnika przy drodze powiatowej nr 1343P w m. Jędrzejewo gm. Lubasz (realizacja 2019 r.)
34. Przebudowa drogi – budowa chodnika przy drodze powiatowej nr 1343P w m. Śmieszkowo, ul. Wiejska (realizacja 2020 r.)
35. Przebudowa drogi – budowa chodnika przy drodze powiatowej nr 1346Pw miejscowości Prusinowo (realizacja 2020 r.)
36. Przebudowa drogi – budowa chodnika przy drodze powiatowej nr 1346P w miejscowości Śmieszkowo, ul. Polna (realizacja 2020 r.)
37. Przebudowa drogi wraz z chodnikiem przy drodze powiatowej nr 1326P w m. Zofiowo (realizacja 2020 r.)
38. Przebudowa drogi – budowa chodnika przy drodze powiatowej nr 1353P w miejscowości Połajewo (realizacja 2020 r.)
39. Budowa ścieżek rowerowych. – Ścieżka rowerowa Straduń – zrealizowana 2017 r, ścieżka rowerowa Krzyż - Drawsko – obecnie realizowana, ścieżka rowerowa ul. Gorzowska Trzcianka obecnie realizowana

II. Sport, turystyka

1. Budowa boisk wielofunkcyjnych wraz z siłowniami zewnętrznymi przy szkołach: Liceum Ogólnokształcące w Trzciance, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Trzciance, Zespół Szkół w Krzyżu Wlkp. oraz Zespół Szkół Technicznych w Trzciance; remont obiektów sportowych i ich zapleczy przy szkołach – zrealizowane
2. Budowa boiska przy MOS w Białej – nie zrealizowano
3. Budowa sali gimnastycznej przy Liceum Ogólnokształcącym w Czarnkowie wraz z remontem i termomodernizacją przyległego obiektu – realizacja zakończona w czerwcu 2021
4. Kompleksowy remont płyty głównej i ścian w sali gimnastycznej Zespołu Szkół w Trzciance – zrealizowane

III. Oświata, kultura

1. Dopuszaenie ZST w Trzciance: modernizacja klasy i zakup sprzętu do pracowni językowej oraz nowoczesnej pracowni komputerowej - zrealizowane
2. Termomodernizacja budynków szkolnych, budynków MDK w Trzciance, remonty pokryć dachowych: częściowo na budynku w LO Trzciance oraz kompleksowy remont dachów na pawilonach nr 1 i 3 w ZS w Krzyżu Wlkp. – zrealizowane

3. Termomodernizacja budynków ZSP w Czarnkowie - zrezygnowano z realizacji w związku z nikłym możliwym do uzyskania efektem oszczędności energetycznej, natomiast dokonano remontu elewacji zewnętrznej wraz z malowaniem na budynku B i C szkoły, sali gimnastycznej oraz internatu (plan 2021 – elewacja budynek A)
4. Doposażenie MOS w Białej nowoutworzonych 7 pracowni dydaktycznych – zrealizowane
5. Wymiana stanowisk egzaminacyjnych w zawodzie technik budownictwa w Zespole Szkół Technicznych w Trzciance – zrealizowane
6. Remont 3 klasopracowni w Zespole Szkół w Trzciance – zrealizowane
7. Zakup pracowni komputerowej do Centrum Kształcenia Zawodowego w Czarnkowie złożonej z 15 nowoczesnych zestawów komputerowych - zrealizowane
8. Kompleksowa przebudowa pracowni do przedmiotów gastronomicznych w Zespole Szkół w Trzciance – zrealizowane
9. Remont sali gimnastycznej przy Zespole Szkół w Krzyżu Wlkp. – nie przeprowadzono kompleksowego remontu, jednakże dokonano remontu szatni oraz wymiany drzwi
10. Wykonanie prac budowlanych, polegających na wymianie okien w zabytkowym budynku DPS w Wieleniu - zrealizowane
11. Dofinansowanie pomników w Gminie Miasta Czarnków i w gminie Drawsko - zrealizowane
12. Dofinansowanie zagospodarowania skweru przy Pomniku Niepodległości w Trzciance - zrealizowane

IV. Pomoc społeczna i ochrona zdrowia

1. Rozbudowa i doposażenie Szpitala w Czarnkowie – zrealizowane
2. Dofinansowanie zadania „Wyposażenie bloku operacyjnego w sprzęt medyczny dla ZZOZ w Czarnkowie” – zrealizowane
3. Rozbudowa budynku głównego Szpitala Powiatowego im. Jana Pawła II w Trzciance – zadanie w trakcie realizacji
4. Dofinansowanie zakupu karetki dla Szpitala Powiatowego im. Jana Pawła II w Trzciance – zrealizowane
5. Dofinansowanie zakupu aparatury do tlenu medycznego dla ZZOZ w Czarnkowie – zrealizowane

V. Bezpieczeństwo

1. Dopuszanie KPP w Czarnkowie w tabor samochodowy i sprzęt specjalistyczny – dofinansowanie zakupu radiowozy – zrealizowane
2. Zakup samochodu specjalnego operacyjnego dla Komendy Powiatowej PSP w Czarnkowie oraz doposażenie w sprzęt specjalistyczny – zrealizowane
3. Dofinansowanie robót budowlano-remontowych budynku JRG w Trzciance – zrealizowane
4. Rozbudowa powiatowej sieci łączności radiowej na potrzeby KP PSP w Czarnkowie – zrealizowane

VI. Ochrona środowiska

1. Realizacja Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Powiatu – realizacja programu zakończyła się w 2018 roku.

VII. Technologie informatyczne

1. Budowa szkieletowych sieci szeroko pasmowych i podłączenie do nich około 5000 gospodarstw domowych
2. Wyposażenie środowisk informatycznych wojewódzkich, powiatowych i miejskich podmiotów leczniczych w narzędzia informatyczne umożliwiające wdrożenie Elektronicznej Dokumentacji Medycznej oraz stworzenie sieci wymiany danych między podmiotami leczniczymi samorządu województwa

2.2 Analiza realizacji celów strategicznych i operacyjnych w latach 2010-2020¹¹

W dokumencie strategicznym z 2010 roku (Rozdział VII.3. Zestaw miar osiągnięcia celów) sporządzono dla Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego indywidualny zestaw mierników statystycznych, które są odzwierciedleniem zmian poziomu życia na jego terenie. Odpowiadały one celom strategicznym (wskaźniki oddziaływania) oraz celom operacyjnym (wskaźniki rezultatu). Dla większości tych wskaźników możliwe było uzyskanie danych ze statystyki publicznej lub danych posiadanych przez Starostwo Powiatowe.

Poniżej dokonano porównania wartości wskaźników osiągniętych przez Powiat w 2010 i 2019 roku. Wobec braku możliwości uzyskania obiektywnych danych statystycznych dla części wskaźników zidentyfikowanych w Strategii z roku 2010, zastąpiono je innymi, możliwie najlepiej odzwierciedlającymi badane zjawisko.

Tabela 13. Wskaźniki rozwoju Powiatu w 2010 i 2019 roku

Cel strategiczny 1: Dostosowanie przestrzeni powiatu do potrzeb społecznych i rozwijającej się gospodarki/wskaźniki	Rok 2010	Rok 2019	Komentarz
Liczba mieszkańców Powiatu	87.086	86.990	Tendencja spadkowa w Powiecie odzwierciedleniem tożsamego problemu powiatów północnej i zachodniej części Regionu (grupa powiatów o wysokim ujemnym saldzie migracji)
Saldo migracji	-113	-267	Tendencja spadkowa w Powiecie odzwierciedleniem tożsamego problemu powiatów północnej i zachodniej części Regionu (grupa powiatów o wysokim ujemnym saldzie migracji)

¹¹ Dane oraz źródła zawarte w niniejszym rozdziale pochodzą z [Banku Danych Lokalnych GUS](#) oraz z zasobów Starostwa Powiatowego w Czarnkowie lub jednostek organizacyjnych Powiatu.

Cel szczegółowy 1.1. Poprawienie stanu infrastruktury drogowej i teleinformatycznej oraz systemu komunikacyjnego/wskaźniki	Rok 2010	Rok 2019	Komentarz
Liczba wypadków drogowych na terenie Powiatu	72	54	Wskaźniki, poza dwoma skokami (wzrost liczby wypadków w 2014, liczby kolizji w 2016) stopniowo maleją, jednak w zakresie poprawy infrastruktury drogowej jest jeszcze wiele zadań do zrealizowania.
Liczba kolizji drogowych na terenie Powiatu	774	662	Wskaźniki, poza dwoma skokami (wzrost liczby wypadków w 2014, liczby kolizji w 2016) stopniowo maleją, jednak w zakresie poprawy infrastruktury drogowej jest jeszcze wiele zadań do zrealizowania.

Cel szczegółowy 1.2. Zachowanie i ulepszenie dziedzictwa natury i kultury/wskaźniki	Rok 2010	Rok 2019	Komentarz
Emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych t/r	243.416	289.948	Pomimo rosnącej świadomości społeczeństwa oraz przedsiębiorców oraz przepisów dotyczących ochrony środowiska, wciąż pozostało jeszcze wiele do zrobienia w tej dziedzinie.
Emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych t/r	170	177	Pomimo rosnącej świadomości społeczeństwa oraz przedsiębiorców oraz przepisów dotyczących ochrony środowiska, wciąż pozostało jeszcze wiele do zrobienia w tej dziedzinie.
Stan techniczny zabytków kultury – dotacje celowe z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie prac remontowych i konserwatorskich obiektów zabytkowych (od 2015 na remont zabytków będących własnością Powiatu)	10.000 zł	30.000 zł	Rezerwa celowa zapewnia ciągłość prac remontowych, konserwatorskich i renowatorskich mających na celu zabezpieczenie stanu technicznego zabytków. Nakłady w pozostałych latach: 2011 – 55 000,00 zł, 2012 – 53 805,00 zł, 2013 – 30 000,00 zł, 2014 – 30 000,00 zł, 2015 – 32 300,00 zł, 2016 – 25 820,64 zł, 2017 – 32 508,00 zł, 2018 – 28 999,99 zł.

Cel szczegółowy 1.3. Rozwój infrastruktury turystycznej/wskaźniki	Rok 2010	Rok 2019	Komentarz
Udzielone noclegi na 1.000 ludności	333,88	538,81	W efekcie zabiegów samorządów oraz przedsiębiorców prywatnych i organizacji pozarządowych, widać stopniowy wzrost zainteresowania Powiatem wśród turystów.
Turyści korzystający z noclegów na 1.000 ludności	129,70	160,28	W efekcie zabiegów samorządów oraz przedsiębiorców prywatnych i organizacji pozarządowych, widać stopniowy wzrost zainteresowania Powiatem wśród turystów.
Stopień wykorzystania miejsc noclegowych	24,6%	26,9%	W efekcie zabiegów samorządów oraz przedsiębiorców prywatnych i organizacji pozarządowych, widać stopniowy wzrost zainteresowania Powiatem wśród turystów.

Cel strategiczny 2 Zapewnienie rozwoju kapitału ludzkiego, jego bezpieczeństwa i jakości/wskaźniki	Rok 2010	Rok 2019	Komentarz
Liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym/ wskaźnik udziału ludności w wieku poprodukcyjnym	13.229/15,0%	17.265/19,8%	Zwiększenie udziału mieszkańców w wieku poprodukcyjnym (60+/65) pomiędzy rokiem 2010 a 2019 o prawie 5% to jeden ze wskaźników przeciętnego wydłużenia życia w przeciągu dekady oraz starzenia się mieszkańców Powiatu (tendencja ogólnopolska)
Przestępstwa o charakterze kryminalnym	979	799	Na przestrzeni dekady odnotowano falowe zmiany tego wskaźnika, a najniższą liczbę przestępstw w latach 2014 – 585 oraz 2015 – 596.

Cel szczegółowy 2.1. Poprawienie infrastruktury edukacyjnej i systemu kształcenia dla lepszego powiązania z rynkiem pracy/wskaźniki	Rok 2010	Rok 2019	Komentarz
Roczny nakład z budżetu Powiatu na remonty i inwestycje w oświacie/liczba uczniów kształcona w danym roku	1.884.674,70 zł /2.862 uczniów (rok szkolny 2010/2011)	3.236.396,60 zł /3.069 uczniów (rok szkolny 2019/2020)	Pomimo okresowego spadku liczby uczniów kształcących się w placówkach Powiatu pomiędzy rokiem szkolnym 2010/2011 a 2019/2020, niezmiennie aktualne i niezbędne jest dostosowywanie infrastruktury standardów nakładów dotyczących obiektów (budynków) szkolnych. Poza ofertą edukacyjną to właśnie standard infrastruktury oświatowej może rzutować na zwiększony napływ uczniów, również z ościennych powiatów.
Wyniki matur uczniów szkół w Powiecie (w porównaniu do średniej wojewódzkiej) - ogólna zdawalność, sesja główna	79,7%/80,2%	82,6%/80,5%	Zdawalność od sesji 2014 kształtuje się na poziomie nieco wyższym niż średnia wojewódzka. Widoczne różnicowanie pomiędzy poszczególnymi typami szkół i poszczególnymi placówkami edukacyjnymi ze wskazaniem na LO w Czarnkowie i LO w Trzciance jako liderów.

Cel szczegółowy 2.2. Promocja zdrowia oraz zapewnienie lepszych warunków leczenia i opieki zdrowotnej/wskaźniki	Rok 2010	Rok 2019	Komentarz
Nakłady na programy profilaktyczno-lecznicze	41.931,98 zł	23.919,60 zł	Programy – Promocja zdrowia oraz Przeciwdziałanie uzależnieniom – angażują do realizacji takie jednostki organizacyjne, jak: KPP w Czarnkowie, KPPSP w Czarnkowie, PSS-E w Czarnkowie, Poradnie psychologiczno- Pedagogiczne, placówki oświatowe, spec. terapii uzależnień. Pomimo spadku nakładów o 43% w skali dekady realizacja Programu Promocji Zdrowia nie traci na efektywności.
Nakłady na poprawę stanu i wyposażenia szpitali	300.000 zł	1.145.479,00 zł	Dotacje celowe na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych szpitali nie stanowiły stałej pozycji budżetowej. Lata 2017-2019 charakteryzuje wysoki skok wydatków związany z rozbudową i przebudową ZZOZ w Czarnkowie, rozbudową Szpitala Powiatowego w Trzciance oraz zakupami sprzętu, aparatury, wyposażenia czy pojazdów dla obu placówek.
Liczba miejsc w ośrodkach lecniczo-pielęgnacyjnych dla ludzi starszych (DPS-y)	569	585	W latach 2010-2019 liczba miejsc w ośrodkach pielęgnacyjno-leczniczych zwiększyła się o 2,8% jako odpowiedź na potrzeby starzejącego się społeczeństwa, w tym osób niepełnosprawnych i przewlekłe somatycznie chorych.

Cel szczegółowy 2.3. Stworzenie warunków do rozwoju aktywnego życia społecznego, kulturalnego i sportowo-rekreacyjnego/wskaźniki	Rok 2010	Rok 2019	Komentarz
Uczestnicy imprez organizowanych w ramach działalności, centrów, domów, ośrodków kultury, klubów i świetlic	74.766 (2011 r.)	90.410	W latach 2011-2019 w przewadze tendencja wzrostowa średniej liczby uczestników, przypadających na 1 imprezę: 2011 – 140,8 os., 2019 – 209,8 os. Zróżnicowanie oferty kulturalno-rekreacyjnej sprzyja aktywnemu uczestnictwu mieszkańców.
Liczba imprez organizowanych przez centra, domy, ośrodki kultury, kluby i świetlice	531 (2011 r.)	431	Spadek liczby wydarzeń wynika z przeanalizowania zakresu i wymiaru realizowanych wcześniej inicjatyw. Wybrano wydarzenia o najważniejszym i największym zasięgu oraz znaczeniu dla życia społeczno-kulturalnego mieszkańców.

Cel szczegółowy 2.4. Przewyciężenie trudnych sytuacji życiowych ludzi i rodzin pokrzywdzonych przez los	Rok 2010	Rok 2019	Komentarz
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności	1.070	559	W latach 2010-2019 liczba beneficjentów pomocy społecznej spadła o prawie 50%. W tym czasie zmniejszyły się również proporcje pomiędzy wskaźnikiem dla Powiatu i dla kraju: w 2010 r. liczba beneficjentów pomocy społ. w Powiecie przewyższała średnią krajową o 23,41%, w roku 2019 o 20,73%.

Cel szczegółowy 2.5. Zapewnienie porządku i bezpieczeństwa publicznego/wskaźniki	Rok 2010	Rok 2019	Komentarz
Liczba czynów przestępczych ogółem	1.680	1.205	Poziom przestępczości na terenie Powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego jest dość niski na tle województwa czy kraju; a w większości kategorii przestępstw, pomimo nieznacznych wahań, spada.
Przestępstwa o charakterze gospodarczym	183	164	Poziom przestępczości na terenie Powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego jest dość niski na tle województwa czy kraju; a w większości kategorii przestępstw, pomimo nieznacznych wahań, spada.
Przestępstwa przeciwko mieniu	543 (2012 r.)	485	Poziom przestępczości na terenie Powiatu czarnkowsko-trzcianeckiego jest dość niski na tle województwa czy kraju; a w większości kategorii przestępstw, pomimo nieznacznych wahań, spada.
Liczba pożarów/liczba interwencji ochrony przeciwpożarowej ogółem oraz udział procentowy pożarów	262/1.235 – 21,2%	387/1.146 – 33,8%	Wskaźnik udziału pożarów dla pozostałych lat: 2011- 20,2%, 2012 – 21,6%, 2013 – 24,3%, 2014 – 30,1%, 2015 – 33,4%, 2016 – 26,5%, 2017 – 21,3%, 2018 – 28,8%. Brak stałej tendencji wzrostowej lub spadkowej. Niski udział dużych pożarów potwierdzeniem skuteczności jednostek i sił PSP i OSP.

Cel strategiczny 3 Przeciwdziałanie bezrobociu, promowanie przedsiębiorczości i aktywizowanie lokalnego ryнку pracy/wskaźniki	Rok 2010	Rok 2019	Komentarz
Stopa zatrudnienia (pracujący na 1.000 mieszkańców) ¹²	185	210	Stopa zatrudnienia na przestrzeni dekady wykazuje więcej tendencji wzrostowych niż spadkowych.
Stopa bezrobocia w Powiecie/w kraju (dane z 31.XII)	15,4/12,4	4,2/5,2	Wskaźniki dla pozostałych lat wynosiły: 2011 – 14,7/12,5; 2012 – 15,2/13,4; 2013 – 14,7/13,4; 2014 – 12,2/11,5; 2015 – 8,6/9,8; 2016 – 7,0/8,3; 2017 – 5,0/6,6; 2018 – 4,5/5,8; tendencji spadkowej stopy bezrobocia od roku 2015 towarzyszy zmiana danych dla Powiatu na tle kraju z korzyścią dla tego pierwszego.

¹² Wskaźnik GUS nie uwzględnia pracujących w jednostkach budżetowych z zakresu obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego, osób pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, duchownych oraz pracujących w organizacjach, fundacjach i związkach; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób).

Cel szczegółowy 3.1. Tworzenie miejsc pracy poprzez promowanie i wspieranie rozwoju przedsiębiorczości/wskaźniki	Rok 2010	Rok 2019	Komentarz
Liczba podmiotów gospodarczych na 1.000 mieszkańców	75	88	Liczba podmiotów na 1 tys. mieszkańców systematycznie rośnie.

Cel szczegółowy 3.2. Równoważenie rynku pracy/wskaźnik	Rok 2010	Rok 2019	Komentarz
Liczba Zaktzywizowanych bezrobotnych, którzy weszli na rynek pracy	3.857 - 45,6% wyłączonych z ewidencji	1.891 – 50,9% wyłączonych z ewidencji	Odnotowuje się stały wzrost odsetka zaktzywizowanych bezrobotnych, którzy podjęli pracę (subsidiowaną i niesubsydiowaną), w stosunku do wszystkich osób wyłączonych z ewidencji PUP

Cel szczegółowy 3.3. Doskonalenie działalności służb publicznych obsługujących rynek pracy/wskaźnik	Rok 2010	Rok 2019	Komentarz
Liczba pracowników PUP, którzy podnieśli kwalifikacje/liczba osób zatrudnionych w PUP	38/65 (tj. 58,5% ogółu zatrudnionych)	41/52 (tj. 78,8% ogółu zatrudnionych)	Pomiędzy rokiem 2010 a 2019 nastąpił wzrost liczby doksztalcanych w danym roku pracowników. Stałe podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadr obsługujących rynek pracy w Powiecie jest obligatoryjne dla efektywnego przeciwdziałania bezrobociu, promowania przedsiębiorczości i aktywizowania lokalnego rynku pracy

Cel strategiczny 4 Promocja powiatu i jego potencjałów/ Cel szczegółowy 4.1. Budowanie wizerunku i marki powiatu - czynienie go rozpoznawalnym/wskaźnik	Rok 2010	Rok 2019	Komentarz
Liczba medialnych efektów działań Powiatu (dane w przybliżeniu) – liczba str. artykułów, liczba nagrań audio/tv	153 str., 12 sesji audio/tv	97 str., 3 sesje audio/tv	Powiat i jego jednostki organizacyjne intensyfikują swoją aktywność w mediach elektronicznych, ciężar uwagi i dialogu z mieszkańcami przenosi się na strony internetowe oraz profil w mediach społecznościowych
Strony internetowe i portale społecznościowe dedykowane działalności Powiatu	1	3	Powiat i jego jednostki organizacyjne intensyfikują swoją aktywność w mediach elektronicznych, ciężar uwagi i dialogu z mieszkańcami przenosi się na strony internetowe oraz profil w mediach społecznościowych
Identyfikacja wizualna Powiatu – insygnia i logotypy	3	4	Poza insygniami Powiatu (godło, flaga, pieczęć), od 2016 roku funkcjonuje również współczesna identyfikacja wizualna – logotyp z symboliką przyrodniczo-turystyczną

Cel szczegółowy 4.2. Promowanie działalności prowadzonej w oparciu o lokalne zasoby/wskaźnik	Rok 2010	Rok 2019	Komentarz
Liczba dostępnych broszur, katalogów, opracowań drukowanych i w wersji elektronicznej, promujących walory Powiatu i lokalną działalność	2 (2010/2011)	8	Finansowanie zadań z zakresu promocji walorów i działalności lokalnej na przestrzeni dekady nie zmieniło źródeł (dofinansowanie gł. ze środków PROW 2007-2013 i 2014-2020), a jedynie formę: wydawnictwa drukowane zostały zastąpione materiałami w wersji cyfrowej.

2.3 Wnioski z realizacji dotychczasowej Strategii na lata 2011-2020 do budowy i realizacji kolejnej

Spojrzenie wstecz – na to, co zostało zrealizowane w ciągu minionych 10 lat oraz jak zmieniła się sytuacja społeczno-gospodarcza Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego, jest istotnym etapem prac nad „Strategią Rozwoju Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego na lata 2021-2030”.

Analiza wykonania zapisów dotychczasowej Strategii z 2010 roku pozwoliła na identyfikację zadań pod kątem stopnia realizacji lub jako zadań o charakterze ciągłym.

Większość przedsięwzięć została zrealizowana, a cele operacyjne i cele szczegółowe były corocznie realizowane w szerokim zakresie. Świadczy to o poprawnym wyznaczeniu zadań i sukcesywnym ponoszeniu wysiłku organizacyjnego i finansowego na ich realizację.

Nie wszystkie wskaźniki osiągnięć celów strategicznych oraz operacyjnych udało się wykonać zgodnie z założeniami. Wpływ na to miała jednak najczęściej ogólna, dynamiczna sytuacja społeczno-gospodarcza w kraju i wśród lokalnej społeczności, czy też czynniki mocno niezależne od działań podejmowanych przez samorząd powiatowy (np. sytuacja pożarowa). Niemożność realizacji niektórych zadań wynikała przede wszystkim z ich wysokich kosztów.

Dobre wykonanie Strategii stanowi potwierdzenie, iż plany były poprawnie wyznaczone i realne do wypełnienia, a władarze, radni, pracownicy samorządowi oraz sami mieszkańcy Powiatu dbali o jego rozwój. Realizacja Strategii rozwoju sporządzonej w 2010 roku, zmiany w sytuacji społeczno-gospodarczej Polski oraz liczne zmiany ustawowe w zadaniach samorządów lokalnych to determinanty podjęcia prac nad nowym dokumentem strategicznym, aby na kolejne lata wyznaczyć do realizacji dalsze istotne projekty.

Podstawowe założenia, przyjęte 10 lat temu, były słuszne i większość działań powinna być kontynuowana w kolejnych latach, ciągle bowiem pozostało wiele do zrobienia. Należy zauważyć, iż **zadania w zakresie ochrony zasobów naturalnych i bogactwa przyrody, modernizacji dróg, chodników, ścieżek rowerowych, inwestowania w lokalną oświatę i kulturę, ochronę zdrowia czy pomoc społeczną to zadania nigdy się nie kończące.** Szczególna uwaga powinna być skierowana na **te dwa ostatnie aspekty.** Wobec tego w kolejnym planie strategicznym kontynuacja tych zadań będzie również wskazana do realizacji.

W międzyczasie pojawiło się oczywiście wiele kolejnych zadań, niezbędnych do wykonania w niedalekiej przyszłości, które nie były uwzględnione w Strategii z roku 2010.

Badając sytuację społeczno-gospodarczą Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego i odnosząc ją do skali Województwa Wielkopolskiego oraz kraju, należy podkreślić występujące wciąż dysproporcje,

szczególnie w zakresie rozwoju przedsiębiorczości, a co za tym idzie – bezrobocia, poziomu wynagrodzeń i środowisk objętych pomocą społeczną. Obawy o oczekiwany rozwój Powiatu wiążą się również z faktem wysokiego ujemnego salda migracji.

Na komfort życia składają się jednak nie tylko wskaźniki finansowo-gospodarcze. Równie istotne są możliwości edukacyjne, jakość otoczenia, stan środowiska naturalnego, walory turystyczno-rekreacyjne czy poczucie bezpieczeństwa. W przypadku Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego szczególnie kapitał przyrodniczy, walory środowiska naturalnego, sprzyjające turystyce i rekreacji powinny być tymi zasobami, które odpowiednio pielęgnowane, promowane i eksploatowane, będą generowały rozwój ekonomiczny.

W kolejnych latach największym wyzwaniem będzie niewątpliwie realizacja działań związanych z dalszym rozwojem lokalnej przedsiębiorczości, a z drugiej wyjdzie naprzeciw zmianom demograficznym - zwiększającemu się udziałowi osób starszych w strukturze społecznej, a jednocześnie spadkiem liczby młodych mieszkańców Powiatu.

3 Analiza SWOT

3.1. Istota analizy SWOT

Analiza SWOT jest swego rodzaju pomostem między DIAGNOZĄ stanu Powiatu a STRATEGIĄ jego rozwoju - zidentyfikowane silne i słabe strony oraz możliwości i zagrożenia są podsumowaniem obecnej sytuacji Powiatu, a jednocześnie wstępem do określenia perspektyw jego rozwoju.

Analiza SWOT jest jakościową techniką analityczną, stosowaną do analizy wewnętrznego i zewnętrznego środowiska danej organizacji, której wynik jest bazą planowania strategicznego. Jest również stosowana jako narzędzie badawcze z zakresu planowania rozwoju regionalnego. Analiza SWOT posłużyła do badania ogólnej sytuacji Powiatu.

W ramach analizy klasyfikuje się wszystkie czynniki, mające wpływ na bieżącą i przyszłą pozycję Powiatu. Istnieją dwa kryteria klasyfikacji: zewnętrzne w stosunku do organizacji i mające charakter uwarunkowań wewnętrznych oraz wywierające wpływ negatywny lub pozytywny na organizację. Ze skrzyżowania tych dwóch podziałów powstają cztery kategorie SWOT:

- Czynniki **wewnętrzne**:
 - **Mocne strony** („strengths”) – atuty, umiejętności, walory, zasoby pozwalające konkurować na danym rynku
 - **Słabe strony** („weaknesses”) – braki lub słabości w porównaniu do innych
- Czynniki **zewnętrzne**:
 - **Szanse** („opportunities”) – możliwości analizowanej jednostki płynące z otoczenia
 - **Zagrożenia** („threats”) – wszystko, co stwarza niebezpieczeństwo niekorzystnej zmiany.

Mocne i słabe strony to inaczej stymulatory i bariery rozwoju. Szanse i zagrożenia są czynnikami zewnętrznymi, niezależnymi od potencjału wewnętrznego, które wpływają na rozwój lub stagnację w

kilkuletniej perspektywie. **Kierunki rozwoju powinny opierać się na silnych stronach i szansach rozwojowych**, stanowiących fundament Powiatu. Prawidłowe zdiagnozowanie słabych stron i zagrożeń powinno umożliwić podejmowanie z wyprzedzeniem działań zmniejszających negatywne skutki tych aspektów i umożliwiających osiągnięcie założonych celów strategicznych.

3.2. Wyniki analizy SWOT

Poniżej, w syntetyczny sposób, zostały przedstawione wyniki analizy. Jej źródłem były:

- wnioski z dokonanej analizy stanu Powiatu
- informacje z ankiet, wypełnionych przez kierownictwo gmin, wchodzących z skład Powiatu, kierowników poszczególnych wydziałów Starostwa oraz szefów podległych jednostek
- indywidualnych wywiadów, przeprowadzonych z kierownikami poszczególnych wydziałów Starostwa i podległych jednostek.

Silne strony (atuty)

- **Położenie, ogólne warunki życia:**
 - Powiat jest bezpiecznym i spokojnym miejscem do życia
 - Coraz lepsza jakość życia i warunków pracy mieszkańców Powiatu
 - Dobrze rozwinięta (w większości) infrastruktura techniczna i społeczna
 - Rozwój inwestycyjny Powiatu
 - Znaczna liczba terenów atrakcyjnych, cennych przyrodniczo i kulturowo; ponad 50% lesistość
- **Drogi i komunikacja:**
 - Sukcesywna (ale nadal niewystarczająca) poprawa stanu dróg, w tym powiatowych
- **Oświata:**
 - Rozbudowana, różnorodna i dostępna oferta edukacyjna
 - Dobrze wykształcona kadra pedagogiczna szkół i placówek
 - Dobrze wyposażone w pomoce dydaktyczne i nowoczesny sprzęt do technologii komunikacyjnej szkoły i placówki oświatowe
- **Rynek pracy, gospodarka, działalność Powiatowego Urzędu Pracy:**
 - Najgłębsze zmiany obniżenia poziomu liczby bezrobotnych i stopy bezrobocia w ciągu ostatnich lat. Obniżenie stopy bezrobocia było znacznie wyższe od wskaźników w kraju i Wielkopolsce.
 - Rosnąca liczba podmiotów gospodarczych

- Silna i stabilna pozycja dużych przedsiębiorstw i ich zrzeszeń/związków pracodawców (w tym dbałość o odpowiednią współpracę w tym zakresie)
- Korzystny klimat dla rozwoju przedsiębiorczości w samorządach
- Korzystne zmiany w rolnictwie – rosnący udział dużych gospodarstw???
- Powiatowy Urząd Pracy - aktywna działalność PUP w przeciwdziałaniu i zwalczaniu bezrobocia, liczne programy
- Podejmowanie działań zachęcających inwestorów do tworzenia w Powiecie nowych miejsc pracy, m.in. przygotowywanie terenów pod inwestycje, oferowanie ulg podatkowych, dofinansowanie tworzenia nowych stanowisk pracy w istniejących zakładach, dotacje na podjęcie działalności gospodarczej przez osoby bezrobotne
- **Pomoc społeczna:**
 - Liczne i różnorodne placówki pomocy społecznej (w tym niepubliczne)
 - Prowadzenie szerokiego wsparcia dla osób niepełnosprawnych w celu poprawy ich funkcjonowania w środowisku rodzinnym, społecznym i zawodowym
 - Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz skuteczna działalność w sferze pieczy zastępczej
 - Zapewnienie osobom wymagającym całodobowej opieki pobytu w domu pomocy społecznej
 - Rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi i jednostkami samorządu terytorialnego
- **Zdrowie:**
 - Dobrze rozwinięta sieć placówek lekarskich podstawowej opieki zdrowotnej (POZ) oraz szpitalnej (2 szpitale)
 - Rozpoczęcie profilowania działalności szpitali w celu poprawy jakości działania i zapewnienia jak najszerszego dostępu dla pacjentów
- **Kultura i rozrywka:**
 - Rozbudowana sieć placówek kultury
 - Duża liczba różnorodnych imprez kulturalnych i rozrywkowych
- **Sport i rekreacja:**
 - Dobrze rozbudowana infrastruktura sportowo-rekreacyjna na terenie Powiatu
 - Bogata oferta w sferze sportu i rekreacji
 - Duża aktywność sportowa i rekreacyjna społeczeństwa, w tym mnogość klubów sportowych i uczniowskich klubów sportowych
 - Znaczna liczba szlaków turystycznych

- Liczne działania na rzecz integracji Powiatu (np. organizowanie i wspieranie imprez sportowych)
- **Bezpieczeństwo:**
 - Duże poczucie bezpieczeństwa wśród mieszkańców Powiatu
 - Duża liczba jednostek bezpieczeństwa (PSP, OSP, KPP, Nadleśnictwa), ich duża skuteczność i aktywna działalność
 - Systematyczne wspieranie i doposażenie przez Powiat Komendy Powiatowej Policji oraz Komendy Powiatowej Straży Pożarnej, dobra współpraca
- **Aktywność społeczna:**
 - Mnogość, wieloaspektowość i zorganizowanie lokalnych organizacji pozarządowych
 - Odpowiedzialna, merytoryczna i oparta współpraca Powiatu z organizacjami pozarządowymi w sferze pomocy społecznej, kultury, kultury fizycznej i sportu, turystyki, oświaty i zdrowia, kobiecymi, Ochotniczymi Strażami Pożarnymi, kołami wędkarskimi i łowieckimi – wsparcie finansowe Powiatu, współorganizacja imprez
- **Organizacja i zarządzanie:**
 - Dobra współpraca między różnymi służbami powiatowymi – szpitale, PCPR, straż pożarna, PUP, policja, inspekcja sanitarna i weterynaryjna
 - Aktywna, wielopłaszczyznowa promocja Powiatu w regionie
 - Rozwój świadczenia e-usług przez jednostki Powiatu
 - Cyfryzacja zasobu geodezyjnego i kartograficznego
- **Współpraca z gminami:**
 - Współpraca z gminami w zakresie przebudowy i remontów dróg powiatowych i budowy ścieżek rowerowych
 - Współpraca z gminami w zakresie imprez kulturalnych, sportowych, turystycznych o charakterze ponadlokalnym
 - Współpraca w zakresie realizacji zadań edukacyjnych

Słabe strony/problemy

- **Położenie, ogólne warunki życia:**
 - Ograniczony potencjał ludnościowy, finansowy i gospodarczy Powiatu
 - Peryferyjna lokalizacja względem stolicy województwa i głównych szlaków komunikacyjnych
 - Coraz gorsza sytuacja demograficzna
- **Ludność:**

- Negatywne tendencje demograficzne – ujemny przyrost naturalny, ujemne saldo migracji – skutkuje to spadkiem liczby mieszkańców i starzeniem się społeczności Powiatu
- Wysoki wskaźnik obciążenia demograficznego (liczba osób w wieku nieprodukcyjnym przypadająca na 1.000 osób w wieku produkcyjnym wynosi 645 przy średniej krajowej 588)
- Bezrobocie – stopa bezrobocia znacznie wyższa niż w województwie, znaczny udział osób długotrwale bezrobotnych
- **Drogi i komunikacja:**
 - Niezadowalający stan techniczny niektórych dróg, w tym powiatowych
 - Zbyt mało ścieżek rowerowych
 - Wykluczenie komunikacyjne większej części Powiatu w zakresie połączeń z dużymi ośrodkami miejskimi (brak transportu publicznego, brak połączeń z małymi miejscowościami z większymi, a także brak połączeń z miejscowościami, w których znajdują się stacje PKP)
 - Problemy techniczne służby drogowej – brak siedziby obwodu drogowego (miejsca dla parku maszynowego), przestarzały sprzęt, zbyt mało kadr, zbyt niskie wynagrodzenia
- **Oświata:**
 - Problemy demograficzne, przekładające się na coraz mniejszą liczbę uczniów – konieczność reorganizacji lokalnej bazy oświatowej
 - Wyniki egzaminów maturalnych i zawodowych wśród powiatowych placówek edukacyjnych zdarzają się poniżej średniej krajowej i wojewódzkiej, wpływając na obniżenie zainteresowania daną jednostką edukacyjną Powiatu i przemieszczaniem się uczniów do innych podmiotów edukacyjnych
 - Oferta edukacyjna na poziomie szkół średnich, niedostatecznie dynamicznie dostosowywana do wszystkich potrzeb rynku pracy, co wynika z ograniczonych możliwości finansowych i organizacyjnych Powiatu (brak kadry nauczycielskiej w kształceniu zawodowym)
 - Niewystarczające wyposażenie techniczne placówek oświaty, zwłaszcza szkół technicznych (w pierwszej kolejności pracowni kształcenia zawodowego i informatyki)
 - Nieprzystosowanie obiektów szkolnych do potrzeb osób niepełnosprawnych
 - Istotne potrzeby w zakresie remontów i modernizacji bazy lokalowej oświaty

- Brak kadry nauczycielskiej kształcącej w zawodach – w szczególności kadry inżynierskiej
- Problemy z ciągłością nauki języków obcych w szkołach podstawowych i średnich wynikające ze zmiany preferencji edukacyjnych uczniów
- **Rynek pracy, gospodarka, działalność Powiatowego Urzędu Pracy:**
 - Skala prowadzenia działalności gospodarczej niższa niż w województwie (1.450 podmiotów w REGON na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym przy średniej wojewódzkiej 2.120)
 - Zbyt mało atrakcyjnych ofert pracy
 - Nadal niewystarczająco wykorzystana atrakcyjność turystyczna obszaru
 - Nadal zbyt słabe struktury wspierające rozwój sektora małych i średnich przedsiębiorstw
 - Niewystarczająca skala współpracy między samorządem, lokalnymi przedsiębiorcami i szkołami
 - Ograniczone rezerwy siły roboczej, coraz bardziej dotkliwy brak osób z niektórymi zawodami
 - Utrzymujący się wysoki poziom bezrobocia długookresowego (powyżej 12 miesięcy) - na koniec 2020 roku osoby długotrwale pozostające bez zatrudnienia stanowiły ponad 30% ogółu wszystkich bezrobotnych;
 - Wysoki odsetek osób bezrobotnych w wieku niemobilnym
 - Zbyt niskie kwalifikacje osób, poszukujących pracy, w stosunku do istniejącego zapotrzebowania
 - Oferowanie za niskich stawek płacowych, w porównaniu na przykład z kwotami pomocy (zasiłku) dla bezrobotnych
 - Niewielkie złoża surowców naturalnych (gł. piaski i żwiry)
 - Przeciętna jakość gleb – przeciętne warunki dla rozwoju rolnictwa
- **Pomoc społeczna:**
 - Zbyt mała liczba rodzin zastępczych
 - Niewystarczająca skala pomocy dla osób niepełnosprawnych - aktywizacja i rehabilitacja zawodowa (z powodu braku środków)
 - Zbyt mała skala wsparcia zdrowia rodziny
 - Brak kompleksowego systemu wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi na terenie Powiatu
 - Brak mieszkania chronionego dla usamodzielnianych wychowanków z pieczy zastępczej

- Brak punktu interwencji kryzysowej
- Zbyt mało miejsc w ośrodkach wsparcia, w tym domach dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży
- Deficyt pracowników w związku ze zwiększającym się zakresem zadań realizowanych przez PCPR
- Problemy lokalowe PCPR
- Wiele barier dla osób niepełnosprawnych
- **Zdrowie:**
 - Trudna sytuacja finansowa szpitala w Czarnkowie
 - Zbyt mała współpraca między szpitalami, potrzeba profilowania
 - Nie spełniające norm lądowisko przy szpitalu w Trzciance
 - Braki specjalistycznego personelu medycznego (lekarze, pielęgniarki, ratownicy, laboranci, technicy)
 - Braki środków finansowych na modernizację infrastruktury, sprzętu specjalistycznego (w tym karettek)
 - Problem z przyjmowaniem zgłoszeń w szpitalu w Trzciance
 - Zbyt mała skala opieki paliatywnej i hospicyjnej
 - Spadek środków na profilaktykę zdrowia w Powiecie
- **Kultura i rozrywka:**
 - Brak środków finansowych w wysokości pozwalającej na realizację i wspieranie większej liczby zadań z zakresu kultury i sportu
 - Niedoszacowanie budżetu w zakresie opieki nad zabytkami
- **Bezpieczeństwo:**
 - Problem nowoczesności łączności (potrzeba modernizacji sieci łączności radiowej GCZK oraz SWOiA na cyfrową)
 - Ograniczona powierzchnia garaży dla pojazdów i sprzętu pożarniczego
 - Brak systemu teleinformatycznego dającego możliwość prowadzenia wideokonferencji z jednostkami samorządu terytorialnego w sytuacji pilnych potrzeb związanych z zarządzaniem kryzysowym
 - Wzrost zadań w zakresie działalności kontrolno-rozpoznawczej związanej z pojawieniem się nowych rozwiązań (gospodarka odpadami, fotowoltaika)
- **Aktywność społeczna:**
 - Niewielka liczba organizacji pozarządowych w niektórych gminach
- **Organizacja i zarządzanie:**

- Deficyt środków finansowych niezbędnych do zabezpieczenia potrzeb we wszystkich obszarach, niewielki poziom własnych środków Powiatu na wydatki majątkowe
- Funkcjonowanie 2 szpitali w Powiecie
- Problemy techniczno-organizacyjne, związane z funkcjonowaniem Starostwa w 2 miastach (wydłużony czas przyjmowania i dekretowania dokumentów, obieg korespondencji)
- Problemy lokalowe w budynku Starostwa w Czarnkowie (potrzeba remontu dachu, zbyt mała powierzchnia biurowa)
- Zakres i skala funkcjonowania i organizacji Młodzieżowego Domu Kultury w Trzciance
- 3 osobne poradnie psychologiczno-pedagogiczne
- Problemy kadrowe (głównie specjaliści), odchodzenie specjalistów z powodu zbyt niskich wynagrodzeń, duża rotacja
- Brak środków finansowych w wysokości pozwalającej na realizację większej ilości zadań z zakresu ochrony środowiska (nieobowiązkowych, np. edukacja ekologiczna); Powiat miał dochody z tytułu wód (pobór wody i odprowadzanie ścieków w przedsiębiorstwach); teraz te pieniądze idą do Wód Polskich (40%), ale teraz Powiat nie wydaje pozwoleń wodno-prawnych
- Niewystarczająca współpraca ponadregionalna, w tym międzynarodowa
- Za mała integracja systemów w różnych jednostkach powiatowych (np. DPS-y, oświata)
- Brak Centrum Usług Wspólnych
 - Niewystarczająca skala komunikacji między Powiatem a mieszkańcami oraz komunikacja wewnętrzna (np. potrzeba informowania mieszkańców o zmianach przepisów).

Drugą stroną analizy SWOT jest identyfikacja zewnętrznych szans (możliwości) i zagrożeń. Zadaniem Powiatu jest z jednej strony przewidywanie i wykorzystanie tych szans, a z drugiej strony unikanie, minimalizacja, a nawet likwidowanie zagrożeń. Zestawienie szans i zagrożeń, sporządzone w drodze uzgodnień, przedstawia się następująco:

Szanse

- Możliwość pozyskania środków pomocowych przez Powiat i jego jednostki na realizację inwestycji publicznych, projektów rozwojowych, w tym na rozwój kapitału ludzkiego
- Rozwój e-usług w wyniku pandemii koronawirusa
- Współpraca z gminami. Stworzenie platformy współpracy wszystkich sektorów, tj. edukacji, przedsiębiorstw, instytucji otoczenia biznesu oraz gmin i mieszkańców w zakresie rozwoju społeczno-gospodarczego oraz pozyskiwania środków pomocowych

- Zaangażowanie pracodawców w rozwój deficytowych kierunków kształcenia zawodowego
- Napływ zewnętrznych inwestorów
- Napływ nowych mieszkańców, w tym imigrantów
- Rozwój usług dla ludności, w tym opiekuńczych, medycznych, w tym dla osób starszych
- Zwiększenie świadomości ekologicznej samorządów, przedsiębiorców i mieszkańców regionu, skutkujące większą starannością w działaniach na rzecz ochrony środowiska
- Rozwój społeczeństwa informacyjnego
- Rosnące zainteresowanie społeczeństwa różnymi formami spędzania wolnego czasu
- Zwiększająca się świadomość społeczna, w tym dzieci i młodzieży, rodziców i nauczycieli na temat problemów uzależnień i przemocy w rodzinie

Zagrożenia

- Epidemia koronawirusa i wynikające z niej skutki społeczne, edukacyjne i gospodarcze
- Niewystarczające środki finansowe Powiatu i gmin na realizację coraz większych zadań bieżących i majątkowych samorządów
- Spowolnienie gospodarcze, powodujące mniejszą aktywność gospodarczą, a tym samym mniejsze dochody podatkowe Powiatu
- Brak stabilizacji gospodarczej i społecznej części mieszkańców Powiatu
- Konkurencja okolicznych ośrodków w pozyskiwaniu mieszkańców, przedsiębiorców i środków pomocowych
- Nakładanie dodatkowych zadań na samorzady powiatowe wymaga ich finansowania kosztem innych przedsięwzięć
- Odptyw mieszkańców do większych ośrodków i za granicę
- Niekorzystne trendy demograficzne (starzenie się społeczeństwa, skutkujące potrzebą większych nakładów na pomoc społeczną i służbę zdrowia)
- Postępujący wzrost oczekiwań społecznych wobec jakości życia, przestrzeni publicznej, usług społecznych: edukacja, opieka medyczna, mieszkania oraz dobrze zorganizowana rekreacja i wypoczynek – konieczność ponoszenia coraz większych nakładów
- Wzrost oczekiwań społecznych dotyczących wysokości wynagrodzeń – tak jak w sferze administracji publicznej, jak i w sektorze prywatnym
- Zagrożenie wzrostu liczby uzależnień i patologii społecznych
- Utrwalenie się „bezrobotnego” stylu życia i roszczeniowej postawy wobec pomocy społecznej wśród niektórych środowisk

- Kryzys funkcji rodziny
- Utrwalający się negatywny model życia – rozbijanie więzi rodzinnych i społecznych
- Złe wzorce postępowania płynące ze środowiska rodzinnego, otoczenia i mediów
- Luka systemowa kształcenia personelu medycznego, brak zachęt do pozostania w zawodzie młodych
- Ograniczona dostępność środków PFRON
- Generalnie duża zmienność przepisów, biurokracja (np. prawo budowlane), długotrwałość i skomplikowanie procesu inwestycyjno-budowlanego
- Niezadawalający profesjonalizm na rynku usług informatycznych (błędy instalowanych systemów, luki, niespójności)
- Niezadawalające oferty szkoleniowe w niektórych dziedzinach (np. w zakresie nieruchomości)
- Konkurencja ze strony szkół, prowadzonych przez inne podmioty (prywatne, gminy, Urząd Marszałkowski, Piła)
- Otrzymywana subwencja z budżetu Państwa nie wystarcza na pokrycie wszystkich bieżących wydatków szkół, prowadzonych przez Powiat.
- Obowiązek dla pośrednictwa pracy - zgłaszanie klienta do ubezpieczenia zdrowotnego. Celem rejestracji bezrobotnych nie jest uzyskanie pomocy w zatrudnieniu, ale zgłoszenie do ubezpieczenia zdrowotnego.
- Zbyt łatwy dostęp do zwolnień lekarskich generuje brak rąk do pracy u pracodawcy (potrzeba zwiększenia kontroli zwolnień lekarskich)
- Nadużywanie programów reintegracji społecznej i zawodowej (wielokrotność uczestnictwa w Centrach Integracji Społecznej) nie tylko stanowi działanie niezgodne z prawem, ale doprowadza do syndromu uzależnienia od pomocy państwa i przynosi odwrotny skutek braku chęci pracy na otwartym rynku pracy.

Zaprezentowane powyżej wyniki analizy sytuacji Powiatu stały się podstawą procesu planistycznego, bowiem wewnętrzne atuty i pojawiające się w otoczeniu szanse są tymi elementami, na których należy bazować, planując dalszy rozwój. Jednocześnie należy pamiętać, że usunięcie bądź zniwelowanie wewnętrznych braków i problemów oraz zewnętrznych zagrożeń to zadania, których realizacja powinna przyczynić się do lepszego zaspokajania potrzeb mieszkańców Powiatu i przybywających gości.

Strategia Rozwoju Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego w swej dalszej części - formułowaniu projektów realizacyjnych, będzie się jednak skupiała na tych elementach, które leżą w kompetencjach i możliwościach samorządu powiatowego.

4 Podsumowanie i wnioski

Badając sytuację społeczno-gospodarczą Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego i odnosząc ją do skali Województwa Wielkopolskiego oraz kraju, należy podkreślić występujące wciąż dysproporcje, szczególnie w zakresie rozwoju przedsiębiorczości, a co za tym idzie – bezrobocia i środowisk objętych pomocą społeczną.

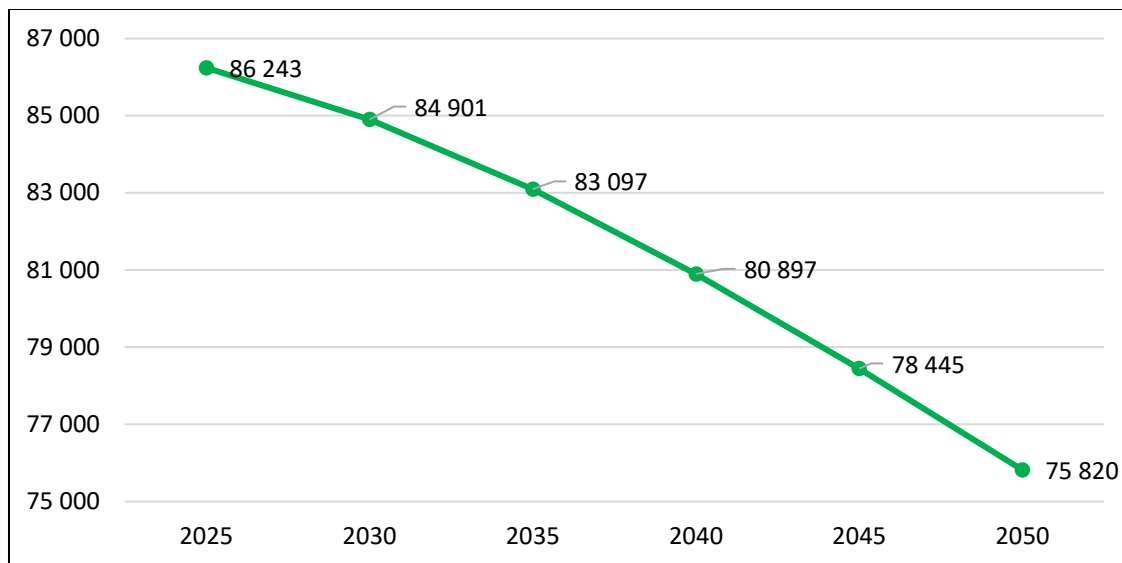
Spadające możliwości inwestycyjne budżetu Powiatu (ale również gmin tworzących Powiat Czarnkowsko-Trzcianecki) nie stwarzają zbyt pozytywnej perspektywy dla „dogonienia” średnich wojewódzkich. Stwarza to obawy o pogłębiające się migracje młodych wykształconych osób do większych miast lub za granicę.

O jakości życia nie świadczą jednak wyłącznie wskaźniki finansowo-gospodarcze, ale również jakość przestrzeni, stan środowiska naturalnego, bezpieczeństwo, możliwości edukacyjne, czy możliwości atrakcyjnego spędzania wolnego czasu. Akurat w większości tych parametrów Powiat Czarnkowsko-Trzcianecki jest w czołówce wojewódzkiej i powinien wykorzystywać swoje zasoby do generowania rozwoju także na polu gospodarczym (dostępne tereny inwestycyjne, dostępne zasoby siły roboczej).

W kolejnych latach największym wyzwaniem będzie niewątpliwie realizacja działań związanych ze zwiększającym się udziałem osób starszych w strukturze społecznej, a jednocześnie spadkiem liczby młodych mieszkańców Powiatu.

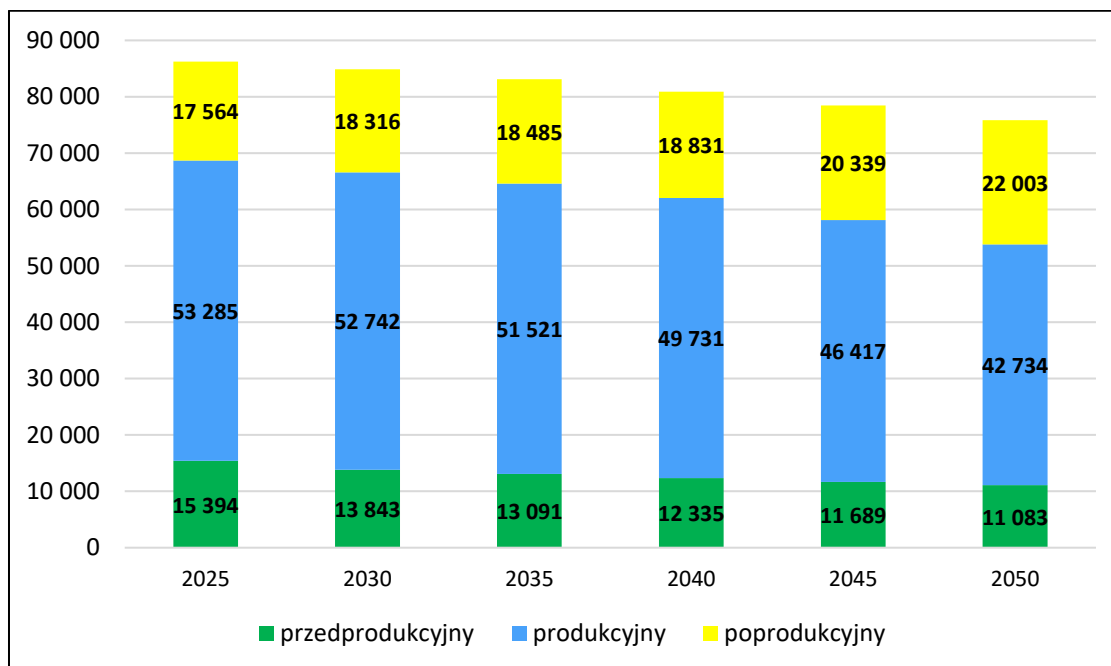
Wg prognoz GUS, dla Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego, liczba mieszkańców oraz struktura według ekonomicznych grup wieku, będą się sukcesywnie zmieniać (prognozy przedstawiono na 2 poniższych wykresach). Będzie to pociągało za sobą konieczność wyjścia naprzeciw tym okolicznościom (np. zmniejszenie liczby uczniów w szkołach, a z drugiej strony, konieczność zapewnienia opieki coraz większej liczbie osób starszych). Oczywiście w najbliższych latach, przede wszystkim należy skupić się na zapobieganiu temu zjawisku, które z jednej strony jest wynikiem malejącej liczby urodzeń, a z drugiej – migracji młodych ludzi do większych ośrodków.

Wykres 52. Liczba ludności Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego do roku 2050 – prognoza GUS

Źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS

Wykres 53. Liczba ludności wg ekonomicznych grup wieku w Powiecie Czarnkowsko-Trzcianeckim do roku 2050 – prognoza GUS

Źródło danych: Bank Danych Lokalnych GUS

II. STRATEGIA ROZWOJU POWIATU NA LATA 2021-2030

1. Proces i metody opracowania Strategii

1.1. Proces tworzenia Strategii

Po kilku miesiącach prac dobiegł końca proces opracowywania Strategii Rozwoju Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego na lata 2021-2030.

Proces sporządzania Strategii był wspólną pracą przedstawicieli samorządu - pracowników Starostwa Powiatowego i powiatowych jednostek organizacyjnych, radnych oraz przedstawicieli różnych grup społecznych, a także konsultantów Fundacji „Partnerzy dla Samorządu” z Poznania. Prace zostały podzielone na kilka etapów, których przebieg opisano poniżej. Proces ten był zgodny z podstawowymi zasadami planowania strategicznego. Model zarządzania strategicznego w literaturze przedstawiany jest przeważnie w postaci cyklu:

analiza (diagnoza) → planowanie → wdrażanie → ocena, która w kolejnej fazie przyjmuje postać korekty i aktualizacji planów.

Zgodnie z powyższym modelem, formułowanie Strategii w powiecie zostało poprzedzone **sporządzeniem kompleksowego dokumentu diagnostycznego**. Celem jego przygotowania było uzyskanie dokładnego wglądu w sytuację gospodarczą i społeczną Powiatu. Zgromadzone zostały szczegółowe dane o różnych aspektach funkcjonowania Powiatu, także za kilka lat wstecz. Dzięki temu powstała możliwość dokonywania analizy historycznej, czyli wszechstronnego porównywania poziomu rozwoju Powiatu na przestrzeni ostatnich lat. Raport pokazał także pewne trendy rozwojowe i stał się podstawą do obiektywnej, opartej na faktach, oceny możliwości dalszego jego rozwoju. Jest on opisem stanu, do którego będzie się można odwoływać w trakcie realizacji Strategii, śledząc postępy wdrażania zaplanowanych działań.

Sporządzony Raport stał się punktem wyjścia do przygotowania Strategii Rozwoju Powiatu.

Przed przystąpieniem do prac planistycznych dokonano także przeglądu realizacji projektów, zapisanych w istniejących dokumentach strategicznych Powiatu, takich jak Strategia Rozwoju Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego na lata 2011-2020, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Czarnkowsko-Trzcianeckim na lata 2014-2023, Powiatowy program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2020-2025, Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Czarnkowsko-Trzcianeckim na lata 2019-2021, Roczne programy współpracy Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami

wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego na lata 2017-2020 z perspektywą do roku 2024.

Wykorzystanym w pracach nad Strategią, przydatnym źródłem informacji, były **ankiety**, wypełnione przez kluczowych pracowników Starostwa Powiatowego, szefów jednostek powiatowych oraz organizacji pozarządowych. Ich celem było poznanie opinii tych osób na temat warunków życia na terenie Powiatu oraz propozycji ich poprawy, szczególnie w zakresie kompetencji działania samorządu powiatowego.

Osobne ankiety skierowano do włodarzy wszystkich gmin z terenu Powiatu. Znalazły się w nich pytania o:

- Pozytywne i negatywne aspekty życia na terenie Powiatu
- Oczekiwania co do usprawnienia lub rozszerzenia działania poszczególnych jednostek Powiatu
- Propozycje współpracy w różnych dziedzinach.

Inną, bardzo ważną formą udziału lokalnej społeczności w planowaniu rozwoju Powiatu, były **indywidualne wywiady** z kluczowymi pracownikami Starostwa Powiatowego, dyrektorami, kierownikami i pracownikami jednostek powiatowych.

W kolejnym etapie prac konsultacji, w kontakcie z przedstawicielami Powiatu, wypracowali propozycję wizji Powiatu, czyli jego pożądanego obrazu docelowego oraz kierunków rozwoju w celu uzyskania tego stanu w przyszłości. Następnie sformułowali cele i projekty strategiczne.

Zaproponowano także sposób monitorowania wykonania Strategii za pomocą zestawu mierników, aby istniała możliwość sprawdzenia, czy przyjęte zadania są realizowane w sposób określony w dokumencie Strategii. Wszystkie kluczowe elementy planu strategicznego przed opracowaniem finalnej wersji dokumentu zostały zaprezentowane, przedyskutowane i zatwierdzone na forach Zarządu Powiatu i połączonych komisji Rady Powiatu.

1.2. Struktura Strategii

Opracowana Strategia jest dokumentem o wyrazistej, logicznej strukturze. Najważniejszym, wyjściowym elementem jest **wizja Powiatu**, która określa pożądaną przez mieszkańców wizerunek w perspektywie najbliższych kilkunastu lat, czyli jest swoistym „zdjęciem” Powiatu.

Kolejnym elementem jest **misja rozwoju Powiatu**, która określa, jaki powinien być kierunek rozwoju Powiatu w perspektywie następnych kilku-kilkunastu lat i jakie są priorytety samorządu w działaniach na rzecz zaspokojenia potrzeb mieszkańców, czyli osiągnięcia stanu, określonego w wizji. Misja jest

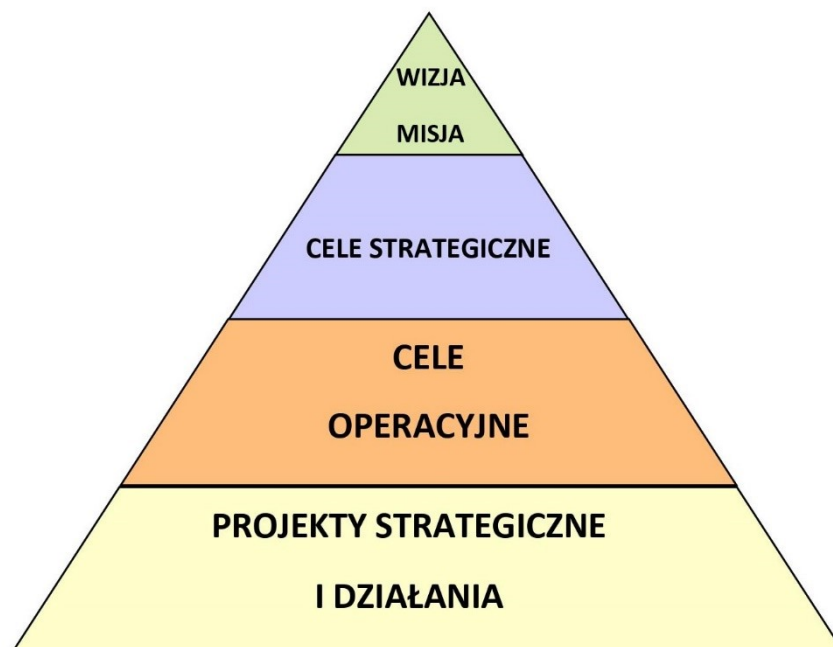
sentencją, która najlepiej ujmuje główne kierunki działania samorządu, jednocześnie wskazuje priorytety działalności w najbliższych latach, ale przede wszystkim jest najlepszym podsumowaniem całego opracowywanego planu strategicznego.

Wizja i misja powiatu z założenia znacznie różnią się od wizji i misji, formułowanych dla gmin. Wynika to ze specyfiki powiatu: mniejszej skali kompetencji, ograniczonego terenu działania – powiaty są właścicielem niewielkich terenów, prowadzenia działalności na terenie którejś z gmin, a więc braku możliwości kształtowania np. polityki przestrzennej. Z tego powodu **strategia rozwoju Powiatu koncentruje się na działaniach, które leżą w kompetencji starostwa i podległych jednostek.**

Strategia jest zorganizowana na kilku poziomach; strukturą swoją przypomina piramidę, której wierzchołek stanowią wizja i misja. Następnie wyróżniono niższe poziomy planowania:

1. Cele strategiczne
2. Cele operacyjne
3. Projekty strategiczne
4. Działania do wykonania.

Rysunek 2. Układ strategii¹³

¹³ Źródło wszystkich rysunków, tabel i wykresów w dokumencie Strategii to opracowania własne.

Następnym po misji poziomem planowania są **cele strategiczne**. Wynikają one bezpośrednio z misji – konkretnie definiują kierunki rozwoju Powiatu tam określone, jednocześnie pozwalają na zachowanie jasnego podziału Strategii, grupując poszczególne programy i projekty. Ich realizacja w przyjętej perspektywie czasowej powinna doprowadzić do osiągnięcia pożądanego stanu rozwoju Powiatu, określonego w jego wizji. Z kolei **cele operacyjne** są „tematami” działań, których wykonanie powoduje osiągnięcie określonych celów strategicznych. Cele operacyjne grupują projekty, związane tematycznie z poszczególnymi dziedzinami życia, czy działania samorządu. **Projekty strategiczne i działania** to już konkretne przedsięwzięcia, najłatwiej mierzalne przy wdrażaniu Strategii.

W pracy nad wszystkimi powyższymi elementami Strategii uwzględniono wymagania pryncypiów zarządzania strategicznego, które składa się z czterech zasadniczych faz działania:

- 1) Diagnozy
- 2) Planowania
- 3) Wdrożenia
- 4) Oceny.

Kluczowym elementem w przygotowaniu strategii rozwoju jest planowanie, ale o sukcesie realizacji planu decyduje sposób jej wdrożenia. Ponieważ większość problemów, związanych z realizacją strategii, wynika najczęściej z niezbyt precyzyjnego zdefiniowania celów i zadań, jakie mają zostać wykonane, dlatego w przedstawionym dokumencie starano się stworzyć jak najbardziej przejrzysty schemat celów i projektów realizacyjnych, ułatwiający zrozumienie ich zasadności. Poza tym skupiono się na zadaniach, za realizację których samorząd powiatowy może być realnie odpowiedzialny, tzn. na zadaniach leżących w jego kompetencjach.

Należy podkreślić, że Strategia jest tzw. planem maksymalnym, to znaczy obejmuje ona wszystkie przedsięwzięcia, jakie twórcy Strategii chcieliby, aby były zrealizowane do 2030 roku – aby tak się stało, muszą być w pełni spełnione wszystkie warunki, związane z pozyskaniem środków własnych, środków zewnętrznych oraz z wykorzystaniem zdolności technicznych i organizacyjnych.

2. Wizja i misja rozwoju Powiatu

2.1. Wizja Powiatu

Wizja powiatu określa pożądaną przez mieszkańców obraz (wizerunek powiatu) w perspektywie najbliższych kilkunastu lat, czyli jest swoistym „zdjęciem” powiatu, pokazującym, jak powinien on docelowo wyglądać, jakie funkcje ma spełniać.

Wizja Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego brzmi następująco (nie uległa ona zmianie w stosunku do poprzedniej strategii):

Powiat z przestrzenią dostosowaną do oczekiwań społecznych, wyposażony w niezbędną infrastrukturę, charakteryzujący się zrównoważonym rozwojem społeczno-ekonomicznym, osiągniętym dzięki optymalnemu wykorzystaniu zasobów społecznych, gospodarczych, kulturowych i przyrodniczo-krajobrazowych, a przez to zapewniający pracę oraz wzrost poziomu i jakości życia mieszkańcom.

Powyższa wizja pozostaje **ciągle aktualna** i wskazuje na to, że Powiat ma być:

- Terenem zamieszkania, spełniającym w sposób kompleksowy oczekiwania swoich mieszkańców
- Obszarem z pełną infrastrukturą techniczną i społeczną
- Miejscem rozwijającym się w sposób zrównoważony, czyli z uwzględnieniem aspektów ludzkich i gospodarczych, ale z jednoczesną dbałością o stan środowiska naturalnego i kulturowego
- Miejscem, którym można znaleźć dobrą pracę i gdzie można żyć na wysokim poziomie, zaspokajając swoje aspiracje.

2.2. Misja Powiatu

Misja określa, jakie są priorytety samorządu w działaniach na rzecz zaspokojenia potrzeb mieszkańców. Jest ona sentencją, która najlepiej ujmuje główne kierunki działania samorządu, jest także najlepszym podsumowaniem całego opracowywanego planu strategicznego.

Na podstawie analizy atutów oraz braków i problemów, biorąc pod uwagę zidentyfikowane uwarunkowania rozwoju Powiatu, sformułowano następującą deklarację:

Misją samorządu Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego jest kreowanie i wdrażanie, z udziałem mieszkańców i partnerów, polityki zrównoważonego rozwoju społeczno-ekonomicznego, z optymalnym wykorzystaniem lokalnych potencjałów oraz inicjowanie przedsięwzięć, przyczyniających się do zaspokojenia potrzeb i oczekiwań społecznych wyrażonych w wizji.

W tak sformułowanej misji można wyróżnić kilka ważnych zagadnień. Ze względu na duże zróżnicowane kompetencje i zadań powiatu (od edukacji ponadpodstawowej poprzez odpowiedzialność za drogi powiatowe, zwalczanie bezrobocia, pomoc społeczną i wiele innych zadań), najistotniejsze jest, aby **wszystkie jednostki Powiatu jak najlepiej wypełniały swoje zadania w celu zaspokajania potrzeb lokalnych środowisk.**

Jako bardzo ważny kierunek rozwoju Powiatu wskazano na jego inicjującą i koordynującą rolę we **wspólnych działaniach różnych podmiotów dla rozwoju potencjału lokalnego.** Jest to istotny aspekt realizacji zadań samorządu, bowiem zasady prowadzenia polityki regionalnej w skali kraju i Unii Europejskiej kładą coraz większy nacisk na kwestię współpracy ponadgminnej (powiat - gminy) i horyzontalnej (współpraca wielosektorowa – samorząd, biznes, organizacje pozarządowe, itp.).

3. Cele strategiczne i operacyjne

W rezultacie przeprowadzonych badań, wywiadów oraz konsultacji z szerokim gronem pracowników Starostwa Powiatowego i podległych jednostek, radnych oraz przedstawicieli innych instytucji, sformułowano cele strategiczne rozwoju Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego. Bazują one na zidentyfikowanych wcześniej uwarunkowaniach rozwojowych Powiatu (a więc przede wszystkim posiadanych wewnętrznych atutach i pojawiających się w otoczeniu szansach, ale także uwzględniają najistotniejsze wewnętrzne problemy i zewnętrzne zagrożenia) i wytyczają główne kierunki dalszego rozwoju.

Cele te bezpośrednio nawiązują do zadań i kompetencji samorządu powiatowego i skupiają się na rzeczywistych możliwościach realizacyjnych Powiatu dla wyznaczonych projektów. Pomijają tym samym zadania zarezerwowane dla innych szczebli samorządu terytorialnego oraz innych instytucji.

Strategiczne cele rozwoju Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego są następujące:

- 1. Poprawa stanu i rozwój infrastruktury drogowej Powiatu**
- 2. Przygotowanie absolwentów szkół powiatowych do startu na rynku pracy**
- 3. Wsparcie najbardziej potrzebujących mieszkańców Powiatu**
- 4. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców**
- 5. Skuteczne przeciwdziałanie bezrobociu**
- 6. Zapewnienie wysokiego bezpieczeństwa publicznego na terenie Powiatu**
- 7. Rozwój oferty spędzania wolnego czasu oraz integracja społeczności Powiatu**
- 8. Sprawna organizacja i zarządzanie Powiatem.**

Realizacja celów strategicznych przyczyni się do rozwiązania różnorodnych, istotnych problemów, występujących na terenie Powiatu, ale także wykorzystania jego atutów i szans, pojawiających się w zewnętrznym środowisku. Za tę realizację odpowiedzialne będą różne jednostki, wchodzące w skład struktury samorządu powiatowego. Do osiągnięcia powyższych celów strategicznych będzie prowadziła realizacja celów operacyjnych i przyporządkowanych im konkretnych projektów strategicznych.

Plan strategiczny w rozumieniu jego twórców - przedstawicieli społeczności lokalnej - nie jest bowiem tylko ogólnym zestawieniem mało realnych do zrealizowania życzeń, lecz dokumentem zawierającym listę zadań do wykonania, która od momentu zatwierdzenia przez Radę Powiatu, stanie się podstawą pracy wszystkich pracowników samorządu.

Poniżej przedstawiono zestawienie i charakterystykę celów operacyjnych dla każdego celu strategicznego:

Cel strategiczny 1. Poprawa stanu i rozwój infrastruktury drogowej Powiatu

Cele operacyjne:

- 1.1. Modernizacja sieci drogowej
- 1.2. Poprawa stanu technicznego i jakości pracy służby drogowej
- 1.3. Rozwój komunikacji publicznej

Z punktu widzenia ustawy o drogach publicznych, część dróg powiatowych nie kwalifikuje się do tej kategorii i mogłaby być uchwałą Rady Powiatu jej pozbawiona i przekazana gminom. Najczęściej gminy nie są skłonne do przejmowania takich dróg, zwłaszcza, gdy znajdują się one w złym stanie technicznym. Z drugiej strony gminy zwyczajowo przekazują powiatom środki na remonty dróg powiatowych, przebiegających przez ich teren.

Z przeprowadzanych analiz i wywiadów wynika, że mieszkańcy – wyrażając swoją opinię na temat różnych aspektów życia na terenie Powiatu – od lat nisko oceniają stan infrastruktury drogowej i okołodrogowej (obejmującej chodniki, oświetlenie i ścieżki rowerowe) i to mimo dostrzegalnej, sukcesywnej poprawy. Mieszkańcom doskwiera zbyt mała liczba ścieżek pieszo-rowerowych między miejscowościami na terenie Powiatu. Poruszanie się pieszo lub rowerem po drogach, na których jest duży ruch pojazdów, stwarza oczywiste niebezpieczeństwo dla wszystkich ich użytkowników. Brak ścieżek jest też czynnikiem hamującym ruch turystyczny. Kolejnym wskazanym problemem jest wykluczenie komunikacyjne większej części Powiatu w zakresie połączeń z dużymi ośrodkami miejskim.

Powiat posiada ciąg ponad 330 km dróg i ulic powiatowych oraz wiele obiektów inżynierskich. Znaczna część z nich wymaga nakładów finansowych na remont lub przebudowę. Nic więc dziwnego, że podstawowymi działaniami inwestycyjnymi Powiatu były i wciąż będą inwestycje w sferze drogownictwa, na które wydatkowana jest duża część budżetu inwestycyjnego samorządu. Prowadzone będą działania, zmierzające do corocznej realizacji inwestycji na drogach powiatowych w każdej z gmin Powiatu oraz dodatkowo inwestycje strategiczne (obiekty inżynierskie, obwodnice – tutaj rolą Powiatu jest ubieganie się o realizację przedsięwzięć na drogach wojewódzkich). Aby zwiększyć możliwości realizacyjne, na ten cel pozyskiwane są i nadal będą środki z funduszy zewnętrznych (UE, Program Przebudowy Dróg Lokalnych), prowadzona będzie również współpraca z samorządami gminnymi.

Cel strategiczny 2. Przygotowanie absolwentów szkół powiatowych do startu na rynku pracy

Cele operacyjne:

- 2.1. Poprawa stanu bazy oświatowej
- 2.2. Zapewnienie wsparcia uczniom placówek powiatowych
- 2.3. Lepsze dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy
- 2.4. Poprawa efektywności kosztowej i organizacyjnej oświaty

Zgodnie z ustawą o samorządzie powiatowym z 5 czerwca 1998 roku, powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym, między innymi w zakresie edukacji publicznej. Jest to w obecnym czasie niezwykle trudne zadanie, przede wszystkim z racji:

- daleko niewystarczających środków (otrzymywanych w formie subwencji i środków własnych)
- konieczności samodzielnego finansowania bazy lokalowej szkół i placówek
- ubytku uczniów, związanego ze starzeniem się społeczności lokalnej
- centralizacji systemu płacowego w oświacie.

Głównym zadaniem Powiatu w sferze edukacji jest zapewnienie absolwentom dobrego startu życiowego poprzez jak najlepsze przygotowanie do zawodu lub stworzenie szansy na kontynuowanie nauki w szkołach wyższych. Aby to uczynić, należy ciągle dbać o bazę placówek oświatowo-wychowawczych oraz atrakcyjną ofertę edukacyjną, dostosowaną do potrzeb rynku pracy. Szczególnie istotna jest modernizacja bazy oświaty powiatowej, która powinna przynieść zarówno oszczędności w jej utrzymaniu, jak i poprawie efektów nauczania. W pierwszej kolejności jest tu mowa o tworzeniu i doposażaniu pracowni przedmiotowych.

W ramach niniejszego celu strategicznego znalazły się cztery cele operacyjne. Jeden z nich obejmuje projekty, których treścią jest dokonanie wnikliwych analiz i na podstawie ich wyników podjęcie ewentualnych decyzji co do zmian organizacyjnych w oświacie, polegających na łączeniu placówek, co powinno z jednej strony zmniejszyć koszty ich funkcjonowania, a z drugiej zwiększyć efektywność.

Cel strategiczny 3. Wsparcie najbardziej potrzebujących mieszkańców Powiatu

Cele operacyjne:

- 3.1. Realizacja zapisów powiatowych programów, dotyczących pomocy społecznej
- 3.2. Poprawa stanu bazy lokalowej pomocy społecznej

Zadanie koordynatora działań, polegających na pomocy mieszkańcom i grupom, wymagającym wsparcia, spoczywa na Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie. Oczywiście, gros tych działań wynika bezpośrednio z wymogów, określonych przede wszystkim w Ustawie o pomocy społecznej (zadania własne Powiatu oraz zadania Powiatu z zakresu administracji rządowej), Ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz Ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Nie oznacza to, że PCPR nie może realizować i nie realizuje wielu innych przedsięwzięć na miarę posiadanych zasobów ludzkich, rzeczowych i finansowych. Na uwagę zwraca możliwość kontynuacji wdrażania projektów dzięki pozyskiwaniu środków dotacyjnych z PFRON i funduszy pomocowych, co przewidziano w planie działań na kolejne lata.

Dokumentem programowym działalności PCPR jest Strategia rozwiązywania problemów społecznych, posiadanie której jest obowiązkiem, wynikającym z Ustawy o pomocy społecznej. Strategia ujmuje w kilkuletniej perspektywie wszystkie działania, związane z przezwyciężaniem różnych problemów, dotyczących w pierwszej kolejności osoby najbardziej potrzebujące, czyli dzieci, osoby starsze i niepełnosprawne.

Oczywiście, PCPR nie będzie w stanie samodzielnie wdrażać wszystkich działań, ani nawet być za nie odpowiedzialny. Do tego niezbędna będzie współpraca z szeregiem podmiotów.

Cel strategiczny 4. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców

Cele operacyjne:

- 4.1. Poprawa jakości i zwiększenie oferty usług świadczonych przez Szpitale Powiatowe
- 4.2. Promocja zdrowego stylu życia
- 4.3. Przeciwdziałanie uzależnieniom

Leczenie szpitalne na terenie Powiatu realizowane jest w dwóch samodzielnych publicznych zakładach opieki zdrowotnej, dla których podmiotem tworzącym jest Powiat Czarnkowsko-Trzcieński. Od wielu lat istnieją problemy z funkcjonowaniem powiatowej służby zdrowia, wynikające zarówno z niedoinwestowania tej sfery (mimo dużych nakładów remontowych i modernizacyjnych w ostatnich 10 latach), jak i problemach z zarządzaniem w szpitalu w Czarnkowie, które doprowadziły do jego dużych problemów finansowych.

Przedsięwzięcia, zaplanowane do realizacji w ramach pierwszego z celów operacyjnych powinny doprowadzić do poprawy jakości i zwiększenia oferty usług świadczonych przez Szpitale Powiatowe, w pierwszej kolejności poprzez lepsze wykorzystanie potencjału szpitali z uwzględnieniem ich

wewnętrznych uwarunkowań i potrzeb rynkowych przy jednoczesnym unikaniu konkurencji między placówkami.

Osiągnięcie omawianego celu strategicznego – poprawy zdrowia mieszkańców jest uwarunkowane również kontynuacją i podjęciem wielu działań, które uporządkowano w dwie grupy – profilaktykę zdrowia (promocja zdrowego stylu życia) oraz przeciwdziałanie uzależnieniom. Podejmowanie tych działań wynika bezpośrednio z ustawy o samorządzie powiatowym oraz kilku innych ustaw oraz programów krajowych i unijnych.

Cel strategiczny 5. Skuteczne przeciwdziałanie bezrobociu

Cele operacyjne:

5.1. Realizacja zadań publicznych służb zatrudnienia

5.2. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości

Jednostką, powołaną do realizacji przedsięwzięć, mających na celu minimalizację skali bezrobocia na terenie Powiatu, jest Powiatowy Urząd Pracy. Zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, do zadań samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy należy opracowanie i realizacja programu promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy, stanowiącego część powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych. Realizacja tego celu odbywać się będzie poprzez prowadzenie działań we wszystkich strategicznych obszarach.

Podobnie, jak to miało miejsce w przypadku wcześniejszych celów strategicznych, tak i tutaj osiągnięciu zamierzonych efektów służyć będzie wdrażanie zaproponowanych projektów, z których każdy będzie obejmował wiele różnorodnych działań, pogrupowanych w takie dziedziny, jak wspieranie dialogu społecznego i budowanie partnerstwa na rynku pracy, wspieranie samozatrudnienia i rozwoju sektora małych i średnich przedsiębiorstw oraz dostosowanie oferty pośrednictwa pracy do potrzeb pracodawców.

Niezwykle ważnym elementem prowadzącym do osiągnięcia celu głównego jest współpraca z podmiotami rynku pracy, do którego należą trzy sektory, tj. pracodawcy, organizacje pozarządowe i jednostki samorządu terytorialnego. Tylko dzięki zaangażowaniu wszystkich podmiotów w promocję zatrudnienia możliwe będzie osiągnięcie celów operacyjnych na wszystkich płaszczyznach.

Cel strategiczny 6. Zapewnienie wysokiego bezpieczeństwa publicznego na terenie Powiatu

Cele operacyjne:

6.1. Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa na terenie Powiatu

Zarówno opinia mieszkańców, dotycząca poczucia bezpieczeństwa publicznego, jak i porównanie wskaźników w tej sferze na przestrzeni ostatnich 10 lat wskazują, że na terenie Powiatu żyje się coraz bezpieczniej.

Podmiotami, które na szczeblu powiatowym odpowiadają za omawianą dziedzinę, są: Komenda Powiatowa Straży Pożarnej i Komenda Powiatowa Policji. Mimo że nie podlegają one samorządowi, to jednak nadal planuje on, w miarę możliwości, wspierać finansowo te służby w realizacji ich zadań.

W ramach niniejszego celu przewidziano również realizację wielu programów prewencyjnych, w których szczególny nacisk będzie kładziony na profilaktykę wśród dzieci i młodzieży.

Cel strategiczny 7. Rozwój oferty spędzania wolnego czasu oraz integracja społeczności Powiatu

Cele operacyjne:

7.1. Rozwój oferty spędzania wolnego czasu

7.2. Wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego

Wyniki analiz wskazują, że wielu mieszkańców Powiatu jest zadowolonych z dostępnej na swoim terenie oferty kulturalno-rozrywkowej oraz sportowo-rekreacyjnej, lecz nadal znaczny odsetek jest przeciwnego zdania. Niewątpliwie, na miarę posiadanej bazy, oferta jest dosyć bogata i systematycznie się poprawia. Atutem Powiatu są duże możliwości aktywnego wypoczynku. Z drugiej strony stwierdzono, że mimo znacznego potencjału, baza rekreacyjna wymaga ciągłego rozwoju.

Działania w sferze kultury oraz kultury fizycznej i turystyki są ważnymi zadaniami, przynależnymi ustawowo do realizacji samorządowi powiatowemu. Zasadniczymi przedsięwzięciami na najbliższe lata mają tu być zadania, które będą przyczyniały się do jak największej integracji całej społeczności Powiatu przy zapewnieniu spójności tych przedsięwzięć (terminowej i programowej).

Omawianemu celowi operacyjnemu przyporządkowano cztery projekty, dotyczące integracji lokalnej społeczności poprzez wspólne inicjatywy w sferze kultury, sportu i rekreacji, turystyki oraz ochrony dziedzictwa kulturowego i historycznego. Te przedsięwzięcia mają szczególnie istotne znaczenie, bowiem jako jeden ze zdiagnozowanych problemów na etapie analizy sytuacji Powiatu zidentyfikowano nadal niewystarczającą koordynację działań między gminami i Powiatem

(koordynowane są tylko wspólne i najważniejsze imprezy gmin i Powiatu) oraz niewystarczający przepływ informacji (przepływ dotyczy tylko spraw najważniejszych i bezpośredniej współpracy).

Planowane jest także zwiększenie skali działań w kierunku rozwoju społeczeństwa obywatelskiego. W związku z tym, będą stale rozwijane procedury i zakres prowadzonych konsultacji społecznych dla różnych działań podejmowanych przez samorząd, a różnorodne wsparcie dla organizacji pozarządowych będzie jednym z priorytetowych działań samorządu. Z wieloma organizacjami Starostwo i jego jednostki mają dobrą współpracę, szczególnie z tymi, które funkcjonują w sferze pomocy społecznej i sportu. Powiat, na miarę swoich możliwości finansowych, wspiera te organizacje i współorganizuje z nimi imprezy.

Na terenie Powiatu osiedla się coraz więcej obcokrajowców, co jest bardzo pożądane, zwłaszcza wobec dużego deficytu pracowników w lokalnej gospodarce. Dlatego też planowana jest coraz większa pomoc dla tej grupy nowych mieszkańców w organizowaniu życia, pracy i wypoczynku.

Cel strategiczny 8. Sprawna organizacja i zarządzanie Powiatem

Cele operacyjne:

8.1. Integracyjna i inspiracyjna rola Powiatu w ramach współpracy z gminami

8.2. Poprawa warunków i organizacji pracy Starostwa i jednostek Powiatu

Naturalnym jest, że wraz z rozwojem społeczno-gospodarczym i kształtowaniem się społeczeństwa obywatelskiego, z roku na rok rosną oczekiwania mieszkańców pod adresem przedstawicieli samorządu. Dotyczą one przede wszystkim sprawnego zarządzania podległym mieniem oraz szybkiej i sprawnej obsługi ze strony pracowników Starostwa i podległych jednostek.

Niniejszy cel strategiczny obejmuje zatem cele operacyjne i projekty, związane z ciągłą poprawą obsługi interesantów oraz zwiększeniem efektywności działania wszystkich jednostek samorządu powiatowego.

W ramach realizacji dwóch projektów przewidziano realizację szeregu ważnych działań, zarówno o charakterze organizacyjno-porządkowym, jak i inwestycyjnym. Bardzo istotnym działaniem, podkreślającymi integracyjną rolę Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego, będzie ciągły rozwój współpracy z gminami i innymi podmiotami różnych sektorów. Również wspólnie prowadzona będzie intensyfikacja działań promocyjnych Powiatu.

Zakres czasowy planowanych przedsięwzięć

Planowane projekty mają różny zakres czasowy – autorzy, planując realizację przedsięwzięć, starali się brać pod uwagę skalę potrzeb i możliwości budżetowe Powiatu. Jednak każdy projekt będzie

składał się najczęściej z wielu działań, często o charakterze „ciągłym”, więc zakres czasowy większości projektów obejmuje cały okres realizacji Strategii 2021-2030. Ponadto realizacja wielu działań będzie w dużym stopniu uzależniona od możliwości pozyskania finansowania zewnętrznego na ich realizację, w tym z budżetu Państwa oraz Unii Europejskiej.

4. Projekty strategiczne i działania

Na kolejnych stronach przedstawiono konkretne projekty, zaplanowane do realizacji w ramach niniejszej Strategii. Ich wykonanie, w perspektywie czasowej do 2030 roku, przyczyni się do osiągnięcia założonych celów, podporządkowanych misji, zmierzającej do podniesienia jakości życia społeczności lokalnej Powiatu oraz przeciwdziałania marginalizacji i wykluczeniu społecznemu.

Zaplanowane projekty zostały rozpisane na działania oraz podmioty, odpowiedzialne za ich wdrażanie i podmioty, współpraca z którymi powinna znacząco przyczynić się do osiągnięcia zamierzonych efektów. Niniejsza Strategia obejmuje przedsięwzięcia leżące w kompetencjach ustawowych i możliwościach realizacyjnych samorządu powiatowego.

CEL STRATEGICZNY 1. POPRAWA STANU I ROZWÓJ INFRASTRUKTURY DROGOWEJ POWIATU

Cele operacyjne i projekty/działania

Cel operacyjny 1.1. Modernizacja sieci drogowej

- **Projekt 1.1.1. Wyznaczenie priorytetów przebudowy dróg z punktu widzenia całego Powiatu** (z uwzględnieniem potrzeb wszystkich mieszkańców)

Realizatorzy / partnerzy: Zarząd Dróg Powiatowych / samorządy gminne z terenu Powiatu

- **Projekt 1.1.2. Przebudowa dróg do normatywnej i wymaganej szerokości min. 6 m** (min. 30 km w najbliższych latach)

Realizatorzy / partnerzy: Zarząd Dróg Powiatowych / samorządy gminne z terenu Powiatu

- **Projekt 1.1.3. Wzmocnienie konstrukcji jezdni i podniesienie ich nośności** (w związku z nasilającym się ruchem pojazdów ciężarowych)

Realizatorzy / partnerzy: Zarząd Dróg Powiatowych

- **Projekt 1.1.4. Budowa mostu w Ciszkowie wraz z drogami dojazdowymi**

Realizatorzy / partnerzy: Zarząd Dróg Wojewódzkich / Powiat

- **Projekt 1.1.5. Budowa obwodnicy Trzcianki**

Realizatorzy / partnerzy: Zarząd Dróg Wojewódzkich / Powiat

Cel operacyjny 1.2. Poprawa stanu technicznego i jakości pracy służby drogowej

- **Projekt 1.2.1. Budowa nowych pomieszczeń garażowo-magazynowych dla Obwodu Drogowego w Czarnkowie (wykupy gruntów)**/Przyczyni się to do rocznych oszczędności min 60 tys. zł.

Realizatorzy / partnerzy: Zarząd Dróg Powiatowych, Starostwo

CEL OPERACYJNY 1.3. ROZWÓJ KOMUNIKACJI PUBLICZNEJ

- **Projekt 1.3.1. Wspieranie rozwoju publicznego transportu zbiorowego**/W ramach tego zagadnienia Powiat bierze udział w projekcie pod nazwą Rewitalizacja Kolejowego ciągu

komunikacyjnego na liniach kolejowych nr 390/36 Czarnków–Rogoźno-Wągrowiec oraz wspiera funkcjonowanie linii kolejowej Piła- Krzyż Wielkopolski.

Realizatorzy / partnerzy: Starostwo / gminy/Urząd Marszałkowski.

CEL STRATEGICZNY 2. PRZYGOTOWANIE ABSOLWENTÓW SZKÓŁ POWIATOWYCH DO STARTU NA RYNKU PRACY

Cele operacyjne i projekty/działania

Cel operacyjny 2.1. Poprawa stanu bazy oświatowej

- **Projekt 2.1.1. Modernizacja bazy oświatowej**

- a) Liceum Ogólnokształcące w Czarnkowie**

- Termomodernizacja i wymiana dachu na budynku głównym
- Dostosowanie budynku głównego szkoły do wymagań P-POŻ

- b) Zespół Szkół w Czarnkowie**

- Remont elewacji i dachów budynków szkolnych (budynek A i aula)
- Utworzenie nowych lub doposażenie pracownie istniejących pracowni do kształcenia zawodowego i języków obcych

- c) Zespół Szkół Technicznych w Trzciance**

- Remont elewacji budynku głównego szkoły
- Utworzenie nowoczesnych pracowni do kształcenia zawodowego w zawodzie: technik informatyk, technik budownictwa, architektury krajobrazu i spedycji

- d) Zespół Szkół w Trzciance**

- Remont elewacji budynku głównego szkoły oraz deratyzacja więźby dachowej od szkodników drzewnych,
- Remont elewacji i dachu sali gimnastycznej
- Utworzenie/doposażenie pracowni do kształcenia zawodowego, informatyki i języków obcych

- e) Centrum Kształcenia Zawodowego w Czarnkowie**

- Remont elewacji budynku (budynek warsztatów szkolnych)
- Utworzenie pracowni do kształcenia zawodowego w zakresie mechatroniki, mechaniki stosowanej oraz obrabiarek sterowanych numerycznie

- f) Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Białej**

- Budowa parkingu/utwardzenie placu pozwalającego na parkowanie samochodów nauczycieli i pracowników
- Remont oficyny pałacowej
- Wymiana/remont dachów na obiektach gospodarczych

g) Zespół Szkół w Krzyżu Wlkp.

- Remont sali gimnastycznej
- Dopuszczenie pracowni do kształcenia zawodowego i informatyki w zakresie zawodów: technik spedytor, technik elektryk, technik mechanik

h) Zespół Szkół Specjalnych w Gębicach

- Remont elewacji budynku szkoły i Sali gimnastycznej
- Dokończenie wymiany oświetlenia w obiekcie szkoły na energooszczędne

i) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Trzciance

- Remont dachu i elewacji budynku

j) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Czarnkowie

- Remont dachu i elewacji budynku

Realizatorzy / partnerzy: Organ prowadzący/ jednostki/dysponenci środków zewnętrznych / partnerzy prywatni i publiczni

- **Projekt 2.1.2. Dostosowanie budynków oświatowych do potrzeb osób niepełnosprawnych**

Realizatorzy / partnerzy: Organ prowadzący / szkoły

Cel operacyjny 2.2. Zapewnienie wsparcia uczniom placówek powiatowych

- **Projekt 2.2.1. Zwiększenie zatrudnienia nauczycieli specjalistów: pedagoga i psychologa szkolnego wobec narastających problemów wśród młodzieży szkolnej**

Realizatorzy / partnerzy: Organ prowadzący / szkoły

- **Projekt 2.2.2. Akcje profilaktyczne:**

- Warsztaty, dotyczące uzależnień od nowoczesnych technologii
- Warsztaty, dotyczące zaburzeń odżywiania

- Warsztaty, dotyczące umiejętności uczenia się, higieny czasu pracy i relaksu

Realizatorzy / partnerzy: Organ prowadzący / szkoły

Cel operacyjny 2.3. Lepsze dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy

- **Projekt 2.3.1. Analiza rynku pracy pod kątem potrzebnych profili kształcenia**

- a) Analiza popytu pracodawców na absolwentów o określonych specjalizacjach
- b) Analiza trendów zmian gospodarczych w powiecie i województwie
- c) Wprowadzenie nowych zawodów kształcenia wynikających z aktualnych potrzeb rynku pracy
- d) Koordynacja kierunków kształcenia szkół w celu unikania wzajemnej konkurencji (spójna polityka oświatowa szkół Powiatu)
- e) Współpraca ze szkołami podstawowymi w zakresie zapewnienia ciągłości procesu nauczania (np. języków obcych)

Realizatorzy / partnerzy: Organ prowadzący / szkoły, PUP, pracodawcy

- **Projekt 2.3.2. Lepsze przygotowanie zawodowe uczniów i innych grup mieszkańców**

- a) Praktyki i staże dla uczniów
- b) Klasy patronackie
- c) Większe kreowanie, promowanie szkół zawodowych pod kątem perspektyw rozwoju dla młodzieży i możliwości zatrudnienia
- d) Wzrost kompetencji osób dorosłych i ich udziału w kształceniu ustawicznym

Realizatorzy / partnerzy: Szkoły / pracodawcy / organ prowadzący

- **Projekt 2.3.3. Doskonalenie zawodowe nauczycieli**

- a) Doskonalenie zawodowe ściśle pod potrzeby szkół i placówek
- b) Przekwalifikowywanie nauczycieli pod kątem potrzeb szkół w zakresie przedmiotów deficytowych (kształcenia zawodowego, fizyki, biologii, matematyki itp.)

Realizatorzy / partnerzy: Szkoły / organ prowadzący / PUP/ dysponenci środków zewnętrznych

Cel operacyjny 2.4. Poprawa efektywności kosztowej i organizacyjnej oświaty

- **Projekt 2.4.1. Optymalizacja sieci jednostek oświaty**

- a) Dokonanie analizy i podjęcie ewentualnej decyzji co do połączenia organizacyjnego poradni psychologiczno-pedagogicznych (z utrzymaniem wszystkich 3 lokalizacji)
- b) Dokonanie analizy i podjęcie ewentualnej decyzji co do przyłączenia CKZ w Czarnkowie do ZS w Czarnkowie
- c) Dokonanie analizy i podjęcie ewentualnej decyzji co do połączenia zespołów szkół w Trzciance
- d) Dokonanie analizy i podjęcie ewentualnej decyzji co do dalszego prowadzenia Młodzieżowego Domu Kultury oraz Hali sportowo-widowiskowej w Trzciance przez Powiat

Realizatorzy / partnerzy: Powiat / szkoły

- **Projekt 2.4.2. Analiza możliwości utworzenia Centrum Usług Wspólnych**

Realizatorzy / partnerzy: Powiat

- **Projekt 2.4.3. Analiza możliwości utworzenia Specjalistycznego Centrum Wsparcia Edukacji Włączającej**

Realizatorzy / partnerzy: Powiat.

CEL STRATEGICZNY 3. WSPARCIE NAJBARDZIEJ POTRZEBUJĄCYCH MIESZKAŃCÓW POWIATU

Cele operacyjne i projekty/działania

Cel operacyjny 3.1. Realizacja zapisów powiatowych programów, dotyczących pomocy społecznej

- a) Realizacja zapisów Strategii rozwiązywania problemów społecznych w Powiecie Czarnkowsko-Trzcianeckim na lata 2014-2023
- b) Realizacja zapisów Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2020-2025
- c) Realizacja zapisów Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Czarnkowsko-Trzcianeckim na lata 2019-2021
- d) Przygotowanie, zatwierdzenie i realizacja kolejnych programów z chwilą wygaśnięcia ważności obecnych
- e) Aplikowanie i realizacja projektów, dofinansowywanych z środków unijnych

Realizatorzy / partnerzy: PCPR / Starostwo Powiatowe, organizacje pozarządowe, gminne ośrodki pomocy społecznej

Cel operacyjny 3.2. Poprawa stanu bazy lokalowej pomocy społecznej

- **Projekt 3.2.1. Poprawa stanu i wyposażenia Domów Pomocy Społecznej** (z dostosowaniem do obowiązujących wymogów i standardów)

Realizatorzy / partnerzy: Powiat / PCPR, DPS-y

- **Projekt 3.2.2. Modernizacja siedziby PCPR w Trzciance**

Realizatorzy / partnerzy: Powiat / PCPR.

CEL STRATEGICZNY 4. POPRAWA STANU ZDROWIA MIESZKAŃCÓW

Cele operacyjne i projekty/działania

Cel operacyjny 4.1. Poprawa jakości i zwiększenie oferty usług świadczonych przez szpitale powiatowe

- **Projekt 4.1.1 Lepsze wykorzystanie potencjału szpitali poprzez koordynację zakresu świadczonych usług:**
 - a) Przygotowanie planu świadczenia usług przez Szpitale, bazującego na ich wewnętrznych uwarunkowaniach i potrzebach rynkowych z unikaniem konkurencji między placówkami
 - b) Szpital w Czarnkowie – perspektywa uruchomienia Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego, poradni nefrologicznej i poradni leczenia bólu

Realizatorzy / partnerzy: Szpitale Powiatowe / Powiat

- **Projekt 4.1.2 Inwestycje w Szpital w Trzciance**
 - Budowa lądowiska na potrzeby Lotniczego Pogotowia Ratunkowego (LPR) (czas do 30.06.2022 r.)
 - Przebudowa pomieszczeń po byłej pralni na potrzeby centralnego laboratorium
 - Modernizacja i powiększenie (powierzchniowo bez zmiany łóżek) oddziału wewnętrznego (przeniesienie laboratorium do nowych pomieszczeń i zwolnienie starych pomieszczeń na potrzeby oddziału wewnętrznego)

Realizatorzy / partnerzy: Powiat / Szpital Powiatowy

- **Projekt 4.1.3 Inwestycje w Szpital w Czarnkowie**
 - Dostosowanie pomieszczeń oddziału internistycznego do działalności Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego
 - Modernizacja oddziałów i pomieszczeń
 - Zakup nowoczesnego sprzętu
 - Utworzenie pracowni bakteriologicznej, pracowni nefrologicznej oraz stacji dializ

Realizatorzy / partnerzy: Powiat / Szpital Powiatowy

Cel operacyjny 4.2. Promocja zdrowego stylu życia

- **Projekt 4.2.1 Działania w zakresie promowania zdrowego stylu życia**

- a) Realizacja działań profilaktyczno-edukacyjnych i informacyjnych oraz propagowanie aktywności fizycznej i ruchowej
- b) Warsztaty motywacyjne i zajęcia ze specjalistą
- c) Zawody sportowe, akcje profilaktyczne, promocja aktywnych form spędzania czasu
- d) Profilaktyka nowotworowa (wczesna diagnostyka nowotworów)
- e) Podnoszenie świadomości w zakresie I pomocy przedmedycznej

Realizatorzy / partnerzy: Starostwo / Szpital Powiatowy / szkoły i placówki oświatowe /KPP/ KPPSP/PSSE/organizacje pozarządowe

- **Projekt 4.2.2 Krzewienie idei honorowego krwiodawstwa wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych z terenu Powiatu**

Realizacja akcji promocyjnych, kampanii społecznych, konkursów

Realizatorzy / partnerzy: Starostwo / szkoły, Szpital Powiatowy / organizacje pozarządowe

Cel operacyjny 4.3. Przeciwdziałanie uzależnieniom

- **Projekt 4.3.1. Realizacja działań o charakterze profilaktycznym**

Konsultacje, zajęcia warsztatowe, szkolenia, spotkania, kampanie

- a) Warsztaty dla rodziców na temat uzależnień
- b) Warsztaty dla pedagogów i uczniów na temat uzależnień
- c) Warsztaty dla nauczycieli i pedagogów szkolnych, dotyczące używania substancji psychoaktywnych (alkohol, tytoń, narkotyki, dopalacze)
- d) Zawody sportowe, olimpiady wiedzy, działania aktywizujące
- e) Upowszechnianie materiałów edukacyjnych i podnoszenie świadomości społecznej o skutkach używek
- f) Akcje informacyjno-edukacyjne, promocyjne oraz kampanie społeczne

Realizatorzy / partnerzy: Starostwo / szkoły /KPP/ KPPSP/PSSE/ Szpital Powiatowy / organizacje pozarządowe.

CEL STRATEGICZNY 5. SKUTECZNE PRZECIWDZIAŁANIE BEZROBOCIU

Cele operacyjne i projekty/działania

Cel operacyjny 5.1. Realizacja zadań publicznych służb zatrudnienia

- **Projekt 5.1.1. Inwestycje oraz doposażenie Powiatowego Urzędu Pracy**

Realizatorzy / partnerzy: Powiat / PUP

Cel operacyjny 5.2. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości

- **Projekt 5.2.1. Wspieranie dialogu społecznego i budowanie partnerstwa na rynku pracy**

- a) Uczenie podstaw przedsiębiorczości, agrobiznesu i szacunku dla przedsiębiorców w szkołach oraz rozpowszechnianie tych wartości wśród całej społeczności lokalnej

Realizatorzy / partnerzy: PUP / samorzady, organizacje pracodawców, szkoły

- b) Współpraca z lokalnymi i regionalnymi organizacjami gospodarczymi w zakresie propagowania i ułatwiania procesu samozatrudnienia

Realizatorzy / partnerzy: PUP / organizacje gospodarcze

- c) Współpraca z lokalnymi i regionalnymi centrami kształcenia ustawicznego w zakresie propagowania i ułatwiania kształcenia przez całe życie

Realizatorzy / partnerzy: PUP / centra kształcenia ustawicznego

- d) Współdziałanie z innymi instytucjami i podmiotami działającymi na lokalnym rynku pracy (partnerstwo lokalne i działanie na rzecz aktywizacji)

Realizatorzy / partnerzy: PUP / samorzady, organizacje pracodawców, szkoły

- **Projekt 5.2.2. Wspieranie samozatrudnienia / rozwoju sektora małych i średnich przedsiębiorstw**

- a) Rozeznanie lokalnych władz, jaka jest kondycja istniejących firm, zakładów pracy na lokalnym rynku i ewentualna pomoc przedsiębiorcom (zwolnienie z podatków lub ich obniżenie) - pomoc w utrzymaniu lokalnego rynku pracy i troska o jego rozwój- rozwój lokalnej przedsiębiorczości

- b) Prowadzenie szkoleń z zakresu przedsiębiorczości dla bezrobotnych i poszukujących pracy
- c) Aktywizacja i rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych m.in. poprzez: zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy dla osób z niepełnosprawnością, udzielanie osobom z niepełnosprawnością dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej, dokonywanie zwrotu wydatków na instrumenty rynku pracy (staże)
- d) Minimalizowanie negatywnych skutków spowolnienia lub ewentualnego kryzysu gospodarczego (w tym finansowanie szkoleń wg potrzeb firm, dofinansowanie stanowisk i nowych miejsc pracy, szybkie kursy przekwalifikowujące, kursy i dofinansowanie własnego biznesu itp.)
- e) Współpraca z samorządami lokalnymi i przedsiębiorcami w zakresie pośrednictwa pracy, szkoleń osób przewidzianych do zatrudnienia w ramach nowych inwestycji realizowanych przez przedsiębiorców (celem niwelowania emigracji zarobkowej)

Realizatorzy / partnerzy: PUP / samorzady, pracodawcy

- **Projekt 5.2.3. Dostosowanie oferty pośrednictwa pracy do potrzeb pracodawców**

- a) Informowanie pracodawców o zasadach funkcjonowania pośrednictwa pracy

Realizatorzy / partnerzy: PUP / pracodawcy

- b) Zachęcanie pracodawców do korzystania z pośrednictwa pracy
- c) Organizowanie giełd i targów pracy

Realizatorzy / partnerzy: PUP / pracodawcy / szkoły

- **Projekt 5.2.4. Współpraca Powiatu z gminami w pozyskiwaniu inwestorów i aktywizowaniu osób bezrobotnych**

- a) Współpraca Powiatu z gminami w zakresie budowy dróg, prowadzących do terenów inwestycyjnych
- b) Wspólna promocja inwestycyjna na targach (przez Powiat i gminy)
- c) Współpraca Powiatu z gminami w sferze oświaty (ciągłość nauczania języków obcych, poradnictwo zawodowe, etc.)
- d) Rozwój zasobów ludzkich poprzez wprowadzenie kształcenia ustawicznego pracodawców i pracowników, finansowanego ze środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego
- e) Promocja nowych rozwiązań i realizowanych programów w zakresie aktywizacji osób bezrobotnych w dostępnych mediach

Realizatorzy / partnerzy: Powiat / PUP / gminy, szkoły.

CEL STRATEGICZNY 6. ZAPEWNIENIE WYSOKIEGO BEZPIECZEŃSTWA PUBLICZNEGO NA TERENIE POWIATU

Cele operacyjne i projekty/działania

Cel operacyjny 6.1. Zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa na terenie Powiatu

- **Projekt 6.1.1. Wspieranie Komendy Powiatowej Straży Pożarnej** (w miarę posiadanych możliwości finansowych Powiatu)

Realizatorzy / partnerzy: Starostwo / Gminy Powiatu / PSP

- **Projekt 6.1.2 Wspieranie Komendy Powiatowej Policji** (w miarę posiadanych możliwości finansowych Powiatu)

Realizatorzy / partnerzy: Starostwo / KPP

- **Projekt 6.1.3 Realizacja programów prewencyjnych** (np. bezpieczna szkoła, bezpieczny wypoczynek)

Działania profilaktyczne i zapobiegawcze w zakresie:

- demoralizacji i przestępczości nieletnich
- przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii
- przeciwdziałania przestępczości przeciwko mieniu i życiu
- poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym
- ochrony przed pożarami i miejscowymi zagrożeniami
- zabezpieczenia infrastruktury Powiatu
- zapobiegania skażeniom i epidemiom
- przeciwdziałania zagrożeniom pochodzenia zwierzęcego
- bezpieczeństwa i higieny pracy
- przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- bezpieczeństwa w sieci internetowej

Realizatorzy / partnerzy: Starostwo / Gminy Powiatu / PSP / Policja / szkoły.

CEL STRATEGICZNY 7. ROZWÓJ OFERTY SPĘDZANIA WOLNEGO CZASU ORAZ INTEGRACJA SPOŁECZNOŚCI POWIATU

Cele operacyjne i projekty/działania

Cel operacyjny 7.1. Rozwój oferty spędzania wolnego czasu

- **Projekt 7.1.1. Integracja społeczności Powiatu poprzez wspólne inicjatywy w sferze kultury**

- a) Koordynowanie w skali Powiatu spraw związanych z imprezami kulturalnymi, rozrywkowymi, okolicznościowymi, regionalnymi
- b) Organizacja imprez i konkursów o charakterze kulturalnym
- c) Przygotowywanie wydawnictw i publikacji tematycznych
- d) Wspieranie różnych form działalności artystycznej na terenie Powiatu

Realizatorzy / partnerzy: Starostwo Powiatowe / Gminy Powiatu / MDK / partnerzy prywatni i publiczni

- **Projekt 7.1.2. Integracja społeczności Powiatu poprzez wspólne inicjatywy w sferze sportu i rekreacji**

- a) Organizacja imprez i zajęć o charakterze sportowym i rekreacyjnym
- b) Wspólne uczestnictwo reprezentacji powiatowej i gminnych w ponadlokalnych zawodach sportowych
- c) Przygotowywanie wydawnictw i publikacji tematycznych
- d) Wspieranie przez Powiat różnych form działalności sportowo-rekreacyjnej na terenie całego Powiatu

Realizatorzy / partnerzy: Starostwo Powiatowe / Gminy Powiatu / kluby sportowe / partnerzy prywatni i publiczni

- **Projekt 7.1.3. Rozwój turystyki w oparciu o walory środowiska naturalnego**

- a) Wspieranie rozwoju infrastruktury turystycznej oraz różnych form działalności turystycznej na terenie Powiatu
- b) Organizacja wydarzeń o charakterze integracyjnym, edukacyjnym, rozwojowym, promocyjnym i turystycznym
- c) Budowanie pozytywnego wizerunku i marki regionu w oparciu o zasoby Powiatu

- d) Przygotowywanie wydawnictw i publikacji tematycznych
- e) Wspieranie lokalnych liderów i inicjatyw turystycznych

Realizatorzy / partnerzy: Starostwo Powiatowe / Gminy Powiatu / Urząd Marszałkowski / / organizacje turystyczne / partnerzy prywatni i publiczni

- **Projekt 7.1.4. Ochrona dziedzictwa kulturowego i historycznego Powiatu**

- a) Wykorzystanie dziedzictwa kulturowego i historycznego w celu zwiększenia atrakcyjności regionu / realizacja działań edukacyjnych i promocyjnych
- b) Wspieranie opieki nad zabytkami kultury i historii oraz ich promocja
- c) Wspieranie twórczości lokalnych artystów oraz kultywowanie regionalnych tradycji
- d) Współpraca z jednostkami kultury i organizacjami pozarządowymi

Realizatorzy / partnerzy: Gminy Powiatu / Starostwo Powiatowe /Urząd Marszałkowski / partnerzy prywatni i publiczni

Cel operacyjny 7.2. Wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego

- **Projekt 7.2.1. Zwiększenie wsparcia dla organizacji pozarządowych**

- a) Coroczna analiza dotychczasowej polityki dofinansowania działań organizacji pozarządowych z punktu widzenia jej efektywności i skuteczności (na podstawie sprawozdania z Programu współpracy za poprzedni rok)
- b) Realizacja procedur i zakresu konsultacji społecznych działań podejmowanych przez samorząd, promocja dialogu społecznego
- c) Wzmocnienie wsparcia merytorycznego, technicznego i organizacyjnego dla organizacji pozarządowych (np. w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych)
- d) Zwiększenie puli środków finansowych przeznaczonych na konkursy dla organizacji pozarządowych

Realizatorzy / partnerzy: Starostwo Powiatowe / Gminy Powiatu / partnerzy prywatni i publiczni

- **Projekt 7.2.2. Wspieranie osiedlania się i integracji obcokrajowców**

Pomoc obcokrajowcom w zorganizowaniu życia, pracy i wypoczynku na terenie Powiatu

Realizatorzy / partnerzy: Starostwo Powiatowe / PCPR, PUP, Gminy Powiatu.

CEL STRATEGICZNY 8. SPRAWNA ORGANIZACJA I ZARZĄDZANIE POWIATEM

Cele operacyjne i projekty/działania

Cel operacyjny 8.1. Integrycyjna i inspiracyjna rola Powiatu w ramach współpracy z gminami

- **Projekt 8.1.1. Rozwój współpracy z gminami w sferze drogownictwa, ochrony środowiska, kultury, turystyki, promocji, wspierania organizacji pozarządowych**
 - a) Intensyfikacja działań w kierunku pozyskiwania zewnętrznych źródeł dofinansowania, wspólnie z gminami Powiatu
 - b) Koordynowanie kalendarza wydarzeń kulturalno-sportowo-rekreacyjnych na terenie całego Powiatu
 - c) Koordynowanie współpracy samorządów z organizacjami pozarządowymi na terenie całego Powiatu

Realizatorzy / partnerzy: Starostwo / Gminy Powiatu / partnerzy prywatni i publiczni

- **Projekt 8.1.2. Intensyfikacja działań promocyjnych Powiatu**
 - a) Intensyfikacja działań promocyjnych Powiatu
 - opracowywanie publikacji i wydawnictw dostosowanych do potrzeb i okoliczności
 - prowadzenie portali społecznościowych i stron internetowych
 - organizowanie kampanii promocyjno-informacyjnych oraz wydarzeń i inicjatyw sprzyjających integracji, rozwojowi i promocji Powiatu
 - upowszechnianie informacji i aktualności powiatowych
 - b) Budowanie wizerunku i marki Powiatu przy wykorzystaniu różnych form promocji:
 - organizowanie wydarzeń promocyjnych
 - przygotowanie materiałów promocyjnych i informacyjnych
 - współpraca z organizacjami turystycznymi i NGO
 - zarządzanie
 - c) Promocja turystyczna Powiatu – koordynacja i współpraca z gminami
 - stworzenie aplikacji turystycznej dla całego obszaru Powiatu
 - materiały promocyjne, przede wszystkim w formie cyfrowej

Realizatorzy / partnerzy: Starostwo / Gminy Powiatu / partnerzy prywatni i publiczni

Cel operacyjny 8.2. Poprawa warunków i organizacji pracy Starostwa i jednostek Powiatu

- **Projekt 8.2.1. Modernizacja infrastruktury obiektów Starostwa i jednostek Powiatu**
 - Likwidacja barier architektonicznych, komunikacyjnych, informacyjnych służących poprawie dostępności Urzędu
 - Wykonanie robót budowlanych oraz modernizacja istniejącej infrastruktury w celu polepszenia warunków pracy

Realizatorzy / partnerzy: Starostwo

- **Projekt 8.2.2. Zwiększenie skali komunikacji Powiatu z mieszkańcami**

Koordinowanie polityki informacyjnej i medialnej Powiatu

- Przekazywanie informacji i aktualności powiatowych dla mieszkańców oraz zarządzanie informacją
- Prowadzenie stron internetowych i portali społecznościowych
- Organizowanie kampanii prasowych i informacyjnych skierowanych do mieszkańców

Realizatorzy / partnerzy: Powiat.

5. Zbieżność Strategii Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego z dokumentami strategicznymi na poziomie Europy, kraju i regionu

5.1. Zbieżność z europejskimi dokumentami strategicznymi

„W kierunku zrównoważonej Europy 2030” to dokument opublikowany przez Komisję Europejską 30 stycznia 2019 roku, otwierający debatę o tym, w jaki sposób można osiągnąć cele zrównoważonego rozwoju do roku 2030 i w jaki sposób Unia Europejska może najlepiej się do tego przyczynić. Wykorzystując Cele Zrównoważonego Rozwoju ONZ jako kompas, dokument ten określa kluczowe czynniki umożliwiające przejście w kierunku zrównoważonego rozwoju. Przedstawia trzy scenariusze najlepszych postępów w realizacji Celów Zrównoważonego Rozwoju.

- Nadrzędna strategia UE w zakresie celów zrównoważonego rozwoju, która ma kierować wszystkimi działaniami UE i państw członkowskich
- Dalsze uwzględnianie celów zrównoważonego rozwoju we wszystkich stosownych politykach UE przez Komisję, ale bez egzekwowania działań państw członkowskich
- Położenie większego nacisku na działania zewnętrzne przy jednoczesnej konsolidacji obecnych ambicji w zakresie zrównoważonego rozwoju na szczeblu UE¹⁴.

Dokument wskazuje następujące czynniki horyzontalne, umożliwiające przejście na zrównoważony rozwój:

- Kształcenie, nauka, technologia, badania naukowe, innowacja i cyfryzacja
- Finansowanie, polityka cenowa, opodatkowanie i konkurencja
- Odpowiedzialne prowadzenie działalności gospodarczej, społeczna odpowiedzialność przedsiębiorstw i nowe modele biznesowe
- Otwarta i oparta na zasadach wymiana handlowa
- Sprawowanie rządów i zachowanie spójności polityki na wszystkich poziomach.

Zgodnie z dokumentem europejskim polityczne podstawy zrównoważonej przyszłości to:

- Przejście od gospodarki linearnej do gospodarki w obiegu zamkniętym (od projektowania produktu do zarządzania odpadami)
- Zrównoważony rozwój od pola do stołu – zmodernizowana wspólna polityka rolna

¹⁴ [Na temat dokumentu "W kierunku Zrównoważonej Europy 2030"](#) na stronie Komisji Europejskiej, dostęp w dniu 23.11.2021

- Energia, budownictwo i mobilność gotowe na wyzwania przyszłości (m.in. efektywność energetyczna budynków, mobilność miejska, energia z OZE)
- Zagwarantowanie przemiany sprawiedliwej ze społecznego punktu widzenia (godna praca, promowanie praw socjalnych, transformacja zawodowa wynikająca z zanikania zawodów tradycyjnych i cyfryzacji w zgodzie z zasadą niepozostawiania nikogo w tyle).¹⁵

Przykłady zgodności „Strategii Rozwoju Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego na lata 2021-2030” z podstawami zrównoważonej przyszłości:

- 2.1.1 Modernizacja bazy oświatowej
- 5.2.1 Wspieranie dialogu społecznego i budowanie partnerstwa na rynku pracy
- 5.2.2 Wspieranie samozatrudnienia / rozwoju sektora małych i średnich przedsiębiorstw
- 5.2.4 Współpraca Powiatu z gminami w pozyskiwaniu inwestorów i aktywizowaniu osób bezrobotnych.

5.2. Zbieżność z krajowymi dokumentami strategicznymi

„Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)” przyjęta została przez Radę Ministrów 14 lutego 2017 r. jako aktualizacja Strategii Rozwoju Kraju 2020. Jest obowiązującym, kluczowym dokumentem państwa polskiego w obszarze średnio- i długofalowej polityki gospodarczej. Dokument ten stanowi rozwinięcie i operacjonalizację tzw. Planu Morawieckiego, w którym została sformułowana nowa wizja i model rozwoju kraju będące odpowiedzią na wyzwania stojące przed polską gospodarką.

W Strategii doprecyzowano następujące cele szczegółowe:

- I. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną (obszary: Reindustrializacja, Rozwój innowacyjnych firm, Małe i średnie przedsiębiorstwa, Kapitał dla rozwoju, Ekspansja zagraniczna)
- II. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony (obszary: Spójność społeczna, Rozwój zrównoważony terytorialnie)
- III. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu (obszary: Prawo w służbie obywatelom i gospodarce, Instytucje prorozwojowe i strategiczne zarządzanie rozwojem, E-państwo, Finanse publiczne, Efektywność wykorzystania środków UE).

¹⁵[Treść dokumentu na stronie UE](#), dostęp w dniu 23.11.2021

Kierunki interwencji oraz działania, zawarte w Obszarze Spójność społeczna Cel szczegółowy II, „Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju” zbieżne dokumentem „Strategii Rozwoju Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego na lata 2021-2030”:

- **Poprawa dostępności do usług, w tym społecznych i zdrowotnych**
 - Poprawa dostępu do produktów i usług umożliwiających mobilność społeczną i zawodową oraz zwiększających autonomię funkcjonowania społecznego (np. teleopieki, sprzętu rehabilitacyjnego, sprzętu kompensacyjnego, innowacyjnych technologii wspomagających dla osób starszych, niesamodzielnych i niepełnosprawnych, bezpiecznych środków/usług transportowych, nowoczesnego sprzętu komputerowego)
 - Wzmocnienie socjalnej i zdrowotnej funkcji placówek edukacyjnych i oświatowych.
- **Wsparcie grup zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem oraz zapewnienie spójności działań na rzecz integracji społecznej**
 - Wzmacnianie więzi międzypokoleniowych i międzysąsiedzkich w otoczeniu osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- **Rynek pracy zapewniający wykorzystanie potencjału zasobów ludzkich dla rozwoju Polski.**
 - Upowszechnianie koncepcji społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw (CSR), wiedzy o zmianach zachodzących na rynku pracy, zarządzaniu wiekiem i różnorodnością w miejscu pracy, pomocy w organizacji miejsca pracy dla osób o specjalnych potrzebach i osób z niepełnosprawnościami (np. standardy CSR-D), w tym pracowników z małymi dziećmi w celu umożliwienia łączenia życia zawodowego z rodzinnym.
 - Dostosowanie polityki i usług rynku pracy (m.in. w oparciu o przegląd wyników reformy z 2014 r.) do zmieniających się potrzeb, wynikających m.in. ze zmian demograficznych i procesów migracyjnych (mniejsza liczba uczniów, absolwentów i potencjalnych pracowników, rozwój oferty)
 - Tworzenie warunków dla rozwoju „białej” i „srebrnej” gospodarki oraz ekonomii społecznej zakorzenionej w społeczności lokalnej.
- **Aktywne gospodarstwo i przyjazne mieszkańcom miasta**
 - Poprawa dostępu do różnego typu usług publicznych o charakterze rozwojowym (w tym społecznych związanych m.in. z edukacją, zdrowiem, kulturą oraz gospodarczych - związanych m.in. ze wsparciem przedsiębiorczości, przeciąganiem inwestycji prywatnych).

„Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030”, przyjęta przez Radę Ministrów Uchwałą nr 27 z dnia 16 lutego 2021 roku, stanowi wypełnienie jednego z podstawowych warunków horyzontalnych finansowania polityki spójności Unii Europejskiej w latach 2021-2027, jakim jest implementacja postanowień Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych poprzez ustanowienie ram całościowej polityki krajowej na rzecz osób niepełnosprawnych.

Opracowanie Strategii na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami wynika również z zapisów Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2021 (z perspektywą do 2030 r.), przyjętej uchwałą Rady Ministrów z 14 lutego 2017 r.

Celem głównym „Strategii na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021-2030” jest włączenie osób z różnego rodzaju niepełnosprawnościami w życie społeczne i zawodowe, a tym samym zagwarantowanie im praw określonych w Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych.

Dokument uwzględnia postulaty środowiska osób z różnego rodzaju niepełnosprawnościami i zakłada kompleksowe, horyzontalne, ponadsektorowe podejście polityki publicznej do wsparcia osób z niepełnosprawnościami, uwzględniające ich potrzeby w zakresie niezależnego życia i włączenia społecznego. **Cel główny Strategii na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami koreluje z dokumentem „Strategii Rozwoju Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego na lata 2021-2030”.**

„Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku. Ekonomia Solidarności Społecznej (KPRES)” jako aktualizacja „Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej na lata 2014-2020”, przyjęty został Uchwałą nr 11 Rady Ministrów z dnia 31 stycznia 2019 roku.

Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej stanowi, zgodnie z Umową Partnerstwa Rządu RP i Komisji Europejskiej, kluczowy dokument operacyjno-wdrożeniowy w zakresie Celu Tematycznego 9 „Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją”, warunkujący realizację działań w Polsce w tym obszarze.

Obszary tematyczne „Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej do 2023 roku”:

- Solidarna wspólnota lokalna – współpraca podmiotów ekonomii społecznej z administracją publiczną, w szczególności samorządową. Zmiana zasad współpracy między samorządem a podmiotami ekonomii społecznej tak, aby mieszkańcy wspólnot samorządowych mieli dostęp do lepiej zaplanowanych i dopasowanych do indywidualnych potrzeb usług społecznych, których świadczeniodawcami będą szczególnie podmioty działające lokalnie.
- Solidarny rynek pracy. W tym obszarze zawierają się działania związane z reintegracją społeczną i zawodową, realizowaną przez podmioty ekonomii społecznej, takie jak: CIS, KIS, WTZ, ZAZ przedsiębiorstwa społeczne.

- Konkurencyjna przedsiębiorczość społeczna. Obszar ten obejmuje działania, dzięki którym podmioty ekonomii społecznej będą mogły efektywniej konkurować z innymi przedsiębiorcami i wzmacniać swoją samodzielność. Dzięki temu bardziej stabilne będą miejsca pracy tworzone w tych podmiotach.
- Solidarne społeczeństwo. W tym obszarze znalazły się działania edukacyjne i promujące ekonomię społeczną. Będą one skierowane w szczególności do osób młodych. Ponadto przewidziano także upowszechnianie wiedzy o ekonomii społecznej wśród przedstawicieli władz publicznych.

Cele operacyjne KPRES:

- Cel operacyjny 1: Usługi dla aktywności i profilaktyki – ograniczenie wykluczenia dzieci i młodzieży
- Cel operacyjny 2: Gwarancje dla przyszłości młodzieży – stworzenie szansy dla młodzieży wejścia na rynek pracy i tworzenia rodzin
- Cel operacyjny 3: Aktywna osoba, zintegrowana rodzina, odpowiedzialne lokalne środowisko
- Cel Operacyjny 4: Zapobieganie niepewności mieszkaniowej
- Cel Operacyjny 5: Seniorzy – bezpieczni, aktywni i potrzebni.

Zbieżność KPRES z dokumentem Strategii Rozwoju Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego występuje na poniższych obszarach:

- **Ekonomia społeczna** – sfera aktywności społecznej i obywatelskiej, w której poprzez działalność gospodarczą realizowane są cele integracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych marginalizacją społeczną. Podmioty realizujące ww. cel: organizacje pozarządowe, koła gospodyń wiejskich, spółdzielnie pracy; podmioty ekonomii solidarnej.
- **Ekonomia solidarna** – część ekonomii społecznej, której podstawowym celem jest aktywizacja zawodowa, w tym reintegracja społeczna i zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz rehabilitacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych. Podmioty realizujące ww. cel: przedsiębiorstwa społeczne, spółdzielnie socjalne oraz spółdzielnie inwalidów i niewidomych, zakłady pracy chronionej, jednostki reintegracyjne w tym Warsztaty Terapii Zajęciowej, Zakłady Aktywności Zawodowej, Centra Integracji Społecznej oraz Kluby Integracji Społecznej.¹⁶

¹⁶ Załącznik do Uchwały nr 11 Rady Ministrów z dnia 31 stycznia 2019 r. (poz. 214)

5.3. Zbieżność z samorządowymi dokumentami strategicznymi

Dokument „Strategii rozwoju Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego na lata 2021-2030” wpisuje się w „Strategię Polityki Społecznej Województwa Wielkopolskiego do roku 2030”, uchwaloną przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego w dniu 21 grudnia 2020 roku. Zaobserwowane na poziomie województwa problemy pokrywają się ze zdiagnozowanymi w powiecie. Na przestrzeni kilku ostatnich lat czterema głównymi powodami udzielania pomocy i wsparcia w województwie wielkopolskim były niezmiennie: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność i długotrwała lub ciężka choroba, zmienna była natomiast ich kolejność w poszczególnych latach.

W strategii województwa sformułowane zostały następujące cele i kierunki rozwiązywania problemów społecznych:

- Cel strategiczny 1. Usługi społeczne dostępne i wysokiej jakości
- Cel strategiczny 2. Infrastruktura zróżnicowana i dostępna w środowisku lokalnym
- Cel strategiczny 3. Wielkopolska obywatelska, potrafiąca się samoorganizować
- Cel strategiczny 4. Mieszkańcy aktywni i włączeni w główny nurt życia społeczno-gospodarczego
- Cel strategiczny 5. Regionalny system polityki społecznej – skoordynowany, wielosektorowy i międzyinstytucjonalny,

które następnie opisano pod kątem odbiorców polityki społecznej w województwie m.in. rodziny, migrantów, osób z kręgu ryzyka socjalnego, osób starszych.

Strategiczne kierunki działania w odniesieniu do adresatów Strategii dla Województwa zajął się ze Strategią Rozwoju Społecznego Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego na następujących płaszczyznach:

- **Rodzina – piecza zastępcza**
 - Usługi społeczne:
 - zwiększanie dostępności usług wspierających rodziny w ich zadaniach i funkcjach; rozwój usług poradnictwa, w tym specjalistycznego, dla rodzin zastępczych oraz wychowanków pieczy zastępczej; rozwój usług związanych z diagnozowaniem sytuacji społecznej i zdrowotnej dzieci przebywających w pieczy zastępczej; tworzenie oferty usług wspierających proces adopcji i post-adopcję
 - Infrastruktura społeczna:

- Rozwój systemu mieszkań ze wsparciem dostosowanych do potrzeb usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej
 - **Odniesienie do adresatów i kierunków działania w dokumencie strategicznym Powiatu:**
 - Cel operacyjny 3.1 Realizacja zapisów powiatowych programów, dotyczących pomocy społecznej: działanie a) Realizacja zapisów Strategii rozwiązywania problemów społecznych w Powiecie Czarnkowsko-Trzcianeckim na lata 2014-2023; działanie c) Realizacja zapisów Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Czarnkowsko-Trzcianeckim na lata 2019-2021.
- **Osoby z ograniczoną sprawnością**
 - Usługi społeczne:
 - Rozwój usług umożliwiających osobom z ograniczoną sprawnością prowadzenie aktywnego i niezależnego życia w dotychczasowym środowisku lokalnym (m. in. Usługi asystenckie)
 - Zapewnienie dostępności usług terapeutycznych dla osób z ograniczoną sprawnością i ich opiekunów
 - Zapewnienie dostępności usług wsparcia społecznego dla osób w kryzysach psychicznych
 - Infrastruktura społeczna
 - Zapewnienie miejsc opieki całodobowej
 - Zapewnienie dostępności miejsc rehabilitacji społecznej
 - Zapewnienie dostępności miejsc terapii zajęciowej, rehabilitacji społeczno-zawodowej (m.in. WTZ)
 - Tworzenie miejsc pracy dla osób z ograniczoną sprawnością (m.in. w przedsiębiorstwach społecznych)
 - Aktywność społeczna i obywatelska
 - Wspieranie powstawania grup samopomocowych wśród osób z ograniczoną sprawnością i ich opiekunów
 - Wspieranie inicjatyw na rzecz osób z ograniczoną sprawnością i ich opiekunów
 - Włączenie społeczne:
 - Wspieranie programów przeciwdziałających wykluczeniu społecznemu osób z ograniczoną sprawnością
 - Wspieranie systemu poradnictwa dla osób z ograniczoną sprawnością
 - Wspieranie programów zatrudniania osób z ograniczoną sprawnością

- Koordynacja polityki społecznej:
 - Wspieranie dostosowania infrastruktury do potrzeb osób z ograniczoną sprawnością
- **Odniesienie do adresatów i kierunków działania w dokumencie strategicznym Powiatu:**
 - Projekt 2.1.2 Dostosowanie budynków oświatowych do potrzeb osób niepełnosprawnych
 - Cel operacyjny 3.1. Realizacja zapisów powiatowych programów, dotyczących pomocy społecznej – działanie a) Realizacja zapisów Strategii rozwiązywania problemów społecznych w Powiecie Czarnkowsko-Trzcianeckim na lata 2014-2023
 - Projekt 3.2.1. Poprawa stanu i wyposażenia Domów Pomocy Społecznej (z dostosowaniem do obowiązujących wymogów i standardów)
 - 5.2.2 Wspieranie samozatrudnienia / rozwoju sektora małych i średnich przedsiębiorstw działanie c) Aktywizacja i rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych m.in. poprzez: zwrot kosztów wyposażenia stanowisk pracy dla osób z niepełnosprawnością, udzielanie osobom z niepełnosprawnością dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej, dokonywanie zwrotu wydatków na instrumenty rynku pracy (staże)
- **Seniorzy**
 - Usługi społeczne:
 - rozwój usług umożliwiających osobom starszym prowadzenie niezależnego życia w dotychczasowym środowisku, np. dzienne domy pomocy
 - Aktywność społeczna i obywatelska:
 - wspieranie rozwoju organizacji pozarządowych, Podmiotów ekonomii społecznej oraz przedsiębiorstw społecznych działających na rzecz osób starszych – m. in. Uniwersytety III Wieku, kluby seniora, rady seniorów
 - wspieranie powstawania grup samopomocowych wśród osób starszych
 - Włączenie społeczne:
 - wspieranie programów/ inicjatyw/ działań mających na celu aktywizację seniorów: mentoring (wykorzystanie potencjału i doświadczenia osób starszych)
 - przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu
 - **Odniesienie do adresatów i kierunków działania w dokumencie strategicznym Powiatu:**

- Cel operacyjny 3.1. Realizacja zapisów powiatowych programów, dotyczących pomocy społecznej – działanie a) Realizacja zapisów Strategii rozwiązywania problemów społecznych w Powiecie Czarnkowsko-Trzcianeckim na lata 2014-2023.
- **Rodzina w sytuacji kryzysu**
 - Usługi społeczne:
 - Zapewnienie dostępności usług terapeutycznych i z zakresu psychoprofilaktyki
 - Infrastruktura społeczna:
 - Rozwój systemu mieszkań ze wsparciem, dostosowanych do potrzeb rodzin w kryzysie, w tym szczególnie doświadczających przemocy
 - Rozwój punktów/miejsc konsultacyjnych dla rodzin i dzieci
 - Włączenie społeczne:
 - Wspieranie programów/inicjatyw/działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie
 - Wspieranie programów wczesnej interwencji skierowanych do rodzin, w tym w kryzysie lub zagrożonych kryzysem
 - **Odniesienie do adresatów i kierunków działania w dokumencie strategicznym Powiatu:**
 - Cel operacyjny 3.1. Realizacja zapisów powiatowych programów, dotyczących pomocy społecznej: działanie a) Realizacja zapisów Strategii rozwiązywania problemów społecznych w Powiecie Czarnkowsko-Trzcianeckim na lata 2014-2023; działanie b) Realizacja zapisów Powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2020-2025.
- **Migranci**
 - Usługi społeczne:
 - Rozwój usług wzmacniających przepływ informacji o dostępie migrantów do edukacji, inicjatyw kulturalnych, wydarzeń sportowych, wolontariatu na szczeblu lokalnym
 - Rozwój usług socjalno-bytowych skierowanych do rodzin migrantów z terenu województwa
 - Rozwój usług aktywizacji społeczno-zawodowej migrantów i ich rodzin
 - Aktywność społeczna i obywatelska:
 - Wspieranie inicjatyw na rzecz migrantów

- Wspieranie NGO działających na rzecz migrantów
- Włączenie społeczne: Budowanie systemu poradnictwa dla migrantów (m.in. prawnego); Przeciwdziałanie wykluczeniu informacyjnemu – usługi ułatwiające migrantom dostęp do informacji nt. instytucji, urzędów.
- **Odniesienie do adresatów i kierunków działania w dokumencie strategicznym Powiatu:**
 - 7.2.2 Wspieranie osiedlania się i integracji obcokrajowców.

Aktualna „Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku” została przyjęta uchwałą nr XVI/287/20 Rady Województwa Wielkopolskiego dnia 27 stycznia 2020 r.

Komplementarność „Strategii Rozwoju Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego na lata 2021-2030” ze wspomnianym dokumentem zachodzi na płaszczyźnie poniżej wyszczególnionych celów tego pierwszego:

- **Cel strategiczny 1.** Wzrost gospodarczy wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców
 - Cel operacyjny 1.2. Wzrost aktywności zawodowej i utrzymanie wysokiej jakości zatrudnienia. Kluczowy kierunek interwencji: Aktywizacja niewykorzystanych zasobów pracy.
 - **Projekty strategiczne powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego korelujące z wyżej wymienionym celem operacyjnym i kierunkami interwencji:** 5.2.2 Wspieranie samozatrudnienia / rozwoju sektora małych i średnich przedsiębiorstw; 7.2.2 Wspieranie osiedlania się i integracji obcokrajowców
 - Cel operacyjny 1.3. Wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy. Kluczowe kierunki interwencji: Poprawa jakości edukacji i kształcenia, w tym dopasowanie do potrzeb rynku pracy. Wzrost kompetencji osób dorosłych i ich udziału w kształceniu ustawicznym
 - **Projekty strategiczne Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego korelujące z wyżej wymienionym celem operacyjnym i kierunkami interwencji:** 2.3.1 Analiza rynku pracy pod kątem potrzebnych profili kształcenia; 2.3.2 Lepsze przygotowanie zawodowe uczniów i innych grup mieszkańców
- **Cel strategiczny 2.** Rozwój społeczny wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych Regionu
 - Cel operacyjny 2.1. Rozwój wielkopolski świadomy demograficznie. Kluczowe kierunki Interwencji: Wzrost atrakcyjności osiedleńczej regionu. Promocja zdrowego stylu życia, rozwój opieki i infrastruktury zdrowotnej.

6. Wdrażanie Strategii

Cykl zarządzania strategicznego samorządem obejmuje kilka spójnych, logicznie po sobie następujących etapów. Zakończenie prac nad dokumentem Strategii (poprzez jej uchwalenie przez Radę Powiatu) to dopiero początek wieloletniego procesu. Jego kolejne części to:

- wdrażanie działań w ramach poszczególnych projektów strategicznych
- monitorowanie wdrażania Strategii
- ewaluacja (ocena) skutków realizacji działań
- ewentualne korekty planu i jego aktualizacja.

Ponadto, na każdym etapie bardzo istotne jest informowanie społeczności lokalnej o postępach w realizacji zapisów dokumentu oraz udział w jego aktualizacji.

6.1. Wdrażanie zapisów Strategii. Monitoring realizacji zadań

Zaproponowane w niniejszym dokumencie projekty powinny być sukcesywnie realizowane. W przeciwnym wypadku wysiłek wielu osób, które przyczyniły się najpierw do opracowania szczegółowej Diagnozy stanu Powiatu, a następnie Strategii jego rozwoju na następne lata, pójdzie na marne. Niestety, często zdarza się, że strategia po uchwaleniu staje się martwym dokumentem, do którego nigdy więcej już się nie sięga.

Strategia powinna być dokumentem żywym – powinna być po prostu podstawowym planem działania, wyznaczającym kluczowe kierunki przedsięwzięć samorządu lokalnego i wskazującym sposoby ich osiągnięcia. Aby zaakceptowane przez Radę Powiatu zapisy Strategii były realizowane, potrzebny jest organ, który będzie odpowiedzialny za rozdzielanie zadań, śledzenie postępów w ich wdrażaniu, okresową ocenę, podejmowanie decyzji o naniesieniu korekt i uzupełnień oraz wprowadzaniu do dokumentu nowych propozycji. W przypadku Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego tym organem koordynacyjnym będzie Zarząd Powiatu.

Monitoring to proces regularnego zbierania i analizowania informacji, dotyczących wdrażania Strategii, prowadzony w trakcie realizacji Strategii. **Ma on odpowiedzieć na pytanie, czy coś, co zostało zaplanowane, faktycznie zostało zrobione.** Monitoring jest rodzajem alarmu, który informuje, gdy wdrażanie przebiega niezgodnie z planem. Dzięki niemu można:

- Podjąć działania zaradcze
- Skorygować plany
- Zminimalizować skutki nieprzewidzianych zdarzeń.

Proces monitorowania powinien objąć następujące etapy:

- Zdobyć wiedzę na temat tego, co w danym momencie powinno zostać już osiągnięte
- Sprawdzenie, co faktycznie już zrobiono
- Porównanie obydwu informacji i przygotowanie wniosków, czy możliwa jest terminowa realizacja planów
- W zależności od osiągniętych wyników – przygotowanie propozycji korekt
- Dokonanie zmian w planach.

Planując system monitoringu należy pamiętać, że plany to tylko prognozy i nie gwarantują one pełnego wykonania. Trzeba zdawać sobie sprawę, że mogą się zdarzyć odchylenia i określić, jaka skala tych odchyleń będzie akceptowalna.

W przypadku Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego monitoring będzie połączony ze sporządzaniem corocznego Raportu o stanie Powiatu, który jest wymogiem ustawowym¹⁷. Starostwo Powiatowe w Czarnkowie (a konkretnie Wydział Zdrowia i Współpracy Społecznej) będzie corocznie przygotowywał sprawozdanie z realizacji Strategii w poprzednim roku, zawierające informacje o zadaniach ukończonych, zadaniach będących w trakcie wykonywania oraz zadaniach nie rozpoczętych. Konsekwencją wniosków, zawartych w sprawozdaniu, może być propozycja nanoszenia zmian w dokumencie, polegających na przykład na usuwaniu, czy też dodawaniu określonych zapisów. Sprawozdanie to będzie stanowiło część Raportu o stanie Powiatu, zatwierdzanego corocznie przez Radę Powiatu maksymalnie do końca maja.

Po to, aby dokument Strategii pełnił faktyczną rolę podstawowego narzędzia zarządzania Powiatem, powinien on być zaopatrzony w mierniki, za pomocą których będzie można śledzić, czy realizowane zadania faktycznie przyczyniają się do osiągnięcia pożądanego stanu rozwoju, zapisanego w wizji Powiatu.

Dla Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego sporządzono **indywidualny zestaw mierników** statystycznych, będących odzwierciedleniem zmian poziomu życia na jego terenie. Ich wartości mogą być zbierane corocznie (lub kadencyjnie, czyli w tej chwili co 5 lat) w ramach prac nad Raportem o stanie Powiatu. Są to:

¹⁷ Zgodnie z art. 30a ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym, zarząd powiatu co roku do dnia 31 maja przedstawia radzie powiatu raport o stanie powiatu. Raport obejmuje podsumowanie działalności zarządu powiatu w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady powiatu i budżetu obywatelskiego. Rada powiatu rozpatruje raport podczas sesji, na której podejmowana jest uchwała rady powiatu w sprawie udzielenia lub nieudzielenia zarządowi absolutorium. Nad przedstawionym raportem o stanie powiatu przeprowadza się debatę.

- 1) Liczba mieszkańców Powiatu / saldo migracji
- 2) Poziom dochodów budżetu Powiatu na 1 mieszkańca
- 3) Udział wydatków majątkowych w łącznych wydatkach budżetu Powiatu
- 4) Długość utwardzonych dróg powiatowych
- 5) Liczba środowisk, korzystających z pomocy społecznej
- 6) Liczba przestępstw
- 7) Liczba wykroczeń
- 8) Liczba podmiotów gospodarczych (REGON) na 1.000 mieszkańców
- 9) Liczba bezrobotnych mieszkańców Powiatu
- 10) Odsetek długotrwale bezrobotnych
- 11) Wyniki matur uczniów szkół powiatowych
- 12) Wyniki egzaminów zawodowych uczniów szkół powiatowych.

Oceniając w kolejnych latach skutki realizacji Strategii należy wziąć pod uwagę to, że:

- Wartości wskaźników 1, 2, 3, 4, 8 powinny się sukcesywnie zwiększać.
- Wartości wskaźników 5, 6, 7, 9 i 10 powinny się sukcesywnie zmniejszać.
- Jeżeli chodzi o wskaźniki 11 i 12, to nie powinny one być gorsze niż średnia dla województwa wielkopolskiego.

6.2. Ocena skutków realizacji Strategii (ewaluacja)

Ocena (ewaluacja) to spojrzenie na realizację Strategii z punktu widzenia osiągnięcia rezultatów, wpływów i potrzeb, które miały być osiągnięte. **Ma ona odpowiedzieć na pytanie, czy coś zostało zrobione dobrze.**

Ocena może być prowadzona przez cały okres wdrażania Strategii. Konsekwencjami negatywnej oceny w trakcie realizacji Strategii może być:

- Zakończenie danego działania wcześniej
- Zmiana celów
- Zmiana sposobów realizacji.

Z kolei ocena końcowa nie wpływa na strategię w trakcie jej realizacji, ale może skutkować nowymi projektami w nowej Strategii. Służy ona zbieraniu doświadczeń i wyciąganiu wniosków na przyszłość.

W trakcie dokonywania oceny należy odpowiedzieć na poniższe pytania:

1. Czy poszczególne zadania zostały wdrożone na czas, w ramach założonego budżetu i czy zostały osiągnięte zaplanowane efekty? Jeżeli nie, to:
 - Dlaczego tak się stało?
 - Co możemy zrobić w przyszłości, aby uniknąć błędów?

2. Czy osiągnęliśmy zaplanowane rezultaty (efekty)? Czy beneficjenci są zadowoleni? Jeżeli nie, to:
 - Dlaczego tak się stało?
 - Co możemy zrobić, aby zapewnić lepszą realizację w przyszłości?
 - Co możemy zrobić, aby zwiększyć skuteczność naszych działań?

Jeżeli tak, to czy mogliśmy to zrobić bardziej efektywnie (niższy koszt przy takim samym efekcie)?

3. Czy realizacja Strategii przyczyniła się do osiągnięcia naszych celów strategicznych? Czy osiągnięte rezultaty i ich wpływ na cele strategiczne mają długoterminowy charakter? Jeżeli nie, to:
 - Dlaczego tak się stało?
 - Co możemy zrobić, aby osiągnąć bardziej długoterminowy charakter wyników i lepszą ocenę ich wpływu?
 - Co możemy zrobić, aby zwiększyć długoterminowy charakter osiągniętych rezultatów?

Ewaluacja skutków wdrażania Strategii Rozwoju Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego będzie prowadzona w cyklach kadencyjnych (obecnie 5-letnich) przez Zarząd Powiatu.

6.3. Ewentualne korekty planu i jego aktualizacja

Zapisane w Strategii zadania nie powinny być zatwierdzone raz na zawsze - co jakiś czas powinny być one przeglądane i ewentualnie korygowane, bądź uzupełniane stosownie do zmieniających się uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych. Równocześnie do dokumentu Strategii powinny być wprowadzane nowe projekty, wynikające z pojawiających się możliwości (na przykład pozyskanie dodatkowych środków), bądź zgłaszanych potrzeb.

Przesłankami okresowej aktualizacji dokumentu Strategii mogą być:

1. Czas – obowiązująca strategia została opracowana co najmniej kilka lat temu i od tej pory nie była aktualizowana
2. Nastąpiły istotne zmiany wewnątrz Powiatu, a szczególnie w jego otoczeniu, które należy uwzględnić w dokumencie Strategii, np. nowa perspektywa budżetu unijnego, kryzys gospodarczy, współpraca w ramach obszaru funkcjonalnego, itp.

Niniejszy dokument planistyczny powinien mieć charakter kroczący. Najrzadziej na początku każdej kolejnej kadencji Rady Powiatu oraz nowego budżetu unijnego, powinien być dokonany jego gruntowny przegląd i aktualizacja wraz z przesunięciem okresu programowania. Ewentualne korekty bądź uzupełnienia powinny być dokonywane stosownie do zmieniających się uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych. Do dokumentu Strategii powinny być wprowadzane nowe projekty,

wynikające z pojawiających się możliwości (na przykład pozyskanie dodatkowych środków), bądź identyfikowanych potrzeb.

Rolę koordynatora procesu aktualizacji Strategii będzie pełnił Zarząd Powiatu. Będzie on zbierał propozycje zmian od mieszkańców (poprzez prowadzenie tzw. dialogu społecznego), od szefów poszczególnych komórek organizacyjnych Starostwa Powiatowego, jednostek organizacyjnych Powiatu oraz przewodniczących komisji Rady Powiatu, a następnie przedstawiać je Zarządowi Powiatu.

6.4. Informowanie społeczeństwa

Naczelnym celem przygotowania, a następnie wdrażania Strategii jest, zapisane w wizji i misji, zapewnienie mieszkańcom Powiatu jak najbardziej dogodnych warunków do życia, pracy i wypoczynku. Realizacja Strategii ma służyć lokalnej społeczności i wobec tego powinna ona zostać powiadomiona o jej kluczowych zapisach, bowiem uchwalony przez Radę Powiatu dokument jest nie tylko „przewodnikiem” dla działań samorządu, ale pełni również funkcję informacyjną dla mieszkańców – powinni oni dowiedzieć się z niej, jakie działania będą w perspektywie kolejnych kilku lat podejmowane przez Starostwo Powiatowe i podległe jednostki.

Oprócz publikacji pełnej wersji dokumentu Strategii w Biuletynie Informacji Publicznej, najważniejsze tezy Strategii zostaną zaprezentowane poprzez stronę internetową Powiatu i media lokalne.

Ważne jest także cykliczne informowanie lokalnej społeczności o postępach we wdrażaniu Strategii, będzie to się odbywało przez coroczne publikowanie Raportu o stanie Powiatu, którego elementem jest sprawozdanie z realizacji Strategii rozwoju.

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba ludności Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego w ostatnich latach.....	18
Wykres 2. Liczba mieszkańców Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego mieszkających w miastach i na wsiach	18
Wykres 3. Urodzenia żywe i zgony w powiecie Czarnkowsko-Trzcianeckim na 1000 ludności	19
Wykres 4. Przyrost naturalny na 1.000 ludności w powiecie Czarnkowsko-Trzcianeckim w podziale na miasto i wieś	19
Wykres 5. Odsetek ludności wg ekonomicznych grup wieku w powiecie Czarnkowsko-Trzcianeckim	20
Wykres 6. Stopa bezrobocia w powiecie Czarnkowsko-Trzcianeckim, Wielkopolsce i w Polsce	22
Wykres 7. Liczba osób bezrobotnych w powiecie Czarnkowsko-Trzcianeckim	22
Wykres 8-9. Wskaźnik bezrobocia w gminach Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego.....	23
Wykres 10. Struktur bezrobotnych według wykształcenia	25
Wykres 11. Udział kobiet w grupie bezrobotnych w gminach Powiatu	26
Wykres 12. Udział wybranych kategorii w dochodach Powiatu (2016-2020).....	42
Wykres 13. Udział poszczególnych subwencji w dochodach budżetu Powiatu (2016-2020)	43
Wykres 14. Udział wybranych kategorii w wydatkach Powiatu (2016-2020)	46
Wykres 15. Dochody oraz wydatki budżetu Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego	47
Wykres 16. Środki przeznaczane na inwestycje z budżetu Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego.....	48
Wykres 17. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10.000 ludności w powiecie Czarnkowsko-Trzcianeckim oraz	49
Wykres 18. Podmioty gospodarcze według klas wielkości (2020)	49
Wykres 19. Struktura podmiotów gospodarczych działających na terenie Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego wg PKD w 2020 roku	51
Wykres 20-21. Zasoby mieszkaniowe w powiecie Czarnkowsko-Trzcianeckim (2015-2019)	58
Wykres 22. Przeciętna wielkość mieszkania w Powiecie, Wielkopolsce, Polsce.....	60
Wykres 23. Kategorie lokali mieszkalnych oddanych do użytku w Powiecie w latach 2016-2020	60
Wykres 24. Liczba ludności w Powiecie korzystająca z oczyszczalni ścieków	64
Wykres 25. Odbiorcy energii elektrycznej w Powiecie (2015-2019).....	67
Wykres 26. Zużycie energii elektrycznej na 1 mieszkańca (KWh) w Powiecie, Wielkopolsce i Polsce (2015-2019)	68
Wykres 27-28. Liczba kotłowni w Powiecie według lokalizacji (2015-2019).....	68
Wykres 29. Długość sieci ciepłej w Powiecie (2015-2019).....	69
Wykres 30. Zużycie gazu w gospodarstwach domowych na 1 korzystającego (kWh)	70
Wykres 31. Wskaźnik liczby samochodów osobowych przypadających na 1 mieszkańca Powiatu.....	72

Wykres 32. Beneficjenci pomocy społecznej na 10 tys. ludności.....	77
Wykres 33. Beneficjenci pomocy społecznej wg kryterium dochodowego (liczba gosp. domowych) .	78
Wykres 34. Liczba odnotowanych przestępstw w poszczególnych kategoriach (2016-2020).....	80
Wykres 35. Wskaźnik wykrywalności przestępstw w Powiecie, Wielkopolsce i Polsce (2016-2020) ...	82
Wykres 36. Wskaźnik wykrywalności przestępstw w poszczególnych kategoriach na terenie Powiatu (2016-2020)	83
Wykres 37. Liczba interwencji PSP i OSP ogółem na terenie Powiatu (2016-2020)	85
Wykres 38. Kategorie zdarzeń pożarowych w powiecie Czarnkowsko-Trzcianeckim (2016-2020).....	85
Wykres 39. Statystyki chorób zakaźnych odnotowanych na terenie Powiatu (2016-2020)	90
Wykres 40. Porady udzielone mieszkańcom Powiatu (2016-2020)	92
Wykres 41. Jednostki chorobowe będące przyczyną zgonów mieszkańców Powiatu (2011-2019)	97
Wykres 42. Stan zatrudnienia nauczycieli w placówkach oświatowych Powiatu wg awansu zawodowego (2016-2020)	99
Wykres 43. Liczba etatów w placówkach oświatowych Powiatu wg awansu zawodowego nauczycieli (2016-2020)	100
Wykres 44. Odsetek nauczycieli wg stopnia awansu (2016-2020)	100
Wykres 45. Liczba uczniów w placówkach oświatowych Powiatu (rok szkolny 2015/2016-2019/2020)	101
Wykres 46. Zdawalność egzaminów maturalnych ogółem w odniesieniu do Powiatu, Wielkopolski i Polski (2016-2020)	102
Wykres 47. Zasoby biblioteczne w Powiecie i ich użytkowanie (2020).....	109
Wykres 48. Wskaźnik wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach (2016-2020)	110
Wykres 50. Frekwencja w muzeach i ich oddziałach na terenie Powiatu (2016-2020)	113
Wykres 51. Wydarzenia kulturalne i frekwencja w Powiecie (2016-2020).....	114
Wykres 52. Liczba turystów zagranicznych odwiedzających Powiat (2011-2020).....	122
Wykres 53. Liczba ludności Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego do roku 2050 – prognoza GUS ...	162
Wykres 54. Liczba ludności wg ekonomicznych grup wieku w Powiecie Czarnkowsko-Trzcianeckim do roku 2050 – prognoza GUS	162

Spis tabel

Tabela 1. Struktura dochodów budżetowych Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego w latach 2016– 2020	39
Tabela 2. Struktura wydatków budżetowych Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego w latach 2016– 2020	44

Tabela 3. Powierzchnie upraw zbóż w gminach Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego (w ha) w roku 2020	56
Tabela 4. Wskaźniki mieszkalnictwa dla Powiatu w porównaniu z wartościami dla województwa i kraju	59
Tabela 5. Sieć wodociągowa i kanalizacyjna w powiecie Czarnkowsko-Trzcianeckim (2016–2020)	61
Tabela 6. Odbiorcy sieci gazowej w Powiecie (2015-2019).....	70
Tabela 7. Pojazdy zarejestrowane na terenie Powiatu (2015-2019).....	71
Tabela 8. Kategorie rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie Powiatu (2018-2020).....	75
Tabela 9. Liczba zdarzeń w porządku publicznym na terenie Powiatu (2016-2020)	79
Tabela 10. Katalog przestępstw odnotowanych w poszczególnych kategoriach na terenie Powiatu (2016-2020)	80
Tabela 11. Statystyki zdarzeń (z wył. alarmów fałszywych)w gminach Powiatu (2016-2020).....	86
Tabela 12. Dostępność (cyfrowa i architektoniczna) dla osób niepełnosprawnych w bibliotekach na terenie Powiatu	111
Tabela 13. Wskaźniki rozwoju Powiatu w 2010 i 2019 roku	133

Spis rysunków

Rysunek 1. Herb Powiatu Czarnkowsko-Trzcianeckiego	9
--	---